

yeni demokrasi

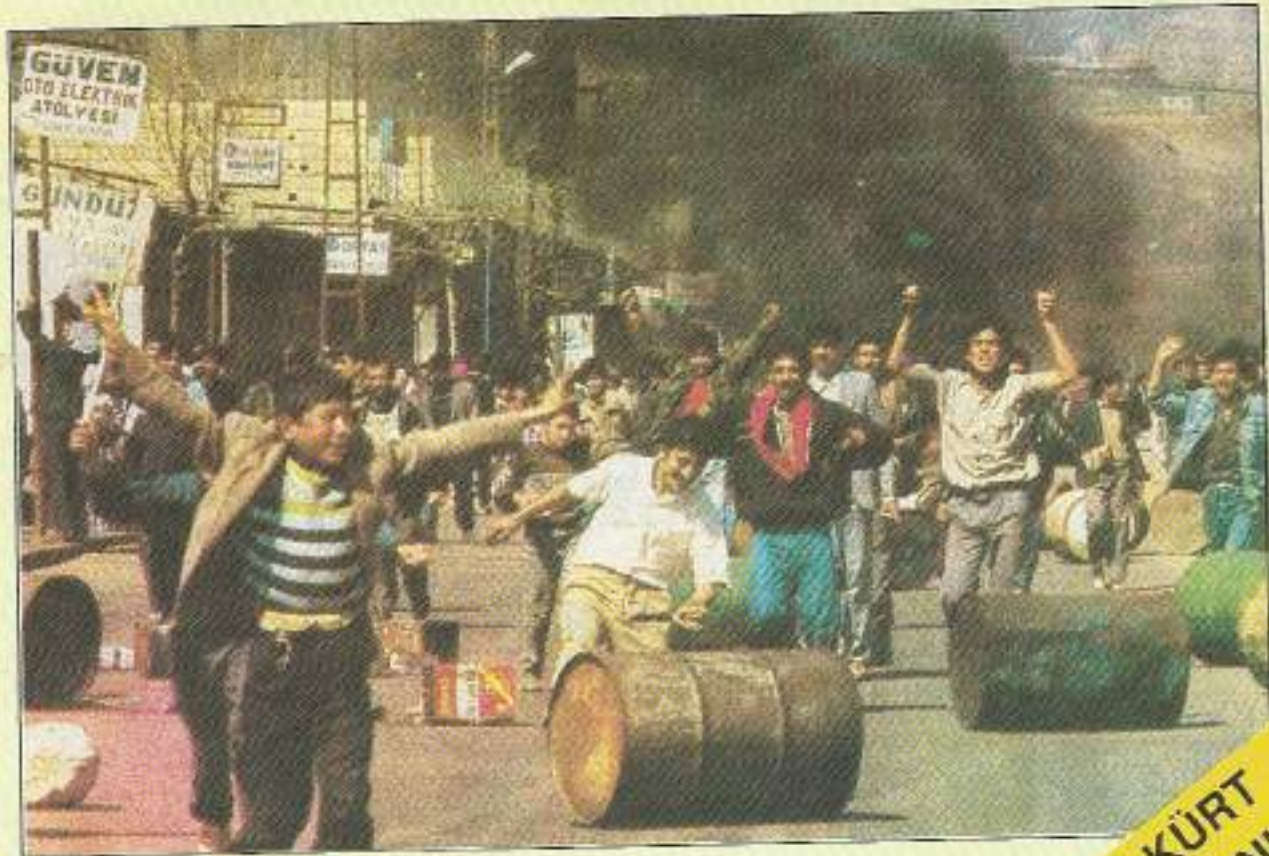
NİSAN 1990

Sayı: 31 Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 3000 TL (KDV Dahil)

Newroz Ateşini Körükleyen Kürt Halkıyla Birlikteyiz

TKP/ML VE KÜRT
ULUSAL SORUNU

BASIN AÇIKLAMASI

Newroz'un ateşi Nusaybin, Cizre, Silopi ve İdil'de zulmü kavurdu, İstanbul'da Newroz'la ilgili 8. özel sayımıza el kondu.

Newroz'la ilgili çıkarmış olduğumuz 4 sayifelik özel sayımız "İrkçılık mülahazasıyla bölücülük propagandası" yapıldığı gerekçesiyle İstanbul DGM'since toplatıldı. Özel sayımız Newroz'un anlam ve içeriğini irdeleyen, günümüzde Newroz'un önemini vurgulayan, Newroz ateşinin daha da gür yakılmasının ezilen halklar için taşıdığı ifadeyi perspektiflerle sunan, dünya ırkçılıkla mücadele günü dolayısıyla emperyalizmin ikiyüzlülüğünü, ırkçı şöven politikasını ve bunun Türkiye'deki uyarlanışını ve faşist Saddam rejimini Halepçe'de beşbin Kürt emekçisini kimyasal silahlarla katledilmesini kapsayan 8. özel sayımız bölücülük propagandası yapıldığı gerekçesiyle toplatıldı.

Yeni Demokrasi çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halklarının birlik, dayanışma ve mücadelesine inanmış bir siyasal perspektife sahiptir. İrkçi mülahazayla bölücülük yapanlar; 20 milyon Kürdün varlığını inkar eden, her türlü terörü vahşeti, zulmü uygulayarak bir ulusun varlığına tahammül gösteremeyenlerdir.

Faşist egemen düzenin dergimiz üstündeki saldırıları durmaksızın sürmektedir. Çıkarmış olduğumuz 30 sayımızdan 20'si toplatıldı. Toplam 23 dava dosyası açılmış bulunuyor. Her bir sayımız birçok yazıdan ayrı ayrı davaya konu olmaktadır. Sonuçlanan 10. 11. 19. 15 ve 6. sayılardan toplam 27 yıl sorumlu yazı işleri müdürlerimiz ve yazarlarımıza ceza, 25 milyon'da para cezası verilmiştir.

Dergimize yönelik toplatma ve cezaların yanısıra elemanlarımıza baskılar, gözaltılar, işkenceler ve tutuklamalarda sürekliliğini koruyor. En son Samsun muhabirimiz gözaltına alındı. Samsun temsilcimizin gözaltı nedenini öğrenmek için gösterdiği çabada yanıtız kaldı. Gözaltı süresini yeterli görmeyen sorgu timi 7 günlük ek bir süre daha alarak işkenceli sorgularını uzatmış bulunuyorlar.

Dergimize yönelik saldırılar çok boyutlu şekilde devam ediyor. Tüm ilerici kamuoyunu bu saldırılara tavır almaya çağırıyoruz. Samsun muhabirimiz Fikret KARARAN serbest bırakılmalıdır.

Yeni Demokrasi

yeni demokrasi

UMUT YAYINCILIK

Ve Basım Sanayi Limited Şirketi

Adana Sahra

Yusuf UYGUN

Genel Müdür

M.A.H. ESER

Genel Yayın Yönetmeni

Hüseyin YILDIRIM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Tuncer DILAVEROĞLU

Yayın Danışmanı

Haydar UĞUR

Teknik Sekreter

M.A.H. DOĞAN

Yeni Yürümler Piyadeti Cad.

Osmanlı İstasyonu No: 33/35-37

Camibeltepe / İstanbul

Tel: 528 89 33 - 514 40 20

DÜROLAR VE TEMSİLCİLER

* ANKARA A. Ekber KAYPAKAYA

Necatibey Cad. No. 10/12 Maltepe

Tel: 230 63 27

* KARTAL Haydar SÖYLEMEZ

İstasyon Cad. Merdivenli 5. Aral Han K. 2, N.6,

Kartal-İz.

* DIYARBAKIR Burhan KARTAL

İnönü Cad. Modern Çarşı No: 325 K. 3

* İZMİR A. Haydar UMUT

Konaklı Cad. 2. Kısıklı 5. No. 44-202

* İZMİT Kaya GÜLER

İnönü Cad. Aza Er İşleri No 184, K. 2-2E

* BURSA (Tutuklu) A. Rıza ALTUN

Atanık C. Karuyucu İşhanı K. 5, No: 245

* KARS Şah İsmail ATIK

Kazım K. Bekir İşhanı K. 2, No: 217

Tel: 169 84

* KAYSERİ Hasan ÖZASLAMACI

Sivas Cad. Start İşhanı K5, No: 605

Tel: 11 06 01

* SİVAS Murat KAYMAK

Sarıbağ. M. Eski Belediye Sok.

Selçuk İşhanı No: 309

* SAMSUN Cevdet GÜNDEMİR

19 Mayıs M. Ajabalı Sok. Çetin Han 5/2

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

Kühlergasse 16 8900 Augsburg 11/BRD

Tel: (81) 514 026

* AVUSTRALYA

P.O. Box 58 Regent Park 2043 Sydney

* FRANSA

17 Rue De L'echou 75010 Paris

* HOLLANDA

Shijker Smei 203 6828 DD Arnhem

* İSVİÇRE

Hornwegweg 19 4054 Basel

* AVUSTURYA

Münzwardingasse 5 1060 Wien

ABONE KOŞULLARI

6 aylık 18.000 TL 30 DM - 15 \$

1 yıllık 36.000 TL 60 DM - 30 \$

Yarıtlık Hesap No: UMUT YAYINCILIK

Akbank Bahçelievler İc. Şubesi

Hesap No: 6720-7 DİN

Yarıtlık Hesap No:

Akbank Bahçelievler İc. Şubesi

Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

Yarıtlık Abonelik Hesap No:

Konto No: 1067520 İİ Z:

7305000 STADSPARKASSE AUGSBURG

İtağı : Rönt Dergi

Baskı : Uygun Basım Mat. Ltd. Şti.

Dağıtım : Hürriyet Hürriyet AŞ.

SUND

Sınıf mücadelesinin baharı bu yıl erken geldi. Newroz'un ulusal ateşi baharın erken gelmesinde önemli bir rol oynadı. Nusaybin, Cizre alev alev kavruldu. Bu alev İdil'i, Diyarbakır'ı, Kızıltepe'yi, Lice'yi, Siverek'i de tutsu oldu. Yerel genel grev uygulandı. İşçi sınıfı yeni mücadelelere hazırlanıyor. Grevler, direnişler ardi ardına geldi. Öğrenci pençik daha militan bir mücadele ateşi yakmaya başladı. Küçük üretiler, köylülük kabuğuna karp uzuna dayandı. Memurlar demokratik örgütlenmelerini yaratma yolunda epeyi mesafe katetti. Öncesi, tüm toplumsal muhalefette muazzam bir gelişme yaşanıyor.

Eğemen zorba sınıfların ekonomik siyaset çıkmazları da günlük büyüyor. Egemen güçlerin siyaset temsilcisi partiler gelişen toplumsal muhalefet karşısında delaysi bir yana bırakarak uzlaşmaya gittiler. Zorvelerde çareler araması başladı. Bu uzlaşma geçirdi. Hala büyüyen toplumsal muhalefet karşısındaki korkularının ürünüdür. Şimdi bir panik yayılıyor. Her çare arayışları çıkmazlarına yeni çıkmazlar ekliyor. Kürt ulusal hareketine karşı uygulayageldikleri politikaları iflas etti. Döleleldiğe batıyor batıkça debeleniyorlar. Saldırganlaşıyorlar, si-vil resmi güçleriyle törürü tırmandırıyorlar. Kürt sorununu işleyen gazetelere, yayın organlarına saldırılar Başkış'ın taluklarınına, sosyalist ve devrimci dergilerin Kürt sorununu işledi diye peşpeşe toplattırma, yayın işleri müdallerinin talukları bu politikadan kırıntı alıyor. Toplama korku salarak güdük ve terörlerine meydanlık kazandırmak istiyorlar. Gelişmeler çirkinliklerin beyhude olduğunu gösteriyor.

Newroz'la büyüyen Kürt ulusal hareketi nedeniyle bu sayının ağırlığını Kürt ulusal soruna oluşturdular. Baş ve kapak yazılarımızla gelişen ulusal hareketi ele aldık. Diyarbakır TKP/ML tutsaklarının savurmasından Kürt ulusal sorunuyla ilgili bölümleri keşiften önemi açısından yayımlanmaya uygun gördük.

Konuların önemine göre uluslararası işçi sınıfının birlik ve dayanışma gücü 1 Mayıs, ekonomik yapıyla ilgili yanlış buluş açılımları eleştirisi (önümüzdeki sayıda "Komün" dergisinin eleştirisiyle bu içerikli yazılarımıza devam edecek), sosyalizmin sorunları yanı sıra devrimin devamını, işçi sınıfı ve gençlikle ilgili çeşitli yazılar bulacaksınız.

Derginin Yeni Demokrat yayını hayatına başladığından bugüne gelişimi, trajinin artışı dizen bir seyir almaktadır. Trajini: ilk çıkışında 6 bin iken bugün 15 000'e ulaşmıştır. Bu büyüme önümüzdeki dönemde de sürer. Birinci-razı ülke satında 10, yurtdışında 6'ya ulaşmıştır. Bu gelişmenin daha iyi bir seyir izlenmesi siz okuyucularımızın desteğiyle, abone olma, abone bulma, zümüllü dağıtıcılığını üstlenme, haber, yazı, makale, çizimlerle besleme, ekonomik destek verme yakında olacaktır. Bu, her yönlü desteğinizin daha büyümeğe sonsuz imkanımız var.

Düşükle

İÇİNDEKİLER

Newroz Ateşini KÖRükleyen Kürt Halkıyla Birlikteyiz	2
İşçiler 1 Mayıs'ta Genel Greve!	
Sokaklara, Meydanlara, Devrimci Gösterilere.	8
Yeni Demokrat İşçi	13
Ücret Artışı İstem Bahane, Sermayenin Cephesel Saldırısı.....	18
Yeni Demokrat Gençlik	20
Hakim Öretim Tarzı ve Küçük Burjuva Kafa Karışıklığı	29
Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı	
İllede Ayrılmak Değildir	38
Proletarya Diktatörlüğü Altında Devrimin	
Sürekliliğinin İlanı ve Devamı	55

Newroz ateşini körükleyen Kürt halkıyla birlikteyiz

Newroz arifesinde Nusaybin'de başlayıp oradan Cizre'ye, Silopi'ye ve gündün güne Mardin'in bütün ilçelerine yayılan Kürt halkının büyük kitle direnişi ulusal kurtuluş mücadelesine yeni bir boyut kazandı.

4-5 yıldır Newroz'un doğru faşizmin beklenmesi dağlardan oturdur hep, PKK'nın Newroz tahrizlerine kulak kesilir ve ona karşı artırıldı askeri önlemlerini. Bu yıl da haftalar öncesinden gazeteler benzeri haberlerle doldu. Ama son bir hafta içinde ilçelerin ayaga kalkması en esaslı faşist önlemlerin buralarda alınmasını şart koştu. 13 PKK'nın katli ve cenaze törenlerine özel polis timlerinin müdahale edilmesi üzerine Nusaybin'de başlayan büyük kitle direnişi, kepenk kapatma, sokak gösterileri ve çatışmalar adı ardına diğer ilçelere yayıldı. Tağ atan göstericilerin kurşun yağmuruna tutulması ve çok sayıda insanın katledilmesine ek olarak, binlerce kişi evlerinden alınıp işkence merkezlerine taşındı. Mardin, Sırt ve Hakkari'deki 12 ilçe çok büyük miktarda özel polis kuvveti, askeri birlikler, panzerler, tanklar ve diğer zırhlı araçlarla tam bir ablukaya alındı. Cizre'de açık, diğerlerinde örtülü bir sokağa çıkma yasağı uygulanmaya başlandı. Olağanüstü halden ilan edilmiş sakinleşmeye geçildi.

Daha önce yine Silopi ve Nusaybin'deki direniş hareketleriyle ilk işaretlerini vermiş, gelişimi belli etmiş olan Kürt intifadasının büyük başlangıcı olarak değerlendirilebilecek bu son gelişmeler karşısında İsrail'den geri kalmayan pervarızlığıyla Türk devleti, ordusu ve polisi aynı onun tavrına takındı; kafalarını dipçikleyerek, kurşunlayarak, gençleri, yaşlıları ve 10 yaşında bir çocuğu da katletmekten çekinmedi, ama onun gibi içinde bulunduğu çıkmazı biraz daha derinleştirmekten başka bir şey yapamadı bütün yaptıkları.

Dağdaki gerilla savaşını köylü yığınlarına dehşet saçma ve köyleri zorla boşaltma yoluyla kitle desteğinden mahrum bırakarak söndürme çabaları nasıl tersine sonuçlar verdiyse, dağdaki slevler azaltılmadığı gibi o boşaltılan köylerin bir bölümü yakın ilçelere yayılan sürgün halkı buralarda da birer direniş mevaszine dönüştüreceğini nasıl hızlandırdıysa, şimdi buralarda sergilenen vahşet, uygulanan büyük abluka ve eğer tevessül ederlerse ayrıca bu ilçelerin kabarmış nüfusunu sağa sola dağıtma çabaları da beş paralık fayda getirmeyecek kendilerine, çare olmayacaktır.

Bugün kuvvetle duyulan şey, dağdaki ateşin cayırtısının düze vurmuş yankıdır. Gerilla savaşının sarsıcı etkileriyle uyanan ve cesaretlenen, zulmün ocağında pişe pişe korkularını atan Kürt halkının Botan'da sistemlilik kazanmaya başlamış bu ulusal motifi ve Filistin intifadasından esinli radikal kitle direnişi aydan aya daha ileri boyutlara varacak güçtedir.

Onu halen "küçük terörist grupların kaşkırtıcı eylemleri" diye nitelleyen faşizm, yeni tekrarlarına, süreklilik kazanmasını, boyutlanmasını mümkün olduğunca önleyerek bu demagogisini sürdürmeye ve daha bir süre tavizsiz davranmaya çalışacaktır. Ama bunda başarılı olmayacağı da açıktır. Uzun zamandan beri iflas halindeki "askeri çözüm"e dayalı kuti tutumunu ve Kürtlerin inkârı temelindeki fanatik ırkçı resmî politikasını sürdürmekte zorlanan, gizli kulislarda çetireli tavizleri tartışıp duran, fakat bu yönde en ufak başlangıç adını bile atmakta "acaba yanlış mı yaparım, daha çok cesaret mi veririm, geç kalmanın faturası daha büyük de olabilir, ama bir kaş, iki kaş daha tims gıcılma saldırıp hiç siyasi esneklik göstermeden askeri alanda başarı aramam en hayırlısı olmaz mı?" gibi düşüncelerle tereddüt geçiren, ırkçı davranan, somuç olarak geleneksel tavrını büyük kararsızlık ve bocalamalar içinde de olsa dışı karşı kararlılık görüntüsünü bozmadan olduğu gibi sürdürmeye çalışan devlet, bu son gelişmeler karşısında takkeyi önüne koyup çok daha iyi düşünmek zorunda kalacak ve büyük olasılıkla da ilk tavizler için zamanın geldiğine, fazla gecikilmemesi gerektiğine karar verecektir.

YAŞASIN KÜRT HALKININ ONURLU DİRENİŞİ

Anlamalı bir şekilde Newroz la çıkışın ama bu çıkışını pek tesadüf de olmayan, en azından zincirleme olaylarla süratli yayılma ve büyümesiyle Newroz'un önemli payı bulunan, ayrıca örgütlü geliştirildiği açık olan Kürt halkının intifada girişimi ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi açısından bir aşama olduğu kadar -ama devam ettiği ve boyutlandığı ölçüde- resmî faşist politikaların esnememesi ve evrimi açısından da bir dönüm noktası oluşturmuş olacaktır.

Ama siyasetin gözden geçirilmesi, veri politik tavrılar saptanmaya çalışılması, yakında bu-

za tavizler verilebilecek olması, süregiden ulusal kurtuluş mücadelesine, gerilla savaşına ve kitle direnişlerine karşı askeri önlem ve arızın saldınlarmın da esretileceği anlamına gelmiyor. Tam tersine bir alanda daha çok kaulıça, sertliçe, bar-barlıca ihtiyaç duyuluyor. Daha büyük silahlı güçlerin bölgeye kaydırılması düşünülüyor. Kitle direnişlerinin büyüterek devam etmesi halinde bugün ilan edilmeden uygulanan sıkıyönetimin açıkça ilan edilmesi ve en geniş yetkilerle silindürülmesi tasarlanıyor. Rambo taslağı özel polis timleri yetersiz görülüp meclisteki toplantılarda daha müthiş terör estirecek özel timler yetiştirilmesi öneriliyor. Sanki İsrail'den geri kalır yanı varmış gibi Türk devleti'nin, "İsrailvari" davranması tavsiye ediliyor. Özal başkanlığında Genelkurmay Başkanı ve MIT müsteşarının da bulunduğu devlet kurumları toplanıp son durum karşısında nele yapılabileceğini görüşüyor. Bakanlar Kurulu aynı konuya tartışıyor. Demirel, Milli Güvenlik Kurulu'nun neden toplanmadığını soruyor ve "derhal toplanıp hükümete tavsiyelerde bulunmalıdır. Yeni stratejilerin, yeni taktiklerin ve yeni metodların getirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir" diyor. Birkaç aydan beri her sıcak gelişme karşısında olduğu gibi devlet yetkilileri "basın olayları aktarıken güvenlik kuvvetlerini suçlu gösterecek ifadelerden kaçınması, onların cesaretini kırması, aksine teşvik etmesi gerektiğini" tekrar edip duruyorlar. Direniş olan ilçelere basın mensupları ya sokulmuyor, ya 5-10 dakikalığına izin veriliyor, onds da "sakıncak" fotoğraf çekimlerin naklinin, film-leri alınıyor, halkla görüşmeleri engelleniyor. Azerbaycan işgali sırasında Bakü'ye yabancı gazetecilerin sokulmaması üzerine dünyaya ayıça kaldırmaya çalışan gerici-şöven basın kendi ülkesinde kendi devletinin koyduğu yasaklara ve fiili engellemelerine şöyle bir değinmekten öte ses çıkartıyor. Devletin borazanı TRT için söyleyecek söz bulmak zor. O zaten bu ülkeden yayın yapmıyor. D. Avrupa, Sovyetler Birliği ve diğer dünya ülkelerinden en küçük olayları, en önemsiz ayrıntıları aktarıyor, ülkede olay molay yok. Bol bol beyanat, resmî görüşme ve ören haberleri. Nusaybin'de başlayan olayların da iki üç gün lafını bile etmedi. Ne zaman ki Cizre'de daha büyük gelişmeler olup sokağa çıkma yasağı ilan edildi, bahsetmek zorunda kaldı. Ama tabii yalnız resmî açıklamalar. "Olayların kısırtılması olduğu, teröristler tarafından yapıldığı, güvenlik güçlerine çanlardan uzan menzilli silah ve bombalarla ateş açılması üzerine başlayan çatışmalarda bazı kişilerin öldüğü" vs...

Görüldüğü gibi faşizm ne terörde, ne demagojiyle sınır tanıyor. Alçaklığın bini bir par. ANAP'ından SHP'sine düzen partilerinden her birinin açıklaması ötekinden daha iğrenç. Ortak temaları "bölücü tahriki, teröristi kısırtması, vatandaşın güvenlik güçleriyle karşı karşıya getirilmek istenmesi", ortak mesajları da yine "devlet güçlü ve güvenli gösterecek" yolundadır. Aşağılık bir biçimde, özel polis timlerinin vahşet-

ine "baskı" denmesine bile ateş pöskürüyor, buna karşılık halkın her direnişine, silahlı-silahsız her mücadeleye "terör" diyorlar. Bir "terör" dür gölyör asıl teröristlerin dilinde bitmeyen nağme gibi. O da bitecek ama, ne zaman sonları gelir, konuşamayacak olurlarsa.

KÜRT ULUSUNUN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI ENGELLENEMEZ. ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN HALKIMIZ OMUZ OMUZA, DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNE!

Bir diğer sakoz: "olaylarda dış parmak olduğu"dur. Son gelişme üzerine de "bu olayların dışardan ürgütlendiği, komşu devletlerin TC'yle bazı sorunları nedeniyle kısırtmalar yaptıkları" ene sürüldü. Oysa ne Suriye'nin, ne Irak'ın, ne İran'ın bu direnişlerde parmağı olduğuna dair ne ufak bir kanıt var. Aksine İran'la ve şimdilerde de Irak'la yeni dostluk ve işbirliği geliştirmekte olan kendileri. Irak'ın tekrardan "sıcak takip" anlaşmasına yeşil ışığı sözkonusu. En çok Suriye'yle araları gergin. Suriye'nin PKK'ya örtülü destek vermeye devam ettiği doğrudur. Milliyetçi burjuva pragmatisti çizgide bareket eden PKK bu gerici devletle ilişkisini sürdürüyor. Devrimciler bunu tasvip etmez, ancak böyledir diye bir ulusal kurtuluş hareketinin hakkı temelleri olan mücadelesini, demokratik muhtevasını ve somut durumda oynadığı ilerici rolü de görmezlikten gelmez, kitlelerin direnişini ise daha büyük coşkuyla desteklerler. Bu açıdan faşizmin "dış parmak" yaygarası da amaçlarıyla birlikte kitlelere anlatılmalı ve teşhir edilmelidir. Öte yandan kendisi ABD-emperyalizminin kucağında oturan bu devletin Ortadoğu'daki azgın köpeği İsrail'le daha yakın ilişkiler kurarak Suriye'ye karşı çeşitli ortak planlar geliştirmeye çalışıyor. Biz gerici Suriye devletinin de tarafını tutacak değiliz, ancak "sa savaş" senaryolarının esas yazarı ABD ve onun uşaklarına dikkati yoğunlaştırıp, öncelikle teşhir etmemiz gerekiyor.

Son gelişmelerden sonra devrimci görev, direnişini büyüten Kürt halkıyla her yerde daha büyük dayanışma geliştirmek. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını daha güçlü dile getirmek, somut kazanımlar için Kürtlerin her alandaki haklarına daha çok dayatmak; öcün sivri ucunu hakim ulus şovenizmine saplarken ezilen ulus milliyetçiliğini de eleştirmek ve her milliyetten halkımızın Demokratik Halk Devrimini yolunda birliğini güçlendirmektir. Amacımız iki ulus ve bu milliyetten ülke halkının gönüllü birliğine dayalı yeni demokratik federe bir ülke kurmak olmalı ve her somut gelişmeyi bu doğrultuda değerlendirmeliyiz. Kürt ulusunun ayrılmasının ülkede ve bölgede proletaryaya devrimlerinin gelişmesi bakımından daha olumlu bir durum yaratması ve doğru görülmesi sözkonusu olmadıkça, böyleli koşullar oluşmadıkça, birlikte devrim yolu ve amacı değişmez.

Yerel Genel Grev Newroz'la geldi!

Newroz ateşini körükleyen Kürt halkıyla birlikteyiz

Newroz'un kızgın ateşi Nusaybin, Cizre, İdli ve Derik'te zülmükürları deşçete dölşürdü. Kürt ulusunu tüm sıcağııyla sardı. Halkı ayıklandırdı. Kepekler günlerce kapalı kaldı, okullar boykot edildi, işyerlerinin kapılarına kilit vuruldu. Kıscası, yerel genel greve gidildi. Sokaklar barikatlarla tanıştı. Öfke seli resmi kuruluşlara yöneldi; faşist egemen zorbalara şaşkına çevirdi. Olağanüstü hali, koruyuculuk sistemi, ordunun ve polisın şaşka gücü, özel timi, uygulanan tüm terörl Kilt ulusunun haklı ulusal öfkesini dardırınmaya yetmedi. Kürt isyanı gergin yaydan fırlayan okun şiddetini andırıyordu. Ok, öylesine fırladı ki engel olmak imkansızdı.

Newroz'un özgürlük ateşi bu yıl Kürdistan'da erken tutuştu. Mücadelerin baharı erken geldi. Ve bahar önceki yıllara oranla diri ve tazeydi. Toprak erken ısınmıştı, Newroz'lar topraktan daha erken fıskırıştı. Sular gürlü gürlü akıyordu. Mücadelenin baharı görkemli başlamıştı. Yetmişlik dededen nineye, dokuz on yaşındaki kız çocuğundan erkeğine kadar büyük bir coşku seli sokaklara hakim olmuştu. Newroz'un özgürlük ateşi sokaklara, meydanlara ekilmişti. Durgun, acı, öfke, kader dolu gücler ıçıldırınmaya nasırlı eller yumruk olmuş havaya meydan okumaya, parmaklar zafer işaretini göstermeye, zulümle yoğrulmuş yürekler geleceğe gülümsemeye başlamıştı. Ve tüm gözler bu mücadele baharına dönmüşti. Düzenin faşist partileri bu gelişmeye dar demek için türlü nutukları atmaya, gelişen mücadeleyi boğma yollarını aramaya, iktidar partisine destek vermeyi artırma 'Milli Güvenlik Konseyi'nin acilen toplanıp sorunun üstüne gitmeye çağrılarında bulunup, hareketin hemen ezilmesi gerektiğini, acil tedirlerin alınmasını bas bas bağır-maya başladılar. 'Milli beraberlik' nutukları ağızlarından eksilmez oldu.

Faşist diktatörlüğün ağızından eksik etmediği, bir kaç eşkiyada, "kökü kazındı", "sonları gelmek üzere", "halktan

destek alamazlar", "halk devletine bağlıdır" laflarına karşı Nusaybin, Cizre, Silopi'lilerin isyanı, ağızlarına bir şamar gibi inmiş oldu. Başbakanların, bakanların gezilende "kökünü kazındık" dedikleri anlarda bile PKK yanı başlarında silahlı vuruyordu. Her 'bitti', 'kökü kazındı' sözüne daha büyük silahlı eylemlerle, gerilla savaşını süreklileştirerek cevap veriliyordu. Ve 'bitti', 'kökü kazındı'lar gitükçe çoğalıyordu. Halk destek vermiyor' devletine bağlıdır' gibi uyduruk demeclere halkın yanıtı gerilla mücadelesini yürütenleri barındırmak onları desteklemek oluyordu. Bu sefer ki yanıt öylesine okkalı oldu ki faşist yöneticilerin yalanları kursaklarında kalverdi. Onbinler sokakta polisle, askerle, özel timle çışıyor, barikatlar kuruyor, 'yaşamın Kürdistan' diye bağırıyor, kepekleri kapatarak, işyerlerinin kapılarına kilit vurarak, okulları boykot ederek, birfil direniş yerel genel grevle cevabını veriyordu.

Girdikleri silahlı çatışmada vurulan 13 PKK'lı genillanın cenazelerine halk sahip çıkıyordu. Nusaybin'de cenaze törenine katılan halk geri dönerken özel tim po-

lis, askerın müdahalesiyle karşılaştı.

Müdahale çatışmaya döndüğüne, halk artık filen karşı koyuyordu. Bu aşık direniş egemen zorbalara kolluk kuvvetlerini azgın bir biçimde saldırganlaştırıyor, kitleye direk ateş açıyorlardı. Ve 13'lerin kanı daha kurumadan 15 Mart günü Şemsettin Çiftçi adındaki Kürt genci katediliyordu, bununla birlikte onlarca yaralı. Bu gelişme bardağı taşıran son damla oldu. Beşbin dolayında Nusaybin'li Kürt sokak gösterileri yapmaya, kolluk güçleriyle çatışmaya resmi karoluşları basmaya, binaları taşlamaya, yer yer ateşe vermeye başladı. Ok yaydan çıkan, faşist egemen zorbalara paçaları tutuşmaya başlamıştı. Bütün güçleriyle Nusaybin'e yığıldılar. Tanklar, toprak meydanları doldurdular. Takviye güçler yığıldı. Tam bir terör estirildi. Mahalleler kuşatıldı, evler basıldı. Sekiz yaşındaki çocuklar dahi işkenceli sorgulardan geçirildi. Bine varan Kürt, 'büyük gözaltı' yaşadı.

Kürt halkı, faşist diktatörlüğün bu terörüne direnerek, fiili savaşa göre konumlanarak cevap verdi. Hayatı felçeden yerel genel greve gidildi. Ekinin sıkıntısı çekil-

mesi üzerine kolluk güçleri dipçik zoruyla fırınları açtırmaya çalıştı. Ama bu zulüm sonuç getirmedi. Fırınlar açılmadı, işyerleri çalışmadı, öğrenciler okula gitmedi. Nusaybin'deki bu zulüm çarkı dönerken bu kez Cizre halkına şanlı haykırışları yandırdığı gibi faşist egemen zorbalardan üstüne yağmaya başladı. Nusaybin derken Cizre devreye girdi. Cizre'ü Kürt halkı kükremiş, çoğun seller gibi sokaklarda akmaya başlamıştı. Newroz'un ulusal ateşi orialığı kavurmaya devam ediyordu. Egemenlerin telaş büyüdükçe saldırıları, terörü de yoğunlaşıyordu. Etkilen rüzgar fırtına olmuş bir kasırga gibi egemenlerin üstüne üstüne esiyordu. Faşist zorbalardan üzerine fırtına estiren Cizre'de yerel genel grev uygulamasına başlandı. Cizre sokak barikatlarıyla, savaşıyla baharı yaşıyordu. Faşist diktatörlük hakkı mücadeleyi hazmedemeyince Cizre'de de kan dökmeyi sürdürdü. Sekiz yaşındaki bir çocukla beraber beş geyik veriyordu Cizre halkı. Katliamlar katliamlarını, halk ise direnişini sürdürüyordu. Cizre halkı şehitlerle sahip çıkıyor, cenazelerini kaldırıyor. Yine kitle seli sokağa dökülüyordu. Öfke ve isyan selinin git gide büyüdüğünü, yeni bir müdahalenin yanı sıra körtük sallamak olduğunu gören egemen zorbalardan kolluk güçlerine 'müdahale' etmeneme emri veriyorlardı. Müdahale gitte büyüyor Newroz ateşini daha da büyütmekten başka bir işlev görmeyecekti. Egemen zorbalardan bunu anlamıştı. Ama bütün güçlerini bu bölgeye yığmaya devam ediyorlardı. Bütün yığınağa, zulme rağmen isyan seli dumak biliyordu.

Nusaybin, Cizre derken İdil, Midyat halkı kepenkleri indirmeye, işyerlerini kapamaya, çocuklarını okullara göndermeye başladı. Kızıltepe, Lice'de olaylara kayıtsız kalmıyor, eylemlilik ve protestolar burada da sürmeye başlıyordu. Derken Dicle üniversitesine bağlı bütün fakültelerde öğrenciler derslere girmeyerek dayanışma eylemine başladılar. Bu eylemliliğe Urfa'da bazı okullar katılıyordu. Çınar'da esnaflar kepenkleri indirerek destek veriyordu.

Teröre zulme, kıyıma rağmen ulusal Newroz ateşi bütün görkemiyle yanıyor, yerel genel grev eylemi devam ediyor, ateşin alevleri bütün yurdu sarıp destek eylemlerine dönüştüyor ve faşist diktatörlük yalan demagojilerine devam ediyordu. 'Oyları çıkaran, halkı kışkırtan bir avuç eşkiya'dır. Duruma hakimiz', 'Oyları ya-

panlar dışardan gelenlerdir' -Bu beşbinler, onbinler acaba nereden geldi?- 'Oyları münferid kişiler çıkarıyor', 'dışardan kışkırtıma' diye yalanlarını sürdürüyorlar. Beşbinler, onbinler birkaç 'eşkiya' yapılabiliyor. Nusaybin, Cizre, Silopi, Midyat, Lice, Kızıltepe halkının sokak kavgaları, yerel genel grev eylemleri dışardan gelenlerin eylemi olarak gösterilmeye çalışılıyordu. Ve ne hikmetse bütün bu olaylar dışardan kışkırtılarak meydana geliyordu. Bu yalan demagojiler nereye kadar sürer ki?

Kepenk kapatma eyleminin Diyarbakır'a sıçraması gelişen eylemlilik sürecine başka bir anlam katıyordu. Bu anlamlilik; Diyarbakır'ın Kürt ulusu için başkent özelliği taşımasının yanında faşist egemen zorbalardan gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini bastırmak için güçlerinin yığınak veyönlendirme merkezi olması; Olağanüstü Hal Valiliği, Özel Tim, Özel Kolordü, ve 7. Kolordünün merkez üs olarak burada yerleşik olması faşist egemen zorbalardan gelişen Kürt ulusunun boyunduruk altında tutma anlamında birbaşkent özelliği taşımasından ileri gelmesidir. Nusaybin'de, Cizre'de Kürt halkının körtüklediği ulusal Newroz ateşinin Diyarbakır'da yankı bulması, bütün önlemlere rağmen kepenk kapatma eyleminin gerçekleşmesi faşist egemenleri oldukça telaşlandırdı. Beşyüzbinalık bir nüfusa sahip bu kente onbinlerce işyerinin kapısına kilit vurulması gelişen olayın boyutunu ortaya koyuyordu. Zulüm düzeni bütün tedbirlere rağmen onbinlerce işyerinin kepenk kapatılmasının önünü alamaması girdikleri be-yilik çıkmazı simgeliyordu. Anonlarla, baskı ve tehditlerle işyerlerini açma ça-basının sonuç vermemesi çıkmazı büyüttüğü gibi artık Kürt halkının egemen zorba dü-

zeninin tehdit, baskı, zulüm ve terörüne al-dırmadığını gösteriyordu.

Gelişmenin bu boyuta sıçraması faşizmin Kürdistan'daki politikasının iflas ettiğini, zulüm ve terörle ayakta uzan vadedeli duramayacağını işaretini vermişti. İşte faşist diktatörlüğü telaşa düşüren kitleler üzerindeki etkisinin kırılmış olması, ayaklarının altındaki toprağın kaymasıydı. Kürt ulusu içinde büyük bir nem taşıyor. Çünkü; faşizmin merkez üssünde isyan alevini tutuşturmuştu. Bu ateş onun için bir azim, inanç, moral kaynağıydı. Isyan ateşinin büyümesi, zulümlerini pe-peçevre sarması mazlumların sevincini büyütürken, sömürü, talan, zulüm düzenini ve sahiplerini şaşkına çevirmekle de kalmıyor, uykularını kaçırıyor.

Kürt halkının onbinlere varan sokak direnişleri faşist diktatörlüğün yalan demagojilerini boşa çıkarttığı gibi, politikalarında da değişiklik yapmaya zorlamaktadır. Artık terörle, kıyımla bir yere varamayacaklarını görmeye başladılar. Düzenin diğer komprador patronları bunu açık açık ifade ediyorlar. Bir yandan gelişen hareketi bastırmak için hükümet her türlü desteği verdiklerini, vermeye devam edeceklerini söylerlerken bir yandanda izlenen politikanın çözüm olmadığını belirtiyorlar. Milli Güvenlik Konseyi'nin zaman kaybetmeden gelişmeleri gözden geçirmesini istiyorlardı. 'Milli Güvenlik' konseyi Cumhurbaşkanı Özal'ın başkanlığında toplanıyordu. Toplantıda **acil ek 'güvenlik' önlemlerinin alınması** kararlaştırılıyor, Özal muhalefet partilerini Çankaya'ya davet ederek sorunun görüşülmesini istiyordu. Cumhurbaşkanı seçimi dönemi ve hemen ertesinde Özal'la görüşmeyeceklerini kati şekilde vurgulayan muhalefet partileri, Özal'ın çağrısına

olumlu yanıt verdiler. 'Yeni bir durum var', 'Ülkenin çıkarlarını düşünmek zorundayız', 'Ülkenin güvenliği için yapılacak toplantıya elbette katılırız' diyorlardı. Kompzador patron-ağaların faşist düzeni için tehlike çıkarılan çözüyor ve kompzadorların siyasi partileri de aralarındaki dalaşı bir yana bırakıp selamelerini güvence altına almaya çalışıyorlardı. 'Ülkenin bütünlüğü' tehlikede -tehlikede olan bütünlük sömürü düzenleri- ve bir an önce bu tehlike bertaraf edilmesi gerekiyor kendileri için. "Güvenlik" Konseyi yaptığı uzun değerlendirmede çıkan olayların 'ülkenin bütünlüğüne yönelik açık tehlike olduğu sonucuna varıyordu. Bravo doğrusu nasıl tespit edebildiler.

Faşist diktatörlük herşeye karşı zulmünü, terörünü elden bırakmayacak ama gelişen Kürt ulusal hareketinin üstüne sadece şiddetle gitmenin de mücadele ateşini körtükleyeceğini, tehlikenin daha da büyüyeceğini de biliyorlar. Bu durum şiddetin yanında Kürt sorununun resmi kabulünü, gerektiğinde tavizlerle belli ölçülerde özerklik vermeye kadar götürülebilir. Ulusal mücadele ateşini söndürmek için ellerinden geleni yapacaklardır. Proleter ve devrimci hareket bütün bu gelişmelere dikkat etmeli, sorunun üstünde önemle durmalı ve gelişen ulusal hareketin demokratik muhtevanı desteklemeli, Kürt halkının yanında yer almalıdır. Toplumda hakim olan egemen ulus şovenizmine karşı mücadele esas alınmalı, pratikte devrimci eylemlilikler sokak gösterileri örgütlenerek Kürt halkıyla dayanışma geliştirilmelidir. Bu eylemlilikler süreklileştirilmeli, olaylar karşısında anında tavır konulmalıdır. İşçi sınıfının Kürt halkıyla dayanışması sağlanmalı, eylemliliklere sürüklenmeli ve grev yapmaya yöneltilmelidir. Kürt halkıyla böylesi bir dayanışma hakim ulus şovenizminin etkisini karacağı gibi, iki ulus halkı ve proletaryası arasındaki birlik ve dayanışmayı da güçlendirecektir.

Düzeni silahlarıyla eleştiren, sosyal kurtuluş mücadelesini yürüten proleter devrimci hareket mücadeleyi yükselterek, Newroz'un kızıl ateşini dağlarda daha gür yakarak, mücadele alanlarını genişleterek mücadeleye ivme kazandırmalı, Kürt ulusal sorunu önemini dikkate alarak hareket etmeli, bu yönlü propaganda, ajitasyonu geliştirmeli, özgür yayınlarda sorun bu ulusun diliyle işlenmeye çalışılmalı ve çaba göstermelidir. Proleter hareket ha-

kim ulus şovenizmiyle mücadeleyi esas alırken, gelişen ulusal hareketin boyutundan etkilenmeden ezilen ulus milliyetçiliğine karşı mücadeleyi elden bırakmamalıdır. Gücü ve koşullarını dikkate alarak gelişen ulusal harekete sosyal bir muhteva kazandırmak için azamî önem verilmelidir. Kürt ulusal sorununun gerçek çözümününün

Kürt, Türk ve çeşitli milliyetlerden proletaryanın eşit haklar üstünde şekillenen Yeni Demokratik bir toplumun yaratılmasıyla mümkün olacağı kitlelere kavratılmalı, bu temelde gelişen sosyal kuruluş mücadelesi içinde yer alması sağlanmalıdır.

CIZRE OLAYLARININ İÇİNDE BULUNAN BİR KÜRT İZLENİMLERİNİ ANLATIYOR

Cizre Botanlı değil miyiz Yoksa sözde insan mıyız?

Nusaybin'deki olaylar ve 13 şehit kardeşimizin için bizde bütün Cizre halkı olarak bütün iş yerlerimizi kapattık.

Yani bütün millet olarak protesto ettik. 1. günde okulları boykot edip (sabahleyin) bütün öğrencileri yürüyüş yaptılar ve grevli kuvvet, polis yürüyüşe müdahale ettiler.

2. gün de ise bütün gençler toplandı saat 11.30 arası küçük döryol caddesinde slogan atmaya başladık. "Yaşasın Kürdistan", (...) Mirna te Nebo Şahin Bahç", "Her bji Milet Cizre boti", diye yürüdük. Sonunda büyük döryol caddesine geldük. Bir bakış se gördüm. Yürlerce polis, asker ile timler ve panzerlerle yolunuzu kapamışlardı. Bizleri durdurmaya çalışılar ama onların gücü yetmedi ve bizleri durduramadılar. Onların üzerlerine gittiğimizde geri geriye çekiliyorlardı. Bizleri korkutmak amacıyla havaya ateş etmeye başladılar. Yani biz onların üzerlerine gittik bu sefer bize yani bütün yürüyüşçülere timler silahlarıyla kurşun sokmaya başladılar. Öndekilerden 12-13 kişi yere düştükten sonra biz bu sefer taş ile onlarla çıktık. Bir kısmımız zıttalılara dağılıp arabalı lastiklere ateşe verip yaktık. Buna hem protesto hem de Newroz bayramınız için yaptık. Bir kısmımızda yaralılarımızı taşıyorduk. Yaralılar arasında bir kişi kurşun tam altına sıklmış. Onun başını kaldırdığımızda malesel şehit olmuştu. Diğer bir yaralıya bakıp başını kıkırdık o birden kıştı. Şu sözleri söyledi: "Arkadaşlar benim ailem çok fakir bir ailedir. Falan arkadaşına 200.000 bin lira ben

ona borç vermişim. Eğer ben şehit olursan liften bu paraları o arkadaşın alıp götürüyor zane ile bahama veriniz. Bizde hem teselli için hem de o kahr içinde ölmüyeceksin ölmüyeceksin sen ölmüyeceksin söyleyerek bağardık.

Sonra baktık ki timler sadece bizlere değilde bütün caddede ortamızdaki millete ateş ediyorlardı. Grup grup sokaklara doğru gittik. Kurşun evine kurşun de arabaların evine gittiler. Cizre'nin hemen hemen yarısı lastik dumanından kap kara görünüyordu. Birde Dicle karakolu da yandı küldüdü. Hiç kimse ne caddelere ne de sokaklarda kalmamışlardı. Ama yinede o korkak güvenlik kuvvetleri havaya ateş ediyorlardı. Ben şahsen bu günün tarihini kendi kerdime yazıp laçber zaman unuttuymuyacağım. Ama şunuda unutmamalıyız ki bizler yani Kürt milleti sadece TC'nin yanında sözde insanız. Onlar gayet net açık bir şekilde biliyor ve bizde bunu çok iyi biliyoruz.

Silah sesleri durduktan sonra timler arabalarının içine haporlörde duyuru yaptılar. Şöyle söylediler: "Sayın Cizre halkı bizler kurdeşir. Ermeni düşmanlarına katılmayınız." Çok sayıda bu sözler tekrar tekrar ettiler. Buna inanmamız gerekir. Eğer bizler gerçekten birbirimizin kardeşi olsaydık ne biz bu bütün olayları yapardık. Ne de siz acımasızca bizleri silahlarla tarardınız.

Bu olaylara bizler Cizre halkı olarak Nusaybin'de olduğu gibi protesto yoluna gittik. Nihayet sokağa çıkma yasağını koydular.

Zekiye Alkan'ın Bedeninde Parladı

21 Mart Newroz günü, Nusaybin, Cizre, İdil ve alev alev Kürthalka ayakta. Sokaklarda, barikatlarda, kepenk eyleminde, boykotta, Kürt halkının yükselen ulusal direnişi. Bu hakkı kavgayı selamlamak gerekiyor. Yüreklersiz, kalmaya dayanır mı? Dayanır mı can, birşeyler yapmak gerekiyor. Bu onurlu direnişi selamlamak, desteklemek gerekiyor. Nusaybin, Cizre'de yanan Newroz ateşini dağdan düze, kırdan kenê, yaymak, kızıştırmak gerekiyor. Fabrika'da, okul'da köyde tarlada yakmak gerekiyor. Herkes birşeyler yapmanın, mücadele ateşini yükselmenin sorumluluğunda. Diyarbakır'da bir can, bir yürek daha da gür yakanak istiyor Newroz ateşini. Nusaybin'e, Cizre'ye, İdil'e selam durmak istiyor. Düşmana şaşkinlik, dosta ateşi daha daha gür yakanın işaretini vermek için dinliyor.

22 Mart akşamı saat ondeku'da hazırlanmış pankartını, elinde tineri kibriti surlara baka baka yürüyor sessiz, içinde isyan alevleri yana yana. Surların tepesine, tüm Diyarbakır'ın görebileceği şekilde bedenayla meşale tutuşturmak istiyor. Ama surlara çıkış imkansız gibi, polis korumasında. Mardin kapıda tamamlıyor yürüyüşünü. Elindeki "Yaşasın Newroz" pankartını çocuklara bırakıyor. Döküyor tineri başından aşağı, çakıyor kibriti. Bedende yükseltiyor özgürlük ateşi. "Kahrolsun sömürgecilik", "yaşasın Newroz" diye haykırıyor. "Newroz'un alveleli odunlarla daha gür çıkmaz" diyor. Özgürlük ateşi bedenimizle yükselmeli mesajını veriyor. Özgürlük, canlarımız alev alev yanmadan kazanılmaz diyor eylemiyle. "Ben yanmasam, sen yanmasan, biz yanmasak nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa", karanlıklar nasıl tutuşur diyor. Ve bir Kürt kız bu can bedeli kavgaya canını koymak zorunda diyor.

Zekiye Alkan, fabrika direnişinde, grevinde, tarlada isyanda, okulda boykotta, kepenk eyleminde, yerel genel grevde buluyor kendini. Direnişçi kardeşinin dilinde türkî, gerillanın elinde silah oluyor. O artık yüreklerde yanan bir Newroz ateşi bedenleri sınırsız sarmalıyor. Özgürlük

kavgasının nadide Newroz çiçeği bilinçlerde yaşıyor.

Gün; zulmün olduğu her yerde, dağda, köyde, tarlada, okulda, fabrikada, sokakta zulmün kalbine hançer gibi inmenin günü. Gün; dağda düşmanı çıldırtan gerillanın silahı, gün; okulda YÖK'ü feodal-faşist eğitime isyanın, tarlayı, ağaya, tefeciye ve gün fabrikayı patrona mezar etmenin günüdür. Gün

mücadele, gün direniş, gün yeniden şahlanış, gün başa baş dış dış uzunsürelî kavgaya atılmanın günüdür. Durmak ölümüne eş, yükselmeli dağlarda halk savaşının nağarasını, şehitlere taşınmalı, bu yürekli, Newroz'un ulusal ateşini kızıl çevirmeli, Yeni Demokratik Türkiye'yi yaratma kavgasına dört elle sarılmalı. Sarılmak ki bu zehabiler sürüsünü, ağayı, patronu, tefeciye bezirgani bir daha diriltmemek üzere tarihin çöplüğüne gömülmeliyiz.

Evet, Zekiye Alkan, adha bir bilinç ve azimle, inançla kavgaya sarılmak, bu dünyayı zehabiler sürüsüne mezar etmek için tutuşturdu bedenini. O örnek olmalı körüklemeli isyan ateşini ve daha da gür yakanalıyız.

İsmail Beşikçi Yeniden Tutuklandı

Kürtistan ile ilgili yazdığı araştırmacı ve mecmuaların yazarları nedeniyle yaşananın 11 yılını cezaevinde geçirmek zorunda kalan Beşikçi yeniden cezaevine kondu. Geleşen Kürt ulusal hareketiyle birlikte egemenlerindeki tahannüslüzlüğü had safhaya ulaştırmaktadır.

Bu tutuklanma Beşikçi nezdinde Kürt ulusuna uygulanan şiddet politikasıdır. Egemen zorbalık Kürt ulusu üzerindeki baskılara, Kürt köylüsü üzerindeki uyguladığı terörle, gerillaları kitlemekle, vb. daha birçok zulmle sınırlı kalmıyor. Baskı ve terörün basın alanında da sistemli bir şekilde uyguluyor. Sosyalist ve devrimci dergilerin Kürt sorununu işlemelerinden dolayı peşpeşe toplatılması (ki dergimiz Yeni Demokrasi'nin 20'ye yakın sayısını sadece Kürt sorununu işledi diye toplatıldı. Yazarlarına onlarca yıl hapis, yazı işleri müdürlüklerine on milyonlarca lira para cezasına çarptırıldı.) Bu baskıların tutuklanmalarına vardırılması olarak sürüyor. Emek ve 2000'e doğru dergilerinin yazı işleri müdürlükleri Abuzer Kılınç ve Tunca Arslan'ın tutuklanması bu politikaların devamıdır. "Diyarbakır Gerçeği" kitabının yazarı Edip Palalıta bu gerekçeyle tutuklandı.

Beşikçi'nin tutuklanmasından sonra yayımlanan ikinci kitabında bemen toplatılmış oldu. Gerek Beşikçi'nin tutuklanması, kitaplarının toplatılması, sosyalist ve devrimci basın üzerinde sürdürülen baskı-

lar, toplatılmalar Kürt ulusu üzerindeki egemen zorbalığın uyguladığı şiddet ve azabın ayrı düşünülmez. Bütün bu baskılar bir zincirin ayrı halkalarını oluşturan özünde Kürt ulusu üstündeki kıyımın bir devamı olarak görülmelidir.

Burjuva aydınları Kürt ulusu üzerindeki baskılara, teröre karşı koyumsuzluktan yazar, bilinç adamı Beşikçi'nin tutuklanmasını karşısında da gösterdiler. Fa kütük bir tepkiler silahı olmalı. Yazarlar sendikası da her hangi bir tepki göstermemekle kınılığını ortaya koymaya devam etmiş oldu. Zaten bu çevreden birşey beklemekte aptallık olurdu. Devrimci demokrasi kesim ise, Beşikçi'nin tutuklanmasını protesto etti.

Bu protesto; Beşikçi ve tüm siyasi tutukuların serbest bırakılması temelinde açılan bir kampanyayla sürüyor. Kampanya oluşturulmuş, egemen sınıflar üstünde bir baskı mekanizması oluşturulmuş amacıyla bu kampanyaya desteklenmelidir. Ama şu da unutulmamalı bütün bu baskıların, zulmün, terörün, tutuklanma ve toplatılmaların bir daha yaşanmaması Kürt sorununun köklü bir çözümüyle gerçekleşir. Bu da çeşitli milliyetlerden (Kürt, Türk ve diğer azınlıklardan) Türkiye proletaryasının bu sömürü zulmü, atlan düzeninin yerine eşitlikler temelinde yeni demokratik bir toplum yaratmakla mümkün olacaktır.

NEWROZ'DAN 1 MAYIS'A ISINAN BAHAR, MERHABA!

İşçiler 1 Mayıs'ta Genel Greve! Sokaklara, Meydanlara, Devrimci Gösterilere!

Ocak, Şubat, Mart... On yıldan bu yana ülke siyasi atmosferinin en yüksek ısıya ulaştığı bir kış mevsimini yaşadık. Newroz ateşi iyice kızdırdı bu kışın bahara devrildiği günleri. Önümüzdeki aylar yine geçtiğimiz on yılın en sıcak siyaset baharı olacak. Yaklaşık 1 Mayıs güneşiyle elverişli toplumsal zeminde daha bir ısınacak ortaklık

Alı morlu çiçeklerle doğanın canlandığı bahar ayları, bu çiçekler gibi her yıl yeniden açarı ve kırmızı gül ve karanfil ve ateş ve güneş kadar kızıl olan günleriyle toplumun da canlandığı, halkın en çok yaşığı kalktığı, devrimci mücadelelerin daha coşkulu yükseldiği bir mevsim olma özelliğindedir. Ülkemizde, Kült ve diğer ortadoğu halklarının zulme, zorbalığa, sö-

mürü ve köleliğe isyanından gelen, bir özgürlük tutkusu ve mücadele geleneği olarak Newroz ateşleriyle bin yıllardır yaşatılan ve tekvinde baharın ilk günü olan 21 Mart, dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin batıdaki şanlı mücadelelerinden doğup Komünist Enternasyonal kararıyla uluslararası birlik dayanışma ve mücadele günü olarak tüm ülkelere yayılan, kıpkızıl

özdeyle yüzyıldır yaşadım 1 Mayıs ve Türkiye devrimci hareketinin üç ölümsüz önderi Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya'nın katledildikleri günler olarak onlar gibi süngelenen 30 Mart, 6 Mayıs, 18 Mayıs hep bu mevsimdedir.

Sömürücü zorbatlar kana buladıkça bahar, daha bir kızışmış bu aylar ve halkımızın isyan ruhunu kamaçalayarak mücadelesine ivme kazandırmıştır. 12 Eylül çığıyla bir süte karlar altına gömülmüşse de ülke sahunda, hiçbir zaman sömürülemez köknar ağaçları onun, korumuştur sıcaklığının yine dağda, zindanda ve gizli bağrında halkan. En soğuk, en karanlık, en elipsin yıllarda bile, tenise, aydınlatıcı, canlandırıcı olmuştur bu günler, özgürlük savaşçılarının yanar bedenleri, ölüm

la yaralandığı vahşi saldırılara uğrayan devrimci 1 Mayıs gösterileri, işçi sınıfının kendi mücadele gününe sahip çıkmasını teşvik etti ve bugün üzerindeki yasağın kırılıp kaldırılması yönünde önemli bir kilometre taşı oldu.

Bu yıl yine aynı aylarda yoğunlaşan toplu sözleşme görüşmeleri, geçtiğimiz ay içinde baş gösteren uyuşmazlıklar, yapılan çeşitli direnişler, ard arda alınan grev kararları ve başlatılan grevler bu ay içinde artarak işçi hareketindeki ikinci bahar dalgasını yükseltecek. İşçi sınıfının öfkesi bu yıl daha büyüktür. Yeniçeltik katliamı üzerine maden işçilerinin İstanbul ve Zonguldak'ta ortaya koyduğu tepkiler, her yanda yükselen genel grev sloganları, 12 Eylül yasalarının değiştirilmesine yönelik sendikal-demokratik-siyasal talepler ve 1

ş olduğunu vurgulayarak sert önlemlerle karşılamaya çalışacaklardır. Yasadışı olan genel grev ve siyasal grevlerin çatışmaları gözde alınmadan, sağlam direniş mevzileri oluşturulmadan başarılı şekilde hayata geçirilmesi mümkün değildir. 1 günlük, 2 günlük bir süreyle sınırlı ve siyasal içeriği de zayıf olan sembolik bir genel grev nispeten yumuşak karşılanabilir faşizan tarafından. Geçen yılki yaygın pasif direniş eylemlerinde olduğu gibi bunun da yasadışıdır az çok tahammül gösterilebilir. Ancak siyasal içeriği güçlü, yönetimi ileri, sendikal demokratik talepleri net, bunları koparıp almada kararlı ve süresiz bir genel grev -ki bizim arzu ettiğimiz böyledir- faşizmin çimşeklerini üzerine çekeceği kadar reformizmin de ihanetine uğrayacaktır. Bugün genel grevin (aşağıda şampiyonluğunu yapmış kimileri iş onun ileri bir hatta kararlılıkla hayata geçirilmesine sıcak çatışmalar içinde yürütülmesine, can bedeli savanulup başarılı kılınmasına, geri çekilme gerekliyse onun da disiplin içinde ve yeni atılımları hizmet eder şekilde yapılmasına gelince, çoğu kez olduğu gibi sıradan işçilerin kararlılık ve direngenliğini gösteremeyeceklerdir.

Evet, bu işçi baharı daha güçlü devrimci 1 Mayıs gösterileri ve siyasal bir genel grev 89 baharını aşmalıdır. Bu alanda tüm devrimci harekete büyük görev düşüyor. Genel grevin 1 Mayıs'ta veya birkaç gün öncesinde başlatılıp bugünün işçi bayramı ve resmi tatil günü olarak yasalara geçirilmesini de içeren sendikal demokratik siyasal taleplerle süslenmesi en iyisi olacaktır. Bu takdirde 1 Mayıs günü işçilerin tek tek işyerlerinde örgütlenemediği kadarıyla işi bırakmaları ve meydanlara nispeten az sayıda çıkmaları yerine, genelde çalışmayıp büyük yığınlar halinde meydanlara çıkmaları mümkün olacaktır.

1 Mayıs'a doğru veya 1 Mayıs'ta süresiz bir genel grev başlatılması da, o gün 1 Mayıs hakkının fiilen kullanılması temeline bir günlük bir genel grev yapılması önemlidir. İşçi sınıfına egemen olan sendikaların niteliği ve 1 Mayıs'a bakışları dikkate alındığında onların böyle bir karar almak istemeyecekleri açıktır. Ayrıca onlar sınıfın meşru temsilcileri olmadıkları ve zorlarla sonucu almaları yasak savma türünden çeşitli kararlarda da sınıfın hareketini denetim altında tutmayı amaçlayacakları için işçi

1 Mayıs'ta süresiz bir genel grev başlatılmasa da, o gün 1 Mayıs hakkının fiilen kullanılıp nasıl temeline bir günlük bir genel grev yapılması önemlidir.

oruçları, haykırın dilleri ve konuşan silahlarıyla. Şan olsun o günlere ve onları yaşatanlara.

Bu bahar bahar yapan günlerin ve devrimci mücadelelerin yansısı iki yıldır bu aylarda büyük ivme kazanan küle hareketleri var. Geçen yıl işçi hareketinin asıl kabarması toplu sözleşme dönemi olması nedeniyle Mart, Nisan, Mayıs aylarında görüldü. Çok geniş bir katılım ve zengin eylem çeşitliliğiyle, fakat ağırlıklı olarak ekonomik muhtevalı ve pasif direniş çizgisinde gelişen bu kendiliğinden kabarma Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihine 1989 Bahar Dalgası olarak geçti.

Bu hareket içinde devrimci etkinlik genel olarak otuz kaldı. Ancak 1 Mayıs'ta öznel durumun elverdiği ölçüde iyi bir etkinlik gösterildi, işçi sınıfına güçlü mesajlar verildi. Faşizmin bütün kan yasaklarına, yoğun polisiye önlemlerine, sert uyarı ve tehditlerine, son güne dek sürleyen reformist sendikalar ittifakının iş yapmaya gelince korkular içinde eylemden dönüp sınıfa ihanet etmesine, genel olarak da reformizmin işçi ve emekçileri pasif halde iş yerlerine bağlama çabasına karşın, bunlarca işçinin de katıldığı eylem birliği halinde devrimci sokak gösterileri yapıldı. M. Akif Dalcı'nın polis kurşunlarıyla katledildiği, yüzlerce kişinin İsrail sopalary-

Mayıs'a sahipleniş bu yılki bahar dalgasının geçen yıldan bir adım daha ilerde olacağını göstermektedir. Devrimci önderlik açısından öznel durum dikkate alındığında hareketin genel boyutunun kendiliğindenliği aşacağı yine söylenemeyecek olmasına rağmen, bu kez siyasal içeriğinin daha gelişkin, direniş çizgisinin de daha radikal olacağı açıktır. ML ve devrimci güçlerin bütün olanaklarıyla harekete katılmaları, militan tutum ve öncü siyasal talepleriyle işçi kitlelerini daha çok politize ve radikalize etmeleri, faşizmin güçleriyle karşı karşıya gelindiği her durumda öne atılarak kitlelerin kararlılık ve cesaretini artırmaları, barikatları yaran, fabrikaları işgal eden, teslim olmayan örnek direnişler geliştirmeleri, hareketi siyasi iktidar perspektifiyle yönlendirip güçlendirmeleri önde gelen görevdir. Bunun için devrimci işyeri komiteleri, devrimci demokratik sendikal muhalefet ve eylem birlikleriyle örgütlülük geliştirilmelidir.

Bugünkü koşullarda sendikal demokratik siyasal taleplerle 12 Eylül faşizminin Anayasasına ve iş yasalarına karşı yükseltilecek bir genel grev, sınıfın somut bir ihtiyacı olarak önemlidir. Faşist gerici ve reformist sendika yönetimleri buna derose derece önleme ve sulandırma gayreti içinde olacaktır. Devlet güçleri yasadı-

sınıf genel greve onlardan bağımsız olarak ve ölüme çıktıklarında onları da tepeliyip geçecek şekildedir hazırlanmalı, devrimci hareket bu doğrultuda çağrılar yapmalı, 1 Mayıs direnişlerini ve genel grevi faşist düzenin yasalığı dışında olduğu kadar genici sendika yönetimlerinin de tüzük kararları dışında, sınıfın kendi bağımsız çizgisi ve meşruluğu içinde örgütlenmeye çalışmalıdır.

Tabii bu bir güç sorunu. Sınıfın içindeki örgütsel varlık ve siyasi etkinlikle ilgili. Ancak bu gücün çok sınırlı olması ML ve devrimci hareketi sınıfsız olabildiği kadarıyla önderlik etme, onu doğru çağrılarla ileri hedeflere yönlendirme çabasından alakoyunamalı, mevcut zayıflığın aşılması ve öncülüğün maddi bir algıya dönüşmesi de az güçle çok şey başarmada görülmelidir. Yani küçük gruplarla büyük etkinlik gösterme, devrimci propaganda-ajitasyon ve öncü militan eylemlerle işçi kitleleri içinde bir çekim merkezi olabilmeye. Bu çaba hakkıyla gösterildiği zaman yapılan çağrılar daha ciddiye alınır, harekete geçirir, safaları saklatır. Aksi takdirde işçi kitleleri bu çağrılara hariçten gazel okuma biçiminde değerlendirebilir haklı olarak ve kayıtsızlık gösterirler.

Genel grev; 12 Eylül'den sonra kanunla yasak olması ve daha önceden de öz deneyimlerin yaşanmamış olması nedeniyle ülkemizde çok büyük bir olay şeklinde uygulanmaktadır. Bu bir yerde doğal. Ayrıca kendi koşulları içinde olmadığı da doğrudur. Genel grev, sınıf mücadelesinde işçilerin önemli bir silaha olarak görülüp devrimci ciddiyet ve sorumlulukla kullanılmalı gereken, siyasi muhtevazı, örgütlülüğü, disiplin içinde uygulanma ve saldırlara göğüs germe koşulları bakımından önemsenmesi şart olan bir eylem çeşididir. Bütün bunlara karşın, adı üstünde, grevin bir işyeri veya işkolu yerine genelde uygulanmasından başka bir şey de değildir. Devrimin zafere ilerlediği dönemlerde en ileri siyasal içerik ve en radikal mücadele yöntemleriyle bir ayaklanma provası olarak hayata geçirilmesi, yoğun sokak çatışmaları, fabrika işgalleri ve barikat savaşlarıyla birlikte yürütülmesi de sözkonusudur. Ancak hiç bir zaman ayaklanmanın kendisi değildir genel grev. Devrimin toplu ayaklanma stratejisine izlediği ülkelerde olsun, halk savaşıyla geliştirildiği ülkelerde olsun, zafer saati yaklaşmadan önce yapılan genel grevler ne kadar güçlü bir siyasi içeriğe sahip olsalar

'Protentolar, mitingler, yürüyüşler Genel Greve hizmet eder'

da, devrimin gelişmesine hizmet eden belli kazanımların ötesine geçemez ve bu gerçeklik içinde örgütlenirler.

Bu nedenle ona olağanüstü anlamlar yüklenmemeli, gerçekte sahip olduğundan fazla rol ve işlevler atfedilmemelidir. Somut koşullar içinde etkili bir araç olarak başarılması gerektiğinde sınıfın buna ihtiyacı ve aynı zamanda artan bir eğilimi olduğunda ciddi engelleri, önemli güçlükleri de bulansa, bunların aşılması için azami gayreti göstererek genel grevi örgütlemeye girişmek devrimci bir görevdir. Bütün bunların yanı sıra, tek bir işyerindeki greve nazaran genel grevin kat kat fazla ciddiye alınması baskılar karşısında sulandırılma ve kırılma olasılığına karşı çok daha iyi hazırlanması gerekir.

Bunları bilmiş üzerinde tutarak somuta bakacak olursak; evet, elbette, genel grev deneyimi olmayan ve katı yasaklarla çevrili bulunan işçi sınıfımız açısından başka ülkelerin işçilerine göre daha önemli, daha büyük bir olaydır bu. Ve ilk denemenin o ölçüde ciddiye alınması gerekir. Ama öte yandan çok yakın zamanda D. Avrupa ülkeleri ve SB cumhuriyetlerinde liberal burjuva, milliyetçi önderlikler altında peşpeşe hayata geçirilen ve bir bölümlü oldukça uzun süre en geniş kitlelerle devam ettirilen genel grevler dikkate alınırsa ve bunların da ne kadar yasadışı geliştirildiği düşünülürse, ülkemizin koşulları içinde sınıf mücadelesinin bugün kazandığı boyuta bir genel grevi eklemek, en azından bunun bir başlangıç denemesini

yapmak önce zor ve uzun hazırlık istemeyen bir şey olarak da görülmemeli, başarısı açısından ciddi yaklaşıırken mükemmeliyetçiliğe kayılmamalıdır.

Nihayet biz öznel durumu yeterli görsek de gömssek de, nesnel koşulların getirip dayattığı ve bazı önemli demokratik hakların koparıp alınmasında hemen hemen tek seçenek olarak sunduğu bir genel grevi büyük olasılıkla bu yalın yükselen hareketi içinde gerçekleştirecektir işçi sınıfı. Baharda olmazsa yazda... Tabanın çökyerde yükselen, giderek genelleşen talebi ve fiili yönelimi karşısında, hareketin bütünüyle kontrolsüz gelişmemesi, kendini ezip geçmemesi için Türk-İş geçen yıl yaygın pasif direniş eylemleri konusunda nasıl merkezi kararlar aldıysa, bu yıl da somut durumu değerlendirerek en sınırlı süreye ve en geri siyasal içeriğe hapsedme temelinde sembolik bir genel grev kararı alıp uygulayabilir. Ve genel grevin yasadışlığına karşı böyle bir şeye devlet güçleri de müsamaha gösterebilirler. Devletin yasalarıyla birlikte açıkça zaafa uğradığı gerçeğini biraz olsun perdelemek için yine analojik olarak Türk-İş busan adına genel grev demeyip başka bir şey diyebilir. Nitekim geçen yıl yapılan yaygın direnişlerde pek çok eylem yasadışıya taşınmıştı, fakat bunlar açıkça yasak olduğu belirtilmemiş başka isim ve biçimler altında -yasaların boşluklarından yararlanma yoluyla- yapıldığından devletin Türk-İş açısından zorunlu müsamahakarlığına da kolaylık sağlanmıştı. Yasak ol-

duğu işyeri ve işkollarında grevin adı toplu viziteye çıkma olmuştur örneğin. Hem yalnız grevin değil, yine yasak olan izinsiz yürüyüşün de... Bu sefer de çok daha düşerse Türk-İş, sembolik bir genel grev e ülke çapında tüm işyerlerinde bir günlük toplu vizite, iş bırakma vb. şeklinde merkezi kararlar devreye sokabilir. Bununla işçilerin artan genel grev talebini karşılamış gibi gözüküp, sınıfın büyük bölümünü kandırarak hareketin gelişimini frenleyebilir az çok. Kendi oluru ve kontorollü dışında gerçekleşecek daha açık ve daha ilerli bir genel grevi belirli bir süre de olsa önleyip geciktirebilir.

Reformizmin doğal olarak kendi penceresinden yaklaşıp, kısmi bazı iyileştirmeler ötesinde bir şey hedeflemedi-

önemlidir. Bütün bu yönleriyle kavratılmaya çalışılan Genel Grev'in devrimci ajitasyon sloganları eşliğinde bir eylem sloganı olarak yükseltilmesi ve bunun 1 Mayıs'la bütünleştirilmesi doğru bir politika olacaktır.

1 Mayıs'ta bir genel grev ülke sahinde geniş katılımla hayata geçirilmeyebilir. Sınıfa hakim olan sendikaların artan taleplere rağmen böyle bir karar almak istemeyecekleri ve işçilerin sokaklara dökülmelerini mümkün olduğu kadar önlemeye çalışacakları bellidir. O günün doğru gelişmeler kendilerini mecbur bırakmadıkça merkezi kararlar ülkesi genelinde 1-2 saatlik bir iş bırakma eylemini bile örgütlemekten kaçınacaklardır. Ya da o gün 1 Mayıs'ı kutlamak için işbaşı yapılmayıp sokağa çıkma eğiliminde olan işçilerin bir bölümünü

somut bir olaydır. İşçilerin demokratik taleplerinin dibe getirileceği bir ortam yaratılmadığı" demiş. Geçen yıl on gün süreyle gazetelere eylem ilanı verdikten sonra 1 Mayıs sabahı herseyden vazgeçen 8 sendika yönetiminin oluşturduğu "1 Mayıs Tertip Komitesi"ne başkanlık etmiş olan Petrol-İş Genel Başkanı Münir Ceylan ise Türk-İş'i alanlara götürmek için mücadele edeceklerini söyledikten sonra "1 Mayıs'ı alanlarda kutlayan tek bir kişi bile olsa yanında yerlerini alacaklarını" (1) vurgulamıştır.

Evet, büyük işçi kitlelerinin devrimci 1 Mayıs gösterilerinden uzak tutulması ve mümkün olduğunca az etkilenmesi için faşist-gerici-reformist sendika ağaları devletin de onayı ve izniyle büyük meydanları parselleyip düşmanı oldukları 1 Mayıs'm adına mitingler tertiplemek isteyeceklerdir aynı zamanda. Gündüz vardiyasındaki işçileri mümkün menabe iş yerlerine bağlama çabasıyla bir arada bu gayretin gösterileceği anlaşılmaktadır.

ML ve devrimci güçler bütün bunlara dikkat ederek, işçi sınıfını birinci olarak o gün sendikaların kararı ne olursa olsun fiilen genel grev yapmaya, her yerde çartel indirip toplu halde sokaklara-meydanlara akmaya; ikinci olarak faşist-gerici-şoven sendika yönetimlerini ve onların disiplini tanımayıp eylem alanlarında devrimci gösterilere katılmaya çağırmalıdır. Tertiplendiği ve uygulandığı taktirde Türk-İş'in mitinglerinde de devrunciler eylem birliği halinde aktif bir varlık göstermeli, işçilere 1 Mayıs'ın ruhunu yığsatan propaganda ve ajitasyon faaliyetleri içinde işçi düşmanlarının sahte 1 Mayıs yandaşlığını teşhir etmeye özel bir önem vermek, bu mitingleri faşist diktatörlüğe, emperyalizme ve onun sınıf içindeki Truva Atı Türk-İş'e karşı topyekün bir protestoya dönüştürme çabasını göstermelidirler. Türk-İş ağaları "meydanları bırakmayız" dedikleri "bir avuç insan"ın meydanlarda kendilerini yuhalayan sınıfa bütünleşmiş büyük bir güç olduğunu görerek yüzüeri olmalıdır.

Bu yıl 1 Mayıs'a Newroz ateşlerinin devam eden sıcaklığıyla giriyoruz. Nusaybin, Cizre, Silopi, Midyat, İdil, Derik ve Kızıltepe'de Kürt halkını yeniden yattırma yükseltiği radikal direniş, ulusal kurtuluş mücadelesinin kazandığı yeni bir boyut ve önemli bir aşama olarak Kürt so-

İşçi düşmanlarının sahte 1 Mayıs yandaşlığını teşhir etmeye özel bir önem vermeli, bu mitingleri faşist diktatörlüğe, emperyalizme ve onun sınıf içindeki Truva Atı Türk-İş'e karşı topyekün bir protestoya dönüştürme çabasını göstermelidirler.

ği, olabildiğince yasal-barışçıl ve pasif çizgide öngördüğü, 12 Eylül yasalarına muhalefetle sınırlayıp genel olarak faşizme karşı ve iktidara yönlendirmedeği, patron-ağa devletinin bütününü yerine onun yürütme başı olarak yıpranmış durumdaki cumhurbaşkanı ve hükümetine karşı bir tavır şeklinde gelişimlere çalıştığı, keza muhalefet konumundaki faşist düzen partilerinin de duruma göre erken seçim kaldırarak kullanmaya çalışabilecekleri genel grev olayını devrimci aşamadan işlemek, işçi kitlelerine iktidar perspektifiyle birlikte götürmek gerekiyor. Bu bakımdan genel-mevzili bütün grevlerin ve bunlarla elde edilecek kısmi kazanımların devrim yolunda değerlendirilmesi gerektiğini, bunların başlıbaşına kurtuluş getirecek şeyler olmadığını, yaygın direniş ve genel grevlerle mücadelesini yükselten işçi sınıfının kendiliğindenlik içinde her ne kadar aşama kaydetse de, yeterli sınıf bilinel, öncülük ve devrimci örgütlülüğe kavuşmadan kendisi için bir sınıf olarak iktidara yürüyemeyeceğini, bunun aksini söyleyenlerin işçi sınıfını düzen sınırları içine hapsedmek ve genel iktidar yürüyüşünden alıkoymak isteyenler olduklarını kavratmak

bandan alıkoymak için iş yerlerinde birkaç saat işi durdurma ve yemekhanelerde fiilen "Bayramı kutlama" türünden bir merkezi karar alacaklardır işte.

Şimdiden başlayan tartışmalarda Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz "urmanın terör olayları karşısında alanlarda yapılacak bir kutlamayı ne kadar disipline edebiliriz, ne kadar kontrol altına alabiliriz? Biz istenmeyen sonuçların oluşmaması için 1 Mayıs'ı genişletilmiş salon toplantıları ile kutlayabiliriz..." diyerek niyetini ortaya koymuştur. Ancak bunda ısrar edip edemeyeceğini kendi de bilmemektedir. Nisan ayındaki gelişmeler aniden ağız değiştirilmesini getirebilir gündeme.

Nitekim Türk-İş'e bağlı çeşitli sendikaların başkanları sınıfın büyük kitlelerini işyerlerine bağlayamazsınacaklarını, kendileri istese de istemese de meydanların dolacağını hesap ederek Türk-İş'in 1 Mayıs mitingleri tertiplenmesini ve meydanlara hükmetmesini önermektedirler. Harb-İş Başkanı Kenan Derukan, Ş. Yılmaz'ın görüşüne karşılık "Terör urmanıyor diye meydanları bir avuç insana bırakamayız. İşçi bayramı kutlaması amaçına uygun bir şekilde yapılmasına konfederasyon yönetimi 2 Mayıs günü istifa etmelidir. 1 Mayıs

1 Mayıs enternasyonalist ruhun büyük simgesidir. Bu simgeye şehitler verilir.

runuzun her zamankinden yakası duruma getirdiği. Hakim ulus şovenizmini kavuran, faşizmin resmi politikasına can çektiiren, siyasal krizine daha bir derinlik kazandıran, onu hem daha çok kudurtup hem de çok daha ciddi düşünmeye zorlayan bir gelişme oldu. Devlet kumaylan toplantı üstüne toplantı yapıp yeni taktikler saptamaya çalışırken olayların yoğunlaştığı Mardin ili ve yaygınlaşma eğilimi gösterdiği Botan bölgesinde olağanüstü halli çok aşan bir uygulama, adı konmamış sıkıyönetim, asker-polis özel timlerin İsrail ordusuna taş çıkartan vahşeti, Nusaybin-Cizre katliamının dehşeti, yüzler ve binlerce gözaltı, buna karşılık halkın çeşitli biçimlerde direniş istiryor.

1 Mayıs dünya işçi sınıfı ve ezilen halkların birlik-dayanışma ve mücadele günüdür. Enternasyonalist ruhun büyük simgesidir. O halde ülkemizin böylesine canlı bir gelişme gösteren ezilen ulus direniş ve bu ulusun kendi kaderini tayin hakkı '90 1 Mayıs'ında her zamankinden canlı şekilde desteklenip kayıtsız şartsız savunulmalı. Başta Türk işçileri olmak üzere her milliyetli işçiler ve emekçiler Kürt halkının yanında olduklarını, birlik ve dayanışma içinde bulduklarını ortaya koymalı, faşist zorbılığa ve hakim ulus şovenizmine karşı güçlü bir protesto yükseltmelidirler.

ML ve devrimci hareket bu dayanışma ve protestonun güçlü olması için aktif bir önderlik yapma sorumluluğuyla yükümlüdür. Hazırlıklar ve gösteriler içinde

sorun hakkında işlenmelidir. Öyle ki meydanlarda 1 Mayıs'ı kutlayan işçi-emekçi yığınları içinde hakim ulus şovenizminin varolan etkileri azami ölçüde silinsin, kayıtsızlık içinde olsun insanlar kuvvetle silkelensin, aynı zamanda buralardan tüm ülke halkına bilinç ışınları taşısın. Kuşkusuz enternasyonalizm yalnız ezen ulus şovenizmini değil, ezilen ulus milliyetçiliğini de eleştirir. Kürt halkının ulusal sorun temelinde haklı direniş coşku içinde desteklenirken Kürt milliyetçiliğine prim veren tavırlardan kaçınılmalı, onun da etkilerini kuma çabası gösterilmeli, her milliyetten halksızın Demokratik Halk Devrimi yolunda birliğini, proleter sınıf çizgisinin propagandası yapılmalıdır.

Newroz ile anlamlı bir şekilde çıkan Kürt halkının Mardin ilçelerindeki büyük direniş hareketi, 1 Mayıs'a doğru yine yüksek bir boyut kazanacağı ve o gün daha güçlü devrimci etkinliklerle taçlanacağı görülen işçi sınıfının oluşum halindeki ikinci bahar dalgası, 12 Eylül'den sonra kendini en erken duyurmaya başlayan, yıldan yıla radikal bir gelişme gösteren, son dönem sürekli gösteriler ve sokak çatışmaları içinde pişen ayrı bir kitle dinamiği olarak öğrenci gençliğin mihtan devrimci hareketi ve nihayet on yıllık büyük suskunluğunu ilk kez bu yıl bozarak azgın tefecitüccar-devlet sömürüsüne karşı birikmiş öfkesini Ege'den açığa vuran küçük üretici köylülüğün başka bölgelerde de gelişecek mücadelesi, tüm halk kesimlerinin renk kattığı, ses eklediği çok canlı bir bahar civıltısı oluşturmakta bu yıl.

Faşizm nasıl karşılamaya çalışıyor bu

baharı? Büyük endişe ve telaş içinde, hayli de umutsuzca; ana elindeki bütün baskı ve propaganda araçlarıyla, çığırından çıkarttığı devlet terörü ve katliamlarına ek olarak provakatif cinayetleriyle, aşağılık demagoji, yalan, spekülasyon, tehdit, şantaj ve siyaset hileleriyle, it dalgasındaki bütün kliklerinin halka karşı kenetlenmesi ve reformist kesimlerin de genel desteği sayesinde mümkün merteye halkı ürkütüp devrimci örgütleniş ve radikal hareketlerden uzak tutma, bir kısım yatıştırıcı önlemleri de devreye sokarak pasifize etme temelinde. Böylesi, her dönemde olduğu gibi kitlelere yönelik bol kanlı senaryolar da hazırlamaktadır. Şüphesiz, başka şeylerin kör etmediği noktada bunlarılan medet umacağı bilinen bir gerçektir. Faşizmin karakteridir. Ama bugünün şartlarında yangına sızılan benzin işlevi göreceğinden bu tür oyunları çok ihtiyatla oynanmaya, daha çok da söylentiler halinde geniş kitleleri ürkütme amacıyla ve tıpkı "darbe gelir" gibi toplumsal bir şantaj ve de blöf olarak kullanılmaya çalışacaktır.

Bunun da bilincinde olarak "yaklaşan 1 Mayıs'ın kana bulanacağı" vb. yolunda çıkabilecek söylentilerin, "ırtanan terör" vb. demagojilerle yaratılmak istenen havanın kitleleri meydanlardan uzak tutmaması, radikal mücadeleden alıkoymaması için devrimciler halka gerçek durumu her yerde açıklamalı, faşizmin aczini, çaresizliğini, bağ vurduğu oyunları, kasıtlı olarak çıkarttığı söylentileri ve amaçlarını teşhir etmeli ayrıca faşizm 77 1 Mayıs'ında olduğu gibi bir katliam planlıyor olsa bile bunun kimseyi o büyük güne katılmaktan caydurmamalı ve sadece kararlılığı kamçılama gerektirdiğini; cesaretle hareket edildiğinde halkın, aksi durumda faşizmin kazanacağını, eğer özgür bir gelecek arzulanıyorsa ve bunu kimse bahşedecek değilse bu uğurda her şeyin göze alınıp can bedeli mücadele verilmesinin şart olduğunu en geniş kesime kavratmalıdır.

Yine bununla birlikte olanı provakasyonlara karşı devrimci hareketin bu dönem her zamankinden fazla sorumluluk duygusu içinde hareket etmesi, büyük bir uyumluk içinde bulunması, ilkel-disiplinli güçlü bir birlik geliştirmesi ve kitlelerin güvenliği için her önlemleri alarak faşizmin blöfleri kadar gerçek oyunlarını ve her tür saldırısını da peşinen başarısızlığa mahkum etmesi gerekiyor.

İşçi haklı ama Sendika ayakbağı

□ Bir işçi bir sendika genel başkanından daha çok bir prestije ve iyi bir intibaya sahipse ve bir işçi konuştuğunda alkış tufanı, bir sendikacı konuştuğunda yuh sesleri yükseliyorsa o sendika yönetiminin işi bitmiş demektir.

Aralık 1989 tarihinde Yol İş Sendikası ile işveren arasında Kutlutaş inşaat sektöründeki 2000 işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşme görüşmelerinin uzaması sonucu işçilerin Şubat ayında toplu vizite, yemek boykotu eylemleriyle süreci hızlandırma çabası sonuç vermemiş, işveren keyfi, sendika lakayt tutumunu sürdürmüştü. Sendikanın sorunların çözümü için ciddi bir çaba sarfetmediğini gören Ambarlı Kutlutaş çalışanları kendi sorunlarına sahiplenmeyen sendika yönetiminin birşey yapmayacağını anlayınca, "İşçi komitesi" seçerek çalışma ve örgütlenme sürecini hızlandırdılar.

İşçi Komitesindekiiler toplu vizite, vizite eylemleriyle birlikte Küçükçekmece'ye kadar protesto yürüyüşü, yemek boykotu eylemlerinden sonra 1 Mart'tan başlayarak işi yavaşlatma, işi bırakma eylemi başlattılar. İşçilerin gelişen örgütlü mücadeleleri sonucu işveren ile sendika arasında yapılan toplu iş sözleşme görüşme süreci hızlandı. 6 Mart 1990 tarihinde görüşmelerin anlaşmayla sonuçlandığı, sendikanın üeri sürdüğü taleplerin işveren tarafından kabul edildiği, bütün sosyal hakların verileceği işçilere bildirilerek işi yavaşlatma eylemine son verilmesini isti-

yordu sendika yönetimi. Aradan kısa bir süre geçmeden işverenin "kabulettiği" anlaşmayı imzalamadığı, üeri sürülen tüm taleplerden yüzde 15 indirim istediği haberi işçilere veriliyordu. Bu gelişme işçiler arasında büyük tepkiyle karşılanmış. İşçiler arasındaki işi bırakma, greve girme eğilimi; sendika yönetimine 23 Mart 1990 tarihinde Ambarlı, Ankara, İzmir, Sivas,

Halkalı, Ataköy, Beylerbeyi ve Zonguldak'taki işyerlerini kapsayan 9500 işçinin işi bırakma kararı almıştı.

Direnişin başladığı gün Ambarlı doğal gaz üretim merkezine gittik. Sosyalist basandan gelen arkadaşları yemekhanelerine götürüp yemek yedikten sonra sorunlarını anlatmaya başladılar. İşçiler, "Ücretlerimiz oldukça düşük, yemeklerimizin kalitesi az, yemekhane küçük, yemek yemek için en az 15-20 dakika kuyrukta beklemek zorundayız, 2000 işçi için 10 banyo var, iş güvenliği yok, bu yıl içinde üç dört iş kazası oldu. Celal isimli bir arkadaşımız öldü, Cuma Gönül felç, Aslan Aslanbey sakat kaldı, kaza geçiren arkadaşlarımızı herhangi bir yardım yapılmadı. Aile, çocuk, doğum vb. yardımlar oldukça komik, ikramiyeler düzenli verilmiyor. Sendika herhangi bir kültürel eğitimde bulunmuyor, sorunlarımızı sahip çıkmıyor. Sendika bize ayakbağı olmaktan başka bir işe yaramıyor" diye sorunlarını anla-

"Ambarlı Kutlutaş işçileri: Yol İş Sendikasının sarı yüzünü görünce İşçi Komitesi oluştu. Onlar haklarına işçi komitesi ile alma mücadelesi v eriyorlar."

tiyorlardı. Hemen orada bulunan 3 Nolu şubeden teşkilat sekreteri Memo Polat'a işçilerin sendikaya yönelik eleştirilerini anlatıp, neden işçiler sendikadan hoşnut değil sorusunu yönelttiğimizde "Gel sendikaya orada konuşalım" diyerek işçilerin yanında bir söyleşiden kaçındı.

Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Bayram Meral, 3. Şube Başkanı Cahit Ural bir kaç sendikacı işverenle yeniden toplu iş sözleşmesini imzaladıklarını işçilere bildirmek üzere Ambaerli'deki işyerine geldiler. İşçiler sendika yönetimine güvensizliklerini açık açık belli ediyorlardı. Cahit Ural sözleşmenin imzalandığını bütün hakların alındığını, işverene tükürdüğünü yalattıklarını sık sık vurguladı. İşçiler toplu tepki gösterdiler, "İşçileri masa başında satmayı iyi biliyorsunuz" ve sloganlar "Kahrolsun sendika ağaları, işçiler el ele genel greve", Sendikacı susuyor ve bir işçi konuşmaya başlıyor "arkadaşlar biz bunlara inanmıyoruz. Bütün haklarımızı almadan eylemimiz bırakınayacağız" işçiler toplu halde alkışlayarak arkadaşlarını destekliyorlardı. Sendikacı yeniden konuşmaya başlayınca işçiler yeniden müdahale ediyor "işçiler ölümler neredeydiniz, ne yaptınız?" Sendikacı tehdit etmeye başlıyor: "İşbaşı yapmazsanız tatsız olaylar çıkar" diyor. Rica da sonuç vermeyince Bayram Meral konuşmaya hastalığından başlayarak kendisini acıdırılmamayı açılış tepki gösterilmesini sağlamak istiyor ama fayda etmedi. Bu kez Bayram Meral uzun uzadı sözleşmeyi anlatıyor ve rica ederek işçilere işbaşı yapmalarını istiyordu. Her defasında işçiler toplu tepkilerini gösterdi. Bir iki işçi Meral'ın konuşmasını kesip konuşular, "arkadaşlar biz karar aldık, bütün haklarımızı almadan işbaşı yapmayacağız. Madem bunlar bizim öncümüz olduklarını söylüyorlar bizim yanımdalar mı degiller mi onu söylesinler. Şimdiye kadar biz karar verdik. Bundan sonra da biz vereceğiz" dedikten sonra Bayram Meral artık kendilerinin bir fonksiyonu olmadığını anlamış olacak ki "biz burada fazlayız" sözüne işçiler bir ağızdan "evet fazlasınız" yanıtını verdiler. Meral, konuşan işçiye "sen kimsin?" deyince "o bir işçi ya sen kimsin?" yanıtı anlamıyordu.

Bayram Meral'ın bütün ricaları sonuç vermedi. İşçiler sözleşme metnini görmeden, bütün haklarını almadan işbaşı yapmayacaklarını kararlı şekilde vurguladıkları için sendikacılar boynu bükük geri

dönmek zorunda kaldılar.

İşçilerin eylemi ikinci gün de devam etti. Ertesi gün doğal bir işçi liderinin işine son verildi. Böylece örgütlü mücadele dağıtılmak istendi ve gözdağı vermek hedeflendi. Yol-İş yöneticileri tatsız şeyler olacağını söylemişlerdi! Bu sözleri söylerlerken öfkeli bakışlarını doğal işçi önderise çevirmişlerdi.

Sınıftan kopan, sınıfın sorunlarına sahip çıkmayan, varlıklarıyla daha sınıfın çok uzağında olan bazı sendika ağaları ar-

tık sınıf içinde yavaş yavaş tecrit oluyor. Yol-İş yönetiminin Kutlutaş işçileri arasındaki prestiji artık sifıra düşmüş, işçi arasına çıkamaz olmuşlardır. Bu sevindirici bir gelişme. Bir işçi bir sendika genel başkanından daha çok bir prestije ve iyi bir intibaya sahipse ve bir işçi konuştuğunda alkış tufanı, bir sendikacı konuştuğunda yuh sesleri yükseliyorsa o sendika yönetiminin işlevi bitmiş demektir. Evet Kutlutaş işçileri için Yol-İş yönetiminin işlevi kalmamıştır.

Meydanlara taşan sınıfın mücadelesi faşist düzeni ürkütüyor.

"İnsana Saygı Mitingi" Polisin insana saygısızlığıydı

Otomobil-İş sendikasının organizasyonu ile İstanbul Abide-i Hürriyet meydanında yapılan "insana saygı mitingi" 20 bin kişiye yakın işçi ve emekçinin katılımıyla, devletin ve onun sahibi patronların özellikle emeğiyle geçinen kesime karşı uyguladığı ağır sönümlü koşulları, aşırı karlılıkla uyguladığı baskı ve katliamları

protesto edildi.

Miting alanı, yürüyüş noktası olarak belirlenen Çağlayan kavşağında polisin bir çok cepheden oluşturduğu kontrol ekipleriyle alana gireni çıkarmak, kimlik kontrolü yapmak ve beğenmediği pankartları toplamak şeklinde yoğun faaliyete döndü. Zaman zaman polisle

pankartı alınan işçi grupları arasında tartışmalar oldu. Tartışmaların alevlenmesi ve işçilerin ellerinden alınan pankartları geri almakta ısrar etmesi üzerine çoğu pankart sahiplerine geri verildi. Polisin bol bol fotoğraf çektiği ve kimliğinin kontrol edilmesi tam bir tezat oluşturuyordu. Anlaşılan, gazetecilik olayını da polis sadece kendisi için "meşru" görüyordu.

Miting alanında konuşmaya başlayan sendikacının tutumunda ve propaganda biçiminde yeni bir şey yoktu. Ayyuka çıkmış insafsız sömürçü, işten atılmaları, sosyal güvenlikten yoksunluğa, devletin ve patronların işçiye insan olarak değer vermemesi gerçeğini, daha azla kâr için işçinin kitleler halinde katledilmesi vb. ifade edilirken kuruluşun yolu gösterilmedi. Milletvekillerinin taktimiyle altın alta özellikle SHP'nin propagandası imaj edildi.

"İşçiler el ele genel greve, devrimci işçiler sendika yönetimine, işçilerin katili patron ağa devlet", "haklıyız kazanacağız..." sloganlarının sık sık atıldığı Dev-Göç, DSM, Devrimci Sol Güçler, Yeni Demokrat İşçiler, TDKP, Sosyalist Parti imzalı çeşitli döviz ve pankartların yanı sıra, onlarca sendika ve demokratik kuruluşta sorun ve çözümleri kendi kavrayışınca dile getirmişti mitingde. Mitingi düzenleyen sendikaların programının bitiminde kürsüye çıkan ve kendilerini "Devrimci Sol Güçler" diye tanıtan bir grup, kısa bir propagandadan sonra devrim andı içtiklerinde alanda kendileri dışında kimse kalmamıştı. Sadece görünüşüyle değil, içeriğiyle de yanlış olan bu tavrı olur olmaz yerde "önütülük" kompleksine bir yansımasıydı. İşçi sınıfını iktidarı fethetmeye götürmek öne ekonomik demokratik mücadelede "öğretmen-öğrenci" diyalektiği içinde aynı "sınıfta" siyasal iktidara mezan etmek, kendini "öğretmen" sananların değil öğretmen olduğu halde bunu başura çağrı ilan etme ukalalığını göstermeyen "öğrencisinin" ruh haliyle kapasitesiyle yakından ilgilenenlerin işidir. "Öğrenci" olmaya tahammüllü olmayanlar, "öğretmen" olmanın gerektirdiği sabrı göstermezler. Tıpkı mitingdeki devrimci sol güçler gibi.

Miting alanında bozalanın tamamlanmak üzere olduğu bir sırada "TDKP" "Yeni Demokrat İşçiler" ve "Devrimci Sol Güçler" imzalı pankartlar altında yürüten ve miting alanından son çıkan kortajlere polis aniden parizerlerle boyah su sıkarak

ve israil sopalarıyla donanan "çevik kuvvet" harekete geçirilerek işçilere saldırmaya başladı. Miting boyunca emekçinin düzene nefretini haykırmasına halı içerlediği belli olan polis, önüne geleni kayasıya dövmeye başlıyordu. Kafası gözü kanlar içinde yere düşen insanları bırakarak "İctih" saldırısını hızlandıran çevik kuvvet, özellikle kadınları müthiş bir barbarlık örneğiyle sopa darbeleri altında eziyordu.

KÖY-TÜR'E KARŞI İŞÇİ-ÜRETİCİ DAYANIŞMASI

"Holdingleler Üreticileri yoksulluğa ve açlığa mahkum ediyor"

Söyleşimizi açlık grevini sürdüren 48 işçiyle birlikte 65 üretici adına bir direnişçiyle yaptık.

YD- Direnişe geçmeniz ve işten atılmanız ile ilgili gelişmeleri öğrenmek istiyoruz.

-Köy-Tür Tavaççuluk Şirketi olan işverenimiz yedisi bayan toplam 48 işçiyi çalıştıran işveren tüm işçileri işten çıkarmıştır. Köy-Tür yönetim kurulu 1.1.1990 tarihinden itibaren geçerli olması gereken toplu sözleşme görüşmeleri hiçbir sonuç alınmadan arabulucu olan uzlaşma kuruluna sevk edildi. Uzlaşma kurulunun toplu sözleşmemizi 5.2.1990 tarihinde sonuçlandırılması gerekirken, işveren bitim tarihine iki gün kala hiçbir gerekçe göstermesizin iş akbitirimizi feshetmiştir. Akabinde toplu olarak işten çıkarıldık. İşverenin amacı; 1989 tarihli sözleşmeye göre kıdem tazminatlarımızı ödemekte diretmesinin nedeni geri kalan farklarımızın kıdem tazminatına dahil edilmemesidir. Biz işçiler geri kalan farklarımızın kıdem tazminatına dahil edilmesini istiyoruz. Bu hakkımızı alıncaya kadar açlık grevini sürdürmeye kararlıyız. Ve gerekirse bu haklarımız için ölüm orucuna bile gidebileceğimizi burada ifade etmek istiyoruz.

YD. Sizler açlık grevine başladuktan sonra işveren ve sendikamızın tutumunu ve yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Açlık grevine başlama tarihiniz olan 4.3.1990 tarihinden beri işverenin sendikamızın uzlaşma çabalarına rağmen

Kendini korumak isteyen kitle dönüp polisi taş yağmuruna tutunca kitlenin kaçıdığı yönün ön cephesinde üç el silah sesi duyuldu. Yaklaşık 20 dakika süren polis saldırısı sonucu sopa ve jop darbeleri altında kafası gözü kan revan içinde kalan, sakatlanan ve bayılan 50'ye yakın işçi de siyasi polis tarafından gözaltına alındı. İncana saygının futuru işçi sınıfına kanla ödenildi.

herhangi bir uzlaşmaya yanaşmadan eski sözleşmeyi bizlere dayatmaktadır. Sendikamızın direnişimize ortak olmakta isteksiz olması, işvereni cesaretlendirmekte, eski tutumunu sürdürmesine prim vermektedir. Sendika "Bizim bu konuda elimizden birşey gelmez, birşey yapamayız" gibisinden sadan gerçeklerle geçiştirmeye çalışmaktadır. Bizler kendi gücümüzle güvenerek açlık grevine başladık. Haklarımızı kabul ettürinceye kadar direnişimizi devam ettireceğiz.

YD- Açlık grevi süresince destek ve dayanışmanın boyutları ve gelişmelerini kısaca anlatırmısınız?

-Şu anda bizlerle birlikte Köy-Tür bünyesinde üretici olan 65 arkadaşımızla açlık grevini sürdürmekteyiz. Üretici olarak çalışan arkadaşlar işverenden yem, civciv, ilaç, kömür ve nakliye masraflarını diğer bölgelere göre daha pahalıya mal etmektedir. Üretici arkadaşlar her devre başı korkunç bir şekilde zarar etmektedir. Sözüde Diyarbakır ili kalkırmada öncelikli iller arasında olmasına rağmen değil kalkınmada holding işverenleri üreticilerimizi yoksulluğa ve açlığa mahkum etmektedirler. Bu sebeple üreticiler, haklarına ve emeklerine sahip çıkabilmek için bizlerle birlikte açlık grevini sürdürmektedirler. Diyarbakır'da bulunan yerel sendikalar, demokratik kuruluşlar ile demokratik ve sosyalist basın açlık grevimize bizzat gelecek mücadelemizi sonuna kadar desteklediklerini ve dayanışma içinde olduklarını özellikle belirttiler. Ayrıca ai-

İlerimiz bizlere destek olmak amacıyla ve holding patronlarını protesto etmek için tüm çocukların Çocuk Esirgeme Kurumu'na götürüp kendilerinin artık çocuklarına bakamayacaklarını söyleyip kuruma teslim etmek istediler. Bu protestoyu haber alan polis, olaya müdahale edip ailelerimizi dağıttı. Demokratik bir çabamıza bile tahammül edemediklerini ve edemeyeceklerini göstermiş oldular. Ailelerimizin tavrı bizleri sonuna kadar aktif bir şekilde desteklemektir. Gerekirse bizlere destek olmak amacıyla evlerinde açlık grevine başlayabileceklerini söylemektedirler.

YD- Siz direnişçilerin, işçi ve emekçi kardeşlerimize iletmek istediğiniz bir mesajınız varmı?

-Bizler, işçi-emekçi kardeşlerimize şöyle seslenmek istiyoruz: Biz egemen sınıflara karşı tavrimızı şu anda takındığımız hak gasplarına karşı yürüttüğümüz mücadeleyi çizgiyle gösteriyoruz. Haklarımızın yalvarmakla değil direnmekle alınacağını gayet iyi bilmeliyiz. Bizler gibi sömürü ve baskı altında olan işçi kardeşlerimizi selamlarız ve dayanışmada olduğumuzu Yeni Demokrasi dergisi aracılığıyla iletmek isteriz. Ayrıca, Yeni Demokrasi dergisine açlık grevinde bizlere destek vermeleri ve mesajımızı iletmelerinden dolayı tüm işçi arkadaşlarımız adına teşekkürlerimizi sunarız, dostça selamlıyoruz.

YD- Bizler de direnişinizi selamlıyor ve dayanışmamızla dayanışmada olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz.

Patronlardan Sendika Patronlarına

İzmit Bürosu

İşçi sınıfının sendikalar bazında patronlara karşı yükselttiği mücadelesi yer yer sendika patronlarımızda yücelyor. Bunun en güzel örneğini Yalova AKSA ve AKKİM fabrikalarında petrol-ış bünyesinde örgütlenmiş işçilerin petrol-ış sendikasına karşı aldığı toplu istifa eylemi oluşturuyor.

19 Yıldır Petrol-İş sendikasının örgütü olduğu Yalova'daki bu işyerlerinde Yalova Petrol-İş başkanı Yüksel Yüman ve ondan kurulu aşretinin yıllardır işçiler üzerinde işveren kurbacı rolünü oynaması, sendikayı adeta işverenin silahı durumuna dönüştürmesi, işçilerin hakkı isyanıyla getiren bir silaha dönüştü. 614 işçinin çalıştığı AKSA fabrikasından 550 sendikacı işçi, 81 sendikacı işçinin çalıştığı AKKİM fabrikasından 78 işçi petrol iş sendikasisinden topluca istifa ederek sendika patronlarına şiddetli bir şarap indirdi. Bu şarapın ardından işveren ve sendika baskısı yoğunlaşa. İşçiler, % 95'lik bir potansiyele sahip olduklarını, dolayısıyla petrol-İş'in geriye kalan potansiyele toplu sözleşme yetkisini kullanamayacağını, % 95 çoğunluk iradesininin LASPETKİM-İŞ'ten yana kullanıldığını, dolayısıyla toplu sözleşme yetkisini LASPETKİM-İŞ'e bırakmalarını Petrol-İş'ten istediler.

Fakat yıllardır kendini Türk-İş içinde demokratik muhalefetin temsilcisi sayan aynı zamanda 2821 ve 2822 sayılı kanunları anti-demokratiktir, değiştirilmesi ge-

rekir diye zangın zangır bağırarak bu demokratik ağalar % 5'lik bir azınlığa düşince, bu anti-demokratik yasaları isyanarak, bu yasalar sayesinde yetkiyi elinde tutma çetresini kendilerinde buluyorlardı.

İşçiler Petrol-İş'in bu anti-demokratik tutumuna 1 Mart 1990 tarihinde başlatılan Açlık Grevi eylemiyle cevap veriyorlardı. Ardından işçilerin bu haklı mücadelesinden eşleri ve anneleride yer alıyorlardı. En son olarak işçi aileleri Yalova'dan tuttukları 3 otobüsle Petrol-İş genel merkezine İstanbul'a hücum ettiler. Petrol-İş genel merkezinde genel Başkan Münir Ceylan'la sürdürdükleri hararetli tartışmada Münir Ceylan'a hitaben kendilerininin mücadelelerini haklı bulduklarını, bu mücadelede onların yanında olduklarını belirterek Münir Ceylan'dan Petrol-İş'in sözleşme haklarından vazgeçmesi sözü verilmesini aksi taktirde bütün kadınlar olarak çoluk çocuğuyla Münir Ceylan'ın evinin önünde ölüm orucuna baş vurmaktan çekinmeyeceklerini söylediler. Münir Ceylan ise muflak ifadelerle aileleri oyalamaya çalıştı ve ardından salonu terketti.

İşçiler ve aileleri enson olarak şunları söyledi. Birliğimizi hiç bir güç bozamaz. Bu birliğimizin önüne LASPETKİM-İŞ içinde de engel duvarlar örülebilir. Ama ne olursa olsun bu birliğimizle bütün engelleri açacağız. Mücadelemizi LASPETKİM-İŞ çatısı altında sürdüreceğiz diyerek açlık grevini sonladılar.

Çimento üreten 18 bin işçi grevde

Kartal Bürosu

Çimse-İş sendikasının örgütü bulunduğu çimento fabrikalarında, işveren sendikalarıyla sürdürülen görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine özel ve kamu kesiminde toplam 43 çimento fabrikasında 18 bin işçi, 26 Mart'tan itibaren greve başladı.

Sendikamızın İstanbul şubesinden greve ilişkin yapılan basın açıklamasında, greve yol açan anlaşmazlığın işveren sendikamızın anlamsız inadı ve emeğe saygı göstermeyen çağdışı tutu-

mu olduğu anlatıldı. İyi çalışma koşulları, iş ve işyeri güvenliği, sosyal haklar, emeğe ve emekçiye saygı vb. talepler istenirken sağlıklı çalışma koşullarında ve hızla yükselen enflasyon karşısında ücretlerinin yetersiz kaldığı belirtilmektedir.

Çimse-İş sendikamızın araştırmasına göre, çimento işçileri bir aylık maaşlarını ile 1980 yılında ayda ortalama 7.5 ton çimento alırken bu miktar 1990 yılında 2.8 tona düştü. Bugünkü çimento fiyatlarına 1977 yılı için 1 milyon 268 bin lira olan ortalama ücret, 1990 Mart fiyatı ile 386 bin liraya kadar düşmüştü oldu.

İktidarın çimento ihalesindeki 8 dolar-

lık günlük vergisini sıfırlayarak grev kırıcılığı yapması, Seka ve Demirçelik grevlerinde olduğu gibi işçilerin önemli silahlarından biri olan grevi kamuoyunda ve kendi içlerinde tartışılabilir hale getirme çalışmalarını çimento sanayinde de görüldü. Bu uygulamayla kompradorların cepelerini daha da doldurma amacı taşınmaktadır.

İzmit çevresindeki toplu grevlerin bir parçası olan Anadolu Çimentolarında çalışan 330 işçiyle görüşme yaptık. Buradaki işçiler "birlik vedayuşma içindeyiz ve kararlıyız" diyerek kararlılıklarını belirttiler.

Sendika Enkazı

Bir süre önce Buffalo düğme fabrikasında çalışan 80 işçinin sorunları karşısında sürdürdüğü kararlı tavrı bu kezde sendikacıların ihnet politikalarına dur diyerek sürdürdü.

Nasılki 89 1 Mayıs'ında makinaları kapatıp, 1 Mayıs alanına yürüdülersen şimdi işverenim tüm tehditlerine ve sendikarın tüm ihnetine rağmen ek zam taleplerini ve direniş kararını Boğaziçi şubesine bildirmekte tereddüt etmediler. Bu istemlerinin karşısına sendika işveren ağzıyla işçilere işverenin iki ay sonra cevap vereceğini bildirenlerin iyi bir borazancağı olduklarını ifade ettiler.

İşçiler uzak olan toplu iş sözleşmesini kadarki süreçte ek zam istemlerinin yerine getirilmesini istiyordu. Önce kendi

aralarında toplanıp alacakları önlemleri tartıştılar. Ve sonrada sergileyecekleri eylemleri sendikaya iletiler. Sendika işçilere "kararlarınıza saygılıyız, sonuna kadar da yanınızdayız" gibi açıklamalarda bulundu. Ancak işçiler bu kararları uygulamaya koydukları iki yüzlü sendikacılar geriye çark etmeğe başladılar.

İşçiler önce mesai saatlerini keserek eyleme ve yemek boykotuna başladılar. Bu sırada işveren sendikayı arayarak işçilerin yemek boykotunda olduğunu bildiriyordu. Sendika "bizim olaydan haberimiz yok, olay dışımızda gelişiyor" diye cevap veriyordu. Bundan cesaret alan işveren haskısını artırdı. İşçileri toplayıp "bakan sendikamızın olaydan haberi yok, birileri sizi kışkırtıyor, bunun hesabını soraca-

ğım" tehditini savundu. Bu sırada işçileri tek tek çağırıp tatlı sert ikna etmeye de ihmal etmedi. Burada başaramayınca işten atma tehdidini savundu. Peşinden biri bayan iki işçiyi işten aldı. Bunun üzerine işçiler Sendikaya uyardı bulundu. İşçi arkadaşları geri alınmadığı taktirde direniş geçeceklerini söylediler. Sendika kayıtsızlığın devam etmedi. Sendika konuşacağını söyleyerek işvereni görüşmeye gitti. İşvereni görüşme istemini geri çevirmişti. Bu gelişme üzerine işçiler toplu viziteye çıktı. Vizite kâğıtları verilmeyince toplu olarak dışarı çıktılar. Sendika gelişmeleri seyretmekle yetiniyordu. Bu durum işçilerin "kahrolsun sarı sendika ağaları, sendika ağalarından hesap soracağız" protestosuna neden oldu. Fabrika etrafında gövde gösterisi yapan çevik kuvvet işçilere gözdağı vermeye çalışıyordu. Sendika yönetiminin işvereni uyum içinde hareket etmesi BUFALO işçisinin toplu istifasını beraberinde getirdi. Böylelikle yetkisi düşen Petrol-İş yönetimi işçiden büyük bir şamar yemiş oldu.

Tarım işçisi sömürüye başkaldırdı

Tarım işletmelerindeki 39 iş yerinde çalışan 10.600 işçi 19 Mart'ta greve başladı. Tarım İş Sendikası'na bağlı işçiler greve giderken yine Tarım İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Orman ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı çalışan işçilerin toplu iş görüşmeleri de uyuşmazlık noktasına geldi. 12627 işçinin çalıştığı bu kesimde de görüşmeler bir sonuç getirmezse grev bayrağı çekilmiş olacak. Ayrıca Tarım İş Sendikası'na bağlı AOC grevi de 3. ayına girmiş bulunuyor. Tarım işçilerinin patronu devlet işverenden de kızı bir baskı ve sömürü uyguluyor tarım işçilerine. Mevsimlik işçilerinde bütün sosyal haklardan yoksun tutuyor, toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında bırakıyor. Üstelik çalışma şartlarında oldukça ağır. İşçilerin haftalık çalışma saatinin 45'e indirilmesi, mevsimlik işçilerinde sözleşme kapsamına alınması bulunuyor.

Devletin resmi kurumlarınca yapılan araştırmalar 4 kişilik bir ailenin normal olarak yaşayabilmesi için sadece mutfak masraflarının "500 bin TL." olduğunu gösterirken, dört kişilik ailenin ev kirası, yol, se, elektrik parası, giyim, yakacak vb. birçok

ihtiyacı da hesaba katarsak rakamın birkaç kat artacağı açık. Buna karşın devlet işçisine 400 bin TL ücreti çok görüyor. İşçilerin ve sendikamızın ücret talebi; birinci 6 ay için 400 bin TL- ikinci 6 ay için ise 575 bin TL'dir. Bu rakam nominal bir mutfak masrafını karşılayamazken bu sana çok diyebiliriz. İşçiler bu ücretle yiyecek mi, içecek mi, ev kirası, elektrik-su parası mı ödeyecek kendisine ve çocuklarına yiyecek mi alacak. Bunu düşünün yok. En doğal hakları işçiyi çok gören devlet kimin hizmetkarı olduğunu gösteriyor.

Tarım işçileri ekonomik-demokratik hakları için greve gitti. Kararlı, azimli ve birlik ruhuyla gidilen grevde işçiler haklarını söke söke alacaklardır. Ama daha birkaç ay geçmeden yükselen enflasyon karşısında ücretler yine eriyip gidecek, yine aynı sorunlarla karşı karşıya kalınacak. İşte bunun için işçiler sadece ekonomik-demokratik hakları için mücadele etmemeli, bu mücadelelerini siyasi iktidar mücadelesiyle bütünleştirmelidirler. Köklü çözüm ancak ve ancak proletarya önderliğinde emekçilerin Yeni Demokratik iktidarı kurulduğunda sorunların çözümünü sağlayacaktır.

Basın emekçisine Cumhuriyet gazetesi sürprizi!

Cumhuriyet gazetesi çalışanlarından Nihat Halıcı'nın işine 21 Mart 1990 tarihinde yönetim kurulunda alınan bir karar gereğince son verildi.

Nihat Halıcı'nın alınmasına gerekçe olarak gösterilen 8 Mart 1990 gecesi TGS (Türkiye Gazeteciler Sendikası) tarafından istenen pankartların (Çetin Ersoy'un cenaze töreninde kullanılan pankartlar) "gazete olanaklarının (pankart için dergi, pikaj ve karton) kullanılarak hazırlanması" oldu.

Halıcı, olayın arka planını şöyle anlattı.

"Gazetede çalıştığım üç yıl süresince mümkün olduğunca -ilerici, demokrat, sosyalist çevreleri konu alan haber, araştırma ve benzeri çalışmalar gerçekleştirmem, gazete içinde belli kişileri nödeyse rahatsız etmişim. Yani ilerici, demokrat, sosyalist çevrelerle var olan ticari ilişkilerim, diyalogun sözü edilen kişilerle tepkiyle karşılanmış, deyim yerindeyse "aba altında sopa gösterilmişim" ilişkilerimden duyulan rahatsızlık, bir yandan bana karşı bir yaptırıma düşüncülerken bir yandan da işten çıkarılmama tüm Cumhuriyet Gazetesi çalışanlarına bir gözdağı niteliği taşımaktadır." Halıcı son olarak ilginç bir gözlemi anlatırken kendini alamadı: "Sosyalist basın temsilcileri yukarıda ahmşayacak" imzalı Cumhuriyet Gazetesi!

ÜCRET ARTIŞI İSTEMİ BAHIYANE sermayenin cephesin saldırısı

Konuk Yazar / Nevzat ONARAN

Geçen yılın sonundan ve içinde bulunduğumuz yılın başından itibaren kamu ve özel sektörün burlüğünden oluşan sermaye cephesi, 1988 yılı ve özellikle 1989'u dikkate alarak bir kampanyayı başlattı: Yeni toplu sözleşme döneminde hem enflasyonu daha da artıracak ve hem de firmaların ve dolayısıyla işkollarının olumsuz et-

Tablo 1-PARASAL VE GERÇEK ÜCRET ENDEKSİ

Yıl	Parasal Ücret Endeksi	Gerçek Ücret Endeksi
1979	100	100
1980	170	87,5
1983	360,4	77,3
1984	488,2	70,6
1985	595,4	59,4
1986	738,5	54,7
1987	969,9	51,8
1988	1435,4	43,7

kileyecek bir oranda ücret artış istemleri gündeme gelmemelidir. Çünkü bu istemlerin getireceği ek külfeti, bu maliye firmaların üstlenemez. Bu sebeple de, ekonomi yine ücret-fiyat fasit dairesine girer ve bugüne kadar sağlanan performans bir kalemde heba edilmiş olur. Bu durumda en çok etkilenen olanlar da başta işçiler olmak üzere halkın olacağı açıktır.

Bu kısa anlatımdan anlaşıldığı üzere açıklamada bulunan sermayenin mümtaz temsilcileri (Sabancı, Refik Baydur, Bakan Cemil Çiçek vs.) kalktırmak, gelişmek ve istikrar adına fedakârlık mavalına okurlar. Geçmiş on yılda istikrar adına işçiyeye (ve halka) ödenilen bedel sebebiyle çıkarılacak bir sonuç var ki, o da şu: Yukarıda bahsedilen mavalılara işçilerin kamu tok.

Çünkü bunun böyle olduğunu gösterecek verileri aşağıda inceleyebiliriz. Çünkü bu verileri aşağıda inceleyebiliriz.

ÜCRETİN SATINALMA GÜCÜ AZALDI

Ücret, emekgücünün satın alınması karşılığında verilen paradır. Yani bir anlamda emek gücünün fiyatıdır. Buna göre satın alınan emek değeri, emekgücüdür.

Demekki emekgücünün değeri de, başka bir herhangi bir mal gibi, ücretini için gerekli emek miktarıyla belirlenmiştir.

Anlaşıldığı üzere ücret oranlaması parasal/nominal (işçinin eline geçen para tutarı anlamında) olarak ücretler 1979-1988 yılları arasında 14,3 kat artarken, buna karşın gerçek ücret yani ücretin satınalma gücü yarıdan fazla yüzde 56,3 oranında azalmıştır. Gerçi geçen yılda sağlanan artışlarla bu oranlarda lehte yorumlanacak gelişmelerin olabileceği söylenebilir. Fakat bununla ücretin satınalma gücünün '80'li yılların ilk birkaç yılı düzeyine ulaştığı iddia edilemez.

Buna göre ücretlerde olması istenen ve toplu sözleşme görüşmelerinde ileri sürülen artış oranları, ancak birkaç yıl öncesinde ki satınalma gücü seviyesini sağlayabilir.

ULUSAL GELİR BÜYÜSEDE, HANI İŞÇİLERE?

Toplam ulusal gelirin toplam nüfusa bölünmesiyle bulunan kişi başına ulusal gelir miktarını ile hayat standartlarını yöne-

Tablo 2-ULUSAL GELİRİN DAĞILIMI (Yüzde Olarak)

Yıl	Tarım	Ücretliler	Rant Geliri
1980	23,9	26,7	49,5
1983	20,5	24,8	54,7
1984	20,4	21,6	58,0
1985	19,1	18,8	62,1
1986	18,1	17,7	64,2
1987	17,6	17,0	65,4
1988	15,8	14,0	70,2

lik analizler yapılır.

Kişi başına ulusal gelir (sabüt fiyatlarla) 1979: 100 endeksi, 1980'de 96,9'a gerilerken, 1983 yılında 101,2'ye yükselir; sonraki yıllarda endeks sürekli artarak 1986'da 113,1'e ve 1988'de 119,6'ya çıkar. Yani kişi başına ulusal gelir endeksi 1979 yılına göre 1988'de yüzde 19,6 oranında artarken, gerçek ücret endeksi yüzde 56,3 oranında azalır. Makro olarak toplam ulusal gelir pastası büyümesi sonunda kişi başına düşen pay da artarken, gerçek ücret endeksi azalmıştır. Aslında hedeflenen, paralel bir gelişmenin olmasıdır denilebilir. Fakat gerçekleşen ise, büyümeden ücretli-

lerin yararlanmaması olduğudur.

Buna göre ücretlerde istenen artışlar, böyle bir gelişmeyi sağlamak için uzak olup gerçek ücret endeksinde birkaç puan iyileşmenin sebebi olabilir.

ASLAN PAYI RANT-GELİRİNE

Ulusal gelirden ücretlilerin aldığı pay, yıllara göre nasıl değişmektedir?

Ulusal gelirin dağılımında tarım ve ücretlilerin yüzde payının sürekli azalmasına karşın, aslan payının kâr, faiz ve kiradan oluşan rant gelirine ait olduğu anlaşılar.

Bu nedenle ücret artış talepleri, bırakınız işçilerin ulusal gelirden daha fazla pay almalarını, eski durumlarına ulaşmaya bile yardımcı olmayacaktır.

VERİMLİLİK ARTIŞI, ÜCRETLERİNDEN DAHA FAZLA

Verimlilik: Üretim miktarıyla o üretimi gerçekleştirmek için kullanılan faktörler arasındaki oran olarak tanımlanabilir. Buna göre toplam brüt katma değer toplam çalışan kişiye oranıyla çalışan her bir kişi başına düşen brüt katma değer yani verimlilik bulunur.

1982 ve 1987 yıllarında Türkiye genelinde verimlilik (cari fiyatla) endeksi

yüzde 520,2 ve ücretler (cari fiyatla) endeksi yüzde 395,4 oranında artar. Buna göre ülke genelinde ücretlerin artışında, verimlilik artışın dikkate alınmayan bir politikanın izlendiğini anlıyoruz. Zaten İstanbul Sanayi Odasının yaptığı 500 büyük firma (yaklaşık 400 tanesi özel

sektör firması) araştırmasına göre de verimlilik yüzde 1154,2 ve ortalama ücret yüzde 629,2 oranında yani yaklaşık olarak verimlilik ücretlere göre bire iki oranında artmıştır; bu da genel gözlemi doğruluyor. Yani ücretler verimlilikten daha az artmıştır.

Bu sebeple ileri sürülen ücret artış istemleri, verimlilik ile ücret artışını karşılaştırmada ücretler lehine bir gelişmeyi sağlayacak miktarda olduğu söylenemez.

KATMA DEĞER İÇİNDE ÜCRETLERİN PAYI AZALDI

Katma değer, geniş anlamda yaratı-

Tablo 3-VERİMLİLİK VE ÜCRETLERİN ARTIŞI ENDEKSİ

	Verimlilik	Ücretler
1982	100	100
1983	104,3	122,2
1984	193,8	175,1
1985	252,9	209,0
1986	461,2	289,4
1987	742,5	443,2
1988	1254,2	728,2

lan değerim parasal ifadesidir. Üretim değerinden yani çıkımdan, hammadde ve enerji gibi girdiler çıkarılınca katma değer baktır. Bu bir anlamda brüt katma değerdir. Bundan; mskine vs. gibi yatırımları ürüne aktarılan değerler karşılığı amortisman düşüldüğünde net katma değer ya da artı-değer elde edilir. Bu artı-değer, ücretlilerle sermayedarlar arasında paylaşılır. Sermayedarların yani kapitalistlerin payı; faiz, kâr ve kira gibi rant biçimlerine bölünür. Bu anlamda ücretlerin net katma de-

Tablo 4-NET KATMA DEĞERİN DAĞILIMI (500 Büyük Firma-Yüzde Olarak)

	Ücretler	Rant Gelirleri
1982	52,6	47,4
1983	55,5	44,5
1984	46,4	53,6
1985	40,4	59,6
1986	37,9	62,1
1987	34,4	65,6
1988	33,5	66,5

ğer içindeki payı, bölüşüm konusunda bir göstere niteliğindedir.

ISO'nun yaptığı 500 BF araştırmasına göre, 1983 yılında Türkiye genelinde yüzde 31,3 olan katma değer payı sonraki yıllarda sürekli artarak 1988'de yüzde 48,4'e yükselir.

Tablo'da görüldüğü üzere net katma değerde ücretlerin (her kademedeki çalışan herbir kişiye ücret olarak yapılan ödemeler toplamı) payı azalırken, buna karşın rant gelirleri payı artar. 1982 yılında net katma değerde, kamu sektörünün yüzde 68,4 olan ücretlerin payı 1988'de yüzde 35'e geriler. Aynı yıllarda özel sektörün netkatma değerde ücretlerin payı yüzde 42,5'den yüzde 32'ye geriler.

Net katma değerın dağılımında ücretliler aleyhine olan gelişmenin ileri sürülen ücret artışıyla tersine döndürüleceğini sanmak ham hayaldir.

SATIŞ HASILATI İÇİNDE ÜCRETLERİN PAYI AZALDI

Satış hasılatı, piyasaya çıkarılan her nitirtil mal ve hizmetin parasal değeri toplamıdır.

ISO'nun yaptığı 500 BF araştırmasına göre satış hasılatı içinde ücretin payı, hem genel toplamında hem de kamu ve özel sektör kapsamına giren firmalar cetaslamasında sürekli azalmıştır. Toplam 500 BF'da sanayinin işkollarına göre inceleme yapıldığında enbüyük oranda düşük metal sanayinde olup, buna dokuma giyim sanayi izler. Metal sanayi genelinde, kamu ve özel sektör kapsamına giren firmalarda 1982 yılındasrasıyla yüzde 18,6; yüzde 26,5 ve yüzde 6,7 olan satış hasılatı içinde ücretlerin oranı, 1988 yılında yine sırasıyla yüzde 7,1; yüzde 11,4 ve yüzde 3,1 olarak gerçekleşir. Bütün sanayi işkollarında özel sektör firmaları ortalamaları hem küçük hem de 1982 yılına göre 1988 yılında düşüş oranı kamuya göre daha yüksektir.

Sanayi kuruluşlarında üretimin konusuna ve teknolojiye göre, ücretlerin satış hasılatı içinde pay farklılık gösterir. Fakat ortalama oranın düşüklüğü göstermek tesfir ki, ücretlerle olan istenen artışlar satış fiyatlarını etkileyebilecek büyüklüklerde olduğu iddia edilemez.

SONUÇ

Doğu Avrupa ülkelerinde ve Sovyetler Birliğinde bürokratik devlet kapitalizminin hem uluslararası sermayeye entegre olması hem de özel teşebbüsün etkin kılınması sayesinde klasik tipte yani bilinen halyle batılı anlamda kapitalizme dönüştürmesinin ayrıca olarak ileri sürülen serbest piyasa ve rekabet faktörlerinin, özellikle

Tablo 5-SATIŞ HASILATI İÇİNDE ÜCRETLLERİN ORANI (Yüzde Olarak)

	Toplam Sektör	Kamu Sektör	Özel Sektör
1982	11,3	13,0	9,8
1983	10,2	11,7	8,9
1984	7,8	8,1	7,5
1985	6,9	7,1	6,8
1986	7,0	7,7	6,5
1987	7,1	8,3	6,2
1988	7,2	7,7	6,7

geçmiş 10 yılda Türkiye'de etkin uygulanmasının ekonominin bağta içinde bulunduğu performansın esas gücünü oluştur-

NOT: Veriler işin kaynak; Türk-İş, Ekonomik Göstergeler ve İstanbul Sanayi Odası yayınları. 1989 yılına ait veriler geçici tahmin olduğu için, 1989 yılı dikkate alınmaz.

duğu bütün ekonomi bilgisi deneyimi Erzurum Belediyesi Hal Müdürlüğü'nde çalışmasından ibaret olan Yıldırım Akbulut başta olmak üzere diğer yetkililer tarafından hep ileri sürülür.

Evet, serbest piyasa ve rekabetin stingü denetiminde ekonomiye sağladığı performansa işçilerin ekonomik haklarının gaspına dayanmaktadır. Bu yalın gerçek, yukarıdaki incelemeyle bir yünüyle açıklanmış oluyor. Tabii ki sadece ekonomik hakların gaspı değil; çünkü kamu demokratik hakların gaspına bağlı olarak ekonomik hakların gaspı daha da kolaylaşmıştır. Bu sebeple hakim ekonomik yapıya uygun olarak madalyonun bir yüzünde sermaye birikimin desteklenmesi, diğer yüzünde de nispi yoksullaşmanın artması yer alır. İşte bu koşullarda sendikalar bürokratikler esasta, sermayenin saldinsun destekler bir politika izlenmiş olduğu hatırlanmalıdır. Ayrıca bu dönemde çıkarılabilecek bir diğer sonuç, enflasyonun artmasına karşın ücretlerin (yukarıda anlaşıldığı biçimlerde) azalıyor olmasıdır.

Toplumsal muhalefetin potansiyelinin müceddeleye dönüşmesi ve resmî terörün yıldırı etkisinin geriletilmesi ile işçilerin hem gaspedilen haklarının yeniden kazanılması ve geliştirilmesi hem de kazanımlarının korunmasına bağlı olarak, sendikalar bürokratiklerin tüm engellemelerine karşın toplu sözleşme taslaklarında ileri sürülen taleplerden özellikle ücret artış oranlarının yaratacağı ek külfet, sermaye temsilcilerince hem enflasyonun sınırsızın hem de firmalara zorlanması sonucunda sanayinin olumsuz yönde etkilenmesinin sebebi olarak gösterilir.

Aslında yukarıda açıklanmaya çalışıldığı ki, '80li yıllarda ücretler payı sürekli olumsuz yönde etkilenmiştir. Yani işçilerin ekonomik hakları gaspedilmiştir. Artık ücretler olabilecek en düşük olma noktasındadır. Bu koşullarda ücretlerde gündeme gelen artış atlepleri, sermaye temsilcilerince smfsal konuların gereği haklarını fiilen almak ve bunun müceddelesini vermek zorundalar; çünkü toplumsal gelişmenin ana dinamiği sınıfın müceddelesi olduğu, hem tarihsel hemde sosyal bir gerçektir.

Yeni Demokrat

GENÇLİK

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ
MANZARAYI GÖRÜNTÜLEDİ:

"Suçlular dışarıda biz içerideyiz!"

Bursa Bürosu

Bursa Uludağ Üniversitesinde devlet desteğiyle estirilen sivil faşist tertire karşı, devrimci, demokrat öğrencilerin karşı koyuşuyla başlayan olaylar dizisinde tutuklanan ve yaklaşık iki ay sonra mahkeme karşısına çıkanlar 90 öğrencinin gruplar halinde yaptığı savunma, adeta faşist demagoginin ve sorumlu oldukları katliamların pozitif görüntüsü ve bilinç gösteriydi.

Yargılama iki grup halinde yapıldı. Birinci grubun yargılanmasının yapıldığı 16 Mart'ta içeri alınmayan daleyici kitleci, Polis'in bu tutumunun, yargılanmayan "aleniyet"ine aykırı olduğunu ileri sürerek mahkeme salonuna almamaları ısrarına karşı polis, zor kullanılarak dağıtmak istedi. Çoğunluğu öğrencilerden oluşan kitlenin polis'in şiddet kullanımına protesto etmek üzere slogan atarak valiliğe yürütmesi üzerine polis, yürüyüşçülere saldırarak 3 kişiyi gözaltına aldı.

İkinci grubun yargılanmasının yapıldığı 21 Mart günü bir grup öğrenci yine mahkemeye arkadaşlarının duruşmasını izlemek istediklerini söyleyerek ısrar edince, polis'in daha önceki keyfi tutumuyla karşılaştı. Sabahki duruşmaya sokulmayan öğrenciler öğleden sonra bir

kez daha "duruşmayı izleme hakları"na kullunmak istediklerini söyleyerek topluluk oluşturmaya polis topluluğu dağıtmak için müdahale etti. Bunun üzerine öğrenciler durumu sloganla protesto ettiler. Siyasi polis 25 öğrenciyi döverek polis otolarına doldurup 1. şubeye götürdü. Akşam saat 7-8 sıralarında hepsi çıkarıldıkları savcılıkta serbest bırakıldılar. Ancak ikinci gün bırakılanlardan 14 kişi hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkarıldı. Bunlardan 8 kişisi bulunarak cezaevine gönderildi. Aynı gün 30'u tutuklu 108 öğrencinin gruplar halinde yaptığı toplu yazılı savunmada, Devletin, yurt yöneticilerinin ve geneli üniversite yönetimi YÖK kararlarının bilim düşmanı niteliğini bütün çıplaklığıyla ortaya koydu öğrenciler. Polis'in ve jandarmanın "Bir kavgayı basturmak üzere gelmelerine" rağmen kavga'nın taraflarından ve saldırıyı başlatan taraf olan faşistlerden tek bir kişinin dahi gözaltına alınmamasına, buna karşın 200 devrimci, demokrat öğrencinin gözaltına alınıp işkence edilmesine, tutuklanan 90 öğrencinin cezaevinde de saldırıya uğrayarak asker ve gardiyanlar tarafından kıyasıya dövülüp birçok kişinin kafası ve kolunun kırılmasına neden olan gelişmelerin, devletin ve onun militarist güçlerinin kime hizmet ettiklerinin Türkiye'de, geçmişte ve yakın gelecekte yaşanan devlet ve sivil faşist

knynaklı katliamlarla örneklenirlerken faşizmin ve örgütü ifade devleti, açık anlaşılır bir teşhiri sağladılar. Ortaya çıkan tablo, savunma yapan öğrencilerin doğru tanımıyla "suçlular dışarıda gezerken, devrimci düşüncelere sahip olmaktan öte bir suçları olmayan" suçsuzlar yargılanıyordu. Aynı gün, 21 Mart'ın Kürt halkının zulme ve haksızlığa karşı başkaldırı ve mücadelelerinin yıldönümü olması dolayısıyla Uludağ Üniversitesinde bir hareketlilik daha yaşanıyordu. "Yeni Demokrat Gençlik grubundan olduğunu söyleyen bir öğrencinin deyişleriyle "faşist diktatörlüğün gerçekleştirdiği tutuklama kampanyası ile mahkeme önüne çıkararak sıkı bir güvenlikle yargılamaya aldığı arkadaşlarımızın bundan ibaret olduğunu sandığı bir anda yanıldıklarını bu eylemi-mizle bir kez daha gördüler" dediği Newroz kutlaması idi.

Yüzsekiz öğrencinin mahkemeye çıkarıldığı, 50-60 kişinin de mahkemeyi izlemek için duruşma salonuna girmeye çalıştığı bir esnada, Bursa'nın hayli dışında Uludağ Üniversitesi kampüsünde "Kahrolsun faşist diktatörlük / Yeni Demokratik Gençlik" pankartını açan 80 kişilik bir devrimci, demokrat öğrenci grubu meydana steş yakarak topluca halay çektiler. Newroz'la ilgili konuşmanın yapıldığı ve sık sık sloganların atıldığı eylemde, 200-250 jandarma ve polis'in müdahale etmek için hazırlık yaptığı bir sırada programlarını tamamlayan öğrenciler, gazetelere haber vermemelerine rağmen "Gazeteci" kimliğiyle fotoğraf çeken bir polisi de yakalayarak önce üstüne aradılar Sılah taşımadığı anlaşılan "gazeteci" polis'in fotoğraf makinesindeki filmi alarak makineyi lade ettiler polise. "Bir daha bu davramışta bulunmamasını" telkin eden öğrenciler, polisi bırakıldıktan sonra durumu kantinde bütün öğrencilere anlatarak polis'in öğren-

ci gençliğe karşı komplolarını teşhir ettiler.

YENİ DEMOKRAT GENÇLİKTEN BİR ÖĞRENCİ SÜRECİ DEĞERLENDİRİYOR

Uludağ Üniversitesinde son 3 aydır yaşanan siyak atmosferi nasıl değerlendiriyorsunuz? sorusunu yönelttiğimiz bir öğrenci şöyle;

"Öncelikle belirtmek istiyordum, Ben Yeni Demokrat Gençlik hareketinin teori ve taktiğini benimseyenlerden biriyim" dedi.

Bursa denince insanın aklına gelen ilk şey Uludağ/kayaklı tatiller, yalpaşı tatillerinin şampanyalı dinlenceleri -tatlı parababası patronların- Sonmez Holdingle ön planda durduğu ve birçok büyük patronun verimli ova toprakları üzerine inşa ettiği sarıya aklı gelir. Özellikle son iki yılın güncellenen hava kiriliğini saymazsak, patronlar Uludağ'ın tepesinde, sefa sürdüğü için bu onları etkilemiyor. En belirgin nişanesi emniyet binasının 5. katında "atlayarak intihar eden!" birçok devrimcinin öldürülmesiyle anımsanır 12 Eylül öncesi ve sonrası yıllarda... Tabii halkın da ulaşabileceği bir güzelliği ve Bursa'nın Kestane şeker(!) onun da kilosunu 5 işçi yovınıyesine denk düşüğü için emekçiler sadece seyretenle yetinir. Ama öyle anlaşıyor ki Bursa'da devrimci kıpırdanmadan bu kadar rahatsız olan devlet kendi bekçilerini bu şekerle kandırmayı biliyor. Ki bir aylık grevi girişiminde buldukları için yüzlerce öğrenci iki ay hiç sorgusuz sualsiz cezaevinde yatırılarak öğrenimleri engellenebiliyor.

Bursa'nın anımsattığı bu özellikler son birkaç ay içinde Uludağ üniversitesi öğrencilerinin dinamizmiyle öyle bir atmosfer yarattı ki adeta Bursa kayboldu. Bursa üniversite, Bursa öğrenci oldu. Buna neden olan gelişmeleri kronolojik bir sırayla şöyle özetleyebiliriz.

"Olaylar öğrencilerin zaman zaman yaptığı anfi toplantılarına tahammül etmeyen idarenin toplantılara katılan öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açmasıyla başladı. İdarenin bu planlı saldırısına karşı devrimci öğrencilerin de, bir birlik telik bir programlık dahilinde kendini savunması gerekiyordu. Bu noktadan itibaren mücadele sürecine inisiyatif koyan iki devrimci öğrenci grubu olarak biz (Yeni Demokratik Gençlik) ve Dev-Genç bir ey-

lem birliği gerçekleştirdik.

Önce disiplin soruşturmalarına duyduğumuz tepkiyi yüzeye çıkarmak amacıyla rekortörlüğü 4.5 saat işgal ettik. Akabinde Maraş katliamının yıl dönümü dolayısıyla üyuz'e yakın bir öğrenci kitlesinin katılımıyla faşizmin vahşetini protesto ettik, devrimci dayanışma ve sorumluluğa layık şekilde peşinra yazılamalar forumu ve çeşitli araçlarla propagandalar sürdürdük.

Bu esnada bir gece 8 arkadaşımız gece yataklarından alınıp siyasi şubeye götürüldü. Bu polis idare işbirliğinin somut bir örneği idi. Bu duruma, yurdu işgal edip müdürün rehini alınmasıyla cevap verildi. Merkezli hoperlerde "arkadaşlarımız serbest bırakılmadan işgalin süreceği" anons edilerek polis idare işbirliğinin ve faşizmin saldırıya hazır. Bütün kampaşe, ajitasyon propaganda için anons sisteminden yararlanıldı. Sonuçta 8 arkadaşımız serbest bırakılarak yurda getirildi. Sonra yurttan çıkılarak kortej halinde YÖK tabutlarıyla okula yürüdü. Okul önünde tabutu yakarak eyleme son verildi.

Bu eylem birliği sürecimiz bir dizi öğrenci arkadaşımızın kendi bireysel dünyasından kurtulup, ülkesinin sorunlarını kendisinin sosyal bir birey olarak yüklenmesi gereken sorumluluğu doğru bir tarzda sorgulamasına uyarıcı bir etken oldu. YDG ve Dev-Genç olarak eylembirliği halinde faşizmin hortutulu yapılarına karşı verdiğimiz mücadeleye ilgileri ve katılımları arttı. Bu doğru yolda oluşumuzun göstergesiydi.

Rus sosyal-emperyalizminin Azerbaycan'a müdahalesini bahane eden birkaç kafatasçı faşist, devletin ve üniversite yönetiminin faşist başka yöneticisinde destek ve teşvikle bir miting düzenlediler. Bizim açımızdan faşistlerin amacı açıktı. Maraş, Çorum, 77 1 Mayıs, 16 Mart LÜ vb. katliamları düzenleyenler Güney Afrika'daki ırkçılığa, Filistin halkının ve Kürt halkının uğradığı katliama, Panama işgaline, ABD'nin Libya müdahalesine vb. tek bir eleştireci söz söylemeyenlerin Azerbaycan işgaline samimi olarak tavır almaları düşünülebilir mi? Tabii ki hayır. Ama onlar bu fırsattan yararlanıp bilinçsiz öğrenci kalesini kandırmayı onlar nezdinde kendilerini aklamayı ve tabii kendilerini özgürlükçül, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına saygılı olduklarını lanse etmeyi düşünüyorlardı. Babaları Hitler ve Musolini'nin dünya halklarına ve ulusları-

na çektiğiği acıma çöğükleri hala evrenin boğluğunda yankılanırken bu demagoginin tutması mümkün mü?

Kuşkusuz buna tavır alınmalıydık. (Ama en önce faşistlerin böyle bir çaba göstermesine zemin bırakmadan Azerbaycan işgaline biz tavır alınmalıydık.) Eylem birliğimiz sürüyor olmasına rağmen, Dev-Gençli arkadaşların yaptığı gibi değil. Ne yaptı Dev-Genç? Mitinge toplanan kitlenin önünden çıkıp faşistleri teşhir etmek, onların amaçlarını orta yere koymak imkansız ve gücümüz varken ve Azerbaycan işgaline gerçekten karşı çıkmanın devrimciler olduğuna anlamak ve bu samimiyetle işgal devrimci tarzda kınamak varken; Dev-Gençli bir kaç arkadaş eylembirliği halinde olduğumuzu unutup zorla parkaları almaya kalkınca faşistlerin saldırısına uğradılar. Biz bu tutuma benimsememekle birlikte kavgada arkadaşlarımızın yanında yer aldık, faşist saldırıyı püskürttük. Ne pahasına? Bir çok öğrencinin sanki devrimciler Azerbaycan işgalini savunuyormuş imajını edinmeleri pahasına. Bugünkü hatalar ve dağınıklık durumu hala yaşasamamız olsa bu imajın silinmesi pek zor değil... Sonrası tutuklamalar ve bazı arkadaşlarımızın karşı siyasi polisim kurduğu komplo kamuyoyunca biliniyor. Bilindiği gibi 11 öğrenci arkadaşımız Bursa siyasi polisince günlerce işkenceye tabii tutuldu ve kamuyoyun yasadaşı örgüt üyesi olarak lanse edildi. Bu arkadaşlarımızdan üçü tutuklandıktan 10 gün sonra Adli Tutan 3 ve 4'er günlük işkence raporu aldılar.

İşte güçlü tavır koymanın zemini buydu. Fakat özellikle Dev-Gençli arkadaşların adeta siyasi özellikleri haline gelen bireysel davranışları; öteden beri bizimle hareket edenler de, bizleri ilgiyle izleyen, düşünen birçok öğrencinin tedirginlik yaşamamasına neden oldu. Bu, kuşkusuz geçici bir şeydir. Son tahlilde, herkes kendi pratiğinden öğrenecek, izleyiciler de, "belirleyiciler" in pratiğini kastas olacaklardır. Dev-Gençli arkadaşların sırf kendi egolarını tatmin etmek için, gençliğin mücadelesini grup faaliyeti düzeyine çekmeleri öncelikle kendilerine yarar sağlamaz. Bir iki örnekle ifade edeyim;

Son olaylardan sonra yurttan otuz kişi atıldı. Bu sayının iki üç misli arkadaşımızda bu akibetin tedirginliğini yaşıyor. Bu saldırıya karşı toplu bir tavır almak varken Dev-Genç hiç kimseye konuşmadan 6-7 kişi yurta açlık grevi başlattı. Ço-

ğu öğrenci nedenini bile anlayamadan 7. gününde bitirildi. Bu tavır bir kızamık getirmeydi, hatta propaganda mahiyetinde bile? Sadece bu arkadaşların bir başka zamanda "ben yaptım" demelerine olanak sağladı "Biz yaptık" diyebilmenin paylaşımlarını ve güçlü mücadele geleneğinin varlığını öğrenene kadarda böyle sürece benziyor.

Başka bir örnek: 21 Mart günü "Gelin Newroz'u birlikte kutlayalım" önerimizi "biz mahkemeye gidiyoruz" diyerek dikkate almadılar. Aynı gün Yeni Demokrat Gençlik olarak ve birçok yurtsever demokrat öğrenci kitlesiyle birlikte Newroz'u üniversite kampüsünde coşkuyla kutladık. Bu arkadaşlar ise 22 Mart akşamı saat 8'de 10-15 kişiyle yeniden Newroz'u kullandılar (!) burada sayıları belirtmedeki amacın niteliği tartışılmak değil. Maraş katliamı protestosu (ki sadece Yeni Demokrat Gençlik, Dev-Genç ve demokratlar katılmıştı.) 300 kişilik öğrenci kitlesiyle yapılırken onun kadar önemli bir tavır gerektiren Newroz'da neden 10-15 kişiyle yapmak zorunda kaldıklarını arkadaşlarımız düşünmesi gerekir.

Gelinen noktada, daha önce Dev-Gençle oluşturduğumuz eylem birliği şimdi işlemiyor. Sözünü ettiğimiz anlayış ve değerlendirilmede ön plana çıkarmama rağmen bu süreçte mücadeleye katılan diğer demokrat grup ve kişilerin bu yanlışları devam ettiği sürece birliği yakalamak güç gözüküyor.

Ama biz bütün olumsuzluklara rağmen yanlış anlayış sahibi arkadaşları doğru tutuma çekmeye sebat edeceğiz. Aynı şekilde kendimizi onlara her zaman eleştiriye açık tutacağız. Biliyoruz ki bizi yenileyen güçlendiren eleştiridir. Devrimci dostluğu pekiştiren, güçbirliğine uzun ömür veren, yanlışlara karşı cesaretli mücadeledir. Buna başarmaya mahkumuz. Her üniversite öğrencisini (polis ve gerici-lik tarafından sünen alınmışlar hariç) kendisinin bilim unsuru olma gerçekliğini fark edene ve herkese ilkesinin bugününe ve geleceğine karşı sorumluluk duygusunu benimsetene kadar kazanıma mücadelesini sürdüreceğiz. Biliyoruz ki "yüksek tahsil" birparça kağıttan ibaret olan diploma için yapılmaz, onurlu bir toplumun sorumlu bilinçli bir bireyi olmak için yapılır.

Yeni Demokrat Genç'in şahısın üniversite gençliğinin onurlu mücadelesine bağlı diliyoruz.

Botan direnişi ve öğrenci gençliğin boykot kıvılcımı

12 Eylül faşist diktatörlüğü günümüzde Kürdistan'da büyük bir şamar yemişti. Gerillanın savaşı Botan halk direnişinin mayası Botan halk direnişi de Diyarbakır'da sürdürülen direniş ve boykotların ebeliğini yapmıştır. 21 Mart gecesi Newroz ateşini bedeninde Alevlendiren Zekiye Alkan'ın direnişi Diyarbakır'da yeni dönemin akışı da hızlandırmıştır. Botan direnişine destek ve Botan eylemi'eki Alkan'ın Newroz ateşini bedeninde alevlendirmeyle derhal uygulamak üzere karar alınmasının hızlandırdı, 3 gün süreli olan boykot üniversiteye bağlı tüm fakültelerinde tam bir katılımla bağlandı. Derslere girme-ye üniversite kampüsünde toplanan öğrenciler boykotun anlamı ve önemine ilişkin konuşmalardan sonra boykot, halay çökme, şir ve türküler eşliğinde büyük bir coşku ve moralle sürdürüldü. Her şeyden önce Boykotun anlamı ilk kez 80 sonrasında yapılan eylem olmasıyla önem kazanmaktadır. Türkiye'de ilk kez bir üniversitede tam katılımı boykot uygulamasına gidilmektedir. Ve tüm fakültelerin tam bir katılımı başarıyla sürdürmeleri fakülte ve önemine ortaya koymaktadır. Boykotun uygulandığı zaman ve mekân içinde bulunduğumuz koşulların uygunluğu ile uyumlu olmasıdır.

Dicle Üniversitesi Halk Savaşının yürütüldüğü bir bölgede olmasından dolayı gelişmelerden etkilenmesi doğaldır. Diyarbakır halkının geçmişten beri devrimci demokrat ve aydın özelliği ile Diyarbakır'ın Kürdistan'daki konumu ile bütünlü-ğince dayanışma dost ve düşmanında ortak özelliği olmakta T.C Kürdistan'ın yüreği olmasından dolayı Diyarbakır'a tüm güçlerini yığmıştır. Aynı şekilde yetiştiği aydın bir şehir olması, dostların da özen gösterme nedenidir. Öğrenci gençlik; üniversite kampüsündeki boykotun anlam ve önemini şöyle açıklamaktadırlar: "Yaşam ezen ile ezilenler arasındaki mücadeledir, sömürülenle sömürülenlerin kavgasıdır, yüzyıllardır sürdürülen Kürdistan Demirci Kawa'nın zulme karşı yakılan bu ateş Kürdistan'da, Botan'da, Dışok'ta, Bagok'ta, Herkol ve Manzurlarda tutuşturularak ulusal ve sosyal Kurtuluş mücadelesine dönüştürülmüştür. Bu mücadele Nusaybin'de, Cizre'de, Midyat'ta, İdil'de, Silopi'de, Kızıltepe'de, Çınar'da, Siverek'te, Derik'te, Mazıdağ'da yaygın bir halk direnişine dönüştürülmüştür." Öğrencilerin konuşmalarını sürdürülen "80 sonrası Türkiye'de ilk kez Dicle Üniversitesinde tüm fakültelerinde alınan boykot kararının Botan halk direnişiyi bütünlüğe ve Newroz ateşini bedeninde alevlendiren Zekiye Alkan'ın anılması olarak görülmelidir" diyerek basın ve kamuoyunu duyarlı olmaya davet etmektedirler. Öğrenci gençlik sık sık "Yaşamın Botan direnişimiz", "Biji Tekoşina Gella", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" sloganlarını haykırırken Botan halk direnişinin gücüne işaret etmekteydiler. Boykotun son günü olan 28 Mart günü öğrenciler tekrar üniversite kampüsünde toplanarak PKK (ARGK Komutarı) şerhlerinden Mahsum Korkmaz'ın şehit edilmesinin yıl dönümü olması dolayısıyla suna toplantısı düzenlediler. 1 dakikalık saygı duruşundan sonra Mahsum Korkmaz (Agi)'in mücadelesi şir ve türkülerle yaşatıldı.

Botan halk direnişi, Newroz ateşini bedeninde Alevlendiren Zekiye Alkan'ın 21 Mart direnişi ve Dicle Üniversitesi öğrencilerin Boykot eylemlerine Diyarbakır'da 80 sonrasında yine ilk kez Lise öğrencileri "Yaşamın Botan direnişimiz", "Kürdistan faşizme mezar olacak" sloganlarını atarak katıldılar. Polisin azgın saldırısına uğrayan öğrenciler zela sınıflara konuldular. 30'u aşkın öğrenci gözaltına alındı, Diyarbakır lisesi öğrencilerinin boykot mücadelesi Diyarbakır'da Bulman diğer liselere de direniş ve moral verdi. Polisin tüm okullardaki güç gösterisi ertesi sabah gözaltı ve sindirme şeklinde gelişti. Özel timler sivil giyinerek okullarda her an saldırıya hazır bir şekilde beklediler. Diyarbakır lisesinde gözaltına alınan öğrencilere polis "Dağa çıkan uluş burası Vietnam" derken korkularının boyutunda göstermekteydiler. Aciz bir şekilde öğrencilere "Hadi şimdi Newroz'unuzu kutlayın" derken Polisler zavallıklarını halk direnişi karşısında itiraf ediyorlardı.

İstanbul Şarkı Söylüyor Ankara Mirıldanıyor

'80 sonrasında, öğrenci eylemlerinin gelişimini açısından, Ankara'ya şöyle bir baktığımızda, eylemlerin hep, İstanbul'da yaşanan bir dizi eylem ve tavır alış sonrasında ve İstanbul'da yaşananlara destek verme niteliğinde geliştiğini görürüz. Bu durumun çok çeşitli objektif ve subjektif nedenleri olmakla birlikte, bu nedenleri irdelemek ayrı bir araştırmanın konusunu oluşturacağından burada girmeyeceğiz. Ancak bu durum Ankara'da gençlik mücadelesinin içinde bulunduğu kaosu tipik bir ifadesi olması anlamında önemlidir. Mart ayı içinde yaşanan bir dizi öğrenci eylemi de bu durumu uygunluk taşıyordu.

Önce 5 Mart'ta Yıldız Üniversitesi'nde yaşanan polis terörünü protesto amacıyla, çeşitli üniversite ve fakültelerde forumlar düzenlendi. Daha sonra A.Ü. Hukuk Fakültesi önünde 500'ün üzerinde öğrencinin katıldığı bir miting yapıldı. "Üniversitelerde terörün odağı polistir, polis defol!" ve "Yaşasın özerk-demokratik üniversite mücadelemiz!" yazılı pankartların asıldığı mitingte konuşan 5 öğrenci de Yıldız Üniversitesi'nde yaşanan polis terörünü protesto etti.

Aslında eylem tam bir fiyaskoydu. Çünkü Ankara'da daha önce yapılan merkezi eylemlerde kitle katılımı 1000'in üzerinde olurken, bu eylemde 500 civarındaydı ve miting sonrasında yapılması planlanan yürüyüş yapılamadı. Miting alanı ise öylesine darına-dağınaktı ki herkes bildiğini okuyordu.

Oysa, gündüze kadarki hiçbir eylemde böylesine rahat ve eyleme adanmış bir kitle yocalanamıştı. Üstelik kitle gelebilecek bir polis saldırısına karşı da hazırlıklıydı. Bütün bunlara karşın yaşanan fiyasko nedendi ve bunun sorumlusu kimdi?

Evet bu durumun en büyük sorumlusu, kendini Dev-Genç olarak tanımlayan anlayışın insanlarıydı. Daha eylemden bir gün önce başladılar sabote tavrılarına. Eyleme ODTÜ'nün gelmeyeceği hiçbir okulda hazırlık yapılmadığı vb. gibi spekülasyonlarla, eylemin başarısız geçeceği imajını yaratmaya çalıştılar. Buna bazı okulların kapalı olması vb. de eklenince katılım

bir hayli düştük oldu.

Bu tavrılan eylem alanında da devam etti. Önce platformun yetki verdiği eylem komitesinin belirleyeceği sloganlar dışında slogan atılmaması konusunda kesin tavır varken buna uymadılar. Bütün uyarılara karşın kendi sloganlarını atarak eylemde i kilit çıkardılar. Arkasından konuşmacı olan Dev-Genç'lilerin somut yaşananlardan çok, kendi propagandalarının içeren konuşmalar yapması kitlelerin moralini bozdu. Örneğin bir Dev-Genç'linin "Hacettepe'de Dev-Genç'in yaptığı forum" vb. cümleler kullanarak, ortak bir eylemi kendi eylemleri gibi göstermeye çalışması ve bu yolla kendi propagandasını yapmasının devrimci tavırla bağdaşır bir yönü yoktu ve final yürüyüşü geçileceği anda yaşanan önde bulunanların yürüyüş için harekete geçmelerine rağmen, orta sıralarda bulunan Dev-Genç'lilerin yürünemesi, dağılması konusunda çağrılar yapmasıyla birlikte kitle kararsız kaldı. Kitlenin moralinin bozulması ve eylem kararlılığının yitirmesi üzerine eylem kararlılığını yitirmesi üzerine eylem komitesi dağılma ka-

rarı aldı.

Dev-Genç'in böyle davranmasının nedeni neydi? Evet bunun nedeni, Dev-Genç'in dernekler platformunun hiçbir iş yapamayacağını kanıtlamak için çırpınır durmasıdır. Kendi öne sürdüğü merkezi-dernek anlayışının kabul edilmesi için dernekler platformunun hiçbir iş yapamayacağını göstermesi gerekiyor ve bunun için de dernekler platformunun örgütlediği bütün eylemleri baltalama uğraşı içine giriyor. Yani kendi kısa vadeli çıkarlarını devrimin uzun vadeli çıkarlarına feda ediyorlar. Usta tam da bu durumlar için demiş herhalde; "bugün uğruşa geleceği feda etmek" lafını. Arkadaşları uyarıyoruz, burjuva politikalarından hiçbir derimci yapıya yarar gelmemiştir ve gelmeyecektir de. (Gerçi burjuva politikası sadece Dev-Genç'le sınırlı değil ama konuşmaz özgünlüğünde Dev-Genç'lilerin tavrılarını ele alıyoruz.) Eğer politikalarınız doğrusa kitleye görün ve onları ikna etmeye çalışın. Kendine ve kitlelere güvenenler böyle yapacaklardır. Burjuva ayak oyunlarıyla işi eylem kiretiğine kadar vardırmanız sizi kaldıramayacağınız bir yükün altına sokar!

Daha sonra arkadaşları eleştirip de özleştiri istediğimizde, "yavuz hırsız, ev sahibini bastırır" misali bir özleştirme (!) althk "Hatalıydık ama haklıyız" biçiminde

Ankara'daki öğrenci gençlik, üniversitelerdeki terörün odağının polis olduğuna vurgu yapıyor

de özetleyebileceğimiz "öz-eleştiri" bir özleştiriden çok saldırganlığı taşıyor.

Diğer yandan kendini bilmez bir anlayışın, "eylemde birlik, ajitasyon-propaganda da serbestlik" adına eylem alanında illegal biddirler dağıtması da ancak fırsatçılık olarak değerlendirilebilir. Bu arka- daşlara farklı koşullarda anlamlı v edoğru olan ilkelere, kendi dar grupçu tavırlarına dayanak yapmak yerine, demeklere girip gençliğin mücadelesinin gelişimi için çaba harcamalarını öneririz. Zira sözü edilen ilke, siyasal örgütlenmeler arasındaki eylem birlikleri için geçerli ve anlamlıdır. Bu ilkeyi demeklere uygulamaya kalkmak, demekleri eylembirliği alanları olarak görmek anlamına gelir ki bu da demek örgütlenişini reddetmek, demekleri birkaç devrimcinin geldiği tartışma, eylem ku-

lupleri olarak görmek demektir. Oysaki demekler, en geniş kitlelerin kendi sorunları etrafında toplanarak sorunlarını kaynağı olan dileme karşı ortak mücadele etmelerini sağlayan mücadele örgütleridir. Bunun içinde azınlığın çoğunluğa tabiliği ve bu yolla irade birliğinin sağlanması gerekmektedir.

Bu eylemlilik sürecinde yaşananlar ne iltir, ne de son olacaktır. Bugün gençlik mücadelesinin içinde bulunduğu örgütsel kaos giderilmedikçe, küçük burjuva yapısına sahip çeşitli grupların bu tür tavırlarını da engellemek mümkün olmayacaktır. Bütün Ankara öğrenci demekleri, platformu sağlıklı bir işleyişe sahip değildir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de bazı anlayışların platformu, demekler platformu olarak değil de, anlayışlar platformu olarak görmesidir. İkinci hedefle-

yen, uzun erimli, meşakkatli bir mücadeleyi yürütmeyen, aceleci ve bireyci küçük burjuva tasfiyecilerinin övüldüğü ÖD'lerini genelde de tüm DKO'leri birer suçlama tahtası olarak görmesi, bundan dolayı da ne pahasına olursa olsun "benim dediğim olsun" mantığı yaşanan kaosun önemli bir eksenidir. Bu kaosu yok etmenin en önemli yolu da tutarlı ve ilkel bir zeminde bizim demekler üzerinde yükselerek olan Merkez İdemokratik Öğrenci Federasyonunu yaratmaktır. MDOF'nun yaratılması yolunda somut adımlar bir an önce atılmak zorundadır. Aksi halde yaşanan kaos sürüp gidecek ve hep mirıldanmaya devam edeceğiz. Artık şarık söylemenin zamanı geldi.

Ankara'dan Yeni Demokrat Gençlik

özerek-demokratik Üniversite talebiyle demokratik halk üniversiteleri yolundaki yürüyüşünü sürdürmelidir. Ve diyoruz ki, biçimsel bazı değişikliklerle üniversiteler özerek olamazlar.

Bütün bu sorunlar genel olarak tüm üniversiteleri özel olarak da Erciyes Üniversitesi'nde bizleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sorunların çözülmesi için, dağıtık olan güçlerin toplanması potansiyelin harekete geçirilmesi ve örgütlü kalırması gerekmektedir. Kitlelerin sorunlarına sahip çıkabilen bir düzeye ulaşılması zorunludur. Bugün önemsenmeyen sorunlar, yarın daha büyük ve değişik sorunlar gündeme getirecektir. Sonuç ise ahlakı çöküntü, felsefede idealizm, kitleden soyutlanmadır.

Sonuç olarak diyoruz ki;

Özerek demokratik üniversite şiarıyla, "YÖK'e hayır, polis-idare işbirliğine son, para eğitim kaldırılmalı vb. taleplerimiz uğruna, belli program ve platformlar temelinde örgütlenmeliyiz ve mücadeleyi perçinleştirip, daha emin ve sağlam daha dinamik, kitlesel, daha kararlı ve azimli bir şekilde daha yüksek mücadele biçimleriyle üniversitelerde mücadeleyi yükseltelim.

Yaşasın Özerek Demokratik Üniversite Mücadelemiz!

Kahrolsun Faşist Feodal-Şöven eğitim!

Birlik Mücadele-Zafer!

Erciyes Üniversitesinden

Yeni Demokratik Gençlik!

YÖK kalkmıyor yeni bir biçim alıyor

Bizim sorunlarımız, ülkemizde yaşanan sorunlardan bağımsız değildir. Yaşanan her toplumsal olay ve çelişki bizlerde bu veya şu oranda etkilenmektedir. Yani-feodal sistem ile halkımız arasındaki çelişki ve ilişkiler ne kadar şiddetli ise bunun bize yansması o denli şiddetli ve "yumuşaktır." Doğal olarak, bizler bu sorunlar karşısında duyarsız kalamayız, kalmamalıyız. Egemen sınıfların "öğrenci okuluyla", "işçi işiyle" uğraşması mantığı bizleri ve halkımızı ülke sorunlarından soyutlamayı, gelişen muhalefeti, hoşnutsuzluğu kendi iç sorunlarıyla ekonomik akademik sorunlar çerçevesinde hapsedmeyi veya kendi güdümündeki kanallara akıtmayı amaçlanmaktadır.

Bizlere uygulanan, uygulanmak istenen de budur. 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün işbaşına gelişiyle beraber genel olarak gençlik sıkı bir cendereye alınmak istenmiş, örgütlenişleri faşizan yöntemlerle dağıtılmış ve gençlik misyonunu yerine getirememiştir. Yine de egemen sınıflar bu alana ilişkin programlarını, kolay hayata geçirememişlerdir. Kısa bir süre sonra gençlik, söz, karar ve örgütlenme hakkı, YÖK'e hayır, polis-idare-sivil faşist işbirliğine, para eğitim son vb. taleplerle özerek, demokratik üniversite şiarıyla mücadeleyi yükseltmiş ve tavrını göster-

miştir.

Gelişen öğrenci mücadelesini, bastırılmayan egemen sınıflar, bugün YÖK'e yeni biçim vermek çabasındalardır. Milli eğitim Bakanlığı bile "Gençlik şurası"nda, "açık oturum"da YÖK'ü savunacak cesareti bulamamaktadır. Değişikliklerden dem vürması ve aksaklıklardan bahsetmesinin nedeni gençliğin yükselen mücadelesinden başka şey değildir. Sonuçta YÖK yine kalkmıyor ve yeni bir biçim alıyor.

Oluşturulmak istenen, mütevellî heyetiyle bölgenin komprader patronları ile aydın görünlüğündeki faşist çeşitler üniversitelerin direk olarak yönetimine girecek ve buna da özzerlik deneyecek. Faşist-feodal-şöven eğitim devam ettirilecek, günlük yaşantıya bile müdahale edilmek istenecektir. Daha önemlisi mütevellî heyeti direkt merkezden yönlendirilecektir. Nasıl ki YÖK'ü atamalarla oluşturduysalar, bunu da iktidarlar atayacaktır. YÖK yine işlevini ve görevini sürdürecektir ama kademeler yoluyla işlevini görecektir. Üniversiteleri polisyle jandarmasıyla fiili olarak işgal etmiş olan egemen sınıflar, eğitim politikalarını devam ettireceklerdir. Bu bağlamda mücadelemiz faşist-feodal-şöven eğitim sisteminin bütün üniversitelerde cisimleştiği YÖK'ü hedefleyerek

İstanbul Üniversitesi'nde teslimiyet

Zalim Dehak'ın zorba hükümrانlığına son vererek yeni bir günün yaratılan orta-doğu halklarının bayramını Newroz üniversitelerinde yapılan gösterilerle kutlandı. Ortadoğu halklarının özünde Kürt halkının mücadele gültüne dönüşen Newroz Kürdistan Dağlarında ve şehirlerinde niteliğine yakışır bir mücadeleyle anlatırken, Kürt halkı yeni yeni direnişler sergilerken İstanbul'da Newroz demokler platformunun aldığı karar doğrultusunda İTÜ Ayazağa kampüsünde yapılan şenlikle kutlandı. Bunun yanı sıra, İÜ'de de Devrimci Birlik Platformu adındaki çeşitli siyasetlerin organize ettiği Newroz kutlaması Newroz'un anlamına gölge düşürecek şekilde sonuçlandı.

İstanbul Üniversitesi'nde yapılan Newroz kutlamasında asılan Kürtçe ve Türkçe pankartlar önünde yapılan forumda öğrenciler yaptıkları konuşmalarda Kürdistan'ın tarihsel gelişimini anlattılar. Forumdan sonra pankartlarla yürüyüşe geçilerek "vur gütla vur Kürdistan'ı kur", "Kürdistan faşizme mezar olacak" "Büji Newroz" sloganlarıyla Beyazıt meydanına çekildi. Burada pankartlar direklerle asılarak büyük bir Newroz ateşi yakıldı. Newroz ateşinin yakılmasıyla eylemin bitişi sonucuna varan öğrencilerin büyük bir kısmı üniversiteye geri dönmek isteyen devrimci öğrencilerin çabalarıyla yeniden alına çekildiler. Saygı duruşunun ardından eylem bitirilerek üniversiteye girildi. Eylem anında polislin müdahale etmemesine rağmen büyük bir tedirginlik taşıyan öğrencilerin pasifikasyonları üniversiteye girildikten sonra da sürdü. Üniversiteye geri döndükten sonra foruma devam edildi. Fakat bir öğrencinin polis geliyor demesiyle birlikte kitle önce büyük bir paniikle dağıldı. İlk anlık çevik kuvvetin görünmemesi kitlenin yine toplanmasını sağladı. Bu sırada çevik kuvvetin panzerler eşliğinde bahçeyi katlederek geldiğini gördük. Kitlede birpanik havasının doğması üzerine kitleyi toparlayarak direnmemiz gerektiğini açıkladık. Başlangıçta devrimci birlik platformu dahil herkes direnme tavrına katılıyordu. Bunun üzerine ön tarafa bir barikat kuruldu. Yeni Demokrat Gençlik barikadı güçlendirmeye çalışırken Devrimci Birlik platformu

da polisle anlaşmaya varıyorlu. olayı anlamak için sorduğumuz soruya halay çökererek eylemi bitirip dağılacığı cevabını alıyorduk. Biz polislin üniversiteyi fışli olarak işgal ettiğini eylemin bitirilip bitirilmemesinin bir anlamı olmadığını, icazete eylem yapılmayacağını ve polise karşı direniş gerçekleştirilmemiz gerektiğini söyledik. Polis okulu işgal etmeği ve bu arka-

Kazanacağız çünkü haklıyız

Samsun'da üniversite gençliğinin kültürel, sosyal, sportif, politik vb. gelişimini engelleyen, bilimsel eğitim kurumlarını yarı-kapalı cezaevine çeviren öğrencilerin kişisel yetenek ve kapasitelerini dikte almaksızın tüm öğrencileri tek tip bireyler yerine koyan, dönem ve yıl kayıplarına neden olan ders kredi surlandırılması istemine, hen ne kadar üniversite öğreniminin kurtuluş olduğunu bilmiyorsa da yinede en temel hak ve özgürlüklerden biri olan eğitim öğrenim özgürlüğünden yararlanmak isteyen öğrenci gençliğin bu hakkını gasp eden ve birer bilim adamı olması gereken öğretim görevlilerine polislik, yargıçlık yaptırarak, hukuk kurallarını hiçe sayarak polislin istemleri doğrultusunda açılan disiplin soruşturmalarnın kaldırılması doğrultusunda öğrenci demerği kitesli eylemlilik süreci başlattı.

Dernek kitesinin almış olduğu karar doğrultusunda başlatılan eylemlilik sürecine bazı grup ve anlayışlar "dernek yönetim kurulu homojen", "dernek yönetim kurulunda sadece Yeni Demokrasi okurları var" gerekçesiyle katılmadılar. (Yalnız bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde devrimci gençlik okurları imza kampanyasına aktif olarak katıldılar.)

Demerğin üniversitenin diğer illerindeki yüksek okullarıyla ilişkiye geçerek üç ilde başlattıkları (Samsun, Çorum, Amasya) imza kampanyası üç gün süreyle kantinlerde imza masaları açılarak devam ettirildi. (İmza kampanyasıyla, sorunları çözemeyeceğini bilen dernek kitesli daha

başlar eylemi bitirip gidelim diyorlardı. Sloganlarda direniş ve teslimiyetten bahselen bu insanlar gerçekten direnişin zafere götürdüğünü değil ne yazıkki teslimiyetin ihanete götürdüğünü çok iyi biliyorlardı. Nusaybin'de, Cizre'de insanlar tank paletleri altında kahrlarken, Öltm mangaları halka ateş açarken, yürüyüş ayakkabılarının kitleler sokakları sarsarken bu arkadaşlar ilk önce kitleyi dağıttılar sonra da birlikte kurduğumuz barikatları yıkarak okulu polislere teslim ettiklerini açıkladılar. Kendilerini "Eylem(!) komitesi" olarak ortaya koyarak direnmek isteyenleri

önceden osmacta bir final eylemi kararı almıştı.) İmza kampanyasıyla amaçlanan kitleleri duyarlı hale getirmek, geri kitleleri mücadele içine çekebilmek kendi sorunlarına sahip çıkar hale getirmektir. Eylemlilik sürecinin dördüncü gününde imza kampanyası bitirilerek merkez kantinde diğer illerden (Amasya, Çorum) gelen öğrencilerle birlikte forum düzenlendi. Forum yerine istemleri içeren bir pankart asıldı. Ve tüm fakültelerde duvarlara bildiriler yapıştırıldı. Forum başlamadan önce Yeniçeltik katliamında ölen işçilerin anısına saygı duruşmadasıbulunuldu. Daha sonra Rektör çağrıldı. Rektör gelmeyince 120-150 kişilik kitle pankartla birlikte "polis-idare işbirliğine son" faşist disiplin, yönetmeliklerine hayır", "Devam zorunluğuna, atılmaları ders kredi sistemi surlanmasına hayır", "Faşist kadrolaşmaya hayır", "yaşamın özerk demokratik üniversite mücadelemiz", "yaşamın demokratik halk üniversiteleri" sloganları atarak rektörlüğün önüne yürüdü, rektör çağrıldı rektöre toplanan imzalarla birlikte üniversite senatosunun hemen, olağanüstü toplanması ve istenilenin kabul edilmesini iddya edildi. Bu arada rektörlük binalarından video çekimi yapan polislere tepki gösterilince polisler geri çekilmek zorunda kaldı.

Daha sonra kitle sloganlarla tekrar kantine giderek pankartı kantine astı ve halay çekerek eylemi bitirdi.

Samsun'dan
Yeni Demokratik Gençlik.

susturmaya çalıştılar. Bu açık bir şekilde teslimiyettir, direnişe ihanettir. Bu yılların mücadelesiyle oluşturduğumuz meşru kazanımlarımızı yok etmektedir. Nitekim böyle oldu ve polis bu teslimiyetçi tavrı saygınlıkta bugün İstanbul Üniversitesinin bütün birimlerinde boy gösterisi yapmakta, yoğun bir terör estirmektedir.

Yıllardır akademik demokratik mücadeleye hiçbir destek vermeyerek "burası metropol, bizim mücadelemiz Kürdistan'dadır" diyerek mücadele kaçınıkları gizlemeye çalışanlar bugün yaptıkları bir eylem (!)le önderlik taslanmaya çalıştılar. Şunu bilinki arkadaşlar gerçek önderlik mücadelesi edilerek ve faşizme karşı direniş örgütleyerek kazanılır. Ama siz polisin halay çekme izni alınmasını taşıyorsunuz. Böylece size göre polis ilk defa öğrencilerle pazarlığa oturuyordu. Bu durumda polisin kahradisi (!) gületmiş karşısında dire geldiği muhakkaktır! Ne hazinski biz barikatları güçlendirmeye çalışırken siz barikatları açarak okulu polislere teslim ediyordunuz. Mevziler direnilererek mücadele edilerek alınır ve ancak bu şekilde kaybedilir. Sizleri kitlelere samimi bir özeleştiri vermeye davet ediyoruz.

Polisin LÜ'ye girmesi uzun dönemli bir hazırlık sonucu Newroz kutlaması baltasına edilerek ve karşısında ciddi bir direniş görmediği için rahat bir şekilde oldu. Polis fiili olarak üniversiteye girme zeminini yaratmaya çalışıyordu. Emniyet müdürlüğü toplantısından sonraki süreçte uygulamaya sokulan planın ilk aşaması Yıldız Üniversitesi oldu. Burada pasifizmiyle ün yapmış ve keskin solculukta şampiyon anlayışlara da bir hatırlatma yapmak istiyoruz. "Biz orda olsaydık polis okula girmezdi" veya "polisin okula girmesinin biricik nedeni bu eylemdir." gibi yaklaşımlar küçük burjuvanın dar bakış açısıyla olayları değerlendirmesidir. Faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğü ülkemizde polis her zaman koşulsuz olarak üniversiteye girebilir. Belirli bir süre polis okula girmediyse bunun nedeni öğrencilerden korkması değil, teşhir olmuşluğu ve yıpranmışlığıdır. Ki bu da onların okullara girmesini önleyemezdi.

Sonuç olarak polise karşı gösterilen bu tavrı mücadelede ciddi bir potansiyeli beraberinde getirirken yıllardır mücadeleyle kazanılan demokratik mevziler bir çırpıda terk edilmiştir. Kaybedilen bu mevzilerin faturası öğrenci gençliğe oldukça ağır ödetilmiştir. Polis üniversitede

Müdürün Öğretmenlere Faşist Baskısı

Izmit Bürosu

Izmit Milli Eğitim Müdürlüğünde 21 Mart 1990 günü Kandıra'da "Milli Eğitim ve Bölgedeki Sorunlar" konulu bir toplantı düzenlendi. Milli eğitim Müdürlüğü'nün yönettiği toplantının gerçek amacının, yöredeki derinici demokrat, ilerici yurtsever öğretmenlere gözdağı vermek ve onları sindirmek olduğu toplantının akış seyri ile ortaya çıktı.

Toplantı, Milli eğitim müdürünün gerçek yüzünü göstererek ilerici-demokrat devrimci öğretmenlere yönelik yasadışı tehditlerini pervasızca ortaya koyması açısından ilginçti.

Öğretmenler üzerindeki siyasi baskıyı sistemleştirmekten başka bir amaç taşımayan toplantıda bazı demokrat öğretmenler

-İl merkezine öğretmen tayininde, bölgede görev yapma süresinin kotas alınmasını,

-Tayinlerde uygulanan çifte standardın kaldırılmasını...

-Gerici-faşist "Türk-İslam sentezi"ni savunmayan anti-faşist öğretmenlerin milli eğitimce fişlenmesine son verilmesi ve üzerlerindeki yoğun baskıların son bulması vb. istemlerini dile getirdiler. Bu haklı istemleri duymaya bile tahammül edemeyen milli eğitim müdürü öfkeden kudurarak ve çalgınca bağırarak "istediğini istediği yere göndereceğini, bunun kendi yetkisinde olduğunu" söylüyordu. Öfkelenince faşist yüzünü gösteren ve pençelerinin tırnaklarını çıkarmışken bu kadıyla yetinmeyen faşist milli eğitim müdürü, bölgede Eğitim-Der şubesinin açılması çalışmalarında olan emekli öğretmenleri ve onlara destek veren çalışan öğretmenleri bir çırpıda "çapulcu" olarak niteliyor ve Eğitim-Der'i "yasa dışı örgüt" ilan ediyordu.

gövde gösterisi yaparak en küçük bir toplantıya bile fırsat vermeyerek her türlü etkinliği engellemektedir. 22 Mart günü polisin okula girmesi nedeniyle Edebiyat Fakültesinde tam katılımı boykot gerçekleştirilirken merkez binada sağ-teslimiyetçi pasifist anlayışlar nedeniyle ciddi bir tepki gösterilmemiştir. Bu ortam bizleri gerçek anlamda üzerken daha azinle bi-

Eğit-Der'e gidip gelen öğretmenleri tespit emeklerini fakat yasal işlem uygulamadıklarını söyleyerek "iyi niyet"ini gösteriyordular.

Eğit-Der'i yasadışı ilan ederek yasaları hiçe sayan milli eğitim müdürü, "bundan sonra hangi öğretmen Eğitim-Der'e üye olur ya da yerel şubesinin kurulması için girişimlerde bulunursa haklarında yasal kovuşturma yapılacağını, görevlerine son verileceğini" söyleyerek faşist tutumunu ayakları altına aldığı yasalara dayanarak, meşrulaştırmaya çalışıyordu. Anti-demokratik tutumları ve faşist uygulamalarıyla öğretmenler nezdinde meşruiyetini yitiren "müdür" tehditlerine devam ederek, "kimse il içi tayin isteminde bulunmasın. Yoksa doğuya gönderirim, orada okul direğinde sallanacaktır. ona göre... Herkes aklını başına toplasın. Ne yasa dışı Eğitim-Der'e üye olsun, ne de tayin ve hak arama (...) talebinde bulunsun" diyerek daha da iğrençleşiyordu. Ayrıca "müdür, müdür yardımcısı gibi ihtiyaçlar karşılanırken, şartları uygun olanları değil, kendisinin istediği kişileri atayacağım" söyleyerek totaliter-diktatörlük ilan ediyordu.

Ben burada konuşuyorum. Egerbenim burada konuşukların dışarıda alınmasa, "basına bilgi verdi açıklamalarda bulundu" diyerek 657 sayılı yasa muhalefetten hakkında yasal işlem yaparım diye tehdit savuruyordu.

Çağdaş eğitimden, bir avuç komprador patron ve büyük toprak ağalarının, saltanat diktatörlüğünün devamına hizmet eden eğitimi anlayanlar!... Biz, devrimci-demokrat-ilerici yurtsever öğretmenler çağdaş bir toplumun yaratılması, halkın yararına halk için eğitimin savunucuları olacağız. Bizim çağdaş eğitim anlayışımız budur.

linçli ve kararlı bir çalışmaya geçişim denli ihtiyacı olduğumu da kavratmıştır.

Bu nedenle mücadeleye hız vererek doğru perspektiflerle öğrenci gençliğin örgütlülüğünü sağlamlaştırdık güçlendirerek merkezi demokratik öğrenci federasyonu yolunda adımlar atmanın gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

LÜ. Yeni Demokrat Gençlik

İzmir'de öğrenciler Mücadelede

İzmir Bürosu

16.3.1989'da Halepçe ve 16 Mart'ta İstanbul'de öldürülen 7 öğrencinin anılması için Ege ve Dokuz Eylül Üniversitelerinden 800-1000 dolayındaki öğrenci topluluğu, biri Fen Fakültelerinden ötekisi ise Ziraat Fakültesinden olmak üzere iki ayrı koldan sloganlar atarak yürüyüşe geçtiler. Merkez yemekhanenin önünde birleşen öğrenciler çıkış kapısına doğru yürüyüşe geçtiler. "Birre Faşizm, Birre Saddam" (Saddamlar), "16 Mart'ı unutmadık," vs. sloganları atıldı. "Faşizme karşı birleşelim" pankartının önünde taşındığına gören polisler kavgalıklarını hemen gösterdiler. Çevreden çok sayıda sivil polis öğrencilerin aralarına girerek yürüttüler. Öte yandan kampüsün içindeki çok sayıda sivil polis öğrencilerin etrafını sardılar. Kampüsün çıkış kapısına gelen öğrenciler önceden belirlendiği gibi ellerinde taşıdıkları siyah beze gaz dökererek yakıldılar. Saddam'ın maketinin yakılmasından sonra hep birlikte devrim andı içtiler. Kırmızı karanfyllerin yanarı ateşin yama bırakılmasıyla konuşma metrim bir öğrenci okumaya başladı. Tam bu esnada kapıda bulunan ve sayıları bir hayli fazla olan çevik kuvvet allah allah sesleriyle kampüse girerek öğrencilere saldırmaya başladılar. Direnen öğrencilere ise sopalar ve taşlar yağdırdı. Elleri geçirdikleri öğrenciyi üç veya dört polis birden boğazlamaya başlıyor, yerdan sürükleyerek götürüyorlardı. Geri çekilen öğrenciler demir yolunda toplanıp karşı savunmaya başladılar. Etraftan yaklaşmaya çalışan polisler haşlanarak kovuldular. "Yılgınlık yok direniş var" diye haykaran öğrencilerin direnişleri bir saat sürdü. Polisin çekilmesiyle ortam sakınleşti. Polis tarafından götürülen 83 öğrencinin 15'inin hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. Bir hanımla iki kızın ise kanama geçirdikleri, bir öğrencinin kolunun kırıldığı belirtildi. Polisin kampüse girerek öğrencilere terör estirmesi ve gözaltına alınmaları kanımınk amacıyla Buca Eğitim Fakültesi ve Ege Üniversitesinde forumlar düzenlendi. Buca Eğitim Fakültesinde yabancı diller binasının önüne "polis defol",

"arkadaşlarımız serbest bırakılsın" pankartları asıldı. Polis maketi yakıldı. Ege Üniversitesinde ise Ziraat Fakültesinde toplanan öğrenciler slogan atarak Edebiyat Fakültesine kadar yürüttüler. Polisler olaya seyirci kaldı.

Silahların gölgesinde eğitim istemiyoruz!

H.Ü. Beytepe öğrencilerinin eylemlilik süreci inişli çıkışlı bir grafikte sürüp gidiyor...

Öğrenciler, bir yandan ÖD'ne yeniden yasallık kazandırmak için bir sürü bürakerlik işlemi ağımaya çalışırken, bir yandan da öğrenci kitlesinin akademik demokratik hakları için mücadelesine devam ediyor. Derneğin yeniden varlığını kazanması birkaç aylık bir zaman diliminde çözülecek bir sorun olarak önümüzde duruyor.

Beytepe'de Bahar Eylemleri:

Mart ayı başlarında, Yıldız Üniversitesi olaylarını protesto için düzenlenen forumla Beytepe'de eylemlilik süreci başladı. Aynı gün dört öğrenci gözaltına alındı. Ertesi gün bu dört öğrencinin gözaltına alınması düzenlenen yeni bir forumla protesto edildi. Aynı gün jipleri, otobüsleri, kamyonları ve silahlı komandoları ile askerler Beytepe'de gövde gösterisi yaptılar? Ama kaç uykusundan uyanan kide durmak bilmiyordu, bu kez merkez kampüste düzenlenen bir forumla 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü kutlandı.

Beytepe'deki sürece ivme kazandıran en önemli olay Dev-Genç'li ajitatörlerin öncülüğünde başlayan ve genel öğrenci kitlesinin somut istemlerini yansıttığı için bini aşkın kitlenin katılımıyla muhteşem bir yürüyüşe dönüşen rektörlük önündeki oturma eylemi oldu. Eylem jandarmanın tüm engellerine karşın amacına ulaştı. Rektörlük görüşme talebini reddetmesi üzerine "Rektör İstifa" sloganlarıyla bu tutum protesto edildi. Daha sonra kitle

Öte yandan Pazirtesi DGM'ye çıkarılan öğrencilerin sorgulanmaları gece 12'ye kadar sürdü. Bunun üzerine salı gününe sorgulamalar ertelendi. Salı günü geç vakitlere kadar yapılan sorgulama sonucu 99 öğrenci tutuksuz olarak yargılanmak üzere serbest bırakıldı. 24 öğrenci ise tutuklandı. DGM'nin önünde toplanan öğrenci aileleri yer yer oplis tarafından dağıtılarak uzaklaştırılmaya çalışıldı. Ailelerin göz yaşlarında beliren acı sevinç kısa sürdü. Zira içeride 24 öğrenci daha vardı.

disiplini bozmadan Edebiyat Fakültesi önüne kadar yürüttü, burada yapılan konuşmalar ve çekilen toplu halaylardan sonra eylem sona erdi.

16 Mart'ta Halepçe katliamı ve İstanbul Üniversitesinde 7 devrimcinin öldürülmesinin yıldönümünü nedeniyle forum düzenlendi.

İki gün sonra nizamıye kapısında ve okul içinde yapılan operasyonda 24 öğrenci gözaltına alındı. Okulda da öğrencilere soruşturma açıldı. İdarenin elindeki listeyi jandarmaya vermesi ve jandarmanın bu listeye göre operasyon yapması ise jandarma-idare işbirliğinin en son ve açık bir örneği oldu.

Öğrenciler Newroz'u andılar

Yaklaşık 300 kadar öğrenci Hükuk Fakültesi önünde bir araya gelerek Newroz'u andılar. Halkın bizdeyiz Halepçelilerden Newroz pişav be, Birre kolet, gibi pankartlar taşıyan öğrenciler ateş yakarak Kartıçe marş ve türküler söylediler. Çok sayıda öğrencinin gözaltına alındığı eylem bir saat kadar sürdü.

Bir öğrencinin "gerçek terörist kimdir", "gerçek terörist öğrenciler değil, tanklar, uçakları ile Mardin'de, Çizne'de, Şilopide halkın üstüne yürüten faşist güçlerdir" şeklinde konuşma yaptı. Eylemi öğrencilerin alkış vesloganlarla Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne yürünmeleri ve burada halaylar çekerek devam etti.

16 Mart Şehitleri Ölümsüzdür

1980'li yılların ağır bacası, terör, pasiflikasyon dönemlerinde unutulmaya çalışılan katliamlar -ki bu dönem en büyük katliamlara yaşandığı dönem olmuştur. ML devimci-demokrat güçlerin yeniden toplanarak kitleler ve özeldede gençlik içindeki çalışmalarını yeniden gündeme getirilerek faşist diktatörlüğün korkulu günlerine dönüştürüldü. 87 yılından itibaren örgütlü şekilde anılmaya başlanan 16 Mart katliamı bu yılda "örgütlü", "programlı" ve "örgünize" bir şekilde lanetlen-di. Tabii lanetlendi (!) diyebilirsek.

İstanbul Üniversitesi merkez binada, İstanbul'un çeşitli üniversitelerinden gelen ikibinin üzerinde öğrenci, burada gerçekleştirilen bir forumda 6 Mart katliamının MIT, sivil faşistler ve siyasi polis üçgeninde terzahlanarak hayata geçirildiği bu tür katliamların o yıllarda sık sık tekrarlanarak halkın yükselen mücadelesinin önüne geçilmeye çalışıldığı katliamlar fayda emeyince, askeri faşist cuntanın işbaşına getirildiği vurgulanarak günümüzde de sivil faşistlerin devreye sokulmaya çalışıldığı, fakat 1 Aralık direnişiyle gerekli cevaben verilerek sivil faşist saldırılara karşı tedbirli olmak gerektiği belirtildi. Yeni Demokrat Gençlikten konuşan iki arkadaş, genelde 80 öncesi gerçekleştirilen Maraş, Çorum, Sivas, Malatya ve 16 Mart katliamlarına dikkat çekerken, günümüzde de katliamların bizzat devlet tarafından gerçekleştirildiğini, İkiyaka, Silopi, Yeşilyurt, Tuzla vb. katliamların buna en çarpıcı örnek olduğunu, özel olarak daha geniş boyutlu olduğundan ve bir ulusu yok etmek gibi bir nitelik taşıdığından ve aynı güne denk geldiğinden 88, 16-17 Mart'ta faşist Saddam diktatörlüğü tarafından Halepçe'de mazlum Kürt halkına yönelik katliama daha fazla dikkat çekilerek lanetlendi. Ve bu katliama faşist Türk devletinin ses çıkarmaması, kendisinin de gerektiği zaman böyle bir katliama başvurabileceğinin bir göstergesi olduğu, ve zaten günümüzde doğu ve güney doğuda estirilen devlet terörüneti bunun en açık göstergesi olduğu belirtildi. Birinci arkadaşın konuşmasından sonra yüzlerce kişi "Yaşasın Halk Savaşı" sloganını haykırırken, ikinci arkadaşın Nazimiye'de katledilen 10 gerillaya değinmesi üzerine "Gerillalar Öl-

mez Yaşasın Mücadelemiz" sloganı haykırılıyordu. Forumdan sonra "16 Mart şehitleri ölümsüzdür", Halepçe katliamını kirayan ve daha değişik bir dizi pankart ile birlikte yürüyüşe geçen öğrenciler "Faşist katillerden hesap soracağız", "katliamlar-bizleri yıldıramaz", "Kahr olsun Faşist Diktatörlük", "Kürdistan faşizme mezar olacak" vb. sloganlarıyla yürüyüşe geçti ve anakapıdan meydana çıkıldı. Daha önce kararlaştırılan hedef katliamın gerçekleştirildiği yer olan Eczacılar fakültesinin önüne gidilerek burada katliamı anlatan bir oyun sergilemek ve saygı duruşunda bulunmak iken, bu yapılmayarak pankartlar meydana asıldı, slogan fıryasından sonra devrim andı içilerek içeriye çekildi. eylem anında alanda hazır bekleyen coplu, kalkanlı, panzerli polis öğrencilere müdahalede bulunmadı.

Sonuç olarak diyoruz ki, 16 Mart lay-

kıyla anılmadı. Sürekli olarak mücadeleyi geriye çekmeye çalışan reformist-tasfiyeciler anlayışlar İstanbul'daki öğrenci gençliğin mücadelesini geriye çekmeyi başardılar. Öyleki birdenbire dört yıl geriye gittik. Hem de içinde bulunduğumuz aşamada, daha özverili, daha radikal bir tavırla gelen saldırıları püskürtmek gerekirken, saldırılara yelken açıldı. Geçmişte "sol" sektör bir şekilde hareket eden arkadaşlar ise çıkardıkları bir "deklarasyonla", polis saldırılarının yoğunlaştığı böylesi bir dönemde geri çekilmemiz gerektiğini öğütürken ve içinde bulunduğumuz pratiği onaylarken bizlere "sol'un "sağ" cılığın kardeşi olduğunu, sol gözüküp özünde sağcılık olduğunu kelimenin tam anlamıyla ispatlıyorlardı. Ankara, İzmir, Diyarbakır, Elazığ, Adana gibi yerlerde, öğrenciler polis, asker saldırısı altında katliamları lanetleyip, katledilenleri anarken, her zaman öğrencilerin devrimci mücadelesinde ileride olan İstanbul ne yazık ki çok gerilere düştü!...

Yeni Demokrat Gençlik

TEK işçisi direndi isteklerini kabul ettirdi

KIT'lerdeki özelleşme yeni devir işlemleriyle sürüyor. Bu kezde TEK özel işletmeye devredildi. TEK'in AKTAŞ A.Ş'ye devrini TES-İŞ genel merkezi onaylarken işçiler tepki gösterdi. Bir işçinin deyişleriyle "kamu iktisadi teşekkülleri (KIT)'nin özelleştirilmesi ortaçağda bir toprak ağasının toprağı satarken serfleri beraberinde satmasıdır. İktidar KIT'leri özel şirketlere satarken bizide beraber satıyor. Sözü yalın gerçeği ifade ediyordu.

30 Mart günü enerji Bakanu Fabreinin Kurt'un da katıldığı sanş ve devir işlemleri sürdürülürken işçiler protesto eylemi düzenlediler. İçeri girmeye çalışan işçilere polis müdahalede bulundu. Buna rağmen içeri giren işçi temsilcileri sözleşmeye istemlerinin geçilmesini istediler. Sanştan sonra işten atılmaları önlemek için çaba gösteren işçiler sözleşmeye "disiplin suçu hariç, işten atılma olmayacak" maddesini eklemiş oldular.

Özelleşmenin gündeme gelmesiyle birlikte TEK Anadolu yakasında çalışan 830 işçi toplu vizite, grev vb. protesto eylemleri yapıyordu. Ellerinde istifa dilek-

çeleriyle gelen TEK işçileri işten alınmayacaklarına dair garanti istiyorlardı. Sözleşmeye istemleri doğrultusunda maddenin eklenmesiyle bu engeli belli oranda aşıyorlardı. Özelleşme sözleşmesi ayrıca sendikaya % 5 pay biçiliyordu. Böylece sendika ticaretin içine de sokulmuş oluyordu.

İşçilerle dayanışma gecesi

Kristal İş Gebze çubesi tarafından işten atılan işçilerle dayanışmayı sağlamak için gece düzenlendi. Gecede yapılan konuşmalarda, işverenin keyfi tutumu, durmak bilmeyen işçi kıyımı, sendikası zlaşması çabaları, iktidarın işverene desetği, dayanılmaz hayat pahalılığı, ücretlerin konklığı ve işçiler arasındaki birlik ve dayanışma, işverene karşı örgütlü mücadelelerin gerekliliği vurgulandı. Akkaya İkinci, Hüseyin Aydın ve birkaç sanşçı geceye sayıdığı diküleriyle katıldı. Kitleye çağkılı sanatçı yaşattılar.

Hakim üretim tarzı ve küçük burjuva kafa karışıklığı

Bu çalışma, asla, iki tartışmayla sınırlanılacak bir yanılma ihtiyacından doğmadı; ve bundan sonra da böyle tekil, eleştiri ve saldırılar "mahkum etme" amacı gütmeyi düşünmüyoruz. Ancak, söze devam ederken bir yerden başlamak gerekirse, bu fırsatı, A. Zuloğlu'nun Y. Demokrasi'nin 26. sayısındaki eleştirisinden anladığımız (*), M. Yılmaz'ın, İbrahim KAYPAKKAYA'ya yönelttiği (eleştirdi) çök) saldırı yarattı denilebilir.

Aslında M. Yılmaz'ın bu görüşleri, Dr. H.KIVILCIM'ın artıka tutkusuyla sunumuna dayanan, revizyonizmin çok geri, çok ilkel bir prototipinden başka bir şey değil; bu bakımdan çağdaş bir tartışma için oldukça elverişsizdir. Ne var ki, insan hafızası o kadar zayıftır ki, işini iyi bilen kimse-ler, bu antikaların altına bir tanıma yazısı yazmayı unutmazlar. Hele bir de bunlar, müzayedede açık arttırmaya sunulurken, alıcıları aptal yerine koyarak, "köylü devrimcisi" ve "sosyalizm düşmanlığı" salfatasıyla Marksist teorinin karalanmasıyla birlikte sunuluyorsa, alıcıları aydınlatmak bütünü devrimci sorumluluk haline gelir. Besbelli ki, İ. KAYPAKKAYA'nın bütün bu vitrin politikacılarının vitrinlerine dalarak ortaya döktüğü çürük mallar, tekrar "marksizm" ambalajıyla dolaşıma sokulmaktadır.

Bu konu üzerinde çalışırken, proleter hareketin safından kendilerini "yeniden tanımlayarak" KOMÜN dergisi çevresinde görünenlerin de "kapitalist egemenlik" teorisine omuz verdiğini gördük. Hem de, kabul etmeli ki, çok daha ince ve ustaca bir omuz verme! Bu ustalık, kuşkusuz, bu teorinin aleyhinde büyük eşitsizlik yaratan "Ülkenin Doğusunun" dışlanarak ele alınmasından anlaşılıyor. "Ülkenin Doğusu"nu bile kapitalist sananların cehaletine bakılırsa, bu teorinin en ileri, ve az çok ciddiye alınabilir biçiminin, bütün yetersizliğine karşın gene de KOMÜN yazarlarıncı ifade edildiği aydınlanabilir. Böylece, verimli bir eleştiri bakımından, bu teorinin nisbeten ileri biçimini tercih etmekle beraber, M. Yılmaz'ın Marksist tezlere "köylü devrimciliği" ve "Sosyalizm düşmanlığı" yakıştırma ayrıcalığını da unutarak geçemiyoruz.

"DIŞ GÖRÜNÜŞÜ İLE ŞEYLERİN ÖZÜ, EĞER DOĞRUDAN DOĞRUYA ÇAKIŞSAYDI HER TÜRLÜ BİLİM GEREKSİZ OLURDU" (1)

Bizim 'Türkiye'nin gerçeği'ni görmediğimize inanan birçok kimse, gerçekte, dürüstçe incelenip değerlendirildiğinde, tarihsel olarak, M. Suphi'den sonra, Türkiye proleter yazının yeni bir manifestosundan başka bir şey olmayan İ. KAYPAKKAYA'nın görüşlerini, dinsel bir "dogma" gibi almışta taşıdığımızı düşünüyor ve olmaz olası bu "dogma"lara dış biliyor. Bunlara, düşünme tarzımızı çok iyi bildiği halde, "Komün"çülerin de katılması çok üzücü bir durumdur. Fakat yabancı tanıklık gerçeği değiştirmez: İ. Kaypakkaya, kurumsallaşmış, artık herkesçe "doğruluğu"ndan neredeyse kuşku edilmeyen düşünceleri bilimsel eleştiriye tabi tutarak

TDH içindeki yerini herkes bilir. Kendisinden bilimsel düşünme yöntemini öğrendiğimiz bir devrimcinin görüşlerini "dogma"laştırmanın sözkonusu olamaz. Belki de bu "gelecek"ten ötürü bizde "dogma" haline gelen tek şey, (bütün eksikliklerimize karşın) bu bilimsel araştırma inceleme ruhudur. Ancak felsefi olarak araştırma ve inceleme ruhu ile ŞÜPHEÇİLİK aynı şey değildir.

Türkiye'nin kapitalist olduğunu söyleyenlerin hemen hapsi, bir yandan algısal bilgi ve gözleme dayanırken, diğer yandan da, gerek kapitalist, gerek feodal üretim tarzının temel öge ve kavramları üzerindeki kafa karışıklığında tamamen birleşmektedir. Bu her ikisinin en kaba biçimine de M. Yılmaz'da görebiliriz:

"Eğer devrimi sürükleyecek halka feodalizmle halk arasındaki çelişki ise, yaşadığımız yıllar boyunca köylülükle toprak ağaları ya da onların yandaşları arasındaki mücadele, devrimci ortamın gündemini belirleyecek ağırlıkta olması gerekirdi. Oysa görmek isteyen her göz, kolaylıkla devrimci akışta sürükleyici halkın başta işçi sınıfı olmak üzere halk yığınlarıyla bir avuç finans-kapital arasındaki mücadele olduğunu görebilir. Ülkedeki her politik olayın özünde her çelişki yatmaktadır, ve kaçınılmaz bir şekilde bu mücadelenin güçlü hesaplaşmaları genellikle büyük şehirlerde olmaktadır." (abç)

"...Baş çelişkinin feodalizmle halk yığınları arasında olduğunu ileri sürmek ne anlama gelir? Türkiye'de ekonomik yapı bakımından kapitalizmin gelişim seviyesini çok geri kabul etmek, feodal ilişkileri ise olduğundan öteye abartmak anlamına gelir. Öte yandan mücadeleye gelişen üretim biçimi ve güçlenen sınıf açısından değil, ya da yeni kılıklara girerken değişen eski üretim biçimi ve zayıflayan sınıf açısından bakmak demektir." (1) (2)

Bir takım görüngelerin bu "devrimci" organizmalar üzerinde uyandırdığı izlenimler, bilginin ilk evresinde bulunan "böyle olduğuna göre, şöyle olmalı" şöyle olduğuna göre, böyle değildir" gibi, sonuç-nedenin, neden-sonucun ilkel bir kanıtı olarak ileri sürülmekte, soyut bir tündengelimle- gene soyut bir tümevarım arasındaki "olasılık" boşluğunda salınılmaktadır. Olasılık çok olduğuna göre, herhangi birini iradi biçimde tercih etmek mümkündür ve yazarıımızda "gelişen üretim biçimi"ne tercihini yapıyor, çünkü nasıl olsa oraya gelincektir. Öbürleri boşuna emek harcamış olacaklardır. Yani yazarıımız zamanın bilincindedir ve sabırlıdır; şeylerin nesnel hareketi karmaşık ve sıkıcıdır ve hatta risklidir; öyleyse o orada kalsın. Eğer bir gün bir darbe olursa gene bir "açık mektup" yazar ve "bu evrimde bu yapılmalı" diye hatırlar, toplumsal bir devrim olmuşsa, o zaman da işler daha kolaydır, Dr. H. Kivilcim'in görüşlerini "susuşa getirme"memizi hatırlar.

ENGELS DİYOR KI: "EKONOMİ POLİTİK ÖZSEL OLARAK, TARİHSEL BİR BİLİMDİR. TARİHSEL, YANİ DURMADAN DEĞİŞEN

BİR KONU İLE UĞRAŞIR." (3)

Peki sayın yazarın feodalizm hakkında sahip olduğu imaj nedir? Etrafı toprak köleleriyle dolu, kamçılı, çizmeli, kaba bıyıklarının altından tükürük saçılan toprak ağası. Kölelikle kapitalizm arasında yer alan upuzun bir tarihsel dönemin yaşadığı süreçler ve her süreçte kazandığı strüktürel özellikler, üretimin teknik temelli ve hele hele emeğin varoluş koşulları ve niteliği onun için kafa yormaya değer, sıkıcı şeylerdir. Bu yüzden, onun feodal otoriteden anladığı şey, feodalizmin eski döneminin-kölelikten devralmış ilk biçimi olan yerel toprak ağası otoritesidir. Feodalizmin, ötesinde kapitalizmin başladığı olgunluk döneminin, en büyük feodal bey (kral/sultan)'ın ya da aynı toplumsal tabana dayanan 'cumhuriyet' vb. gibi devletin 'yurttaş' veya tebaası altında, "ülkenin bekemiğini" ve "kapitalizmin tarih öncesi ni oluşturan" küçük köylü ve zanaat üretimi temeline dayanan biçimi, ona göre feodalizm değildir. (*)

Ama sayın "Marksistler" (!) Marks öyle düşünmüyor: "İngiltere'de serflik, 14. yüzyılın sonlarına doğru hemen tamamen ortadan kalkmıştır. Nüfusun büyük bir çoğunluğu (başkalarının toprakları üzerinde çalışanlardan daha kalabalık oldukları hesaplanan ve kendi tarlalarında kendileri ekip biçerek geçinen küçük mülk sahipleri (**)) o zaman, ve daha büyük ölçüde olmak üzere, 15. yüzyılda, mülkiyet hakları hangi feodal ad altında gizlenirse, gizlensin, kendi topraklarını işleyen özgür köylülerden oluşuyordu (abç). Büyük malikanelerde, kendisi de serf olan çiftlik kahyalarının yerini, serbest çiftçiler almıştı. Ücretli tarım emekçileri kısmen boş zamanlarda büyük malikanelerde çalışan köylülerden kısmen de meydana gelen nispi ve mutlak olarak az sayıdaki, özel bağımsız ücretli-emekçiler sınıfından oluşuyordu. Bu sınıf, aynı zamanda, ücretlilerin yanısıra kendilerine, kulübeleleriyle birlikte dört ya da daha fazla acre ekilebilir toprak tahsis edilmiş köylü çiftçilerdi. Bunlar bir de, diğer köylülerle birlikte, hayvanlarını otlattıkları, kereste, odun, turba vb. sağladıkları ortak topraktan da yararlanırlardı. (Bilindiği gibi serfler bile ortak toprakların ortak sahipleriydi. (***) Bütün Avrupa ülkelerinde feodal üretimin özelliği, toprağın mümkün olduğu kadar çok sayıda alt-feodaliler arasında bölünmesiydi. Feodal beyin kudreti, diğer bütün hükümdarlar gibi, mülklerinin çokluğuna değil, uyruklarının sayısına ve bu da kendi toprakları üzerinde çalışan köylülerin sayısına dayanıyordu. (Katıksız feodal toprak mülkiyeti düzeni ve gelişmiş PETE CULTURE'ü-küçük tarım/Ç-) ile Japonya, bize, Avrupa ortaçağının, çoğu burjuva önyargılarıyla dolu tüm tarih kitaplarımızdan çok daha doğru bir görünüşünü verir. Ortaçağın sırtından "liberal" olmak çok rahat bir iş-tir. (***) (4)

M.Yilmazer'a, İngiliz burjuva devriminin 1640'da yapıldığını hatırlatırsak, küçük köylü üretiminin hangi siyasal toplumun temeli olduğunu anlayabilir. (?)

"Ülkenin Doğusu"nun Batısına göre daha erken ve daha çok uyanmış (****) köylülerin yürüttüğü mücadelenin hiç de toprak ağalarıyla köylüler arasında geçmiyor, bunların desteklediği devlet otoritesi arasında geçiyor ve kentler-

* Anti-Dühring'din 448-449 sayfasındaki Engels'in özet feodalizm ve kapitalizm tanımlamasına bakınız.

** Marks'a ait dipnotu özeltedik.

*** Marks'a ait dipnotu özeltedik.

**** Kent ayrıkçılığı içinde özgül olarak düşününce, özellikle

187. Am, Ank, Bursa vb.g. yerlerde durum böyledir.

***** Ç.Yol'un ilgili yazısının özetinden

den daha az "güçlü hesaplaşmalar" olmadığı ortada. Devrimci uyanışın bütün ülke köylülerine yayıldığını, sayın yazar azıcık düşünürse, yan-feodal siyasal otoritenin kıyamet gününün yaklaştığını ve işçi sınıfının bu büyük devrimci müttefinin işçi sınıfının muazzam bir devrimci toplum yaratmasına ne denli paha biçilmez bir yardım sunacağını düşünebiliyor mu?

Yilmazer, feodalizmi ve otoritesinin salt ağalık otoritesi ile sınırladığı için, kentlerdeki mücadelelerin anti-feodal yanını anlayamıyor. Halbuki, yan-feodal siyasal otorite, esas olarak kırsal ataerkin üretim koşullarından beslenmekte birlikte, egemenliği bütün ülke yüzeyi için geçerlidir. Bürokrasisi ile, militarizmi ile, dinsel kurumları ve daha sayısız mekanizmalarıyla, asıl güç merkezleri kentlerdir. Yan-feodal güç merkezlerinde yaşayan modern toplum ögelerinin ve hele kapitalizmin hayli ilerlediği büyük kentlerde- bundan zarar görmemesi ve ona karşı öfkeyle dolup taşmaması mümkün mü? Genel olarak toplumsal aydınlanmanın ilk ışıklarının kentlerde parıldamasında şaşılacak bir durum yoktur. Bundan hareketle, "devrimci akışta süreklilikçi halkın başta işçi sınıfı olmak üzere hak yığınlarıyla bir avuç finans-kapital arasındaki mücadele olduğu" sonucuna varmak, tam da ekonomist, yüzeysel bakış açısidir. Büyük kentlerde emeğin toplumsal biçimlerinden (*) ücretli-emeğin, üretim koşulları olarak (komprador) kapitalist biçimin ağırlık taşıdığı ve ekonomik sınıflar olarak burjuva-proleter çatışmasının öne çıkan yan olduğu doğrudur. Ama işçilerin mücadeleleri de dahil, kentlerdeki mücadelelerin salt anti-kapitalizmle sınırlı olduğu asla doğru değildir. Her şeyden önce kıvrımdan söylemek gerekir, "sömürge olgusunu abartmama" bahanesiyle, komprador-kapitalizme, "finans-kapital" diyerek sanki ulusalmış gibi, egemen sermayenin emperyalist karakterini gizlemeye kalkışmayalım- bu sermayenin karakteri nedeniyle, ona karşı verilen mücadeleler, hem daima bir anti-emperyalist yan, hem de bunun feodalizmle birlikte iktidarı paylaşmasından dolayı daima anti-feodal bir yan içermektedir. Kentlerdeki baskı, kısıtlama ve gericiğe karşı demokrasi çığlığının bir nedeni de buradan ileri gelmektedir. Bütün bunların, emperyalizm ve komprador-kapitalizmin yanısıra kentli prekapitalist nesnel başka sosyal dayanakları -bir dizi rantiyeci sınıflar da vardır; kapitalist ilişkilerin en çok geliştiği belli başlı büyük kentlerimizde bile bu rantiyecilerin politik gücünü (eğer) görmek isterse) herkes görebilir.

M.Yilmazer'in bunları görmemesi elbette "kapitalizm" ve "feodalizm" hakkındaki görüş bulanıklığından geliyor. Bir kere M.Yilmazer, burjuvazi ve kapitalizmden ne anlamak gerektiğini net olarak koyamıyor. Bunu, "kurtuluş savaşını" değerlendirirken açığa vuruyor.

"Basbayağı milli" "kurtuluş savaşını" güden Anadolu burjuvazisi" M.Yilmazer'e göre, "sınırları devrimciliği olan" ("gönümler" bu "milli burjuvazisi") "başta tefeci-bezirgan sermaye, toprak ağaları ve çok az sayıda modern denebilecek işletme sahibi kapitalist"tir. (*) Anadolu'ya ait olan bütün bu sömürücü sınıfların hep beraber "millî Anadolu burjuvazisi" olma ayrıcalığını, M.Yilmazer'in millî duygularına dayanarak bilimsel olarak hoşgörülebilir miyiz? Kaldı ki, hoşgörümek, yakayı cehaletin elinden kurtarmaya yetmez. "Hiç de ezici olmayan cılız bir çoğunlukla bağımsızlık(!) görüşünün kazanmasına yol açan, içinde "modern denebilecek işletme sahibi kapitalistin çok az olduğu" esas olarak "başta le-

* Ç.Yol'un ilgili yazısının özetinden

fecî-bezirgan sermaye ve toprak ağalarının", yani burjuva olmayan "burjuvaların" egemenliğine dayanan bir devlet zoru kullanarak "finans-kapital yaratılması"nın sihiline akıl erdiremeyenler "köylü devrimcisi", hatta "sosyalizm düşmanı" oluyor.

"Devlet zoruyla sermaye birikiminin çeşitli yollarla hızlandırılması, tekelleri finans-kapitalin yaratılması" ya da Engels'in deyişiyle, "devlet zoru ve koruyuculuğu altında" kapitalizmin geliştirilmesi hangi koşullarda mümkündür? Yılmaz'ın tarihsel koşulları hesaba kattığını gösteren en küçük bir belirti bile gözüküyor. Böyle bir durumun olabilmesi için; 1- Bu devletin burjuva devleti olması gerekir. Özellikle İngiltere'de olduğu gibi, küçük üretimin toplumun belkemiğini oluşturduğu, bu nedenle toplumu "prütanist" (burjuva) ruh sardığı halde kapitalist sermayenin henüz emek kitlesinin çoğunluğuna egemen hale gelmediği tarihsel ve toplumsal koşullarda, burjuvazi (köylü desteği ile) devrimle devleti ele geçirerek, devlet gücüyle kendisini ekonomik-sınıf olarak da egemen hale gelir; 2- Yine özel tarihsel ve toplumsal koşullarda, toplumu güçlü bir anti-feodal devrim dalgası sardığı halde, burjuvazinin korkaklığı sonucu, iktidarı (Prusya ve Japonya'da olduğu gibi) ele geçirmek yerine, feodal sınıflarla uzlaşmayı tercih eder, böylece, hem eski mutlakiyetçiliğin yokolma biçimi ve hem de Bonapartçı krallığın varolma biçiminin bu diyalektik sürecine paralel olarak devletin zoru ve koruyuculuğu altında kapitalizm içbaşkalaşım yoluyla hakim hale gelir. (*) Yılmaz'ın, dıştan bakılınca, görünüşte, buna bir benzerlik arz eden Kemalist devlet biçimiyle bunun arasında bir bağlantıdan hareket ettiği düşünülebilir. Ancak Prusya ve Japonya'nın kapitalizmin emperyalist aşamasının öngününde, kılıpayı paçayı kurtardığı bu tarihsel dönem farklılığını unutmamak gerekir, bu bir, kincisi, feodalizmle ittifak ve uzlaşmaya giren burjuvazinin niteliği de tamamen farklıdır. Prusya'da burjuvazi, ulusal, sanayi burjuvazisi iken, bizde esas olarak komprador ve ticaret-burjuvazisidir; yani biri üretken-sermaye, öteki ise esas olarak dolaşım alanındaki para-sermayedir. Komprador-feodal bir devletin "zoru ve koruyuculuğu altında" ulusal üretim tarzı öyle kolay ve kısa zamanda değişmez. Her şeyden önce kimi kime karşı "koruyacak"? Komprador-feodal sınıfların egemenliğine dayanan devlet, emperyalist sermayenin yıkıcı gücünden neyi koruyabilir? Nitelik günümüzde, dünyanın her tarafında, bu tür devletler, ancak, ilkel üretim koşullarının koruyuculuğu ve sürdürücülüğünü yapabilmektedir. Oysa Almanya'nın son 18 yılındaki (1848-1866), hatta daha da çarpıcı olması bakımından söylesek, 1866-1870 yılları arasında, o günün en güçlü kapitalist devleti İngiltere'yle kıyaslandığında, kısa süredeki başdöndürücü gelişme hızı hemen ayırılabilir. Aynı şey Japonya için de geçerlidir. Halbuki, bizde 70 yıldır içler acısı, kaplumbağa hızıyla ilerliyor. Bu konuya başka bir yazıda yeniden döneceğiz.

Öteki biçimde ise, yani İngiltere'deki gibi, "içinde modern denilebilecek işletme sahibi kapitalistin çok az olduğu (abc)", esas olarak "başta fecî-bezirgan sermaye ve toprak ağalarının" egemen olduğu bir devlet, zaten burjuva devlet olmaz.

Burada "fecî-bezirgan sermaye"nin yazar tarafından "burjuva" kategorisine oturtulması da bu durumu kurtarı-

yor. "Eşref-ayan", "fecî"... bunların hepsi prekapitalist unsurlardır ve varlık koşulları modern sansiyi sermayesinin varlık koşullarıyla taban tabana zıttır. Bunlar adeta tahterevandaki iki zıt ağırlığın birbiriyle ilişkisi gibidir; birinin gelişmesi diğeriniyle ters orantılıdır.

Marks, Kapital'in üçüncü cildinde, "kapitalist öncesi ilişkiler" bölümünde (36.Bölümü) şunları söylüyor:

"Faiz getiren sermaye ya da artıkleşmiş biçimiyle söylesek fecî sermaye, ikiz kardağ tüccar-sermayesi ile birlikte, kapitalist üretim tarzından çok önce gelen ve toplumun çok farklı ekonomik biçimlerinde bulunan, Nuh zamanından kalma sermaye biçimlerine aittir.

"Fecî sermayenin varlığı, ancak ürünlerin hiç değilse bir kısmının metalara dönüşmüş olmasını ve paranın, çeşitli işlevler içerisinde meta ticaretinin yanısıra gelişmiş bulunmasını gerektirir.

"Fecî sermayenin gelişmesi, tüccar sermayesinin gelişmesiyle bağlı haldedir. Eski Roma'da, manifaktürün, antik dünyadaki ortalama gelişme düzeyinin çok altında bulunduğu Cumhuriyetin son yıllarından başlayarak, tüccar sermayesi, para-ticareti yapan sermaye ve fecî sermaye antik biçim içerisinde kendi en üst düzeylerine kadar gelişti." (5)

"Faiz getiren sermayenin karakteristik biçimi olarak fecî sermaye, bizzat çalışan köylü ile küçük usta zanaatçının yürüttüğü küçük ölçekli üretimin egemenliğine tekabül eder." (6)

"Tefecilik, ticaret gibi, belli bir üretim tarzını sömürür. O, bu biçimi yaratmaz, ama onunla dışsal ilişki içerisinde, tefecilik onu daima yeni baştan sömürebilmek için, doğrudan doğruya devam ettirmeye çabalar; tutucudur ve bu üretim tarzını yalnızca daha sefil hale getirir." (7)

Tefeci sermaye, "gerçekten de, üretim tarzını değiştirmeksizin (abc), doğrudan üreticinin bütün artı-emeğini ele geçirmektedir; böyle olunca, emek araçlarının, üreticilerin mülkiyetinde ya da tasarrufunda bulunması -ve buna teka-bül eden küçük-ölçekli üretim- onun temel önkoşuludur (abc); böyle bir başka deyişle, sermaye, emeği doğrudan doğruya boyunduruğu altına almaz (abc), ve dolayısıyla onun karşısına sanayi ve sermayesi olarak çıkmaz -bu fecî sermaye, üretim tarzını yıkıma uğratar, üretici güçleri geliştirmek yerine telce uğratar, ve aynı zamanda, emeğin toplumsal üretkenliğini, kapitalist üretin tarzında olduğu gibi, emeğin kendi aleyhinde de olsa gelişmediği sefil koşulları devam ettirir." (8)

Tefeciliğin, ancak sağlam temeli ve sürekli yeniden üretimin dayandığı politik örgütlenmenin de temeli olan mülkiyet biçimlerini yok ettiği ve çözüştürdüğü ölçüde bütün kapitalist öncesi üretim tarzlarının üzerinde devrimci bir etkiye sahiptir. Bununla birlikte, nasıl bir üretim tarzına geçileceğini belirlemez. Bu, "tamamen tarihsel gelişme aşamasına ve bununla birlikte ortaya çıkan koşullara bağlıdır." (abc) (9). Nitelik, "Romalı patrisiyenlerin faizciliği, Romalı plepleri, küçük köylülerin kökünü kazır kazımaz, bu tür sömürü sona erdi ve küçük köylü ekonomisinin yerini katıksız köle ekonomisi aldı" (10). Aynı şeyi Atina'lı tüccarlarda yaptı. 15-16 yüzyılda Amerika'nın keşfi nedeniyle ticaretin canlanması, geri iktisadi yapıya sahip bazı Avrupa ülkelerinde "feodal tepki"ye yol açtı. Bu yüzden, "Asya biçimleri altında, tefecilik, ekonomik çöküntü ve politik yozlaşma dışında herhangi bir etki göstermeksizin uzun süne devam edebilir." (abc) (11).

Sonuç olarak, sermaye kânnın sınırları faiz ve rantların

* Sömürge sisteminde kaba kuvvetle ilkel birikim sağlama konusunu ayrıca belirtmeye gerek yok. (Konu için, bkz. Engels; SE/II, 159-160).

belirlediği yerde kapitalizmin egemenliğinden söz edilemez. "Tefeci sermaye, sermayenin üretim tarzının henüz bulunmadığı bir sermayeye özgü bir sömürü yöntemi kullanmaktadır. (abç) Bu durum, kendisini burjuva ekonomisi çerçevesinde görü kalmış sanayi koşullarında ya da modern üretim tarzına geçişe direnen sanayi kollarında yinelenmektedir." (12)

Bütün bunlar, bu tür sömürü biçimlerinin, aynı zamanda sermaye yetersizliği, para faizlerinin yüksekliği, kısacası üretken olmayan bir asalaklığa elveren bir ekonomik-toplumsal durumunda kanıtıdır. Üretim koşullarının devrimcileştilmesi için gerekli birikim sağlanamamakta, küçük üreticilerin üretim araçları sermayeye, emeğin kendisi meta-emeğe dönüştürülememekte, herkes para aramakta, ancak çok azını bulabilmekte. Çünkü, birikimlerin büyük bir bölümü yerli tefeciler, rantiyeciler, asalak hizmet sektörleri -devlet bürokrasisi ve en başta da tefeci emperyalist sermaye taraflarından yutulmaktadır. Bu nedenle bütün ulusal üretim sektörlerinde, yeniden-üretim güçlüğüle sürdürülebilirlikte; fakla uğrayan kırsal üretim, yeniden-üretim bakımından her geçen yıl daha da büyüklüğe düşmekte, büyük emek kitlesi emek pazarına sürüldüğü halde istihdam edilememekte, büyük işsiz kitle ortaya çıkmakta ve bu emekçiler yurtdışında iş bulabilmek için büyük maceralara atılmakta, S.Arabistan, Libya vb. yerlerde işler acısı serüvenlere katlanmaktadır. Yurtdışındaki işçi kitesinin neredeyse ulusal ücretli-emek kitesinin yarısına ulaşması, bunun çarpıcı göstergesidir. Özal hükümetlerinin bolca "kredi itibarı"ndan söz etmesi, emperyalistlerden borç para alma yeteneğinden övünerek oy avcılığına çıkması bundandır. Böylece, en başta emperyalist tefecilik olmak üzere para-ticaret ve faiz gelirleri cazip bir ekonomik yatırım biçimi olmaktadır, herkes üretken yatırım yapmak yerine kupon kesmeyi, faizcilik ve tefecilik yapmayı tercih ediyor. Üretken-sermaye yatırımları -ülke baştan başa bakır durumda olduğu halde-yeterli ilgiyi uyandırmıyor, çünkü emperyalist mallar karşısında bu çok riskli bir girişimciliktir. Bu yüzden sermaye, bizzat iş adamlarının dayımıyla "üretken-yatırım alanlarından kaçıyor!" Dolayısıyla, ticaret ve tefecilik kazançları karşısında ancak güldürebilen -sanayi teşvik prim ve kolaylıkları bir işe yaramıyor, tersine, bunlar, yine üretim-dışı alanlardaki vurgunlara istismar ediliyor. Yani demek oluyor ki, ülke ekonomisinin yarı-feodal yapısal özelliğinden dolayı, rantiyeye kârları, sanayi kârlarının sınırlarını tartışmasız biçimde belirliyor.

Marks'ın, 19. yüzyıl önce gözlediği bu durum için vardığı hüküm şudur:

"Artı-emeğin üreticiden doğrudan doğruya ve zorla alınmadığı ve üreticinin kendisini de henüz sermayenin biçimsel boyunduruğu altına girmedeği bazı ara biçimlere (abç) ... bu gibi biçimlerde sermaye henüz emek sürecini doğrudan doğruya denetim altına almış değildir. (abç) Elzannaftan ile tarımı eski geleneksel biçimi ile sürdüren bağımsız üreticilerin yanısında, bunların üzerinde asalak gibi beslenen tefeci ya da tüccar sermayesi vardır. Bir toplumda bu tür sömürünün egemen oluşu halinde, kapitalist üretim tarzına burda yer olmaz." (abç)

Marksizm hayallerle değil, gerçeklerle ilgilenir. Çünkü o, bilimle tam uygunluk içinde hareket eder. Bilimin nesnesi gerçektir. En çok "ilerici" hayaller kurabilenler "ilerici" kimseler olabilseydi, M.Yılmaz'ın da bu "en ilerici"ler arasında sayabilirdik, ama Marksist asla. Türkiye'de sosyalist olmayı, Türkiye'nin kapitalist olduğunu söyleyip söylememeye

bağlayan biri nasıl Marksist olabilir. Bu aynı zamanda Marksizmin sadece kapitalist bir topluma uygulanabileceğini varsayan, ya da sadece kapitalist toplumda devrimcilik ile bilimin geçerli olabileceğini sanan bir düşüncedir. Böyle bir kafa ne işçi sınıfının, ne de diğer emekçilerin dostu olmaz. Marks, 1861 Amerikan devrimini açıkça övdü ve desteklediğini, bizzat burjuva liderine kutlama mesajları göndererek belirtti. Lenin, Meksika köylü hareketini sempatiyle destekledi ve önderi Zapata ile sürekli yazıştı. Marks ve Lenin, bu hareketlere işçi sınıfının önderlik etmesini elbette çok istedi. Ancak toplumsal koşullar ve işçi sınıfının durumu buna elvermiyordu. İşçi sınıfı hareketi, ABD'de bile ancak 15/20 yıl sonra iddialı hale gelebildi. İşçi sınıfının böyle büyük toplumsal devrimler karşısında oturup durması korkunç bir şeydir. Sorun, "deralan üretim tarzı" ve "dağılan sınıf" açısından bakıp bakmama sorunu değil, sorun şudur: bu burjuva demokratik devrim sürecinde işçi sınıfının devrim öncülüğü etmesi ya da onu burjuvaziye veya kendi haline bırakmasıdır. Yoksa işçi sınıfı için romantik sözler ederek ona dost olunamayacağı gibi, yarı-feodal toplum çelişkileri ve temel gücü yerine, kapitalist üretim tarzının çeliği ve temel gücünü koymakla da sosyalist olunmaz. Gerek tek tek ülkelerin toplumsal durumu ve çelişkilerinin ve gerekse uluslararası durum ve çelişkilerin yerine kendi ütopyalarını, Marksist bilim yerine kendi revizyonizmlerini koyanların "real sosyalizmi" nerelere getirdiğini işle görüyoruz. Bu teorinin ülkemizdeki birçok eklenişinden birisini savunan M.Yılmaz'ın, L.Kaypakaya'ya "köylü devrimcisi", "sosyalizm düşmanı" diyeceğine kendi sefil haline bakmalı. Çünkü, bugün dünyanın çeşitli yerlerinde anti-emperyalist, anti-feodal mücadele yürüten gerçekten burjuva ve köylü devrimcileri bile ondan bir defa daha devrimci korumadılar.

Marks şöyle diyor:

"İçerilediği bütün üretici güçleri gelişmeden önce, bir toplumsal oluşum asla yok olmaz; yerine ve daha yüksek üretim ilişkileri, bu ilişkilerin maddi varlık koşulları, eski toplumun bağrında çiçek açmadan asla gelip yerini almazlar. Onun içindir ki, insanlık kendi önüne, ancak çözüme bağlayabileceği sorunları koyar, çünkü yakından bakıldığında, her zaman görülecektir ki, sorunun kendisi, ancak onu çözüme bağlayacak olan maddi koşulların mevcut olduğu ya da gelişmekte bulunduğu yerde ortaya çıkar. (abç) Geniş çizgileriyle, Asya üretim tarzı, antik çağ, feodal ve modern burjuva üretim tarzları, toplumsal ekonomik çokkillemenin ileriye doğru gelişen çağları olarak nitelendirilebilir." (14)

Görüldüğü gibi, Marksizm dışı sınıfına dakavukça laflar eden bir edebiyat akımı değildir. Objektif bir toplumun iç çelişkileri ve devrimci devrimlerinin yerine M.Yılmaz'ın ve diğer "sosyalist"lerimizin kafalarındaki çelişkileri koyarak atlayamayız; böyle ebein kuşağında ip atlama yeteneği ile sosyalist olunmaz. Yılmaz'ın temsil ettiği çizginin bilinen bir sürü yanlışını burda sıralamak gerekmez, sadece şunu söylemeliyiz ki; bütün bunlar kendi dünya görüşlerinin genel sistematiklerine tamamen uygundur. Çünkü, idealizm her şeyi tersten görme ve gösterme özelliğine sahiptir. Örneğin, "kurtuluş savaşı; ... aynı zamanda Osmanlı'dan burjuva düzenine geçiş" (1) olduğuna göre, bu noktada sınıflar konumunda bir altüstlük" olmalı diyor, yani devrim olmalı demek istiyor.

Elbette gerçek hiç de öyle değil, Feodalizmden kapitalizme geçiş, "Osmanlı'dan" cumhuriyete geçiş şeklinde anlamak, sultanın yerine cumhurbaşkanı, vezirlerin yerine bakanlar, Meclis-i Mebusan'ın yerine TBMM'nin geçmesi-

ne bakarak kapitalizme geçildiğini sanmak, tam da idealist bakış açısı ve burjuva tarih görüşüdür. Oysa gerçek şudur ki; çağımızda üretim tarzında hiç bir değişiklik olmaksızın, birçok krallık, şahlik ve sultanlık "cumhuriyet" adıyla değiştirilmektedir. Özellikle büyük toplumsal hareketlere gebe ülkelerde bunu tercih ediyorlar, çünkü emperyalizmin ve işbirliklerinin çıkarna daha uygundur. Halka karşı ilkel üretim koşulları ve emperyalist sömürüyü gizlemek için, "modernlik izlenimi veren "cumhuriyet" teriminoloji ve biçimlerini kullanıyorlar. O yüzden, İ.Kaypakaya, günde birkaç tane si yuvarlanan bu taçları kim alıp başına koymak ister dersen tamamen haklıdır. Gerçekten eğer, "krallık" ya da "Cumhuriyet" adlarına bakarak karar vermek doğru olsa, 350 yıllık İngiliz ve neredeyse yüzyıllık Japon kapitalizmine "feodalizm" demek gerekir; çünkü bunların adları hala "krallık" ve "imparatorluk"tur. Bilindiği gibi burjuva tarihçileri, sorunun daha çok hukuki ve siyasi biçimleriyle ilgilenirler. Onlar için, toplumsal üretim, yeniden-üretim faaliyetleri sırasındaki insanlararası ilişkilerin toplumsal hareket ve ilerlemedeki rolü pek önemli değil; önemli olan siyasi, hukuki ilişkilerdir; bunlar da genellikle "büyük adamlar" ekseninde tezahür etmektedir, vs... Bu yüzden idealist burjuva tarih görüşü için sözcüğü, herhangi bir ülkenin sosyalist sayılması için, adının "sosyalist" olması ve bir de "sosyalist anayasa"larının bulunması yeterlidir. Ama emekçiler bu bürokratik burjuva diktatörlüklerine, "hırsızlar bizi kandırınız", "iktidarın içeriğinden bizi tamamen boşaltarak kendi diktatörlüğünüze dönüştürdünüz" deyip bu "sosyalist"lerin üzerine yürüyüp de yerlerinden oynayınca, bu kez işi çilginlikle, emekçilerin aklını kaçırmakla açıklamaya kalkışıyorlar; bunlar kendilerinin sömürüleceği burjuva düzeni istiyor... Sanki öteki sömürün burjuva düzeni değilmiş gibi, biraz demokrasi istemelerine çilginlik dayıveriyorlar. Tıpkı bunun gibi, toplumsal tabanında hiçbir değişiklik olmaksızın, "Osmanlılık"tan "cumhuriyete" geçiş, feodalizmden "burjuva düzene" geçiş sayıyorlar. Halbuki gerçekte olan şey; sömürgeleşimin tasfiye edilmesi, yarı-sömürge statüsünün (eski bazı aşırı kapitülasyonlar azaltılarak) sürdürülmesi ve Türk komprador burjuvalarının, asker ve bürokrat burjuvazinin ve top rak ağaları ile din adamlarının egemenliğinin "cumhuriyet" adı altında yeni baştan düzenlenmesidir.

Genel olarak düşünüldüğünde, Marks'ın esas olarak yaptığı şey, volanirist (iradeci) görüşleri, tarihsel materyalizme dayanarak yerle bir etmek olmuştur. Ama bu, ölümlerin yeniden dirilmesi dileğiyle mezarlarını sabah-akşam ziyaret edip huşu içinde tanrıya yalvaranların artık hiç bulunmadığı anlamına gelmez. Tersine, insanların bilgisizliğinin "uyanık" politikaların nesnel dayanağı haline geldiği her yerde bunların kürsüleri inanılmaz bir hızla dolar ve çoğalır! Ama harekete kalkışan yığınların aldatılması fazla uzun sürmez, bu gürültü hengamesinin alt edilmesi için diyalektik tarihsel materyalizmin bir tek kürsüsü bile yetebiliyor; tarih buna tanıktır. Oysa sayıların ondalık kesirine bölünmesi, toplamları ve niteliğini asla değiştirmez.

GERİ TOPLUMSAL KOŞULLAR NEDEN GİZLENİYOR?

Gerçek, şeylerin sürekli gelişim ve değişimi nedeniyle daima görel bir özellik taşımakla birlikte bir çok algılama biçimi vardır.

Çeşitli sınıflara mensup subjelerinin bu algılama biçimleri tendansal değişiklikler, farklılıklar ve benzerlikler, dik-

katlice incelendiğinde, herbirinin sınıfsal davranış çizgisini, istek ve eğilimini açığa vurduğu açıkça görülür. Büyük toplumsal hareketlerin iç devrim düzeninde, gerçeklerin algılanma biçimlerindeki, benzerlikten-ayrılığa doğru kademe kademe ilerleyen bu farklılıklar, devrimle karşı devrim arasındaki ara basamak ve uzaklıkları da belirliyor. O yüzden bu algılama biçimlerine "basit şeyler", "basit insan yanılgısı" deyip geçmiyoruz, önemsiyoruz. Özal, Türk komprador ve uluslararası mali sermayenin bu tescilli adamı, neden, durmadan "biz artık kalkınıyoruz, ülkemiz artık sanayi ülkesidir, ihracatımızın % 75'i sanayi ürünleridir" diyor? Her gün, her yerde niye ısrarla bunu vurguluyor? Özal, oyuncaklarını heyecanına kendini kaptırmış bir çocuk değildir; belli bir sınıfsal çıkarı temsil ediyor (bu işi ne kadar şakasız yaptığını da MESS Başkanlığı döneminden biliyoruz) ve dikkatimizi bırıyerlerden başka yerlere çekmek, bir şeyleri gizlemek istiyor... Ülkenin ekonomik, toplumsal durumunu inceleyen herkes hemen şunu farkeder: Türkiye'de bugüne kadar ne tarım ne de sanayi sayımı ciddi biçimde yapılmamıştır. Oysa bu ne kadar kolay bir iş! Düzenlenen istatistiklerin çoğu güvenilirmez, yetersiz istatistiklerdir. Örneğin, "Başbakanlık Devlet İstatistikleri Enstitüsü'nün "Tarımsal Yapı ve Üretim" adlı düzenli çıkan yıllık yayınına "Açıklama" bölümündeki şu sözleri bakın: "Bu rakamlar objektif metodlara dayanan bilgiler değildir. Tarım teknisyenlerinin kendi bölgele hakkındaki izlenimlerine dayanan bilgiler niteliğindedir." Bir de, bu "teknisyenler" Özal gibi piyeyi deve yapan kimselere, varın bilgilerin güvenilirliğini siz düşünün! Dünya üstünde süren sınıf mücadelesi, sınıfların ekonomik çıkarlarını savunma mücadelesi, muazzam çapta propaganda ile elele yürüyor. Kapitalist dünya "demokrasi insanca yaşama ve ilerleme" konularında akılalmaz bir sahtekârlikle, karmaşık dev iletişim imkanlarını kullanarak insanları aptallaştırıp propagandalar yürütüyor. Şimdi, eski sosyalist ülkelerde iktidarı ele geçiren bürokrat burjuvazinin yarattığı durumu fırsat bilerek, sosyalizmin ütopya olduğunu, ekonomik ilerleme sağlayamadığını, demokrasi ve insanca yaşama konusundaki iddialarının boş çıktığını; buna karşılık kapitalizmin iyi olduğunu ispatlandığı safsatasına dayanan bir propaganda yürütüyor. Neden? Çünkü insanlar bu propagandaların dayandığı güzel şeyleri istiyor. Sosyalizmin insan yaşamında uyardığı canlılık, ilerleme, insancıl değişiklikler ve yaygınlaştırılan toplumsal gönenc, emperyalist gerici dünyayı tepeden tırnağa sorgulayan sarsıntılara uğrattı. Batı Avrupa'dan yüzyıldan fazla geri olan Rusya, devrimden sonra çok kısa bir zamanda onları geride bıraktı. Çin ve diğer yarı-sömürge halklar, devrimden önce açlıktan kırılırken, kısacık bir zamanda görülmemiş hızla bir ilerleme kaydettiler ve modern uluslar haline geldiler. Oysa emperyalizmin güdümündeki Hindistan, Türkiye, İran vd.leri neredeyse yerinde sayıyorlar. Öyleyse dünya insanlığının gözünü açan bu tehlike, tahrik edici pınlığı yoketmek gerekir. Zoru denediler olmadı, işik her tarafa yayılmaya başladı; içerde vurmayı denediler, sonunda başardılar. İktidarı ele geçiren, güzelliğin kalles katileri, artık, "sosyalizm insancıl ve ilerletici değil" safsatasını sözde kanıtlamaya koyuldular. Sosyalizmin her bakımdan muazzam üstünlüğü karşısında ölüm telaşına düşen emperyalist gerici dünya, böylece, "sosyalizm" (!) adına kendilerinin kötü bir kopyası olan sosyalizm yıkıcılarının toplumsal düzeniyle kendilerini kıyaslayarak, yeniden sözde "üstünlük" propagandasına giriştiler. Demek ki, emperyalizm ile yerel gerici sınıf sömürüsünün tipik bir uzlaşmasını temsil eden

ve altın alta gerici ne varsa hızla onları örgütleyen Özal klüğünün, gerçeği geri toplumsal koşulları gizlemesi çok önemlidir! Engels'in dediği gibi, sınıfsal gerçeklere dayanmayan hiç bir dini, hukuki, kültürel, politik olay yoktur. Artık "niye bu kadar geriyiz? Biz de diğer halklar gibi yaşamak istiyoruz! Sizin alaturka düzeninizden bıktık! Toplu işne ve komer tokasını bile ithal etmek ne biçim sağmalıktır!" diye homurdanan halka, Özal şu mesajı vermek istiyor: Evet, biraz geriyiz, ama ilerliyoruz. Sosyalizme daha çok ilerleyemeyiz ki! Sabırlı olun, bakın ilbarımız çok, Batı devletleri bize yardım ediyor. Allahın izniyle çok yakında onlara ulaşacağız. Solculara inanmayın ki istediğimizi yapalım...

Ülkenin bütün maddesel zenginliklerini emperyalist talana sonuna kadar açan, onun güven ve şelkat dolu kollarına kendini bırakan bu "Anadolu", "antika"ları kendi çıkarlarını daha iyi hangi sözlerle savunabilirler, sayın Yılmazzer?

Siz, "sömürge oligusunu abartma"yalım derken onların korkusuyla tamı tamına çakışyorsunuz!

Evet, Türkiye'de "kör gözlere batasınca" bir gerçek var, ama böyle farklı sınıflar tarafından farklı söyleniyor işte. Mesele bir "kör"lük meselesi midir acaba? Sanmıyoruz. Herkes görmek istediğini görüyor. Mesela, düzenle "güçlü hesaplaşmalar"a girişmeyi göze almayan M.Yılmazzer gibi küçük burjuvatarımız umudunu düzenin santim santim ilerlemesine bağlamış durumda! Onları değil, olmasını istedikleri şeyi anlatıyorlar. Düzen santim santim ilerlerken, kendilerini de ezince, arada bir kentlerde protesto eder, öfkelerini yatıştırırlar olur biter. Davrim gibi tehlikeli bir maceraya ne gerek var.

Sorun feodalizmi yeterinden fazla abartmak ya da kapitalizmi olduğundan geri gösterme sorunu değil, hakim üretim biçimini saptama sorunudur. Çünkü bu, o toplumsal devrimin nasıl yapılacağını anahtarını, çelişkilerini veriyor. Kapitalizmin hakını yemek şöyle dursun, belki de gelişmesini sizden daha iyi görüyoruz. Bir kez, sizin tanımladığınız kapitalizmde, kapitalizmin gerçek öncül ve katarörlerini kullanarak kapitalist olmayan "kapitalizm" çıkarırsak, elinize tutuşturduğunuz kanıtlardan geriye çok az şeyiniz kalır. Çünkü elinize farkında olmadan farklı şeyler almışsınız. Yarı-feodal üretim tarzı, "katiksiz feodalizm" değildir; Mao'nun dediği gibi, "feodalizmle kapitalizmin birleşme özelliğinin içiçe geçtiği" bir üretim biçimi, bir geçiş toplum biçimidir. Öte yandan, yarı-feodal terimi, eskinin egemenliğine dayanan yeni ile hem bir çatışma, hem bir uzlaşmayı da ifade ediyor. Bir yanda üretken sermaye, bir yanda asalak sermaye (tefecî, ticaret), bir yanda artı-değer üretimi, diğer yanda faiz ve rantıye gelirleri; bir yanda ücretli-emek, öte yanda küçük meta üreticileri ve başka biçimlerde bulunan feodal emek, bir yanda kapitalist rekabet, yanibaşında feodal mülkiyet tekefi, devletin üretim üzerindeki yasa ve sınırlamaları; bir yanda kredi sistemi, onun yanında bunu katlayan faizleriyle tefecilik... Bir yanda dinsel eğitim ve kurumlar, öte yanda laik burjuva eğitimi vs. vs.... (Bütün bu içiçe geçişlerde, feodalizmin ekonomik ölölünün hala hakim durumda olduğu üzerinde ilerde duracağız.) Marks'ın bizzat "yarı-feodal" terimini kullanarak da (15) yaptığı yarı-feodal ekonomik yapı çözümlenmeleri de Mao'nunki ile aynıdır. Keza hem Marks'ın hem Engels'in 14.-15. yüzyıl İngiltere'si için yaptığı tahliller gözönünde bulundurulduğunda ve Engels'in 14. yüzyıl İngiliz kralığı için "burjuva kralığı" demesini de hatırlarsak, yarı-feodal toplumsal yapının özelliklerini daha iyi anlarız. Çünkü 14.-15.

yüzyıldan 17. yüzyıla kadar süren İngiltere'deki bu tipik "geçiş ekonomisi" hala feodalizmin egemenliği (yeniden eskiyle uzlaşması sadece eski karşısında güçsüzlüğünden ileri gelebilir)... Ve zaten burjuva devriminin 1640'da yapıldığını biliyoruz. Aynı şekilde Engels'in 19. yüzyıl Almanya'sının ekonomik ve sosyal durumuyla kıyaslandığında gene aynı şeyi, "feodalizm ile kapitalizmin binlerce özelliğinin içiçe geçtiği" bir ekonomik-toplumsal yapı görüyoruz. Lenin'in, "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" yapıtı dikkatlice incelendiğinde, gene aynı öncüllerin, aynı içerikle kullanıldığını görüyoruz.

Tek bir dünya görüşüne dayandığı için, değişik zamanlarda ve değişik yerlerde bu kadar büyük bir mantıksal iç uyumlulukla bütün büyük Marksistlerin çakışması elbette anlamaya değerdir. Ancak anlayabilmek için öncelikle mekanik "yüzde" hesabını ve yüzeysel "bağdaşmazlık" kafasını bir tarafa bırakmak gerekir. Bu mekanik düşünme tarzı, yarı-feodalizm konusunda kendisini böyle gösteriyor: Öncelikle feodalizmle kapitalizmin belli özellikte ve belli koşullar altında ortaya çıkan uzlaşmasında, bu uzlaşmanın karmaşık yapısı karşısında şaşırarak hakim yönü görmemek. İkinci olarak, dolayısıyla sorunu yüzdeler kafasıyla açıklamaya çalışmak. Üçüncüsü ve en önemlisi, bir üretim tarzını belirlemede temel, emeğin nesnel varolma koşullarından hareket etmek yerine, siyasi ve hukuki yanına takılıp kalmak.

Elbette, bu düşünme yöntemiyle, kapitalizmin feodalizmle belli bir ilişki ve çelişkisine dayanan yarı-feodal toplumu anlamak olanaklı değildir. Çeşitli yarı-feodal iktisadi yapıları incelediğimiz zaman, herbirinde kapitalist gelişme düzeyi farklı farklı olmakla birlikte, temel ortak özellik olarak hepsinde emek kütlesinin çoğunluğu hala doğrudan sermayenin boyunduruğuna girmemiş emekten oluştuğunu saptarız.

Ataerkil üretim koşullarında çalışan bu milyonlarca emeğin çalışmasının "emek-sermaye" çalışması olduğunu ileri sürmek, ne sermayenin ne de kapitalist-emeğin ne demek olduğunu ve dolayısıyla feodalizmin ne demek olduğunu bilmemektir. Köylüler, tefeciler, tüccarlar ve hatta sanayici kapitalistler tarafından sömürülüyor olmakla birlikte, bu emeğin kapitalizmin boyunduruğu altındaki kapitalist-emek olduğunu göstermez. Yarı-feodal gen üretim koşullarına sahip ülkelerde, "emekçi, kapitalist tarafından sömürülüyor olmakla birlikte, emeğin henüz resmen sermayenin boyunduruğu altına girmediği ülkelerdir." (16)

Yılmazzer, emeğin toplumsal koşullarının incelenmesi, hakim üretim biçiminin belirlenmesi ve buna dayanan baş gelişme ve temel güç saptamalarıyla, "en devrimci" sınıfın saptanması ve tercihini öncül olarak birbirine karıştırarak demagoji yapmaktadır. Öte yanda, irademize bağlı olmayan bir toplumsal devrim aşantasını, emeğin toplumsal koşullarının değişmesi, sosyalist üretim koşullarının olgunlaşması için kaçınılmaz bir aşamanın, bizim nihai amacımız ve isteğimiz olduğunu ileri sürmek, "kapitalizmle sınırlı" bir devrim istediğimizi iddia etmekte aynı şekilde bir sahtekarlıktır.

Günümüzde, ülkemizin sömürücü sınıfları, neredeyse kapitalist sömürüyü normal karşıladıkları için esas olarak ki şeyi gizlemeye çalışmaktadırlar. Bunlardan biri, emperyalist sömürdür; bu, "karşılıklı yardım" (!) oluyor ve ülke ekonomisinin "kalkındırılmasına" (!) kullanılıyor; ikincisi, feodal ilişkilere dayalı sömürdür; bunu da, Türkiye'nin artık gelişen ülkeler arasına girdiğini" iddia ederek gizliyorlar. Özal

sıksık, Türkiye'nin dışsatımının 3/4'nün sanayi ürünlerinden oluştuğunu, artık bir tarım ülkesi olmadığını, Demirel ve diğerlerinin aksi teşhirlere karşı ateşli ateşli savunuyor. Fakat hemen arkasından palyayan dışsatım skandalı, bu "hracatların büyük ölçüde sahte olduğu, daha çok tüccarları ve çeşitli yeni vurguncuların ve rantiyecilerin, "vergi ladesi" ve başka kolaylıklar adı altında devlet tarafından desteklenmesine dayanan düzenlemeler olduğu" açığa çıkarıyor. (*) Böylece, türedi uyanık kompradorların sayısı, emperyalist şirketlerle metres hayatına başlayan yeni alıştelerin sayısı artıyor; yerel çapta müzmin asalaklar, böylece bu asalaklığı uluslararası boyutlara birleştirerek kompradorlaşıyorlar.

Yarı-feodal üretim tarzında, Marks'ın deymiyle geri üretim koşulları, yalnız rantiyeye sınıflarının yaygınlığı, geniş köylük köylü üretimi, ticaret ve tefeci sermayenin ağırlık taşıması ile kendisini göstermiyor, ayrıca bölgelerarası, hatta aynı ilde iktisadi eşitsizlikler ve farklılıklar anlamına da gelmiyor. Bu yüzden doğal üretim koşullarının ara gözenerleri geniş çapta tefeci ve ticaret sömürsününün yaşamasına ve sığınmasına olanak tanımakta, bu gevşek, serüvene elverişli, verimde vs.de hala modernermeye ve teknolojinin eşleştirici ve dolayısıyla sabit-sermaye ağırlıklı üretim yerine doğal etkenlerin belirlendiği bir durumda karşılaşıyoruz. Dolayısıyla bu durum, aynı zamanda yaygın "girişim kârı"na ve "farklı rantları"na da ökoşul olmaktadır. (**) Sansasyonel zenginlik haberleri, türedi zenginlik vs.ninde, güvensizlik, istikrarsızlık ve serüveni ekonominin de nedeni budur. Bütün bunlar kapitalist gelişmeye doğru orantılı olarak ortadan kalkacaklardır. Dolayısıyla oranların ters yöndeki büyüklüğü, kapitalist olmayan üretim koşullarının büyüklüğünün de göstergesidir. Ne var ki, yarı-feodal üretim tarzıyla hakimiyeti, komprador, tüccar ve tefeciler ile her türlü serüveni vurguncunun varlık koşulu olduğu, bu tür sömürüyü yalnız olanaklı değil, aynı zamanda kârı da kıldığı için bu ilişkileri yeniden-üretim, koruma ve sürdürme eğilimindedirler. Bu aynı elverişlilik emperyalist sömürünün de ökoşuludur. İşte bütün bu gerici öğelerin asalak iktisadi temel üzerinde buluşmalarını anlayamadık mı, feodalizmin gücünü anlayamayız!

KAPİTALİZMİN HER ŞEYE RAĞMEN GELİŞMESİ, İKTİSADİ VE TOPLUMSAL GELİŞMENİN ÖNÜNDEKİ GERİCİ ENGELLERİN OLUMLU VE YENİLEYİCİLİĞİNİN KANITI DEĞİL, ONLARIN SİYASİ BİR DEVRİMLE TASFİYESİNİN KAÇINILMAZLIĞININ KANITI OLABİLİR.

Türkiye'de uzun yıllar gençlik ve aydın hareketi; bunların anti-emperyalist/yurtseverlik ve anti-feodal/demokratiklik içeriğine dayanan sloganları hep ağırlıktaydı. Yüzyılımızın son çeyreğinde, işçi sınıfının ağırlığı giderek arttı ve bu devrimci hareketin önderliğine de yansımaya başladı. Bun-

* Çeşitli gayri meşru yollarda elde edilen gelirlerin akanması ve yine aynı karakterdeki, sözcüğü İ.Şahi ve Marcos gibileri tarafından kaçırılan gizli hazinelerin çeşitli araçlarla faizle kullandırılması ve para tranzaksiyonları, hayali hracatın nedenleri ve kaynağı için M.N. Ülgen'in "ÖZALİZMİN ÇIKMAZINI AŞMAK İÇİN" kitabına bakınız.

** "Girişim kârı" ve "Diferansiyel rant" kapitalizmin hakim üretim biçimi olduğu yerlerde de uzun süre devam eder. Ancak yarı-feodal üretim tarzının eşitsiz gelişme koşulları ve kapitalist ilk girişim olanaklarının sonsuz boyutları, bunların ne kadar yaygın olacağına açıklar.

dan dolayı feodalizmin artık tasfiye olduğu, kapitalizmin hakim hale geldiği sonucuna varmak, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki devrimci hareketin gelişme sürecini anlamamaktır. Bu kaçınılmaz biçimde, işçisinin ekonomizme ve basit sınıf bencilliği ile sınırlamaya götürmektedir; ve gerçekte olan da budur. Oysa gerçek şudur ki, işçi sınıfı giderek hareketin önderliğini aydınlardan ve demokratik-burjuva akımlardan alıyor, aynı devrim (demokratik devrim) sürecini kendi devrim programı ile birleştirerek sürdürmeye yekiniyor. Bu, kaçınılmaz bir durumdur. Bütün yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde aynı gelişmeyi görüyoruz. Çin'de Demokratik-burjuva önderlik 1927'de esas olarak miyadını doldurdu ve önderlik proletaryaya geçti, ancak devrimin karakteri hiç değişmedi ve 1949 Ekim'inde onu başarıya ulaştırarak sosyalist devrim sürecini başlattı.

Proletaryaya, sınıflararası ilişkiler alanından dikkatini kazındığı an, diğer emekçileri kurtarma görevini savsakladığı an, kendisi de kölelikten asla kurtulamaz. Bugün ücret sistemine karşı mücadeleye her işçi katılabilir, ama anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye ancak bilinçli işçiler katılmaktadır. Eski üretim tarzına karşı mücadele, demokrasi ve özgürlük için mücadele, bağımsızlık için mücadele verince işçilerin "köylü devrimcisi olacağı, kendisini burjuva demokratizmi ile sınırlayacağı, sosyalist olamayacağı, hatta "sosyalizm düşmanı" olacağı" safkasasını, sadece işçi sınıfını tanımayan M.Yılmaz gibi küçük burjuvalar düşünebilir. Kentlerdeki mücadelenin salt "finans-kapitale karşı" olduğu sanısı da boş bir ahmaklıktır. Gençlik ve diğer çeşitli meslek grupları ve sosyal tabakaların anti-emperyalist ve demokratik mücadeleleri bir yana, işçi sınıfının da bu yantları içermeyen, aynı yarı-feodal toplumsal tabana dayanan devlet otoritesiyle başı derde girmeyen tek bir hareketi yoktur. Çünkü, ülkemizde her toplumsal ilerici hareketi koşullayan budur: Emperyalist baskı, feodal gericilik ve faşizm!

Böylece kentli emekçilerin sağlam ortak bir mücadele zemini doğmaktadır: anti-emperyalist, anti-feodal, anti-faşist mücadele... Emekçi sınıflardan hiç biri bu mücadeleye katılmadan kendi basit sınıf çıkarlarını da koruyamaz. İşçi sınıfı, bu harekete öncüllük edebildiği oranda, hareketin özüne damgasını vurur ve devrimi kesintiye uğratmadan sosyalizme doğru ilerletebilir. Devrimci hareket milyonlarca sessiz, suskun, ufanmış, dağılmış köylü kitlelerine yayılmadıkça, "kentlerdeki güçlü hesaplaşmalar"ı papagan gibi tekrarlayarak, M.Yılmaz vari kötü teoriler lehine bundan savınç duymak tam bir aymazlıktır. Devrimci hareketin kentlerde sıkışıp kalması, "köylü devrimcisi" olmamak için, köylülerin gizli gücünü uyandırmaya çabalamaması, hareketin sadece başarısızlığını kanıtlar. Demokratik devrimin temel gücü olan bu geniş köylü kitleleri "kent sosyalistliği" adına kendi haline bırakılması, yalnızca muazzam devrimci bir güçten yararlanmamakla bırakmıyor, aynı zamanda onu ilkel üretim koşulları içinde mistik, kadercik, ve ataerkillik gerici kültür biçimleri içinde bırakarak gerici sınıfların onu istismar ederek gerici otoritelerinin dayanağı haline de terk etmiş oluyor. İşçi sınıfına böyle başarılı (!) bir strateji öneren sözde "sosyalist" politikacılar, kuşkusuz, köylülerin gizli gücünün farkında olarak onları en iyi kandırmayı baceren Demirel, Erbakan, Türkeş gibileri -en başta akışlarlar. Ve bunlar, büyük köylü kitlelerinin desteği ile iktidarlarını sürdürürken, bizim bu "sosyalist"lerimiz de "sosyalist" hayalleri ile kentlerin kuytu köşelerinde bit ayıklamakla iştigal ederler.

Yılmazerin baş gelişmeyi ele alış biçimi yalnız, ekonomik anlayışını açığa vurmakla kalmıyor, feodalizm konu-

sundaki bilgisizliğini de açığa vuruyor. "Toplumsal gündemde çarpıcı toprak ağası, köylü çatışması yok" demek başka ne anlama gelebilir? Feodalizm, sadece servaj sistemi mi, toprak ağasınaraba sistemi mi demektir? Peki ya, ücretli-emek dışında kalan, vergi sistemine tabi milyonlarca köylü küçük üretici hangi emek türüdür ve nasıl sömürülüyor? Elbette ağa/köylü, ya da Avrupalı biçimiyle söylersek serf/senyör çatışması yok denecek kadar azdır. Zaten servaj sistemi Avrupa'da da burjuva devriminden çok önce hemen hemen ortadan kalkmış durumdaydı. Senyörler (ağalar), en büyük senyörün (kralın) egemenliği altında bir nevi feodal güç yoğunlaşması demek olan monarşist yeni birsiyasal örgütlenme ve yönetim biçimine değişti; topraklar kira ve vergiye bağlanarak köylü 'yurttaşlar' bırakılmıştı; artık para-rant (vergi-rant, kira-rant), esas ve sonal rant biçimi olarak gelişmişti. Böylece feodalizmin iç çelişmesi de, tek tek ağalarla/marabaları arasındaki çatışmadan, köylülerle/monarşist rejim arasındaki çatışmaya değişmişti. Köylüler, anti-feodal mücadeleyi monarşist devletin vergilerine, baskı ve kısıtlamalarına, feodal ayrıcalıklara kılla ve dinsel baskılara karşı mücadeleye dönüştürmüşlerdir. Gerçekten rantın bütünüyle ortadan kaldırılması ancak böyle olabilirdi. Fransız devriminin baş sloganları "özgürlük eşitlik-kardeşlik"ti; şuraya bakın, hiç senyör veya toprak ağası sözü geçmiyor! Demek ki, M.Yılmaz'er'e göre burada anti-feodal hiç bir özellik yok. Bizdede halk kitlelerinin temel sloganları bağımsızlık-demokarsi-özgürlük-bağımsızlık şeklinde beliriyor. Bunun yanısıra zaman zaman toprak ağalarına karşı mücadele oluyor ve bunlar gün geçtikçe azalıyor.Çünkü klasik anlamda serflik sistemi, artık yok denecek kadar azdır. Aynı durum 14.-15. yüzyıl Avrupa'sı için de söz konusu idi. Marks'ın da belirttiği gibi, genel kural olarak rant, emek-rant, ürün-rant ve para-rant biçiminde sıralanıyor. Ancak herbirisi değişen oranlarda, genel kuralı bozmaksızın her dönemde bulunabilir. Yani demek oluyor ki, para-rant (vergi ve kira) esas olarak feodalizmin en olgun, en ileri aşamasının rantıdır. Ama diğer rant biçimleri de özel koşullarda bununla yan yana bulunabilir. Bugünkü gerçek de budur zaten. Eğer Yılmaz'er gibi, bir anti-feodal mücadele biçimi hayal edersek, koca bir feodal düzeni bırakıp, gidip, hala ilkel rant biçiminin yaşayabildiği en geri birkaç feodal beyle uğraşmakla yetineceğiz! Yeldeğirmenleriyle dövüşmek ya da dinazor hücreleri ile ejderha savaşına girişmek zevkli iş olmalı! Şunu da belirtelim ki, bir nevi senyöral vergi olan toprak ve hayvan vergisini devlet ne kadar artırmak isterse istesin, asla sonucu değiştirmez ve bugün geçtikçe anlamsız hale gelecektir... Nitekim 12 Eylül döneminde toprak vergisini arttırmak için bir yasa çıkartılmak istendi, ama bunlar sonucu değiştirmez, gene önemsiz bir rant olarak kalacaktır ve eğer emekçilerin kanını emen emperyalist ve komprador/feodal asalak rantıye sınıfların talanı ve baskısı olmasaydı köylülerham iktisaden ve sonuç olarak da siyasi olarak feodalizmi silip süpüreceklerdi, ama şimdi, onu siyasi olarak silip süpürmeden iktisade taslivesi çok uzun bir zaman sorunudur. (*)

Yükarıda toplumsal mücadeleye işçi sınıfının başat bir ağırlık koymakla durumun epeyce değiştiğini ve fakat Yılmaz'er vb. gibilerinin bunu kapitalizme dağılım olarak algıladıklarını belirttik. Aslında burada üretim tarzı bakımından nitelik bir değişiklik olmadığı (görmek isteyen göz için) bellidir. Fakat çağımızın bir özelliği olarak, işçi sınıfı artık bu devrimi de kendi omuzlarına almıştır; işte temel değişim budur. Burjuvazi bu devrimi gerçekleştiremedi ve gerçekleştire-

mesi de imkansız bir olasılıktır. Ve bu süreç uzadıkça işçi sınıfı doğal olarak daha çok işin içine girmekte aynı oranda da bir bölüm burjuva (üst-orta) devrimi terk etmektedir. Diğer yandan üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki uyumsuzluk gün geçtikçe artmakta ve toplumsal gerilimi daha da arttırmaktadır. Yani devrimci ve karşı-devrimci hareketler daha sık ve kesintisiz biçimde birbirini izlemektedir. 1923-1950 yıllarının nispeten sakin özellikte geçmesine rağmen son 20/30 yılın çalkantılı büyük toplumsal çatışmaları bunu gösteriyor. Çünkü her şeye rağmen işçi sınıfı geliyor, üretim güçleri kaplumbağa hızı ile de olsa geliyor, yığınlar aydınlanıyor. 1960'larda işçi sınıfı birkaç yüzbin iken şimdi birkaç milyondur, sırf göçmen işçiler bile iki milyon üstündedir, kentlerin nüfusu birkaç katına katlandı, kırsal nüfus % 80'den % 60'a düştü, üniversite gençliği eskiden birkaç onbin iken, şimdi birkaç yüzbindir. Bu ne demektir? Bu demektir ki, artık bu toplumu yarı-feodal düzenin sınırları içinde tutmak imkansız bir noktaya doğru ilerliyor.

Bu yüzden devrim hareketi daha da boyutlanıyor ve düzenin siyasal tasfiyesini kesin olarak gündemine koyuyor. Devrimle karşı-devrim ilişkileri ve niteliği, toplumsal gerilimin niteliğine uygundur. 12 Eylül zorbalığı üst sınırına çıkartarak bunu durduracağını sandı, ama mesela "Ülkenin Doğusu"nda büyük bir ulusal yangının başlamasına yolaçmaktan başka bir sonuç elde edemedi. Şimdilik düzenin, çelişkilerinin en yoğun olduğu ve en zayıf noktasında patladı, ama burayla sınırlı kalmayacaktır.Çünkü, bu düzenin zorbalıkta başka toplumsal bir devrim karşısında yapabileceği başka bir şey yoktur. Bazı reformlar bile bu gerilimi ancak kısa bir süre yatıştırabilir, sonuçta gene devrimin bütün yığınları sarması kaçınılmazdır. Çünkü, devrim adeta bir doğa afeti gibi önlenemez biçimde geliyor. Yani doğa olaylarını engellemek nasıl olanaksızsa bu da öyle olanaksızdır.

Yılmaz'er ve benzerleri gerçekten epeyce karmaşık bir yapısal görünüş arzeden yarı-feodal üretim tarzının iç ilişkilerini, temel dinamiklerini, bu dinamiklerin hareket tarzlarını ve ilişkilerini bilimin artıcı ve aydınlatıcı gücüyle analiz edecek yerde, kafaları karıştırıyor ve kafa karışıklıklarını tam bir aşure çorbası gibi bütünü karıştırıp alıştırarak, "Marksizm" diye piyasaya sürüyorlar. Hem de Marksizmin tek bir tezine dayanmaksızın, onların yerine kendi tarikat şeyhlerinin antikalarını sunarak... Ama buna rağmen değersiz bir aşure deyip geçmeyeceğiz. Aşurenin ilginç bir mazisi var; İslamiyette acılı bir anıya dayanıyor. Bizdeki düşünce aşuresine yol açan oldukça çarpıcı toplumsal etkiler, acılar var. Mevcut düzenden rahatsız olan ve bir değişiklik isteyen bir dizi sınıf var. Bunların çoğu dağınık küçük üretim kökenine dayanmaktadır, gene bir bölümde kent ara tabakaları olarak atomize biçimde kendi bireyselliği içinde çırpınmaktadır. Geleceğinden emin değil, endişe ve panik içindedir. En pespaye isteklerini ileri sürülebilmek için güçbela biraraya gelip örgütlendikleri an ezilip dağıtmakta,tek-rar çabalamakta... Ve bu böyle yıldırıncı biçimde sürüp gitmektedir. Bunların içinde örgütlenme bakımından en iyi durumda olan küçük-memurların ve öğretmenlerin durumu

(*) Diğer emekçilerle birlikte dayalı vergiler yokıyla sömürmenin yanısıra köylüler esas olarak devlet tekeli ve tüccar egemenliği sonucu taban fiyatlarına bağımlılığı, gene tarım girdilerininntekel fiyatlarıyla alımı ve tefecilik yoluyla sömürülmektedir. "Üreticinin kendis tüccar haline gelmedikçe" bu durum devam eder. Elbette DHD' ve sosyalizm, bu üreticilerin "ateş ve kan içinde" farklılaşma/mülksüzleşme sürecini yaşamasına gerek bırakmaz.

bile gerçekten ilginç ve iç sızlatıcı bir örnektir. Mücadeleye atılanlar, işlerini kaybettiklerinde işçilerden çok daha çarpıcı maddi ve manevi yıkıma uğramakta, bütün umut ve cesaretleri kırılmaktadır. Bu durum bunlarda hem öfke, hem de moral bozukluğu ile karışık bir ruh hali oluşturmaktadır. Bu sınıflar bu yüzden gerçeği olduğu gibi görmekten korkmakta, karışık ruh hali karışık düşünce yapısına dönüşmektedir. Bu sınıflardan gelme teorisyenler, ülke gerçeklerini bilimsel bir tahlile tabi tutmaktan, gerçeğin çarpıcı dehşetiyle karşılaşmaktan ve bu gerçeğin ortaya koyduğu, gücünü ofanıklarını ve dolayısıyla ufukunu aşan zorunlu mücadele biçimlerini ziraat etmekten ürkmektedirler. İşçi sınıfına belli bir sempati beslemekle beraber, onun yolunda gitmeyi de göze alamazlar ve bu kararsızlık içinde gerçeğin yerine öznel iradelerini geçirmekle yetinmekte ve kendin yarı-entelktüel dedikodu mekânlarında ve gerçeği sis içinde bırakan bir sürü amatör basın organlarında boş vakit geçirme yolunu seçmektedirler.

Sonra, bu öznel "gerçeklerine" öylesine inanmaktadır ki, başkalarının "kör gözlerine" bağıra çağıra kızarlar.

Hangi "gerçeği" görüyorsunuz sayın yazar?!

Düzen partilerinin, feodal tutucu politikalarının nedenini mi;

Sırasıyla İktidar koltuklarına oturan değişik kliklerinin, köylülerin uyardırılmamış gizli gücünün bilinç ve uyanıklığına dayanan "orta sınıf", "memleketin efendisi köylü vatandaş" yağcılığının nedenini mi;

Hemen bütün düzen partilerinin dindarlık gösterileri ve işlismalarının nedenini mi;

Bütçeleri trilyonlarla ifade edilen sayısız gerici örgüt, vakıf vs. yi mi;

Yüzbinlerce gencin imam hatiplerde kuran kurslarında, tarikat dehlizlerinde uyuşturulmasını toplumsal varlık koşulu ve nedenini mi;

Rantiyeci sınıfların nefes kesici vurgunları ve siyasi gücünü mü;

Sayılan aileleriyle birlikte milyonlar bulan din adamlarını mı;

Ülkenin en büyük "yatırım"larının yapıldığı ve ülkeyi baştan başa saran dinsel kurum ve yapıları mı; dinsel ideolojinin gücü ve baskısını mı?

Sizin gözleriniz neyi görüyor ki, Sayın YILMAZER?!

27 Mayıs darbecilerine mektup yazarak "proletaryanın programını" (*) uygulamayı teklif eden önderliğiniz (17), YÖN çevresi sizden farklı olarak, mesela, "ordu gençliği"nden F.GÜRCAN, "toprak reformu", "halktan yana bir hükümet" istediği ve bunu bizzat yapmaya kalkıştığı için "ütopyacı", eski şarkının tekrarcısı" oluyor da, siz gerçekçi(!) oluyorsunuz! Çünkü size göre, o şarkı 1920'lerde "bas-bayağı milli", "Anadolu burjuvazisi" tarafından zaten icra edilmiş bulunuyor (!), "devlet sınıfları" (!) vakti geçmiştir.

12 Mart'ta ordu gene darbe yapınca, belki bu kez "proletaryanın programını" uygulamaya ikna ederim sevinciyle "ordu kılıcını çekti" diye çılgık atınız, ama kılıç kendinize de inince sesiniz kesildi.

Bir yandan 1960'larda Türkiye'de işçi sınıfının "varlığı-yokluğu" nun tartışıldığını söyleyken ve "milli demokratik devrim akımı" güçlenmişken, kendi marjinal grup çevresi

"narodnizm" safsatasıyla avunarak yarı-fedol yapıyı 1919'lara kaydırıyor, 1920 ve özellikle 1930'lardan sonrayı dolaylı olarak kapitalizm dönemi sayıyor. "Yaban burjuvaları" ve "antika sermaye" feodalizmin işini bitirdiği için, MDD programını savunmayı "kapitalizme vurmayı göze almayan", "gerici" ve "sosyalizm düşmanı" olarak görüyor. Bunlar, sözde ülkenin işgal altında olduğunu varsaydıkları için "kuvay-i milliye"cilik ve "tam bağımsızlık", Vietnam devriminin etkisiyle "hortlamış", dolayısıyla "Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini olduğundan geri değerlendirmiş, 'yan-feodal' gördüğü Türkiye'de feodalizmle sömürge olgusunu abartmış"mış. Bu, "1930'dan sonra Kemalizmi dağdan kaydırıp 1919'lara kadar düşürmek(miş)" -ne büyük haksızlık! Bu yüzden "narodnik", "köylü devrimcileri", "SB'nin 1956'dan sonra revizyonistleştiğini ve egemenliğini 'Sovyet burjuvazisine' "geçtiğini" söyleyerek, Çekoslovakya'nın işgali ile birlikte de "sosyalizm düşmanlığını açık açık ilan etmiş"miş.

Bu "köylü devrimcileri"ne karşı bir de "işçiler" varmış; bunlar da "kapitalizmi abartmış" ve "işçi sınıfının önündeki demokratik görevleri görmemezlikten gelmiş."

Böylece "işçiler"e ve "köylü devrimcileri"ne karşı, bu "moment" içinde olan "kopuşmalar"da, "henüz finans-kapitalin geniş Türkiye kırlarındaki bağları, onun yedek gücü tefeci-bezirgan sermaye ve bu sermayenin ağında inleyen milyonlarca topraksız, az topraklı küçük köylülük", tek onun "bilincinde soyutluluktan kurtulmuş"tur. Parti ve işçi sınıfı öncülüğünü reddeden bütün MDD "narodnik"lerine, "MDD Zortlaması"na, "antika tefeci-bezirgan sermaye ile uluslararası tekelciliğin sentezleşmesi ve devletçilik fideliğinde semirmesiyle finans kapital gelişmiş, dolayısıyla hiç bir temelde reform gerçekleşmediği" için, "sosyalist devrim bahanesiyle demokratik devrim görevlerinden yan çizen", "parlamento bülbülü", "işçiler"e karşı "susuşa getirmiş" Dr. H.Kıvılcımlı'nın görüşleri en doğru imiş. O, ne feodalizmin, ne sömürge olgusunu ve ne de kapitalizmi abartmış; sınıfın öncülüğünü ve öncüsünü de inkar etmemiş; ancak "sınıf bencilliği içinde(de) davranmamış"; "ulusal kurtuluştan, sosyal kurtuluşa sıçramayan kemalist"de olmamış; askeri darbelerle, proletarya programını "açık mektup"larla önermiş, ama onlar "ütopya" davranmış, yanış yapmış; ne "işçiler" olmuş, ne "parlamento bülbülü" ne de "köylü devrimcisi"; "sosyalizm düşmanlığına" karşı, "kentlerdeki güçlü hesaplaşmalar"da SB'ni savunmuş; büyük devrimci işler yapmış, "işsizliğe ve pahalılığa karşı" mücadele etmiş...

Ve bütün bunlardan sonra, Dr.H.Kıvılcımlı'nın himmetiyle "Çağdaş Yol"cularımız, "artık proletarya devrimi öncülerinin dünyayı değiştirme azmi ve enerjisi ile tarihin adaleti yerine getirilecektir"... diyorlar:

Haydi oradan entellik budalası, tarikat çömezi, küçük burjuva antikası sen del...

KAYNAKÇA:

1- K. Marks, Kapital Cilt: 3, sf. 696	10- K. Marks, Kapital, 3, sf. 690
2- Y. Demokrasî dergisi/26, sayı 9gy.	11- K. Marks, Kapital, 3, sf. 692
3- Ant. Dühring: Engels, sf. 250	12- K. Marks, Kapital, 3, sf. 693
4- K. Marks, Kapital Cilt: 1, sf. 733-734	13- K. Marks, Kapital, 3, sf. 521
5- K. Marks, Kapital, 3, sf. 629-628	14- K. Marks, Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı, s.126
6- K. Marks, Kapital, 3, sf. 628-630	15- K. Marks, Kapital, 3, sf. 825
7- K. Marks, Kapital, 3, sf. 645	16- K. Marks, Kapital, 3, sf. 227
8- K. Marks, Kapital, 3, sf. 631	17- Ç. Yol, sayı: 9
9- K. Marks, Kapital, 3, sf. 630	

* Gerçekten köylere yapılan en büyük yatırımlardan biri cami yapmadır.

* Çağdaş Yol dergisinin 9. sayısında, aynı şekilde.

Kendi Kaderini Tayin Hakkı İllede Ayrılmak Değildir

Ön Açıklama:

1988 Şubat- 8. sayımızda TKP/ML dava tutuklularının 1984 yılında yaptıkları savunmanın ulusal sorunla ilgili bölümünü "Ulusal Sorun I" adıyla yayınlamaya başlamış ancak dava açıldığı için devam edememiştik. Şimdi, "Ulusal Sorun I" beraat etmiştir. Bu sayımızda yazının tümünü veriyoruz.

1984 yılında TKP/ML sanıkları Hasan Hayri Aslan, Müslüm Elma, Cafer Cangöz ve İbrahim Ekinel tarafından mahkemeye sunulan Diyarbakır Savunması'nın Kürt ulusal sorununa ilişkin kısmını, tarihselliğini dikkate alarak, proleter devrimci hareketin soruna yaklaşımında, tartışmasında yardımcı bir kaynak olması dolayısıyla yayınlıyoruz. Savunma; kitapsızlık, dayak, sıkı arama ve tecrit ortamında yazıldığından, eksiklik ve hataların olabileceği gözönüne alınarak değerlendirilmesi doğru olur.

Önümüzdeki dönemde Ulusal Sorunla ilgili yazıları dergimizde yine bulacaksınız.

Bugün "Misaki Milli" sınırları içerisinde, bir Türk ulusundan başka milli azınlıkların bulunduğu hemen herkes kabul eder. Ancak iş, bir Kürt ulusumuzda var olduğuna gelip dayandığında bakarsınız, ortalıkta pek kimse kalmamış. Öyle ki,

asırlara dayanan bir Türkleştirme politikası ile, Kürtlerde bile bir kısım emekçiler, gerici propagandanın etkisinde kalarak, kendilerinin "Türk" olduğunu söyleyebilmektedir.

Bugün Türk hakim sınıfları, "Misaki

Milli" içinde yaşayan daha doğrusu "Misaki Milli" içinde yaşamak zorunda bırakılmış ayrı bir ulusun, Kürt ulusunun varlığını her bakımdan inkar edebilmek için, çok yoğun bir çaba içindedirler. Hakim sınıflar, bir takım tarihi olaylar sebebi ile bazı azınlıkların varlıklarını formül olarak tanıtmakta, ancak bu tanıma sadece milli azınlığın, (mesela "Ermeni" veya "Rum" olduğunu teslim (...) etmekten öteye bir anlam içermemektedir.

Türk hakim sınıflarının bazı milli azınlıkları "tanıması" kuru bir tanıma olmaktan başka bir şey ifade etmediği gibi onlar genede her fırsatta Türkiye'de yaşayan herkesin Türk olduğunu iddia etmekten geri durmazlar. Propaganda alanında ki iddialardan başka, 334 sayılı anayasanın 4. maddesi "Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı herkes Türktür" denilmektedir.

Hakim sınıflar, bununla da kalmamışlar, son yıllarda Kürdistan'da ulusal bilincin hızla gelişmesine paralel olarak ırkçı-şoven politikalar geliştirmeye ve Kürt ulusunun tarihinin çarpıtılmasına özel özen göstermişlerdir. İddialarına göre "Kürt ulusu diye ayrı bir ulus yoktur", "Kürtler orta Asya'da göçmüş Türani bir kavimdir", "Dağlı Türklendir", "Kürt dili diye bir dil yoktur", "Kürt dili kabul edilen dilde 3080 Türkçe, 2000 Arapça, 1300'ü yeni Farsça, 1240'ı eski Farsça, 370 Pehlavi, 220'si Ermeni, 100 Keldani ve ancak 30 kelimeelik Kürtçe kelime vardır."

"Kürtler orta Asya'da İken GÜR adını taşıyanlardı, sonra "T" harfinde gelince GURT oldu ve değişerek KÜRT oldu..." vs.

Böyle bir durumda, bir ulusun inkar edilmesinin temelini o ulusun tarihinin inkar veya çarpıtılması olduğu görülmektedir. O halde, Kürt ulusunun varlığını kanıtlamak her şeyden önce ulusu ulus yapan etmenlerden birisi olan tarihini ortaya koyarak mümkün olabilir.

Kürdistan yüzölçümü bakımından geniş bir ülkedir. Tarihte sürekli istilalara maruz kalmış, çeşitli devletler Kürdistan'da yüzyıllar süren istilalar gerçekleştirmişlerdir.

Bizde, böyle bir ulusun varlığını kanıtlamak için tarihini saptamaktan başlayalım. Buna geçmeden önce bir hususa değinelim. Partimizin programında, son yüzyıl kapsayan bir tarih mevcuttur. Kürdistan'ın genel tarihine ilişkin burada konuşacağımız düşünceler bizim araştırmalarımızdır.

"Kürtler Ari ırkındandır. Hindu Avrupa'ya bir dal konuşurlar" Kuzey Batı Avrupa'dan gelerek, bugünkü Van ve Urmiye (M.Ö. 2000 yıllarında) Zağros ve Cudi dağları eteklerinde konaklamışlardır.

Yerleşim bölgesinin özelliği itibarıyla bir kısım yazarlar "Hindu Avrupa ve İrani" olduklarını ileri sürmüşse de, kesinlik olarak ortaya çıkan, "Hindu Avrupa ve Ari ırkından" olduklarıdır.

Kürtler, Cudi ve Zağros dağları eteklerinde konaklamaya başladıkları sonra, burada tarım ve hayvancılık yaparak hayatlarını sürdürmüş, çoğalmışlar ve kurdük (veya kondük) adıyla anılmışlardır. Bu halk topluluğu köleci durumunu bu topraklar üzerinde yaşamıştır. Köleci Asur ve Akad devletleri bu toprakları istila ettikten sonra, Kürt halk topluluğu Asur ve Akad'ların köle deposu olmuşlardır.

"Kürtlerin kurduğu ilk köleci devlet MEd adıyla bildiğimiz ve köleci Asur ve Akad'lı hükümlerine son vererek, M.Ö. 600 yıllarında kurulmuştur. Med devleti, kısa zamanda imparatorluğa dönüşmüştü, ancak imparatorluk ömründe kısa sürmüştür. Med devleti ve imparatorluğu kurulduktan yaklaşık elli yıl sonra, Pers'lerin saldırıları ile yıkılmıştır. Kürtler bu tarihten sonra yeni bir devlet kurmamışlar, da-

ğınak köleci beylikler halinde yaşamışlardır. Fakat gerek köleci Pers devletine karşı genel mücadele ve gerekse, köleci beyliklerde kölelerin köle sahiplerine karşı mücadelesi hiç durmamıştır. Demirei KA-WA'nın, köleci Dehak'a isyan ederek onu öldürmesi, adeta, zulme, köleciliğe isyanın sembolü olarak bütün kölelere mal olmuş, Kawa'nın Dehak'ı öldürdüğü gün, bayram günü olarak kabul edilmiştir? Newroz gününün, asırlara rağmen hala ya-

şıyor olması, köleci dönemdeki mücadelesinin köklülüğü hakkında da bir fikir vermektedir.

Kürtler M.Ö. Zerdüşti dinini kabul etmişlerdir. Ancak bundan bir süre sonra, Kudiste doğup, çevreye hızla yayılan Hristiyanlıkla yüzyüze gelmişler, çok az bir kesimi Zerdüşti terk ederek Hristiyan olmuşlardır. Ancak Kürt halk topluluğu dini bakımdan en büyük depremi, İslamiyetten sonra yaşamıştır.

İslamiyetin doğuşu ile birlikte, Arap yayılmadığı pelip Fars'a Kürdistan'a dayarını, 7. yy'da Kürdistan ve Fars, Arapların istilasına uğramıştır.(646) Ancak, Kürdistan'da direniş sürmüştü ve diğer halk topluluklarından Arap istilasına karşı koyması ile genişleyerek (656-661) beş yıl sürmüştür. Hz. Ali'nin halifeliği dönemindeki bu istila hareketi direnişe nazaran yerleştirilmiştir. Bu tarihlerde Arapların istilaları ile, tüm ortadoğu'ya yayılan İslamiyet, Kürt halk topluluğuna da zorla kabul ettirilmiştir. Bu sırada çok az bir kesim, eski dinleri olan Zerdüşti terk etmemişler. (Bunlar günümüzde "yezidi" adıyla anılanlardır.)

İslamiyetten sonra (M.S. 7. yy'da) Kürdistan'da feodal toplum yaşamaya başlamıştır. Kürt halk topluluğu bu dönemde de beylikler halinde yaşamış. Arap kültüründen fazlaca etkilenmelerine karşılık, ekonomik olarak sömürgeleştirilememiş, ancak Araplar, askeri güçlerine dayanarak Kürdistan'ı siyasal bakımdan ilhak etmiştir.

Bu dönemde Arap istilası, Kürdistan'ın bütün köşe bucığına ulaşmış ise de,

istiladan, yaklaşık 300 yıl sonra Diyarbakır çevresi, Van gölünün kuzeydoğu taraflarına kadar olan bölgede, Mervani beyliğinin devletleştiğini, Urfa ve Suriye'nin birleşimini de ele geçirerek genişlediğini görüyoruz. Bu tarihten sonra, Kürdistan'da, bir bölümünde feodal Arap sömürgeciliği diğer bir bölümünde ise Mervani devleti hüküm sürmüştür. (990-1096)

Gerek Mervani devleti, gerekse bölgedeki feodal Arap sömürgeciliği Türklerin doğudan gelerek, Kürdistan'ı istila etmesiyle son bulmuştur. (1071) Ancak şu hususa belirtmek gerekir ki, kuzey batı Kürdistan'da Selçuklu egemenliği hüküm sürerken, Kürdistan'ın bir bölümünde de (Güney doğu) Eyyubbi devleti vardır. Kürtlerin bu devletin yapısı içinde, önemli görevlere getirildiğini biliyoruz. Tarihte, Filistin ve Kudus'u fetheden komutan olarak bilinen komutan Selahattin Eyyubi, bunlardan bir tanesidir. Selçuklu devleti yıkıldıktan sonra Kürt halk topluluğu beylikler halinde yaşamıştır. Ta ki, Çaldıran'a kadar.

Bu noktada şunu belirtmemiz gerekir. Kürdistan yüzölçümü bakımından geniş bir ülkedir. Tarihte sürekli istilalara maruz kalmış, çeşitli devletler Kürdistan'da yüzyıllar süren istilalar gerçekleştirmişlerdir. Öyle dönemler olmuştur ki, bir bölgede bir devlet başka bir bölgede bir başka devlet, istilaların sürdürmüşler. Hatta bazı dönemlerde, bir çok devletin istilasını almıyken, bağımsız beyliklerde olabilmıştır. (Mesela Mervani devleti böyle bir beyliğin devletleşmesidir.) Bu bakımdan Kürdistan'ın tarihi çok ayrıntılı bir araştırmayı gerektirmektedir. Günümüzde sınıf mücadelesi açısından bu eksik ile bir engel teşkil etmesede, tarihi inkar ve reddedilen bir ulusun tarihini açığa çıkarmak, bazı yanlış aydınlatmak önem kazanmaktadır. Bu köklü görevi partimizin yerine getireceğine, önceden başlatmış olduğu çalışmaları aydınlatıcı bir sonuç ulaştıracağına inanıyoruz.

Osmanlı imparatorluğu kurulduktan sonra genel olarak devlet bir yanda, çitlala-rına başlanmış Kürdistan'da, bundan çok geçmeden nasibini almıştır. Kürdistan'ı istila etmeyi kafasını koyan Osmanlı Sultanı, İran seferine, Kürdistan'ı istila ederek başlamıştır.

Çaldıran savaşında (1514) görünen sebep, İran ve Osmanlı devletlerinin hilafı ise de gerçek sebep her iki devletinde Kürdistan'ı istila etmesidir. Onbuncelere kayı-

bu rağmen Osmanlılar, ne de İran devleti, kesin siyasi bir sonuç alamamıştır. Ancak savaş sonrasında, tarihe "hain" namıyla geçen İdris-i Bitlis adındaki Kürt beyi, Sultan Selim'e ıskaklığı kabul ederek, onunla bir anlaşma yapmıştır. 5 maddeden ibaret bu anlaşma Osmanlı kanunnamesine yerleştirilmiştir. Bu anlaşmaya göre: "Artık Kürtler kendi iç işlerinde serbest kendi beylerine bağlı olarak yönetilecek, dağa ise Osmanlı devletine bağlı olacaktır. Bundan sonra yönetin babadan oğula geçecek ve emirlik şeklinde olacak, savaşlarda gerek Osmanlılar ve gerekse Kürtler birbirlerine yardımcı olacaklardır. Kısacası (1514'ten sonra) Kürdistan özerk beylikler şeklinde yönetilmeye başlandı..." (M. Emin Zeki, Kürtler)

Bu söz konusu anlaşmanın Sultan Selimden sonra oğlu "Sultan Süleyman tarafından kanunnameden çıkarılmıştır" her ne kadar anlaşma, kanunnameden çıkarılmış ise de özerk beylikler (1638) Kasr-i Şirin anlaşmasından sonrada silinerek, 20. yy'ın başlarına kadar gelmiştir.

Kürdistan'ın Yavuz'dan beri kazandığı statü, esasta bir değişikliğe uğramadan, 1639'a kadar süregelmiş. Ancak, İran'ın Kasr-i Şirin kentinde yapılan bir anlaşma ile, İran ve Osmanlı devletleri Kürdistan'ı paylaşmışlardır. Kürdistan'ın ilk ve en önemli bölüştürme bu olmuştur. Özerk beylikler bölünmeye rağmen varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bazı tarihi kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre "Osmanlılar 1689 Viyana bozgununa kadar Kürtlerin iç işlerine girmemiş ve kanıksamıştır." (Bazı noktaların Kürtlerin Kökeni) Merikiri, Merikavur, Revanduz, Botan-Bedikhan ve Loristan bu özerk beyliklerden bir kaç tanesidir.

Fakat beyliklerin özerkliğine rağmen bağımsızlık mücadelesi, halk hareketleri, hiç durmadı. 1638 sonrası bu mücadelelerden bir kaç tanesini kısaca belirtelim.

(1797) Şeyh İsmail Baba'nın ölmesi ile beyliğin başına geçen oğlu, beyliği 1825 yıllarına kadar devam ettirmiş, bu yıllarda hem Osmanlı devletine hem de İran devletine karşı mücadele etmiş. Bu mücadelede önemli başarılar kazanmış, beyliği bir nispette genişletmeyi de başarmıştır. Bu mücadele yıllarca devam ettikten sonra, Osmanlılara şarhlarına laik bir şekilde bastırılmıştır.

1835'te Bedirhan bey önderliğinde gelişen mücadele de 3-4 yıl devam etmiştir. Bedirhan beyin önderliğindeki bu

hareket, sadece beyliği korumayı değil, aynı zamanda Kürdistan'ın kurtarılmasını amaçlıyordu. Sonradan bu harekette de kanlı bir şekilde basınıldığını biliyoruz.

1865'te gelişen Şeyh Ubeydullah önderliğindeki harekette Kürdistan tarihinde önemli bir yere sahip hareketlerden bir tanesidir. Şeyh Ubeydullah, temelde, bütün Kürdistan'ın kurtarılmasını amaçladığı halde, diğerlerinden farklı bir politika gütmüştür. Şöyle ki, Şeyh Ubeydullah önce İran yönetimine karşı savaşmayı esas alarak, Osmanlılarla geçici uzlaşma, bilsare, sonradan da Osmanlılarla savaşma yolunu tutmuştur. Şeyh Ubeydullah, feo-

Mısır, Amavuluk vb.) vali atadıklarında olmuştur. Bu valiler, bölgelerinde vergi toplanmışlar bu vergilerin bir kısmını devlete göndermişler, bir kısmı ile ordu beslemişler ve valilik giderlerine baramışlardır. Ancak Osmanlı devleti, Kürt beyliklerinin özerk yapılarını esas olarak kuramamış, ancak beyliklerden bağımlılık vergisi almıştır. Vergiler bilindiği üzere halktan toplama şeklinde değil, toptan beyden alınması şeklinde olurdu.

Özellikle halifelüğün Osmanlılara geçmesinden sonra Osmanlılar Kürtleri dini temelde de etkilemek yoluna gitmişler ve bütün müslimanların dini reisi olan

Ekonomik olarak ilhak edilmeyen bir ülke, kültürel olarak da ilhak edilemez.

dal sömürgeci Osmanlı imparatorluğu ile İran'a karşı ikisiyle birden savaşmanın güçlüğüne hesaplanmış, böyle bir yol izlemeye kendisini mecbur hissetmiş olsaktı... Ancak hesabı tutmadı. Her iki istilacı devlet, bu politikayı sezinlediler. Bu ortak mirası elde tutmak için birlikte saldırarak hareketi ezdiler. 3-4 yıllık mazisine rağmen, hayli mesafe kat edildiği halde bir yere varılamadı.

Daha öncede çeşitli kereler belirttiğimiz gibi, bunlardan başka, dışa bir çok bağımsızlıkçı hareket gelişmiş, ancak;

a- Kürt halk topluluğunun, birbirine düşman beylikler halinde oluşu ve bir türlü halk topluluğunun beyliğini sağlayamaması,

b- Sömürgeci devletlerin, halk topluluğuna bölmek için sürekli çaba sarf ederek, her dönemde belli bir kesimi ıskaklaş-tırmayı başarmış olması,

c- Önderlik eden g üçlerin yanlış politikası ve,

d- Kürdistan'ın kurtarılması önünde bir değil, her zaman bir çok devletin bulunması ve bu devletlerin birlikte veya ayrı ayrı önderliklerin farklı amaçla Kürt halkına yaptıkları saldırılar sonucu mücadele başarıya ulaşamamasıdır.

Osmanlı imparatorluğu işgal ettiği topraklara, ülkelerde yönetimi "bey ve hakimlerine bırakarak, oradaki (yerli hükümet ve beyler) yöneticiler vasıtasıyla vergi almakla yetinirlerdi." Tarihe yazuları böyle geçer. Ancak bazı yerlerde (mesela

gelenek halifeye geleneksel bağlılığı hep, siyasi bağımlılık aracı olarak kullanmışlardır. Osmanlı Sultanları Kürtleri özellikle bu temelde etkileyerek Müslüman olmayan devletlere karşı savaşlarda kullanmak istemişlerdir. Ancak Kürt beylikleri genellikle bağımsız hareket ederek onlarla savaşlara iştirak etmemişlerdir. Tarihi kaynaklarda "Kürtlerin onbinlerce başı bozuk orduları" olduğu belirtilmektedir.

1800'lerden sonra, Kürdistan da olsun, Osmanlılarda olsun, feodal toplum düzeninde, ekonomideki denetim 1835-40'lardan sonra İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin eline geçmiştir. Ta 20. yy'ın başlarına kadar, Osmanlı devleti ekonomisinde denetimi ve pazarı elinde bulunduran, Rum ve Ermeni burjuvazisiydi. "Osmanlılar (Türkler) devlet içerisinde sadece dini olarak üstünlüklerini sürdürüp, silah kullanma, askerlik yapıyorlardı. Ekonomik olarak çökmiş durumdaydılar." Öyle ki, bu dönemde, yabancı kapitalistler boğazına kadar borca batırdıkları Osmanlı devleti, borçları ödeyemeyince, "sanki devlet içinde devlet" olan "Umumi Borçlar" teşkilatını (Duyun-u Umumiye) kurdular. Bu teşkilat, devletin vergilerine el koymak, alacakları tahsil etmeye çalışıyordu. (1881)

Kapitalizm Kürdistan'da 19.yy'ın başlarında doğup gelişmeye başladı. Zaten kapitalizmin doğuşu ile birlikte ulusal bilinçte gelişmeye başladı. Bedirhan bey,

Ubeydullah, Simko vs. hareketler, işte bu ulusal uyarım ürünleridir. Osmanlılar, hem bu ulusal hareketleri şiddetle bastır-
mış, hem de bu dönemde Sultan Abdülhamid zamanında, Ermeni ulusal hareketini bastırmak için Kürtleri harekete geçirmiştir. Tarihte "Hamidiye Alayları" olarak anılan askeri teğekkül bu sebeple, sadece Kürtlerden teğekkül etmiş ve komutan (Paşa) olarakta gene aşiret reisleri ve beyler atanmıştır.

Osmanlı imparatorluğunun Kürdistan'daki hakimiyeti hep askeri gücüne dayalı olmuş, siyasi olarak ilhak edilmekte birlikte ekonomik ve kültürel olarak Kürdistan'ı ilhak edememiştir. İmparatorluk-taki üretim güçlerinin seviyesi Kürdistan'ın üretici güçleri tahrip ederek, ekonomik olarak ilhaki gerçekleştirebilecek seviyede değildi. Kültürel ilhakında bu koşullarda gerçekleşmesi düşünülemezdi. Çünkü her şeyden önce üstün bir kültür, üstün bir ekonominin ürünü olabilir. Ekonomik olarak ilhak edilmeyen bir ülke, kültürel olarak da ilhak edilemez. Kürt milletinin, zorlara rağmen, dili-

işgal edildi. (1916-1920) Ancak, Osmanlı imparatorluğunun yenilgisinden sonra, İngiliz ve Fransız emperyalistleri dolduruncaya kadar bu arada "Mezopotamya'da iktidar boşluğu" vardı. (Bilindiği gibi Mezopotamya, Dicle ve Fırat nehrî arasında kalan topraklardır ki, burası Kürtlerin anavatanıdır.)

I. Emperyalist savaşta, kuzeyden Kürdistan'a giren Çarlığın orduları, Ekim devriminin zaferinde sonra doğal olarak çekildiler. I. emperyalist savaş fiili olarak bittiğinde, Mondros Mütarekesi imzalandı. Emperyalistler istedikleri vakit Kürdistan'ın istedikleri bölgesine "asker çıkarabilecekler"di. Zaten emperyalist (İngiliz ve Fransızlar) 1917'de yaptıkları bir anlaşma ile Kürdistan dahil olmak üzere, bütün Ortadoğuyu bölmüşlerdi. Mondros Mütarekesi yapıldıktan sonra da Kürdistan'ın büyük bir kısmını da işgal sürdü. Bu bölgelerde, esas olarak halkın kendi imkanları ile geliştirdiği mücadele, emperyalistleri yer yer kovarken, Kemalistler, bu gelişen mücadelenin önderliğini ele geçirecek emperyalistler kovulduktan

arasında bir Kürdistan kurulacaktır." (madde-62) diye bir karar alındı.

Bilindiği gibi Sevr anlaşması yapıldığı dönemde Türkiye'de bir bakıma ikili iktidar vardı. Birisi İstanbul'da padişah Vahdettin'in başında bulundığı hükümet diğeri de Ankara'da bulunan Kemalist hükümet idi. Sevr anlaşmasına otoritesini kaybetmiş olan İstanbul Hükümeti katılmıyordu. İstanbul hükümetinin taahhüdüne rağmen, Ankara'da Kemalistler bir Kürdistan devletinin her ne şekilde olursa olsun kurulmasına karşıydılar. Kürdistan'da (bu sırada özellikle Koçgiri'de) gelişen ulusal karakterli hareketlere rağmen Ankara hükümeti insiyatifini kurmuştu. Dolayısıyla emperyalistler, Türkiye üzerinde okluğu gibi Kürdistan üzerine pazarlıklarını da Ankara hükümeti ile yapmak durumunda kaldılar.

Ankara hükümeti, zaten bizzat savaş içerisinde, İngiliz ve Fransız emperyalistleri ile yaptıkları anlaşmalarda (mesela Ankara anlaşmasında) Kürdistan'ın bir bölümlenit de kendi elleriyle bir egemenlik sürdürmek konusunda anlaşmışlardı. Kısacası Lozan Konferansına gelindiğinde, Ankara hükümeti ile emperyalistler arasındaki ilişkinin karakteri şekillenmişti. Bu sebeple emperyalistlerin bağımsız bir Kürt devletinde diretmelerinde bir anlam yoktu. Bir kaç milliyet üzerinde bir uçak devlet vasıtasıyla egemenlik kurmak, pekte kâri bir işti.

Lozan'da bir araya gelindiğinde, önceden, yeni Türk devletinin kuruluşu ilan edilmiş, Kürdistan'ın büyük bir bölümü, yeni Türk devleti sınırları içinde kalmıştı. Lozan'a Türk devleti adına katılan heyetin başkanı İsmet Paşa, ilk elden Lozan'a "Türk ve Kürt halklarının temsilcisi olarak geldik" diyordu. Lozan'da yeni Türk devletinin, (daha savaş içerisinde başlayarak, Lozan öncesine kadar yapılan anlaşmalarla tespit edilen) statüsü, uluslararası kayıtlara bağlanıyor ve kesinlik kazanıyordu. Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağaları emperyalistlere güvence vererek, "Misaki Milli" içinde kalan topraklar üzerinde yaşayan diğer milliyetlerin idaresinde "ortak çıkarlar" dolayısıyla kendilerine verilmesini, talep ediyordu. Durum böyle olunca, emperyalistler, Kürdistan'ı taksim edecek şekilde ikiye bölünmüşlüğü, dörde çıkarırdı. Emperyalistler Türkiye'nin bugünkü sınırları ("Misak Milli") içerisinde kalan; Kürt ulusunun ana bölümlerinin ayrıca, milli azınlık duru-

Emperyalistlerin uykuları Musul ve Kerkük petrolü ile birlikte, Kürdistan'ı diğer zenginlikleri için kaçıyordu.

ni, geleneklerini, göreneklerini, kendilerini his adetlerini, hayat tarzını sürdürerek bu güne gelmiş olmaları tesadüf değildir. Sultan Selim'in Ağrı yöresine yerleştirdiği Türk aşiretleri, aynı şekilde Urfa yöresine yerleştiren Karakeçi aşiretleri Kürtleşmiş, erimekten kurtulamamıştır.

Emperyalizm çağına kadar, Kürdistan'da bir çok ulusal karakterli hareket gelişmesine rağmen, daha önceden belirttiğimiz gibi, Kürt ulusal sorununa, bir çözüme ulaşamamış bir Kürt devleti kurulamamıştır.

Emperyalizm çağına gelince:

Bilindiği gibi, 1900'ü yıllarda, Osmanlı imparatorluğunda Alman emperyalistleri ekonomik ve siyasi nüfusunu artırarak, hakim emperyalist güç durumuna gelmişti. Bu (diğer sebeplerle birlikte) imparatorluğun I. emperyalist savaşa, Alman emperyalistlerinin safında katılmasının temel sebebi oldu. Ancak I. emperyalist savaşta, Alman blokuna yenilince, Osmanlı devletinin bir kısm toprakları ve Kürdistan, İngiliz ve Fransız emperyalistlerine

sonra, Kürdistan'daki hakimiyeti ele geçirme yoluna girtiler.

Nihayet, emperyalist savaşın sonucu olarak, galip emperyalistler, mağlup bloka, yenilgi belgesini imzalatmak için SEVR'e geldiler. (10 Ağustos 1920)

Emperyalistlerin uykuları Musul ve Kerkük petrolü ile birlikte, Kürdistan'ın diğer zenginlikleri için kaçıyordu. Onlar Kürdistan'da sözde bağımsız, gerçekte ise doğrudan kendilerine bağımlı, yarı-sömürge bir devletin kurulmasını menfaatlerinin icabı sayıyorlardı. Türk hakim sınıfları ise, Kürdistan da bir devlet kurulmasını şartları olmadığını ve bölgedeki menfaatlerini (Kürdistan'ın kendi devletlerine bağlı olarak bırakılması halinde) koruyabileceklerini taahhüt ediyorlardı. Kürdistan'ı kaçırmak istemiyorlardı. Sonuçta, bir komisyon kurularak Kürdistan'a gönderilmesi ve burada yaşayan bir topluluğun bir devlet kurabilme yeteneğine sahip olup olmadığının tespit edilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca eğer şartlar yeterli olursa: "Fıratın doğusunda Ermenistan, Irak ve Suriye

mundaki Ermenilerin, Rumların, Çerkezlerin, Arapların, Gürcülerin (vb.'nin) idaresini tek bir devlet eliyle yönetmeyi menfaatlerine uygun bulurlar. (İngilizlerin Hindistan'da yaptığı gibi) Sözde siyasi bağımsızlığı kullanma yetkisini en elverişli durumda olan bir milliyete vererek, bu hakim milliyetin hakim sınıfları vastasıyla diğer milliyetler üzerindeki menfaatlerini ekonomik bir şekilde garanti altına aldılar. "Misaki Milli" içinde (bir takım emenlerle birlikte) en elverişli durumda olan Türk milliyeti idi. Emperyalistler devlet kurma hakkını ona tanıdılar.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi Lozan'dan önce olduğu gibi, Lozan sırasında ve Lozan'dan sonra da devam etti. Bir ulus ölüyor ölüyor diriliyor... Emperyalistler, onun kaderini, kadeh tokuşturarak tayin ediyorlardı. Şimdi, her ölesine gelene "bölücü" diyenler, belki de tarihin en büyük suçunu işleyerek Kürdistan'ı tam dört parçaya bölmüşlerdir. Böylece kan emiciler Kürt milletinin canına geçirdikleri dişlerini çıkarınamamışlar asırlarca onun kanını eme durmuşlardır.

Lozan'da Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının, (emperyalistlerin teveccühü olan) egemenliği ne şekilde kullanacağına kayalara bağlanmıştır. Buna göre:

"Türk hükümeti, bütün Türkiyelilerin (abç) doğum, milliyet, dil, ırk ve din farkı gözetmeksizin haklarını ve hürriyetlerini korumayı taahhüt eder. Her Türk vatandaş; gerek hususi ticari münasebetlerden, gerekse de din, basın veya her çeşit yayınlardan ve gerek umumî toplantılarda herhangi bir dili, hür olarak kullanmasını kısıtlayacak hiç bir kanun çıkarılmayacaktır."

İnsan, gerçeği bilmeseydi bir an, emperyalistlerin ve Türk hakim sınıflarının nasıl olup da böyle bir karar akıllarına akı ediremez. Bugüne bakan... Bu anlaşma denilen paçavradan ortada eser var mıdır?

Hani "herhangi bir dilin hür olarak kullanılmasını kısıtlayacak hiç bir kanun çıkarılmayacak"tı? Hani "basın veya her çeşit yayınlardan" hür olarak faydalanılacaktı?

Hani ırkçılık yapılmayacaktı?

Hani milliyet, dil ve din farkı gözetilmeyecekti?

Biz, Türk hakim sınıflarının ve emperyalistlerin ikiyüzlülüklerini biliyoruz. Burada da "Nerede", "hani" derken "aman, yaman haklarımızı niye vermiyoruz"

sunuz" diye bir düğünce de değiliz, sadece ikiyüzlülük anlaşılmasını istiyoruz!...

Lozan'dan sonra, Kürdistan'ın kurtuluşu böylece, daha geniş ve köklü bir sorun haline gelmiştir. Emperyalist sistem ve Ortadoğu'daki dört devleti elinde bulunduran uçaklarını karşısına almak zorunda kalarak, cephesi genişlemiştir. Bu durumda, Lozan'dan sonra bütün parçalarda mücadele yeniden gelişmiş, Kürdistan'ın Türkiye sınırlarına dahil edilen bölümünde, Şeyh Said hareketi ile başlamıştır. Türk hakim sınıfları (1924'de) Takrir-i Sükûn (sükunetsiz) ilan ederek, bastırmaya çalıştıkları Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Şeyh Said hareketi ile (1925) yeni bir boyut kazanmıştır. Kısa zamanda gelişen hareket karşısında Türk hakim sınıfları hemen harekete geçerek ezme istemişler (hareketin önderliğinin karakteri; hazırlıksız ve erken başlatılmış olması, ulusal kurtuluşçu dinamiklerini örgütlenmemiş olması nedeniyle de) ezebilmişlerdir. Önderlerini İstiklal Mahkemelerinde alade bu yargılamayla asmışlar, yeni cinayetler işlemişlerdir.

Türk hakim sınıfları bu tamamen

Şimdi, her önüne gelene "bölücü" diyenler, tarihin en büyük suçunu işleyerek Kürdistan'ı tam dört parçaya bölmüşlerdir.

haklı mücadeleyi haksız göstermek için "arkasında İngiliz parmağı var", "İngilizlerin işbirlikçisi" diyerek karalamışlardır. Solcu geçinen bir takım çevrelerde, bu hususta, Türk hakim sınıfları ile aynı şeyleri söylüyorlar. Kaldı ki, İngilizler kıskırtsa bile bu hareketin haksız olduğunu değil, İngilizlerin bir takım faydaları olduğunu gösterir.

Şeyh Said hareketinden sonra, ayrıca; Ağu. Zilan hareketlerinin geliştiğini görüyoruz. 1937-38'de ise kanlı şanlı Dersim hareketini...

Dersim hareketi, yaklaşık üç yıl sürmüştür. Dersim, (bugünkü Tunceli yöresinde), halk kendi imkanları ile bölgeyi esas olarak kontrol altına almıştır. Hareket ulusal karakterli, bağımsızlıkçı, tamamen haklı bir hareketi. İdeolojik önderliğini, Jeep Ali namıyla bilinen Alişir adındaki, Avrupada tahsil yapmış, bir ara Jeep

isimli, Kürtçe hitap eden bir yayını çıkarmış, Sivaslı bir aydın yapmıştır.

Türk hakim sınıfları asırlarca süren egemenlikleri sırasında sık sık derinleşerek ulaştıkları "bölme, birbirine düşürme" politikasını uygulamış, bir kısım aşiret reislerini safına almayı başarmıştır. Böylece gücünden düşen ayaklanmayı kanlı bir şekilde bastırarak, bir yeni suç işlemiştir. Türk hakim sınıfları Dersim'i tam anlamıyla kana bulamışlardır. Bizzat halk içerisinde bir muhbir ağı örgütleyerek, başkaldıran emekçileri dağların tepesinde, yamaçlarda, kuytu köşelerde, mağaralarda, derelerde katlettiler. Annesinin karınıdaki bebeği stringlediler...

Ateş ektiler, milletin ocağına

En büyük yardımcıları hainlerdi...

İbar ettiler öldürdüler...

Bu hainlerden bir tanesi, hainliğinin ücreti olarak Meclise alınan, Dersim Mebusu, Diyar Ağa, baktın ne diyor: "Hepimiz biriz, hepimiz biliyoruz ve söylüyoruz ki, dinimiz ve diyasetimiz, asımız ve neslimiz birdir. Bizim içimizde ayrılıkçılık yoktur. Ne Kürdük ne de Türkük davası vardır."

İşte, bu ve bunun gibi satılmışların elinden, Kürt milleti çok çekmiştir.

Diğer parçalarda da durum farklı değildi. Mücadele sürüyordu. I. emperyalist savaştan sonra, "İngilizlerin Irak ve Kerkük'ü işgal etmesi" ve devam ederek, İran'a girmelerinden sonra, (1946'da) Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin başkanlığında, Mahabad Kürt Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Böylece, Kürt milletinin kurduğu üçüncü devlet, tarih sahnesine çıkmış oldu. Ancak İngilizlerin, İrandan çekilmesinden sonra, kendisini toparlayan İran devleti, Mahabad Kürt Cumhuriyetine saldırarak bu genç Cumhuriyeti, kanlı bir şekilde yoktu.

İşte bugün varlığı şiddetle reddedilen Kürt ulusunun tarihi genel olarak budur. Tarih içinde, istikrarlı bir topluluk olarak teşekkül etmiş olan Kürt ulusunun da her ulus gibi bir dili vardır: Kürt

dili dört lehçe (.....) Kurmanci, Gorani, Sorani ve Dimali (Zazaki), en yaygın lehçe Kurmanci'dir ve Türkiye Kürdistan'ında da en çok bu lehçe konuşulmaktadır. Kürt dili iddia edildiği gibi Osmanlıca tipi, derme çatma bir dil değil, kendi içinde tutarlı, kurallı bir dildir. Kürt ulusunun dili, asimilasyona uğrayarak, bütün teknolojik olanaklara kapalı tutularak, gelişmesi engellenerek, kısırlaştırılmıştır. Son yıllarda, dil çalışmaları başlamış, bu eksikliğin giderileceği konusunda umutlarda yerleşmiştir.

Her ulus gibi, Kürt ulusunun da kendine özgü bir kültürü vardır. Bugün Türk hakim sınıfların, Türk folkloru olarak sandıkları folklor, Kürt kültürünün en değerli ürünlerindedir. Müzik alanında da Aram, Şivan, ... gibi büyük yetenekler yetişmiştir. Edebiyat ve sanat'ın şüphesiz tarih boyunca zulüm altında yatan bir ulusun olabileceği ölçüde vardır. Kürt milletinin kendine özgü bir hayat tarzı, gelenek ve görenekleri var.

Ayrıca, Kürt milleti iktisaden, yarı-feodal birliktedir. Kapitalizmle birlikte, giderek daha genişleyerek, PAZAR ilişkileri gelişmiş, halk topluluğunun bireyleri bir pazarda bir araya gelmiştir. Aynı pazar için üretmişler, aynı pazardan tüketmişlerdir.

Kürt ulusu sınırlarına bölünmüş olsada halk coğrafi olarak Mezopotamya da, yani anavatanında bir toprak birliği içinde yaşamaktadır.

Kürdistan'ın iktisadi yapısı yarı-feodaldır. Kürdistan'da milli kapitalizm, beta da olduğundan daha geç doğmuş ve Osmanlı imparatorluğu ile birlikte Kürdistan da milli kapitalizm de tabiri olmuştur. Emperyalizm döneminde, emperyalizmin de ayakta tutması sayesinde, feodalizm tasfiye edilememiş ve kapitalizm gelişmemiştir. Emperyalistlerin Türkiye sınırları içinde geliştirdikleri komprador kapitalizm, Kürdistan ekonomisinde bir gerçektir. Emperyalistler ve Türk hakim sınıftan, Kürdistan'ın petrol, kömür ve diğer zenginliklerini gözlerinin nuru sayıyorlar. Bu sebeple Kürdistan'da komprador kapitalizm gelişmiştir. Kürdistan da feodal üretim ilişkileri dah açık canlıdır. Toprakta ağalık hakimdir. Topraksız köylülerin oranı % 40 civarındadır. Feodal üretim ilişkileri ile kapitalist üretim ilişkileri yan yana varlıklarını sürdürmektedir.

Kürt ulusunun "varlığı" hususundaki görüşlerimiz ve Kürdistan'ın sosyal ve ik-

tisadi yapısı hakkındaki belirlememizi ortaya koyduktan sonra, Ulusal Sorun'da diğer hususlara geçebiliriz. Kürdistan'ın siyasi statüsü konusunu ileride ele alacağız.

Bu konuda genel olarak varlıkları kabul edilen milli azınlıklara kısaca değinelim. Daha önceden belirttiğimiz gibi Türkiye de iki ulustan başka Arap, Ermeni, Rum, Çerkez, Gürcü vb. azınlıklarda vardır. Bunlarda milli zulum altındadır. Araplar, Kuran dili olması sebebiyle dillerini, nispeten daha rahat konuşabilmektedir. Ancak, hiç bir hak ve özgürlükleri yoktur. Rum ve Ermenilerin, kendi okulları vardır. Ancak bunların sayısı giderek azalmaktadır. Okul dışında Ermenice konuşmak yasaktır. Rum ve Ermenilerin bir iki tane gazeteleri de çıkmaktadır. Ermenilerin ve Rumların, Hıristiyan olmalarından ötürü, Hıristiyan dünyasına gözetlendikleri için bu nispi hakları da çekilip almamaktadır. Dini ibadetlerini yapabilmektedirler.

Kürdistan'ın iktisadi yapısı yarı-feodaldır. Toprakta ağalık hakimdir.

Bu azınlıkların içerisinde, tarihi Ermenistan'ın Türkiye sınırları içinde kalan bölümü, gerek Sultan Abdülhamit döneminde, gerekse I. dünya savaşı içinde ve gerekse Kemalist hareket sırasında defalarca katledilmiş ve sonuç olarak vatanından edilmiştir. Sultan Abdülhamit, Hamidiye Alaylarına, özellikle Ermenilere karşı kurduşturmuştur. Nispeten, Kürtler eliyle katliamlar da yapılmıştır. (1871-1878) Rus Osmanlı Ayastafonos anlaşmasının bir maddesi şöyledir: "Ermeniler Kürtlere karşı koranacaktır." Şüphesiz Çarlığın böyle bir maddeyi koydurmuş olması iyi niyetinden ötürü değildir.

Ermeniler, Osmanlı imparatorluğundan üstün bir ekonomiye, üstün bir kültüre sahip olduklarından, ekonomik ve kültürel olarak sömürgeleştirilememişler, ancak siyasal olarak Osmanlıların egemenliğinden kurtulamamışlardır. I. dünya savaşı öncesinde Rum ve Ermeniler, Osmanlılarda, ticaret ve sanayiye elinde tutuyorlardı. Fakat bu 1915 yılına kadar sürdü. Enver Paşa komutasındaki Osmanlı Ordusu, tek kelimeyle, Ermenileri katlederek, eşit görülmemiş, bir cinayet işledi.

Ermenilerde sık sık hareketler geliştirecek, bağımsız bir devlet kurmak istemişler, ancak başaramamışlardır. Emperyalistler bir dönemin çıkarlarına uygun dağıttığı için bir Ermeni devletinin kurulmasını teşvik etmişler, işlerine geldiği zamanda, Osmanlı insafına terk etmişlerdir. Harçak ve Boşnak örgütleri, Ermeni tarihinde önemli yere sahip başlıca iki örgüttür. Dönem dönem, kurtuluş mücadelelerine önderlik etmişler, ancak bilindiği gibi bir sonuca varamamışlardır.

Bugün milli azınlıklar içerisinde Ermenilerden daha çok acı çekeni yoktur.

Türk hakim sınıfları, bir çırpıda Rum ve Ermenilerini "Türkoğlu Türk" olduklarını iddia ederlerdi. Ancak, özellikle Müslüman değilse, Hıristiyan oluşları sebebi ile farklı milliyet oldukları inkar edilemez derecede açık olduğundan, şimdilik "idare" ediyorlar!

"Misaki Milli" içindeki bütün azınlıklar tarihin çeşitli evrelerinden şimdi buldukları toprakları vatan edinmişler, bu

topraklarda devlet kurmuşlar, sövülmüşler, sürülmüşler, savaşlar yapmışlar kısacası hepside farklı nedenlerle, uluslaşmamış, azınlık durumunda kalmışlardır.

Araplar, İslamiyetten sonra, Arap istilaları sırasında gelişmişler hakimiyet kurmuşlar. Türkler, onların hakimiyetini yıkmuş, ancak önceden yerleşik durumda olan Araplar kalmış, sonradan Araplar bir çok parçaya ayrılarak ayrı ayrı halk toplulukları, giderek ayrı ayrı uluslar olmuşlar. Ancak, Misaki Milli içinde kalan Araplar, ana bölümlerinden koparak, burada kalmışlardır.

Rumlar, yine Doğu Roma imparatorluğu döneminde Anadolu'yu yurt edinmiş olmalarından ötürü, Doğu Roma imparatorluğu yıkıldıktan sonrada, Anadolu'da kalmışlar, ancak güçle, katliamlı giderek azınlık durumuna düşmüşlerdir.

Ermenilerde aynı şekilde yukarıda da belirttiğimiz gibi, tarihi Ermenistan Misaki Milli içinde kalan bölünmüşten kovularak, katledilerek, göçerek azalmışlardır, bugünkü duruma gelmişlerdir.

Diğer azınlıklar içinde benzer şeyler söylenebilir.

Milli azınlıklarla ilgili bunları da belirttikten sonra şöyle bir genelleme yapabiliriz. Bugün Misak-i Milli içerisinde Türk ve Kürt ulusu yaşamaktadır. Ayrıca milli azınlıklar vardır. Bu sebeple, ulusal sorun, her iki ulus ve azınlıkları içine alan bir sorundur. Ulusal sorunun bütün çözüm bekleyen hangi meselelerden ibaret olduğunu hangi şekilde çözülebileceğini, hangi çözümün, kimin görüşü olduğunu belirlemek için, sorunun genel gelişimine bir göz atmakta fayda vardır.

"Uluslar kapitalizmin, şafağında ortaya çıktılar." Kapitalizm, eskiden var olan, toprak, dil ve ırkı şekillenme birliklerinden başka, halk topluluklarını ortak bir iktisadi yaşamı etrafında topladı. Halk toplulukları aynı pazar için üretilip, aynı pazardan tüketerek, kısacası pazarda bir araya gelerek ilişkiler geliştirip, aynı pazarın etrafında kümelenmişler. Ulusal birleşim, ulusal kültür doğdu. Kapitalizmle birlikte, uluslaşma süreçleri de başlamış oldu.

17. yy. feodalizmden kapitalizme geçiş olarak kabul edilir. Bu yüzyılda dünyanın ilk kapitalist devleti İngiltere'de doğ-

muşlardır."

Doğu Avrupa'da ulusal hareketler, batıdakinden geç başladığı gibi farklı şekilde gelişti. Buralarda ulusal burjuvazi, feodalizmin tasfiyesi ve ulusal kurtuluş mücadelesini birlikte yürütmek (PAZARI ELE GEÇİRMEK) zorundaydı. Bu sebeple, buralarda uluslaşma sürecinin öntünde, yalnızca, feodalizm değil, aynı zamanda istilacı ülkelerin burjuvazisi de engel durumundaydı.

Doğu Avrupa'da bu mücadelenin başarıya ulaştırılması, ulusal bağımsızlığın kazanılarak bu ülkelerin kapitalist ülkeler haline geldiğini gösteriyoruz.

Ön Asya'da ulusal hareketler 19. yy. sonlarında başladığından buralarda çok uluslu devletler önceden teşekkül etmişti. Dolayısıyla burada, ulusal hareketler, ulusal devletler yaratılmak ve pazarı kurtarmak amacıyla yönelik olarak gelişti. Tarih, hepsini belli bir çözüme ulaştırdı. Ancak Kürdistan'da ulusal hareket ne pazarı kurtarıldı, ne de bağımsız bir devlet yaratılmayarak sorun günümüze kadar taşındı.

Doğu Avrupa'da genç kapitalist dev-

Batı Avrupa'da rekabetçi aşamasını tamamlayan kapitalizmin, tekeli aşamaya geçmesi ile birlikte, doğuya yönelerek buralarda feodalizmin tasfiyesini engellemesi ve bu ülkeleri, sömürge ve yarı-sömürgeleri haline getirerek, bağımsızlıklarını tamamen yok etmesi veya "sözde bağımsızlık" haline getirmesi sonucu emperyalizm ulusal sorunun çözümünde (feodalizmin yanında) taraf olmuştur.

Bu sebeple emperyalizm çağında, ulusal sorun sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları, feodalizmin tasfiyesi sorunu olarak emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmiştir.

Ekim devriminin zaferinden sonra çağımızın karakterinin emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olarak şekillenmesinden sonra, (sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları ile feodalizmin tasfiyesi için) ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesini sömürge ve yarı-sömürgelerin milli burjuvazisinin kesin başarıya ulaşması artık mümkün değildir. Milli burjuvazi hala emperyalizme ve feodalizme karşı olmakla birlikte, ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesini kesin başarıya ulaştıracak siyasal güçten yoksundur. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında sömürge ve yarı sömürgelerin milli burjuvazi dışında genel olarak, burjuvazi tam anlamıyla gerileşerek, rekabetçi kapitalizm döneminin aksine ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesinde saf değiştirmiştir.

Ekim devriminin zaferinden sonra, sorunun bir iç sorun olmaktan çıkarak, emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmesi ile birlikte, bu mücadele kesin başarı için önderlik görevi işçi sınıfının görevleri arasına dahil olmuş, sorunun çözümü, onun omuzlarına yüklenmiştir.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağından önce batı Avrupa'da ulusal sorunun özü, PAZAR AÇMAK, doğu da PAZARI ELE GEÇİRMEK'ti. Bu çağda ise, sorun PAZARI EMPERYALİZMDEN KURTARMAK sorunu haline gelmiştir. Emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürgelerdeki varlığının temel sebebi PAZAR'dır. Dolayısıyla emperyalizmi kovmak, yani ülkeyi onun yarı-sömürge olmaktan kurtarmak, ülkeyi onun için bir PAZAR olmaktan çıkarmak gerekir.

Bir kısım anlamamakta ısrarlı kimse ler, bunu tek düze bir mantıkla, işçi sınıfı

Bugün Misak-i Milli içerisinde Türk ve Kürt ulusu yaşamaktadır. Ayrıca milli azınlıklar vardır. Bu sebeple, ulusal sorun, her iki ulus ve azınlıkları içine alan bir sorundur.

du. Genel olarak uluslaşma süreci batı Avrupa'da bu dönemde başladı. Orta ve Doğu Avrupa'da 18. ve 19. yy. da, Ön Asya ve Asya ülkelerinde ise 19. yy. sonlarında başladı.

Batı Avrupa, uluslaşma süreçlerinin başlamasıyla birlikte buradaki halk toplulukları, genç burjuvazinin arkasından burjuva demokrasi devrimini başarıya ulaştırarak, feodalizmi tasfiye etmişler ve genç tek uluslu kapitalist devletler oluşturmuşlardır. Bunlarda (İngiltere, İtalya, Fransa vb.) uluslaşma süreci, feodalizmin tasfiyesine bağlı olarak ve öz itibarıyla PAZARIN açılması şeklinde gelişmiştir. Çünkü PAZAR, halk topluluğunun etrafında kümelenmiş, iktisadi yaşamı birliğinin odağıdır. Sonuçta, buralardaki genç devletler, tek uluslu olarak örgütlendiklerinden, buralarda ülkenin kendi içinde bir ulusal sorun çımadığından "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından söz etmek

letler daha yeni rekabetçi dönemlerini yaşarken, ön Asya ve Asya'da kapitalizm henüz hakim iktisadi biçim haline gelmemişken ve bu ülkelerde halen basit meta üretimi süreci yaşanırken, Batı Avrupa'da kapitalizm, tekeli aşamayı geçerek, dördüncü Doğuya gelmiş ve sonuçta da, Ön Asya ülkeleri, pre-kapitalist ilişkiler yaşanırken çöküp kalmışlar. Doğu Avrupa'nın genç kapitalist ülkeleri ise, rekabetçi aşamayı tamamlayamamıştır.

Uluslaşma sürecinin iki ayağı vardır. Birincisi devlet diğeri de feodalizmin tasfiyesi. Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri şimdi bu iki ayak üzerindedir. Devletleri vardı ve kapitalizm hakim hale gelmiştir. Ön Asya ve Asya da ise (Filistin, Kürdistan vb. haric) bütün ulusların bir devleti vardır. Ancak feodalizm tasfiye edilememiştir. Dolayısıyla buralarda uluslaşma süreci kötürüm olmuştur, sakattır...

nın PAZAR için dövüşmesi olarak yorumlanıyorlar. Doğru değil. İşçi sınıfı, sömürücü bir sınıf değildir. O pazarı emperyalistlerden kurtarmak isterken, pazara kendisinin hakim olması peşinde değildir. Pazarı Kurtarmak, ülkeyi sömürge ve yarı-sömürge olmaktan kurtarmak demektir. İşçi sınıfının Pazarı Kurtarmak istemesinin sebebi işte budur. Günümüzde, sorunun temelinde hala Pazar vardır.

Sonuç olarak bugün, ulusal sorun dünyada ezilen ulusların ve halkların, emperyalizmden kurtulmaları, feodalizmi tasfiye etmeleri bağımsız demokratik veya sosyalist ülkeler yaratılmalı sorunudur.

Dolayısıyla, bugün Türkiye'de "Mısık Millî" içinde (...) dediğinde: Türkiye'nin emperyalizmin yarı-sömürgesi ve Kürt ulusunun ezilen bağımlı ulusu olmaktan kurtarılması ve ayrıca, azınlık milliyetler üzerindeki millî baskıya son verilmesi anlaşılmalıdır. Sorun böylesine geniştir.

Türkiye'de ulusal sorunun esas Kürt ulusu'nun emperyalizmden ve işbirlikçisi faşist diktatörlükten kurtarılması sorunudur. Ancak, bu sorun Türkiye'nin yarı-sömürge olmaktan kurtarılması ve ayrıca azınlık milliyetlerin kurtuluşu sorununa sıkı sıkıya bağlıdır. Bu sebeple partimizin ortaya koyduğu çözüm:

Kürt ve Türk milliyetinden ve diğer azınlık milliyetlerden emekçilerin, tam hak eşitliğine dayanan, bağımsız, demokratik bir ülke ve bir halk iktidarıdır.

Sorunun ve çözümünün bu şekilde konuluğu, Türk halkı ve diğer millî azınlıklar bakımından pek sorun yaratmamaktadır. Ancak Kürdistan'ın kurtuluşu sorunu gündeme geldiğinde aynı ağızlardan konuşanlar çoğalmaktadır.

Bu durumda, meseleye bir miktar değinmekte fayda vardır.

Her sorun gibi, ulusal sorunda da farklı sınıflar doğal olarak farklı çözümler ileri süreceklerdir. Sınıfların ideolojileri, politikaları, onların sınıfsal menfaatlerini yansıtır. Dolayısıyla partimiz temsil ettiği sınıfa, soruna ilişkin politikasını savunmaktadır. Soruna çeşitli çözümler önermek mümkündür. Ancak işçi sınıfının partisinin önerdiği çözümde temel ilke, çözümün proleter dünya devrimini mücadelesini ilerletmesi ve onu tabii kılmak, kısa zamanda başarıya ulaştırılması, halkların, zulüm ve sefaletten

kurtarılmasıdır.

Bu amaçtan hareket edildiğinde, sorunun çözümü için çeşitli milliyetlerden halkımızın, tam hak eşitliğine dayanan bir halk iktidarı hedefini ortaya koymak, tamamen isabetli olmaktadır. Ancak bu partimizin daha öncede belirttiğimiz gibi, çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının, sınıfsal menfaatlerine tekabül eden çözümdür. Çeşitli halk sınıf ve tabakaları işçi sınıfının çözümünü reddedebilir, kendi çözümlerini ileri sürerler. Nitekim sömürgeçlerdir. Bu durumda ulus kendi kaderini her anlamda tayin (...) küçük veya ulusal burjuvazinin çözümünü de pekala benimseyebilir. İşçi sınıfı, ulusun kaderini bu yönde tayin etmek istemesine saygı duyar... Onu ikna etmeye çalışarak kendi çözümünü etrafında birleştirmeye çalışır. ancak, kesinlikle emperyalizmle faşist diktatörlük karşısında onun yanındadır ve mücadelesini destekler.

Bir hususu özellikle belirlemek gerekir. Bugün partimizin ulusal sorun için önerdiği çözüm (...) dünya ölçüsündeki menfaatlerinden hareketle ileri sürülmek-

Bugün hayat, mevcut bölünmüşlük durumunda sınıf mücadelesinin devam ettiğini ve Kürdistan'ın birleştirilmesinin, sosyalizm hedefine ulaşmak bakımından (...) zarfında bir aşama olmadığını göstermektedir. Bugün Kürdistan'da, bütün parçalarında ayrı ayrı emperyalizmin ve gericiyi silip süpürmek, sosyalizmi kurmak mümkündür. Böyle olduğu için "önce birleştirmek" diye bir çözüm ileri sürüldüğünde bunun sosyalizm için mücadelesinin en kısa zamanda başarıya ulaştırılması düşüncesinden hareketle ileri sürülmediği anlaşılmaktadır. (Heride "birleştirme" talebinin hangi sınıfların menfaatlerini yansıttığını ortaya koyacağız.)

Neden ileride "birleştirmek"?

Kürdistan'da sosyalizm, Kürdistanı birleştirmeden kurulamaz diye mi düşünülüyor. Peki, bu yanlış değil midir?

Partimiz, daha kuruluş aşamasında iken, bu sorunu tartışmış ve doğru olarak şu görüşleri ileri sürmüştür.

"Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş olması tarihi bir haksızlıktır. Ancak bir tarihi haksızlık, mevcut durumda sosya-

Emperyalizm çağında, ulusal sorun sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları, feodalizmin tasfiyesi sorunu olarak emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmiştir.

tedir. Bu çözüm çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının çözümüdür. Pek tabii olarak, ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi de kendi çözümünü ileri sürmektedir. Eğer ulus, onların çözümünü desteklerse çeşitli milliyetlerden proletaryaya buna saygı duymaktan ve desteklemekten başka bir şey düşmez.

Bu hususu vurguladıktan sonra, meselenin diğer yanlarına geçebiliriz:

Acaba bugün Kürdistan'ın birleştirilmesi konusu gündemde midir, değil midir? İşçi sınıfı bu meseleye şu noktadan hareket ederek cevap vermektedir.

Mevcut bölünmüşlük çeşitli milliyetlerden proletaryanın, proleter dünya devrimini için mücadelesinin önünde bir engel teşkil etmekte mi, yoksa etmemekte midir? Sosyalizm için mücadelesinin, Kürdistan'da, birleştirme aşamasından geçmesi gerekli midir, değil midir? Bizim kısıtlı-

lizm için sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil etmediği müddetçe, o haksızlığı gidermeyi programa koymak ve ilk elden gidermeye çalışmak hatalıdır ve sosyalizm için sınıf mücadelesinin zaferini kısaltmaz, aksine daha da dolaylı hale sokar.

Tarihte, sömürücü sınıflar buna benzer binlerce haksızlık yapmışlardır. Proletarya, sosyalizm için sınıf mücadelesini bir kenara bırakarak, bu haksızlıkları gidermek için uğraşmaz.

Bugün Ermenistan, Gürcistan bölünmüş değil midir? Şimdi, buralarda sınıf mücadelesini başarıya ulaştırmak, bu bölünmüşlüğü gidermek diye bir görev ortaya konulursa, bunun anlamı ne olabilir? Bunu işçi sınıfının görüşü olarak sunmak, birleştirme talebinin ulusal burjuvazinin menfaatlerine tekabül ettiğini gizlemek çabasıdır başka bir şey değildir.

Ulusal burjuvazi sorun, "sorun" olalı

beri, tarihin her döneminde, "birleştirme" talebini iletir sürmüştür. Biz bunu doğal karşılarıyoruz. Ulusal burjuvazi, emperyalizm ve feodalizmin karşısına ne için çıkmaktadır? Elbetteki sosyalizm için değil, onun önüne koyduğu hedef pazardır. Dolayısıyla Pazar emperyalizminden ve gericilikten kurtarmak, feodalizmi de tasfiye ederek, son sınıra kadar açma için mücadele, ulusal burjuvazi için Kürdistan'ın birleştirilmesinden geçer. Yani amaç Kürdistan'da Pazara hakim olabilmek ise, bunun için "birleştirme" talebini önüne koymak doğru, sosyalizm için mücadelelerin, en kısa zamanda zaferi ise, bunun içinde yansır.

Ulusal burjuvazi, ulusun bütün fertlerini, kendi etrafında toplansa, birleştirmeye çalışıyorsa, amacı farklı, işçi sınıfı çağırıyor ise farklıdır. İşçi sınıfı, onları sömürdüren kurtarmak için çağırılmaktadır, ulusal burjuvazi, emperyalizmi ve gericilik yerine kendisinin onları sömürebilmesi için...

Asırlara dayanan bu parçalanma, kuru, coğrafi bir taksimden ibaret değildir elbette. Aynı halk topluluğunun (1639'da) ikiye bölünmesi, önceleri iki ayrı halk topluluğu kapitalizmle birlikte de iki ayrı ulusu getirmiştir. Emperyalistler ve uçakları burunda da kalmamışlar, Lozan'da bölünmüşlüğü dörde çıkarmışlardır. Kürdistan'ın asırlara dayanan bölünmüşlüğü sonucunda, dil birliği yok olmamıştır ve zaten geçen zaman içinde her parçada farklı bir dilin oluşması mümkün değildi. Toprak birliği de, zoraki sınırlara rağmen (hem genel olarak, hem de her parçanın kendi içinde) varlığını sürdürmektedir. Ancak ulusu ulus yapan en temel etmenlerden birisi olan, iktisadi yaşantı birliği bu zoraki sınırların Kürdistan'a kapitalizmin girişinden sonrada muhafaza edilmesi sonucu olarak yok edilmiştir. Ve zaten evvelki bölünüşünde, yani 1639 bölünüşünde iki ayrı parça üzerinde yaşayan halk toplulukları, kendi içlerinde, birbirinden bağımsız bir seyir izleyerek kapitalizmle yüzyüze gel-

miştir. Aynı iktisadi yaşantı birliği içinde olan ulusun fertleri onları bir araya getiren belli bir pazar için üretirler ve oradan tüketirler. Bugün "Alman ulusu iktisadi yaşantı birliği içindedir" dendiği zaman, o ulusun fertlerinin aynı pazar ilişkisi içinde oldukları anlaşılır. Bugün bütün Kürdistan için ortak bir pazardan, bütün ulus fertlerinin PAZAR ilişkisi içinde olduğu, aynı iktisadi ve sosyal yapıdan söz edilemez. İran Kürdistanındaki bir Kürt emekçisinin çalıştığı, ürünlerini sattığı, tükettiği, kısacası içinde bulunduğu iktisadi yapı farklı, bir Suriyeli emekçininki farklıdır. Kürdistan'ın asırlara dayanan bölünmüşlüğü, süreç içerisinde, her parçada, farklı iktisadi sosyal yapıların oluşmasını getirmiştir.

Bugün bütün parçalarda, iktisaden yarı-feodal üretim ilişkilerinin hakim olması, iktisadi olarak "Birlik" ifade etmez. Eğer böyle olsaydı, bütün kapitalist ülkelerde yaşayan ulusların ortak iktisadi yaşantı birliği içinde olduklarını söylemek gerekirdi. Aynı şekilde iktisadi yaşantı birliği, ülkelerdeki iktisadi yapının genel karakterinin aynılığı olsaydı, bütün emperyalist ülkelerdeki ulusları, iktisadi yaşantı birliği içinde saymak gerekirdi.

Mesele, İsveç ve Norveç kapitalist ülkelerdir. Bu böyledir diye İsveç ve Norveç uluslarının iktisadi yaşantı birliği içinde olduğu söylenebilir mi? Söylenemez! Söylenemez çünkü, iktisadi yaşantı birliği, üretim tarzının aynı olması değildir.

İktisadi yaşantı birliği, ilişki içinde olan pazarın aynı olması, bir olması demektir. Bütün ulusun fertlerinin ilişki içinde olduğu PAZAR ulusun oluşturduğu meydana.

Bugün Kürdistan'ın orta yerinde çizilen sınırların, suni olması, ulusun iradesine rağmen çizilmiş olması da, bu gerçeği değiştirmemektedir. Çünkü sınırın zorla çizilmiş olması veya olmaması farklı bir konudur. Doğru olan şudur; Bu sınırlar suni olmakla birlikte, ZOR'a dayalı olarak muhafaza edilmiş, hemde asırlarca muhafaza edilmiş olması sebebiyle, Kürt ulusunun, aynı pazar ile ilişkisi, yani iktisaden birliği mümkün olmamış, parçalar, kendi içlerinde, eski temel üzerinde iktisadi birlik içinde olabilmişlerdir. Kaçaklığı iktisadi birliğe örnek gösterenler vardır ki, bu husus, yaptığımız açıklamalarla açık olduğundan, özel olarak üzerinde durmayacağız.

Bugün Kürdistan'da, bütün parçalarında aynı aynı emperyalizmi ve gericiliği silip süpürmek, sosyalizmi kurmakla mümkündür.

Bugün 4 parça halindeki Kürdistan'da emekçiler hakim ulusun emekçileri ve diğer azınlık milliyetlerle birlikte, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini başarıya ulaştırabilir, emperyalizmi ve gericilikten kurtarabilir ve devamlı, sosyalizmle birlikte sömürdende kurtulabilirler.

Bu tarihi haksızlığı gidermenin, programa konulmasının sebebi, sadece dört parçada, aynı aynı sosyalizm için mücadelelerin başarıya ulaşma imkanının olması değildir. Bazı zorlayıcı etmenlerde vardır. Şimdi bu husus üzerinde duralım.

Bilindiği gibi Kürdistan'ın ikiye bölünüşü üzerinden, bugün 345 yıl geçmiş durmaktadır. Sonradan bu iki parçadan bir kısım toprakların, Suriye ve Irak sınırlarına dahil edilmesinin üzerinden ise 61 yıl geçmiş durmaktadır. Hiç şüphesiz, emperyalistler ve gericiler bu sınırları kendi çıkarlarına göre tespit etmişler. Suni olarak çizmişler ve tarih boyunca ZOR'a dayalı olarak muhafaza etmişlerdir.

mişlerdir. Kürdistan'ın Osmanlı İmparatorluğu sınırlarına dahil edilmiş bölünüşüne, kapitalizm imparatorluğa girişi ile birlikte girmiştir. Diğer parçalarda, daha kapitalizmle yeni tanıştıkları bir sırada bölünmüşlerdir. Emperyalistler ve (...) bu sınırları (bir kısmını 345 yıldan beri, bir kısmını da 61 yıldan beri) muhafaza etmesinden ötürü Kürdistan'ın bütünü için bir iktisadi yaşantı birliği söz konusu olamamıştır.

Bugün her parçada yaşayan bölüm, geçen zamanın uzunluğundan ötürü artık, kendi içlerinde, (bölünmeden önce var olan temel üzerinde) kendilerine özgü iktisadi birlik oluşturmuşlardır. İktisadi birliğin temel aynı pazarda bir araya gelebilmek, aynı üretim ilişkileri içinde bulunmaktır. Topluluk bilincini, ulusal bilinç haline getiren, halk kültürünü, ulusal kültür haline getiren, bütün ulusun aynı ruhi gelişiminde içinde olmasını sağlayan hep bu maddi temeldir. İktisadi yaşantı birliği bu nedenle tsyin edici bir öneme sa-

Toparlarsak:

Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüşlüğü tarihi bir haksızlıktır ve mevcut durumda, sosyalizm için sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil etmediği için "birleştirmek" mücadelesi, proletaryanın meselesi değil, pazara hakim olmak isteyen ulusal burjuvazinin, tarih boyunca hiç değişmeyen ve değişmeyecek olan meselesidir.

Kürdistan'da bugün tek bir ulustan söz edilemez. Çünkü, toprak, dil bölgesine rağmen sını sınırlarına zora dayalı olarak, asurlarca muhafaza edilmesi sonucu parçalar arasında ıktisadi birlik mümkün olmamıştır.

Bu durumda, hala dört parçada tek bir ulustan söz etmek ve birleştirmeye uğraşmak "ulusu sını olarak örgülemek"ten başka bir şey değildir.

Kürdistan'da, her parçada, ezilen ulus, ezen ulusun emekçileri ve azınlık milliyetlerle birlikte, mücadele ederek ve devrimi sürdürerek sosyalizmi kurabilir. Zulümden ve sömürden kurtulabilirler. "Birleştirme" görevini gündemin ilde bir maddesi yapmak bu mücadeleyi dolaylı hale sokmak anlamını da taşır.

Bütün bunlardan ötürü,

Partimiz, Türk, Kürt ve diğer azınlık milliyetlerden işçi sınıfının siyasal örgütü olarak, kendisini, çözümüne önderlik etmekle yükümlü gördüğü ulusal sorun:

Emperyalizmin kovularak, feodalizmin tasfiye edilmesiyle ülkenin bir bütün olarak yarı-sömürge olmaktan kurtarılması, Kürt ulusunun ezilen ulus olmaktan kurtulması, milli azınlıkların milli zulümden kurtulması sorunudur.

Bütün parçalarda bu şekilde yapıldığı takdirde, sorun köklü olarak çözülecektir!

Ulusal sorunun çözümlüde, Marksist-Leninistlerin temel ilkesi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına gelince:

Önce, Ulusların buna hakkı olduğunu teslim edenlerin ve bu hususta ne milliyetçi ne de sosyal şoven davranmayanların M-L'ler ve temsil ettikleri işçi sınıfı olduğunu belirlelim. Emperyalistler ve aşakları, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını yemimli düşmanlarıdır. Emperyalistlerin ve gericilerin işlerine geldiği yerde, bu hakka "saygılı" pozlar takınması tımsınen sinsi bir şekilde, bu hakka, kendi lehlerine gasp etmek içindir.

Çevremize baktığımızda, dünya uluslarının kendi kaderlerini tayin hakkı önündeki başlıca engellerden biri olan Amerika, şimdi Afganistan'da, Polonya'da ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının savunuculuğuna yapıyor. Rus sosyal emperyalistleri de, bütün Amerikan yarı-sömürgelerinde, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi hakkını savunurken, Afganistan'da bu hakkın en büyük düşmanı kesilmiştir.

Aslında onların sözünü ettiği "Hak" kendilerine... sömürge olma hakkıdır!...

İşçi sınıfının ulusların kendi kaderini tayin hakkı konusundaki görüşü, gayet açıktır ve sahtekarlıktan uzaktır. İşçi sınıfı bir kere daha bağında, bu hakkın en büyük düşmanının emperyalizmi ve dünya gericiği olduğunu ortaya koymaktadır. Emperyalizm ve gericilik yok edilmediği sürece ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına her zaman saldırı olabilecektir.

Emperyalizm ve dünya gericiği koğullarında uluslar kendi kaderlerini iste-

sovenizmin şampiyonluğunu yapar. Ezilen ulusun proletarya dışındaki halk sınıf ve tabakaları (ulusal ve küçük burjuvazi) ulusun kendi kaderini her zaman ayırma yönünde tayin etmesini isterler. Ezilen ulusun, ulusal burjuvazisi, zaten öteden beri milliyetçidir. Küçük burjuvazi ise sosyalist geçinir, ama bu meselede milli burjuvazinin dümen suyundadır.

Ezilen ulusun küçük burjuvazisi, sını karşılarında, ulusal burjuvazinin alternatifini sosyalizm ile ci lamakta, ezilen ulusun proletaryasının görüşü olarak sunmaktadır. İşçi sınıfı, ezilen ulusun her şart altında kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğunu, bu hakkı ayrılmak yönünde kullanmasına ulusun kendisinin karar verebileceğini, "kendi kaderini tayin etmenin" bir hak olduğu, bu hakkın ilde ayrılmak gerektiği şeklinde yorumlanmayacağı, ulusun isterse hakkını, ayrılmasına yönünde de kullanabileceği görüşündedir.

"Boşanmak" ayrı şeydir, "boşanma hakkı" ayrı. "Boşanma hakkına"

Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş olması tarihi bir haksızlıktır.

dikleri yönde tayin edebilmek için mücadele etmek zorundadırlar. Ancak sosyalizm veya demokratik halk iktidarı şartlarında bu hakkın istenilen yönde kullanılması sadece istemeyi gerektirir. Çünkü proletarya ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının gerçek anlamda kararlı savunucusudur. Onun ulusları köle etmek diye bir meselesi yoktur. Dolayısıyla meseleye soymak ve sömürmek için sahte bir yaklaşım içinde olması söz konusu olmaz.

Ulusların kendi kaderini tayin etmesi hakkı ulusun isterse ayrı bir devlet kurma hakkıdır. "Halkın kendi kaderini tayin hakkı" ise farklıdır ve halkın devrim yaparak iktidarı ele geçirmesi hakkıdır.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ulusun kendisine aittir. Bu hak dışardan kullanılmaz. Hakkın ulusun, proletarya dışındaki halk sınıf ve tabakaları (milli ve küçük burjuvazi) ezilen ulusun bu hakkı her zaman ayrılmasına yönünde tayin etmesini istemektedirler. Özellikle hakim ulusun, küçük burjuvazisi sosyalist geçinmesini, bu meselede de sürdürerek sosyal

sahip olan birisi, bu hakka sahip olduğu halde, boşanmak istemeyebilir.

"Ayrılmak" ayrı şeydir, "ayrılma hakkı" ayrı. Bu hakka sahip olan bir ulus isterse ayrılmayabilir. Nihayet bu bir hakktır. "Ulusların kendi kaderini tayin hakkını" tek düze bir yorumla "ayrılmak" olarak yorumlanması, konuya ulusal burjuvazinin bakış açısı ile bakmaktır.

İşçi sınıfı partisi, ulusların ayrılmasını değil, ayrılma hakkına sahip olmasını savunur. Her şart altında "ayrılmamayı" savunmak sosyal şovenizm, her şart altında "ayrılma"yı savunmak milliyetçiliktir.

İşçi sınıfı partisi, ezilen ulus bir kere bu hakka sahip olduktan sonra, ezilen ulusun hakkına, ayrılma veya ayrılmama yönünde kullanması sorunu ile karşılaştığında, meseleye ulusun kurtuluşu, ezen ulusun halkının devrim mücadelesi ve azınlıkların kurtuluşu için mücadelenin olduğu uluslararası proleter devrimi mücadelesinin genel menfaatleri açısından bakar.

Ezilen ulusun, kendi kaderini, ay-

rilma yönünde tayin etmesi, proleter dünya devrimini ne zaman güçlendirir ve doğru bir çözüm olur?

Eğer ezilen ulusta devrimci durum güçleniyor ve ezen ulusta geriliyorsa, mevcut durumdaki mesafenin kapatılmasını beklemek, ezilen ulusun kurtuluşunu geciktiriyorsa ve ezilen ulusun kurtuluşuna, ezen ulusa mensup halkın kurtuluşu mücadelesine tabi kılmak olacaksa, bu durumda ayrılmayı savunmak, proleter devrimi genel menfaadine uygundur. Çünkü bu durumda, ezilen ulus, hakkını ayrılmaya yönünde tayin etmesi ile birlikte, kısa zamanda kurtuluş mücadelesi başarıya ulaşacak ve üstelik ezen ulusa mensup halkın devrimci mücadelesine yardımcı olacaktır. Çünkü, mücadelede düşmanın yıpratılması söz konusu olduğu gibi ezen ulusa mensup halk devrim mücadelesinde sirtını dayayacak bir kale sahibi olacaktır.

(...) mücadelesini başarıya ulaştırarak imkân varsa bunu kullanmak her zaman ezen ulusun halkının mücadelesini ilerletir. Kurtuluş mücadelesinin kısa zamanda başarısı, diğerini olumsuz yönde etkileyemez.

Bu sebeple ayrılmayı savunmak, işçi sınıfı için belli koşullara bağlıdır. Ama ayrılma hakkının kayıtsız şartsız savunulması işçi sınıfı için zorunludur. (...) Ezilen ulusun kurtuluş mücadelesinin ayrılmaya halinde kısa zamanda başarı kazanacağı söz konusu olduğundan, işçi sınıfı ayrı örgütlenmeye girer ve ezilen ulusun işçi sınıfının politik örgütü yaratılarak mücadeleye önderlik eder.

Farklı bir durum da söz konusu olabilir.

Ezilen ulusta, devrimci durum yükselir, mücadele gelişir, ancak önderlik küçük veya millî burjuvazinin olur. Bu durumda, ezen ulusun halkı, mücadeleyi desteklemelidir. İşçi sınıfına gelince; işçi sınıfı bu mücadeleye katılarak, önderliği ele geçirmeye; hiç değilse, başarısından sonra küçük veya ulusal burjuvazinin iktidarı emperyalizme teslim etmesini önlemeye ve iktidarı devralmaya çalışmalıdır. Bu görevler şüphesiz, daha mücadele başarıya ulaşmadan ayrı örgütlenmeyi gerektirir. Bir kere ulus, önderlik kimde olursa olsun ayrılmak kararını vermiş ve mücadelesi, ezen ulusun halkın mücadelesinden daha da yükselerek kısa zamanda başarı vaad ediyorsa, böyle bir durumda, hala ayrılmayı savunmak sosyal şöve-

nizdir.

Fakat böyle olmacağı halde ayrılmak, ezilen ulusun kurtuluşunu çabuklaştırmadığı halde, ayrılmayı savunmak maflıyeçil bir tavadır.

Ezilen ulusun ayrılmaması, kurtuluşunu çabuklaştırmadığı halde, ve ezen ulusta, devrimci durumun daha yüksek olduğu durumda, ayrılmaması savunmak, bütün milliyetlerden halkın menfaadlerine uygun, tek doğru çözümdür.

Bir hususu daha belirtelim.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, aynı zamanda isterse ayrı örgütlenme hakkı anlamına gelir. İşçi sınıfı ayrılmaya karşı olduğu durumlarda, ulusun ve ulusun bir bölümünün (...) yönünde mücadelesi karşısında işçi sınıfı ikna yöntemlerinden başka bir yöntemle asla başvurmaz. Bir yandan mücadeleyi emperyalizme ve uşaklarına karşı destekler, bir yandan da kendi çözümlü yönünde ikna etmeye çalışır.

İşte işçi sınıfının ulusların kendi ka-

kelerin sosyal ve iktisadi koşulları kitlelerin yoksulluk ve sefalet içinde (...)

(...) Bir Tarih'te, Profilo'da olduğu gibi işçiler kitle halinde silaha sarılıyor, düzene kafa tutuyorsa, köylüler toprak ağalarına karşı mücadelelerini yükseltmiş, yer yer kitleler halinde işgaller geliştiriyorsa, diğer halk sınıf ve tabakaları düzenden alabildiğine hoşnutsuz ve bu hoşnutsuzluklarını yaptıkları gösteriler direnişlerle, her vesile ile ortaya koyuyorlarsa, tepesinden de önemlisi, ezilen ulusta sınıf mücadelesi ile birlikte, ulusal kurtuluş mücadelesinde de ezilen ulusun çok önemli bir kesiminde aktif olarak desteklenen bir mücadele halini almışsa, bu somut durumda devrimci durumun yükseldiğinden söz etmek gerekir.

Ezilen ulusta, devrimci durumun seviyesi böyle olduğu halde ezen ulusta, muhalefet (mevcut olmakla birlikte) hala emekleme aşamasında ise, yer yer grevlerle, direnişlere rastlamakla birlikte bu direnişlerin hem nicel hem nitel durumu (yani

İktisadi birliğin temeli aynı pazarda biraraya gelebilmek, aynı üretim ilişkileri içinde bulunmaktır.

derlerini tayin hakkı ve ayrılmaya sorunlarına ilişkin görüşleri genel olarak bunlardır.

İşçi sınıfı mesela hakkında açık seçik görüşlere sahiptir. Kürt Türk ve diğer millî sınıflardan işçi sınıfı ayrılmayı aşağıdaki hallerde savunacaktır.

Kürdistan'da, kendi kaderlerini tayin hakkını ayrılmaya yönünde kullanmak, Kürdistan'da devrimi yaklaşıtıyorsa, böylece Ortadoğu da ve dünyada proleter dünya devrimci mücadelesi, İran, Irak, Suriye ve Türkiye'de devrim olmadan Kürdistan'da bir üs kazanmak imkânına sahipse işçi sınıfı ayrılmayı savunacaktır.

.....

Devrimci durumdan kast edilen, yönetilen sınıfların (yani sömürülen sınıfların) artık eskisi gibi yönetilmek istememesi ve bir değişiklik istemesi, bu temelde oluşan muhalefet neticesinde, yöneten (yani sömürücü) sınıflarında, eskisi gibi yönetememeleri ve sömürde müşkilat çekmeleridir.

Ezilen halkların ve uluslarda, devrimci durum sürekli olarak vardır. Bu il-

sayı olarak çokluğu ve nitel olarak ekonomik mücadele sınırları aşp aşmadığı) ezilen ulustakinden daha geri bir seviyede ise, ezen ulusta, devrimci durumun gerilediğinden söz etmek gerekir.

Şüphesiz bu hususta kalıp veya reçete yoktur, birinde 10 grev, diğerinde 2 olursa, birinde 10 legal diğerinde 3 tane olursa, diye bir kalıp koymak yanlış bir anlayıştır. (...)

İşçi sınıfının, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkını (UKKTH) ayrılmaya yönünde kullanması gerektiğine inandığı vakit, buna teşvik eder, ayrı örgütlenmeyi birleştirerek, ezilen ulusu, yakın bir devrim itimâli için seferber eder.

Bundan başka hallerde işçi sınıfı hakkında ayrılmaya yönünde kullanılması savunulabilir mi? ...Savunabilir. Mesela Kürdistan sonucunda eğer Kürdistan (...) için mücadelesi, Kürdistan'ın birleşmesini gerektiriyorsa, mevcut bölünmüşlük durumu sınıf mücadelesini engelliyor, veya başarısını geciktiriyorsa, böyle bir durumda işçi sınıfı Kürdistan'ın birleştirilmesini programını koyar. Doğal olarak böyle bir durumda, Kürdistan'ın birleştiril-

Ezilen ulusta, devrimci durum yükselir, mücadele gelişir, ancak önderlik küçük veya milli burjuvazinin olur. Bu durumda, ezen ulusun halkı, mücadeleyi desteklemelidir. İşçi sınıfı bu mücadeleye katılarak önderliği ele geçirmeye; hiç değilse, başarısından sonra küçük veya ulusal burjuvazinin iktidarı emperyalizme teslim etmesini önlemeye ve iktidarı devralmaya çalışmalıdır.

mesi için mücadele, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ayırılma yönünde kullanmasını gerektirir. Bunun ilk anlamında ayrı örgütlenmedir. Yani ezilen ulusun sınıf ve tabakalarının, hakim ulusun halk sınıf ve tabakalarından başka sınıf örgütlerinde örgütlenmeleri gerekir.

Her ne kadar ML ile cilalanmış olsa da, gerektiğinde ulusal burjuvazinin çıkarlarını yansıtan ilde ayrılma ve doğal olarak ayrı örgütlenme görüşü, bir takım temelsiz gerekçelerle kanatlanmak istenmektedir. Öyle ki, bir kısım küçük burjuva hareketler "Kürdistan'da artık ML kadrolar vardır" diyerek, bunu kadro varlığı veya yokluğu ile de açıklamak istemektedir.

Aynı şekilde, "her ülkenin devrimcileri, kendi ülkesinde devrim yapmalıdır" şeklindeki doğru görüşü mekanik bir tarzda yorumlayarak, sanki, "her ülkenin devrimcileri önce başka ülkenin devrimini yapmalıdır" diye görüşleri sürüyormuş gibi, bir ön yargı yaratmak istemektedirler. Bu yanlış görüş sahipleri, sarkı ulusun kendi kaderini ayırılma yönünde tayin etmesini (proleter devrimin genel menfaatlerine uygunluğu bakımından teşvik etmek, yani ayrılmamayı savunmak, ezilen ulusun (...) ezen ulusun devrimi için kullanmak anlamına gelmiş gibi sakat, temelsiz görüşler ileri sürmektedirler.

Kitlelerin geri bilincine hitap ederek, onlarda önyargı yaratılmaya çalışılıyor. Buna göre "ayrılmak halkın" herkes kendi devrimini yapın" "ayrılmamak" Türkiye devrimini, Kürt ulusunun devrimci güçlerini (...) vs.

Bu yanlış görüş sahipleri çelişmeler ve devrim süreci konusunda da yanlışlık yapmaktadır. Buna göre Türkiye'de sınıfsal kurtuluş, Kürdistan'da ulusal kurtuluş

gündemindedir. Bu süreçler ayrı süreçlerdir. Dolayısıyla ayrı devrimler için ayrı örgütlenmek gerekir" diyorlar. Görüşün yanlışlığın cevap verebilmek için kısa bir açıklama yapmak zorundayız.

Bugün Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi ile, sınıfsal kurtuluş mücadelesi, birbirine kopmaz bağlarlı bağlı olan iki ayrı süreç değil, tek bir süreçtir. Kürdistan'da sınıfsal kurtuluş mücadelesinin önündeki engelle dokunmadan, onları karşıya almadan, ulusal kurtuluşu gerçekleştirmek imkansızdır. Çünkü Kürdistan'ın iktisadi ve sosyal yapısının bir sonucu olarak ulusal kurtuluş mücadelesinin hedefleri ile, sınıfsal kurtuluş mücadelesinin hedefleri, birbiriyle kaynaşarak, tek bir hedef haline gelmiştir. Bu durumda Kürdistan'da ister ulusal kurtuluş, isterse sınıfsal kurtuluş mücadelesi olsun aynı hedefe yönelmek durumundadır.

Aynı şekilde Türkiye'de Türk halkının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, tek bir süreç olarak kaynaşmıştır. Türkiye'de demokrasi mücadelesini bağımsızlık mücadelesi önündeki engellere dokunmadan başarıya ulaştırmak mümkün değildir.

Bütün bunlarla birlikte, Kürdistan'da ister sınıfsal ister ulusal kurtuluş mücadelesini, Türkiye'de (...)de olan demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin (...) hedeflerine dokunmadan başarıya ulaştırmak mümkün değildir.

(...)
Burada şunu belirtmeliyiz. Bugün, milli çıkarım satmış, hainleşmiş Kürt kompradorları ve toprak ağaları ile Türk hakim sınıfları, bugün artık tek bir sınıf haline gelmiştir. Yani, Kürt komprador ve toprak ağalarının, Türk hakim sınıfları karşısındaki durumu ile, Türk hakim sınıf-

larının emperyalizm karşısındaki konumunu birbirinden ayırdetmek gerekir. Emperyalizm ve Türk hakim sınıfları menfaatlerine tekabül eden iki ayrı karşı-devrimci mihrak. Ama Kürt kompradorları ve toprak ağaları ile Türk hakim sınıfları, iki ayrı karşı-devrimci mihrak değil, tarihle birlikte, birbirleriyle kaynaşmış tek bir mihrak.

Bütün bunlardan ötürü, "Kürdistan'da ayrı devrim süreci yaşanmaktadır. Türkiye'de ayrı, bu nedenle ayrılmak gerekir vb." yönlü propağandaları, olayın özünün önüne, biçimini çıkartmaktan ve biçimsel ayrılıklardan "ayrılık" için bahane dizmekten başka bir anlam ifade etmez.

Ekim devrimi öncesinde, Lenin'in "bizim sömürgelerimizle, ezilen bağımlı uluslarımız" dediği ulusta ve çarlıkta, gündemde olan çelişme ve devrim aşaması aynı mıydı? Orada, birlikte örgütlenmek, ezilen ulusların ve sömürgelerin devrimini yeni ulusal kurtuluş mücadelesini, çarlık Rusya'sındaki halkın sınıfsal kurtuluş mücadelesine tabi kılmak anlamına geliyordu.

Bir kısım yanlış görüşler "ayrı örgütlenmek" (...) Kürdistan devrimini ilerletir mi, geriletir mi? (...) bir araştırmaya yapmak yerine, buna peşin karar vermekle yeneden icatları peşinledirler.

(...) Biz Kürt milliyetinden ML olarak ayrılma değil birleşme taraftarıyız. Ayrılmak ile ayrılmamak arasında (kâr ve zararlaraya eşit olduğu bir durumda) tercih yapmak zorundayız. (...) Tercihimiz her zaman, çeşitli milliyetlerden halkın ortak sınıf örgütlerinde toplanması Kürt ve Türk halkının, azınlık milliyetlerden emekçilerin tam hak eşitliğine dayanan iktidarı yönünde yapacağız. Milliyetçilik ile mücadele, bizim için ilna sevelyesini aşmadan, ancak yürütülmesi acil bir ideolojik görevdir.

Bugün Kürdistan'da bir kısım küçük burjuva hareketlerin, (Marksist-Leninist geçinmelerine rağmen) milliyetçiliğe karşı mücadele yerine, sosyal güvenimize karşı mücadeleyi esas almaları ve her önlerine geleni "sosyal güven" olarak nitelendirmeleri tesadüfi değil, sınıfsal özelliklerinin bir sonucudur. Milliyetçilik dümen suyunda olan küçük burjuvazi, milliyetçiliğe karşı mücadele edemez. Bu kendisine karşı mücadele anlamına gelir. Ve mümkün değildir. Bu görev, ezilen ulusun

ML'lerindir.

Aynı şekilde Türkiye'de bir kısım küçük burjuva hareketlerin (ML geçinmelerine rağmen) sosyal güvenliğe karşı mücadele etmek yerine, milliyetçiliğe karşı mücadeleyi esas almaları ve her kim ki "ayrılmayı" savunuyorsa, onlar "milliyetçi" olarak nitelendirilmeleri tesadüfi değil, sınıfsal özelliklerinin bir sonucudur. Şövenizmin dümen suyunda olan küçük burjuvazi sosyal güvenliğe karşı mücadele edemez. Bu kendi kendine karşı mücadele etmesi anlamına gelir ve mümkün değildir. Bu görev, ezen ulusun ML'lerindir.

Bu gün Kürdistan'da sınıf mücadelesi ile ulusal kurtuluş mücadelesinde yeniden yükselmeye başlamıştır.

(...)

Türk ve Kürt (...) ML'ler ulusal (...) milliyetçi kabuğu kırmış. (...) Proleter devrimci mücadelesi açısından bakmaya başlamışlar. Çeşitli milliyetlerden halkın ortak sınıf örgütlerinde toplanmasının önündeki en önemli engellerden birisi de güvensizliktir. (...) küçük burjuva örgütler, ulusal sorunun çözümü konusunda, hakim ulus milliyetçiliğini, ML'le cilalayarak piyasaya sürmüşler, hatta bir kısmı kayda değer mesele olarak görmemiştir. Bu hususta M.Suphi önderliğindeki TKP içinde böyledir. Biz mirasçısı olduğumuz M.Suphi önderliğindeki, TKP'nin sorun karşısında sessiz kalarak sosyal güven bir konuma düşmüş olduğunu açıkça belirtiriz. Ya ki, bu tarihten partimizin kuruluşuna kadar, sorun karşısında sosyal güven tutum egemen olmuştur. Partimizin doğuşu bu konuda tam anlamıyla bir dönüm noktasıdır. Artık bu tarihten sonra Kürdistan'da bir ulusun var olduğunun, dolayısıyla; bu ulusun kendi kaderini istediği yönde tam etmeye hakkı olduğunun kararı bir savunucusu doğmuştur. Bu yüzden Türk hakim sınıfları ve bir kısım akımlar, partimizi "kürtçülük"le eleştirmekten geri durmamışlardır.

Ne zaman ki, Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi yükselmiş, o zaman, sosyal güven hareketlerin dizleri tutmuş, işlevsel saldırılarla yenilmeyerek, askeri saldırılara başlamışlardır. Bu hareketler her ne pahasına olursa olsun, Kürt ulusunu kendi kaderini ayırma yönünde tam etmesine karşıdır ve bu yüzden saldırmaktadırlar.

Bir kısım iki yüzlüler ise, "sömürgecilik teorisi" ni ve "ayrılmayı" savunmanın (...) hesabına bir çarpıda görüş değişti-

mişler ve sahte tutumlarını bir kez daha su yüzüne vurmuşlardır.

(...)

Daha önceden, belirttiğimiz gibi biz ezilen ulus Marksist Leninistleri, birliğin savunucularıyız. Biz, ayrılma ile ayrılmamanın; kâr ve zararın eşit olduğu bir durumda, birlikte yana tavır koyarız. Ancak bu, kuru bir iyi niyet gösterisi değildir. Bizler nihayet, bütün dünyada, ezilen halkların kardeşçe yaşadıkları, sınıfsız bir dünya savunuyoruz. O halde bu fırsatta halkları birliğe çağırarak, kaynaştırmak, işçi sınıfının nihai hedefine uygun bir tavidir.

Bizler, sosyal şövenizme karşı mücadelenin esas savunuculuğunu, Türk marksist-leninistlerine bırakıyoruz.

(...)

Bizler tarihin köklerine dayanan düşmanlıklardan kaynaklanan güvensizliği törpülemeyi ve gidermeyi görev kabul ediyoruz. Kürt ulusunun, tarihi boyunca kalledilmesinden kaynaklanan "Türk düşmanlığını" Türk hakim sınıflarına düşmanlığa dönüştürmeye, Kürt halkı ile Türk halkının kardeşliğini uluslararası, bütün ezilen halkların kardeşliğinin bir halkası olarak anlatmaya çalışacağız.

Sarıyoruz bize düşen budur...!

Kürdistan'ın siyasi statüsü konusundaki görüşlerimize gelince:

Birinci olarak, şunu belirtmemiz gerekir. Günümüzde Kürdistan'da öyle bir ön yargı yaratılmıştır ki, devrimci çevreler, Kürdistan'a "sömürgeci" denmediği vakit, bu görüş sahibini bir çarpıda pekala sosyal-şöven olarak nitelenebilmektedir. Devrimci çevrelerde, Kürdistan'a "sömürgeci" demek adeta, Kürdistan'da milli zulmün olmadığını söylemektir. Bu ön yargının bilinçli olarak yaratıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu nedenle, Kürdistan'ın sömürge olmadığını ileri sür-

mek, anti-pati toplamak için yeterli olmamaktadır. Kürdistan'da milli zulmün olduğunu veya olmadığını söylemek, Kürdistan'ın sömürge olduğu veya olmadığı söylemekle eş tutulduğunda bir kısım küçük burjuva hareketler hemen yön değiştirip, bir taban tutuma yoluna girerler. Bu kuyrukçu tutuma, faydacı tutuma eleştirmek şimdi konumuz değildir.

Partinin, Kürdistan'ın siyasi statüsü nü tesbit ederken milliyetçi akımın yarattığı önyargıdan etkilenmediği gibi, hakim ulus milliyetçiliğine ve sosyal şövenizmden de etkilenmez. Onun maddi gözlemleri vardır ve meseleye bakmak için bir başkasının gözlemlerini kullanması gerekmez!

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı bütün dünya ulusları için bir depremi beraberinde getirmiştir. Yeryüzünde ülke statülerinin bu kadar sık değiştiğine, tarihin hiç bir döneminde şahit olmamıştır. (...)

Kürdistan'ın siyasi statüsü I. emperyalist savaştan sonra, emperyalistlerce, Lozan'da tesbit edilmiştir. Buna göre, Kürdistan dörde bölünmüştü, emperyalizmin ve usakların her parçadaki menfaatlerinin korunup-kullanılması, o parçanın ZOR'la dahil edildiği ülke hakim sınıflarına verilmiştir. Türkiye sınırlarına dahil edilen bölümlü içinde böyle olmuştur. Emperyalistler ve usakları hali hazırdaki, "Misaki Milli" içinde kalan; Türk halkı, Kürt ulusu ve milli azınlıklar üzerindeki menfaatlerini korumak ve genişletmek konusunda, yaptıkları pazarlık sonucu; bunun bir devlet eliyle (ancak Türk hakim sınıflarının kontrolünde olması kaydıyla) ülkedeki bütün milliyetlerden, kompradorlar ve toprak ağalarının elindeki bir devlet eliyle korunmasında anlaşmışlardır.

Lozan'da her milliyetten fertlerin "hususî ticarî münasebetlerden" ya-

İşçi sınıfı, ezilen ulusun her şart altında kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğunu, bu hakkı ayırmak yönünde kullanmasına ulusun kendisinin karar verebileceğini, "kendi kaderini tayin etmenin" bir hak olduğu bu hakkın ille de ayrılmak gerektiği şeklinde yorumlanamayacağı, ulusun isterse hakkını ayırmama yönünde de kullanabileceği görüşündedir.

saklanmayacağı hükmi vardır. Bu hükümün, o dönemde, hala Osmanlı ekonomisinde önemli bir yeri olan, Rum ve Ermeni kapitalistlere yönelik olduğu ileri sürülse de, esasta bütün milliyetleri kapsayacağı doğum, Milliyet, dil, ırk ve din farkı" gözetilmeyeceği kaydına bağlanmış. Türk hükümetinin, aksi yönde "hiç bir kanun" çıkarmayacağı da bu kayda eklenmiştir.

Burada sözü edilen "hususî ticarî münasebetler" hakkı şüphesiz, her milliyetten kompradorlar ve toprak ağalarının hakkıdır. O tarihte bu hakkın ancak emperyalizme ulaşıklik yönünde kullanılacağı açıktır.

Nitekim, bu emperyalistlerin, bahsettiğimiz bu "hak" sayesinde ki, Türk devleti ayrı zamanda Lanen Makzume'nin, Şelleyan'ın Vitali Hakk'o'nun, Kinyas Kartal'ın, M.Celal Bucak'ın da devletidir. Ancak hiç unutmamak gerekir ki, gene bu anlaşma sayesinde devlet en çok Koç'un, Sabancı'nın Bodur'undur.

Eğer Lozan'da emperyalistler, bütün milliyetlerden patronların ve ağaların "hususî ticaret münasebetlerine" (...) kayda bağlanmasaydı, yani her milliyetten sermaye sahiplerine ve toprak ağalarına kendisine ulaşıklik etme ve bunun ücretli ulaşıklik (-) Ama Şimdi böyle olmamaktadır. Şimdi diğer Milliyetlerden kompradorlar ve toprak ağalarında pay almaktadırlar.

Eğer bugün Kürdistan'da bir sömürge ülkede, olabileceğinin çok fazlası üzerinde sermaye var ise, bu Lozan'da tespit edilen statüden kaynaklanmaktadır. Bunun üzerinde duralım.

"Sömürge ülkelerde, sermaye ya hiç yoktur, ya da yok denecek kadar azdır". Aynı şekilde, bu "Az" olan sermaye kayıtsız şartsız "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olabilir. Aksi takdirde, bir sermayeden söz etmek, bir sömürge için mümkün değildir.

"Siyasal bağımlılık koşulu içinde var olmak, emperyalizme, siyasal bağımlı olmayı (yani kompradorluğu) kabul ettikten sonra var olmak anlamına gelir. Sömürge ülkelerde, emperyalizm sömürü alanlarını, fiilen koruduğu gibi, sömürde de aracıya (kompradorluğu) gerek duymaz. Bu sebeple, sömürge ülkede, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olabilen sermaye kesinlikle "az"dır. Çünkü, çok olmasının emperyalizmin için gereği yoktur.

Acaba, bugün Kürdistan'da sermaye, sömürge bir ülkede "siyasal bağımlılık koşulu içinde" olabilecek kadar az mıdır?

Hesap edinki bu "az"lık öyle bir "az"lıktır ki, bir adam ötesinde "Hiç" olmamak vardır. "Sömürge ülkelerde sermaye ya hiç yoktur, yada çok az vardır" demek, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olabilen sermayenin, varlığı ile yokluğu arasında pek bir fark olmadığı anlamına gelir. Acaba bugün Kürdistan'da sermaye varlığı yokluğu ayırtedilemeyecek kadar az mıdır?

Eğer "az" deniliyorsa, bizde az olmadığını ispatlayalım.

Siyasal güç maddi gücün bir yansımasından başka bir şey değildir. Bugün, Kürdistan'da sermaye miktarı konusunda kesin rakam verebilecek materyallerden yoksun olduğumuz bir durumda, Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının siyasal gücüne bakarak, bir fikir sahibi olabiliriz. İstisnasız her dönemde Kürt komprador ve toprak ağaları (devlet üzerindeki siyasal gücün bir yansıması olan) parlamentoda, % 15-20 arasında değişen oranda yer tutmuşlardır. Bunun bir tesadüf olmadığı, aksine bir statü sorunu olduğu açıktır.

Bir kısım küçük burjuvalar, Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının "hain" olduklarından ötürü, onların Kürt sayılmayacağını, dolayısıyla iktisaden ifade ettikleri gerçeğin, Kürt ulusu için önemli olmadığını ileri sürüyorlar.

Kürt kompradorları ve toprak ağalarının hain olması başka şey, siyasal statü açısından ifade ettikleri gerçek ayrı şeydir. İster ezen, ister ezilen ulusa mensup olsun komprador burjuvazi ve toprak ağaları haindir. Fakat, bu onların iktisadi ve siyasi yapıdaki yerlerini görmemizi engellemez.

Kürdistan'da sermayenin durumu hundan ibaret değildir. Kürdistan'da birde "Millî sermaye", yani, ulusal burjuvazinin elindeki sermaye vardır. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının sermayesi gerek emperyalist sermaye ile, gerekse Türk komprador burjuvazi ve toprak ağalarının elindeki sermaye ile bütünleşmiştir. Millî sermaye ise ulusal burjuvazinin, henüz emperyalistlerle kompradorluk ilişkisine girmemiş olmasından ötürü, emperyalist sermaye ile kaynaşmamıştır. Bu sermaye kompradorların elindeki sermayeden çok azdır ve gelişmemektedir. Çünkü, hem emperyalizmin, hem de Kürt ve Türk komprador burjuvazi ve toprak ağalarının baskısı altındadır. Bugün Kür-

distan'da varlığı (bir takım siyasî hesapların temeli olsun diye) titizlikle inkâr edilen emperyalizmden ve ulaşıklardan bağımsız olarak varlığını sürdüren, küçük sermaye sahipleri ulusal burjuvazi içinde yer alırlar.

Kürdistan'da sermayenin diğer bir özelliğine daha değinmemiz gerekmektedir.

Acaba, yeryüzünde, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" oluşan ve "ya az var yada hiç yok" olan sermayenin, haklım ulusun işçilerini sömürmek için kullanılabildiği, bu hakka ve bu güce sahip bir sömürge sermayesi var mıdır?

Emperyalizm, kendisine "siyasal bağımlılığı" kabul eden bir sermayenin varlığına izin verdiği vakit, "çok az var" olabilen bir sermaye, sömürgeci ülkenin işçilerini sömürecek kadar güçlenemez ve bu hakka, olanağa sahip olamaz!

"İstisnalar kaideyi bozamaz" ancak, Kürdistan'da bir istisnadan söz edilemez. Bu bir sistem, bir statü meselesidir. Bugün Kürdistan'da komprador burjuvazi ve toprak ağalarının, bir yarı-sömürge statü içinde var olabileceği kadar geniş olmadığı, ancak bir sömürge ülkede de olamayacak kadar geniş olduğu açıktır.

Kürdistan'ın ekonomisini incelemeyi sürdürelim.

Çünkü, ancak Kürdistan'ın ekonomisinin, bir sömürge ekonomisi olmadığını ortaya koyduğumuz vakit, mesele daha kolayca anlaşılacaktır.

Sermaye, meselenin bir yanısıdır. Ve gördük ki, Kürdistan'da var olan sermaye, sömürge bir ülkede var olabileceğinin çok üstündedir.

Sermayenin "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olması o sermayeyi elinde bulunduran sınıfın "siyasal bağımlılığı" kabul etmesi anlamına gelir. Siyasal bağımlılığı kabul ederek var olan bir sermaye sınıfı, komprador burjuvaziden başka bir sınıf olamaz. Bu durumda "ya hiç yok, yada çok az var" olabilen sermaye (...)

(...)

Emperyalizm, nereye giderse gitsin "kendi geleneklerini götürür". Savunmamızın bir çok yerinde komprador kapitalizmi tanımlarken, onu emperyalizmin getirip geliştirdiğini belirtmiştik. Emperyalizm, hem sömürge ülkelere, hemde yarı-sömürge ülkelere bir kapitalizm götürür. Ancak mesele değiştiğinde sömürge ülkedeki kapitalizm ile yarı-sömürge ülkelerdeki komprador kapitalizmin nispe-

ten farklı olduğunu görüyoruz.

Yarı-sömürge ülkelerde, komprador kapitalizm, öncelikle bir komprador sınıf yaratmayı gerektirir. Nasıl ki, tekelci kapitalizm, bir tekelci burjuvazi demekse, aynı şekilde komprador kapitalizmde komprador burjuvazi demektir. Bu nedenle yarı-sömürgeleere, emperyalizmin getirdiği komprador kapitalizmin sınıfsal yan-sınması olarak komprador burjuvazi doğur. Fakat sömürgelelerde durum böyle değildir. Emperyalizmin sömürge ülkelere götürdüğü kapitalizm bir komprador sınıf aracılığı ile geliştirilen komprador kapitalizmden farklıdır. Sömürge ülkelerde, emperyalizm, bir aracı-üşak sınıfa gerek duymadan, bunları yokluğundan doğan boşluğu da bizzat kendisi doldurarak, komprador kapitalizmi doğrudan kendisi geliştirir. Sömürge ülkelere emperyalizmin getirdiği kapitalizmin, komprador burjuvaziyi yaratmadığı halde gene de komprador kapitalizmin oluşmasını sebebi ona emperyalizmin getirmiş olmasıdır.

Bugün Kürdistan'da mevcut olan komprador kapitalizm, doğrudan emperyalizm tarafından değil, komprador burjuvazi aracılığı ile geliştirilen kapitalizmdir. Bu yanıyla da, sömürge bir ülkeden farklı bir iktisadi olgudur. Emperyalizmin Kürdistan'da geliştirdiği komprador kapitalizmde aracı olan sınıf hem Türk hem de Kürt kompradorlardır.

Kürdistan'ın sömürge bir ülkenin ekonomisinden tamamen farklı olan ekonomik gerçekleri, genel olarak bunlardır. Meseleye, birde hakim ulusun ekonomisi açısından bakmak gerekir. Bir kısım küçük burjuva hareketler, Kürdistan'a "sömürge" dedikten sonra, Türkiye'ye de rolünü veriyorlar. "Metropol."

Olayları, olguları olduğu gibi görmek yerine görmek istediğimiz gibi göstermeye çalışmak, hiç bir zaman bizi gerçeğe yaklaştırmaz. Meseleye değinmeli.

Tarih boyunca Kürdistan'da ekonomik ilhak gerçekleştirilmeyen bir Türk ekonomisi, acaba Kürdistan'ın ekonomik olarak ilhak edebilecek seviyeye ne zaman ulaşmıştır? Yarı-feodal bir ekonomi, başka yarı-feodal ekonomiyi ilhak edebilir mi? Daha doğrusu ekonomik olarak emperyalizm tarafından yarı-sömürge koşullar içinde ilhak edilen bir ekonomi başka bir ekonomiyi ilhak edebilir mi? Sorular çoğaltılabilir.

Bir ülkenin başka bir ülkeyi sömürgeleştirebilmesi için (eğer bu bir askeri is-

tiladan ibaret olmayacaksa) her şeyden önce iktisadi yapısının buna elverişli olması gerekir. Emperyalizm ve Proleter devrimleri çağında yalnız kapitalist ülkelerin sömürge edinme imkanları vardır. Çünkü, bir ülkeyi sömürge edinebilmek için, o ülkeye götüreceği yüklü bir sermaye, aynı şekilde tamamen olmasa da esas olarak, üretim araçları üreten bir ekonomiyi sahip olmak gerekir. Günümüzde, emperyalist ve kapitalist iktisadi yapıların dışında, dünyanın geri kalan bölümünde, yarı-feodal iktisadi yapı hüküm sürmektedir. Türkiye, kapitalist bir ülke değildir. (...) Burada şunu belirtelim ki, Türkiye'de ne burjuva demokratik devrim, ne de Prusya usulü bir hareketle feodalizm tasfiye edilememiştir. Bu iki yolun dışında kapitalizm, başka bir yolla hakim hale gelmek imkanına sahip değildir. Bugün, Kürdistan'ın sömürge olduğunu kanıtlamak için, kendimizi Türkiye'nin kapitalist bir ülke olduğunu kanıtlamaya zorlamak, hatalı bir tutumdur.

Türkiye, yarı-feodal bir iktisadi yapıya sahiptir. Nicel farklılıklar meselenin özünü değiştirmez. Aynı şekilde Kürdistan'da iktisaden yarı-feodaldır. Bu durumda, yarı-feodal bir ekonominin, başka bir yarı-feodal ülkeyi sömürgeleştirebileceğini ileri sürmek açıkça ortadadır ki, hatalı bir görüştür.

Bir kapitalist yarı-sömürge, sömürgesi olabilir. Çünkü, kapitalist bir ülke demek, her şeyden önce, sermaye ve üretim araçları üretmek demektir. Ülke kapitalist olmasından ötürü, sömürge edinme imkanına sahiptir. Ancak buna siyasi statüsü (yani yarı-sömürge olması) bazı durumlarda engel teşkil edebilir. Bu yarı-sömürge kapitalist ülkeler genellikle yarı-sömürge olmadan önce, sömürge sahibi olan ülkelerdir.

Bugün Türk ekonomisi de yarı-sömürge koşullar içinde olabilecek ölçüde ilhak edilmiş bir durumdadır. Bunun sonucu olarak, milli kapitalizm tahrip edilmiş, ülkenin kendi iktisadi gerçeği olan yapı tahrip edilmiş, yerine emperyalizm, komprador kapitalizm geçirilmiştir. Türk ekonomisinde ilhak bu temeldedir.

Kürdistan'a baktığımızda, Kürdistan'da mevcut olan komprador kapitalizm, Kürdistan ekonomisini esas olarak ilhak eden emperyalizmin getirdiği bir kapitalizmdir. Bu ilhak sonucudur ki, Kürdistan'da milli kapitalizm çok çabuk kalmıştır. Bugün Kürdistan ekonomisinin temel ger-

çeği emperyalizmdir. Bunu gözdenine almadan ekonomik ilhaki, yarı-feodal bir ekonomiye bağlamak hatalıdır. Bu sebeptendir ki ayakları havada metropol teorileri ileri sürmek, aslında Türk ekonomisine, hakkı olmayan bir ilerlilik bahçetmek olur. Ayrıca bazı okuldanelerin ileri sürdükleri gibi, buzdolabı, çamaşır makinesi üretmek, otomobil vb. motorlu araçları kaborta etmek, ağır sanayi değil, esasta tüketime yönelik bir komprador kapitalizmin ürünüdür. Komprador kapitalizmde temel olan (üretim değil) tüketim araçları üretmektir. Bir buzdolabı, çamaşır makinesi veya otomobil (ki kaidi ki sadece kaportası) motorlu tüketim araçlarından başka bir şey değildir.

Buraya kadar:

*Kürdistan'ın siyasi statüsünün Lozan'da tespit edildiğini ve emperyalistlerin Kürt ticaret burjuvazisine ve toprak ağalarına da usaklık hakkı verdiği.

*Kürdistan'ın ekonomisinin, sömürge ekonomisinden (sermaye, burjuvazisinin ve kapitalizmin özellikleri bakımından) farklı olduğunu.

*Türk ekonomisinin, yarı-sömürge koşullar içinde ilhak edilmiş bir ekonomi olduğunu ve başka bir ekonomiyi ilhak edebilecek yeterlilikte olmadığını ortaya koydu. Bundan sonra, bir kaç hususu daha belirledikten sonra, belirleme yapabiliriz.

Bugün Türkiye'nin (ya yeni sömürge ya da) yarı sömürge olduğunu büyük çoğunluk kabul eder. Türkiye'de bir devlet vardır, ancak bağımsız değildir. Bağımsızlığı tartışılmaktadır. İşte bu özellik, bir yarı-sömürgeyi sömürgeci sınırdan temel kıstastır. Yani sözde siyasi bağımsızlık, yarı-sömürgeleerde var, sömürgeleerde ise yoktur.

Bu genel doğrudan hareket edildiğinde, Kürdistan'da Kürt hakim sınıflarının elinde, bir Kürt devleti, yani sözde siyasi bağımsızlığın aracı olan bir devlet yoktur. Dolayısıyla, Kürdistan'a sömürge demek yanlış olmasa gerekir. Gerçekten de mesele tartışılmadığı zaman böyle düz ve yüzeysel bir mantıkla, Kürdistan'a sömürge bir ülke demek gerekir. Ancak Kürdistan'ın Lozan'da tespit edilen statüsü incelenip, bugünkü somut durum da ortaya konduğunda, Kürdistan'ın bir yarı-sömürge olmadığı gibi bir sömürge olmadığı anlaşılabilir.

Lozan'da, Kürt kompradorların ve toprak ağalarının usaklık hakkı elde

ettğini biliyoruz. Ancak Lozan, bu hakkı tescilli olarak, Kürt kompradorlarına bir devlet kurma hakkı vermemiştir. Ortaya çıkan şey şudur. Kürt hakim sınıfları kompradorluk yapacaklar, Türk ve diğer milliyetlerden kompradorlar gibi sömürden pay alacaklardır. (Yani bir sömürge olmayan iktisadi-sosyal bir olgu olarak var olacaklar) Ancak, sözde bağımsız bir devletleri de (yani bir yarı-sömürge de) olmayacaklardır.

Görüldüğü ki, Lozan'ın tespit ettiği statü ne sömürge statüsüdür, ne de yarı-sömürge statüsü. Çünkü eğer yarı-sömürge olsaydı, sözde siyasal bağımsızlığa tekabül eden bir devlet olması gerekirdi. Eğer sömürge olsaydı, o zaman da Kürt hakim sınıflarına, kompradorluk hakkı verilmezdi. Demek ki, Kürdistan'a verilen statü, ne bir yarı-sömürge, ne de sömürge statüsüdür.

Emperyalistler Lozan'da yarı-sömürge statüsü Türk hakim sınıflarına vermişlerdir. Ancak, Kürt hakim sınıflarına, kompradorluk hakkı vermek, aynı zamanda ona (bir yarı-sömürge devlete tekabül etmeyen) bir siyasal ağırlık hakkı vermek değil midir? Ekonomik ağırlık, doğal olarak bir siyasal ağırlık getirmeyecek midir? Şüphesiz ki, getirecektir. Bu takdirde, ekonomik ağırlığın beraberinde getirdiği siyasal ağırlık nereye yarayacaktır? Bu siyasal ağırlığın bir ifadesi olması gerekir. İşte Kürt hakim sınıflarına (bir sömürge ülkeden farklı olarak) hakim ulusun kompradorlarının kontrol ve ağırlığındaki parlamentoda bulunma hakkı verilmiştir.

Bunun anlamına geçmeden önce, sadece şekilsel olarak, dünyanın hiç bir sömürge ülkesinde, "siyasal bağımlılık koşulu içinde", "ya hiç yok, ya da çok az" olan sermayeyi elinde bulunduran, üç-boş kompradorun, sömürgeci ulusun hakim sınıflarına ait devlet mekanizması içinde böyle sine bir yere sahip olduğu görülmemiştir.

Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının parlamentoda bulunma hakkını kısıtlayıcı hiç bir şey yoktur. Kürdistan'da uygulanan seçim sistemi ile, Türkiye'de uygulanan seçim sistemi aynıdır ve ortak sistem sonucunda, Kürt hakim sınıfları parlamentoya girebildikleri kadar girebilmektedirler. Bu meselelerin bir yanısırdır. Parlamentoda bulunma hakkının anlamına gelince, parlamento hakim sınıfların, halkı daha çok hangi kesiminin soyacağına karar vermek için, hakim sınıf temsilcilerinin toplamp birbirlerine çekme takıp, elen-

se çektikleri yerd. Öz itibarıyla pazarda süren rekabet, parlamentoda siyasal rekabet olarak sürüp gider. Bu siyasal rekabette, bir adım öne geçen hükümet olur, veya devleti kendi çıkarlarına daha fazla kullanma hakkı elde eder. Böyle olunca da, parlamentodaki siyasal rekabette elde edilen kazanç, bu kazanç sahiplerinin ekonomik alanda rekabet imkanlarına genişletir. Sömürden payını artırır. Meselenin özü budur. İşte, bugün parlamentoda bulunan Kürt hakim sınıfları da, siyasal rekabet yolu ile devleti çıkarları için daha fazla kullanma ve sömürü olanaklarına genişletme çabası içindedir ve bu konuda, hem Türk hem de diğer azınlık milliyetlerden kompradorlar ve toprak ağaları kadar imkân sahipleridirler.

Bir kısım küçük burjuva akımlar Kürt kompradorları ve toprak ağalarının parlamentoda bulunuşunu, hain olmalarından ötürü, kayda değer bir iktisadi ve siyasal olay saymıyor. "Onlar orada Kürt milliyeti adına bulunmuyorlar" doğrudur. Ancak onlar oraya, bir sömürge ülkede mümkün olmayacak siyasal ve iktisadi olanaklardan yararlanarak gitmişlerdir.

Meselenin diğer bir yanı da "siyasal bağımlılık" koşulunun içeriğidir. Biliyorsunuz. "Siyasal bağımlılık" çok geniş bir kavramdır. Yarı-sömürge ülkelerin siyasal bağımlılığı, diğer statülerle karıştırılmamalıdır. Kaldı ki yarı-sömürge statüde bile tek bir bağımlılık reçetesi yoktur. Mesela, kapitalist yarı-sömürgelelerin (İspanya, Portekiz'in) bağımlılığı ile yarı-feodal, yarı-sömürgelelerin bağımlılığı arasında bile farklılıklar vardır. "Siyasal bağımlılık koşulu"nun içeriğini emperyalistler tespit ederler. Bir sömürge ülkede "siyasal bağımlılık koşulu" içinde var olabilen sermayenin, bu bağımlılığın içeriği de, gene emperyalistlerce tespit edilir. Bugün Kürdistan'da "siyasal bağımlılık koşulu"nun içeriğini de emperyalistler tespit etmişlerdir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Türk hakim sınıfları, Türk halkı, Kürt ulusu ve azınlık milliyetler üzerinde emperyalizmin menfaatlerini, (kendi menfaatlerine tekabül edip ortak olması sebebiyle) korumak güvencesi vermiştir. Zaten bu sayede emperyalistler devlet olma hakkını Türk hakim sınıflarına vermiştir.

Emperyalistler için önemli olan, Kürdistan'ın sömürülmesi, yağmalanmasıdır. Bunun için uşak gerekmektedir. Milliyet önemli değildir. Ama Türk hakim sınıfla-

rı için kazan ayağı böyle değildir. Türk hakim sınıfları açısından milliyet sorunu önem taşımaktadır. Aynı bir ulus olarak, Kürt ulusunun varlığının kabul edilmesi, Türk devleti çatısı altında Türk komprador ve toprak ağalarının etkililiklerinin gerilemesi, Kürt hakim sınıflarının ise etkililiğini artırması anlamına gelecektir. Bugün Misak-ı Milli'ye dahil edilmiş 15 milyon Kürt yaşadığını düşünürsek, bunun bir nispi temsilde, parlamentoda 135 sandalye olduğunu, (bir kısım azınlıkları da hesaba kattığımızda bunun 200 sandalyeye ulaşacağını) görürüz. Bu Türk hakim sınıflarının, devlet içindeki ağırlıklarının tehlikeye düştüğü anıdır.

İşte bu nedenden dolayı, Türk hakim sınıfları, Kürt milliyetinin inkârına, reddine özel önem vermişler ve emperyalistlerle masaya oturduklarında, Kürt hakim sınıflarına, milli özelliklerinden ananmış bir kompradorluk hakkı ile pazarlığı bitirmişlerdir.

İşte Kürdistan'ın siyasal statüsünün özü budur. "Millî" devlet yok, Türk devleti içinde de "Millî temsil" yok, ancak, milli özelliklerinden arındırılmış bir temsil var!...

Meselenin irdelemesinin bizi getirdiği nokta budur. Bu sebeplerden ötürü, kolayca ve acele gelip bir tutumla Kürdistan'a sömürge demek, sakat bir anlayıştır. Gerçeği görmekte fayda vardır.

Partimizin, Kürdistan'a sömürge değil de ezilen bağımlı ulus demesinin sebebi işte bu olgudur.

Zihinleri karıştıran bir olayı daha aydınlatmaya çalışmakta yarar vardır. Yarı-sömürge ülkeyi sömürgeciye ayıran temel kriterin birisinin de siyasal bağımsızlık olduğunu daha önce belirtmişiz. Burada şunu da belirtmeliyiz ki, aynı şekilde yarı-sömürge ulus ile ezilen bağımlı ulusları birbirinden ayıran temel kriter gene "sözde siyasal bağımsızlığın" olup olmamasıdır. Bütün ezilen bağımlı uluslarda millî devlet yoktur, başka bir deyişle, ezilen bağımlı uluslar ile sömürge ulusların ortak yanlarından bir tanesi millî devletin yokluğudur. Bütün bunlardan hareketle, şöyle genel bir tespit yapıldığı takdirde yanlış olmayacaktır.

Ezilen bağımlı ulus, yarı-sömürge ulus ile, sömürge ulus arasında bir yere değildir. Ancak şüphesiz sömürge ulusa daha yakın yere sahiptir. Bu statü sadece "ezilen ulus" değil, "ezilen bağımlı ulus" statüsüdür. "Ezilen ulus" kavramı genel

bir kavramdır. Emperyalizmin ve gerici-
ğin zulmü, sömürücü alandaki bütün ulus-
ları kapsar. Oysa ki, "Ezilen bağımlı ulus"
özel bir statüye tekabül eder. Bu statünün
Kürdistan somutunda, içeriğini daha önce
izah etmeye çalıştık.

Ayrıca, hem sömürgelelerde, hem de
ezilen bağımlı uluslarda, (şekilsel ve dozaj
bakımından farklılık olsada) ağır bir mil-
li zulüm vardır. Milli zulüm, hakim ulu-
sun hakim sınıflarının, ezilen ulusa
yaptığı her türlü zulümdür, içeriği açıl-
dığında (soykırım, asimilasyon, jenosid'in
olduğu görülür ki, bu bakımlardan), sö-
mürge ile ezilen ulus arasında bir ayırım
yapmaya gitmek, "deli saçması" bir tu-
tumdur. "Sömürgelelerde katliamlar var
ama, ezilen bağımlı uluslarda yoktur" ya
da "sömürgelelerde asimilasyon olur, ama
ezilen bağımlı uluslarda olmaz" diye bir
görüş ileri sürülerek ayırım yapılamaz. Fa-
kat şüphesiz her sömürge bile ayrı tür ve
dozajda olmadığı gibi, her ezilen bağımlı
ulusta da aynı tür ve dozajda olmayabi-
lidir.

Kürdistan somutunda milli zulmün
adeta katliam olduğunu görüyoruz. Bu sa-

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi ile sınıfsal kurtuluş mücadelesi tek bir süreçtir.

dece Kürt ulusu üzerine değil, diğer azın-
lık milliyetler üzerinde de çok katlı bir şe-
kilde yürütülmüştür, halende yürütülmek-
tedir.

Kürdistan'ın tarihi, Kürt halkının kat-
ledilmesinin tarihinden başka bir şey de-
ğildir. Geriye dönüp bakınız. Bu ulus, tari-
hinde hep sömürgecilerle, istilacılara karşı
mücadele etmek zorunda kalmış, diren-
miş, fakat çeşitli nedenlerden ötürü her se-
ferinde binlerce insanı kan gölü içinde bı-
rakmasına rağmen, muvaffak olamamış-
tır. Bugün her alanda ZOR'a dayalı olarak
yürütülen Türkleştirme politikasını ör-
neklerle göstermenin bir gereği yoktur.
Çevrenize bakmanız yeterlidir.

Dünyada hiç bir ulusun hakim sınıf-
ları Türk ulusunun hakim sınıfları kadar iki
yüzlü ve inkârcı değildir. 15-20 milyon nüf
bir ulusu bir çarpıda reddediyorlar. Ne var-
ki "Türkiye'de böyle bir ulus yoktur efen-
dim" derken yüzleri kızarmıyor. Bizim
"helal olsun" demekten başka söyleyece-
ğimiz yoktur.

Dünyada bir çok ülkeye bakınız. Bu-
tün ülkelerde hakim sınıflar değil 15 mil-
yon, 15 tane de olsa farklı milliyetlerin ol-

duğunu kabul ederlerken, Türk hakim sı-
nıflarının 15-20 milyonluk bir ulusu yok
sayması karşısında hayrete düşmemek el-
de değil. Sadece Suriye'de Esad'ın 200-
300 bin kadar Kürt'ün bulunmasından ha-
reketle, Kürt'lerin ülkesinde var olduğunu
kabul etmesi ile Türk hakim sınıflarının tu-
tumlarını karşılaştırınız... Siz de hayrete
düşeceksiniz.

Denemiz odur ki, bugün Türkiye'de
Kürt ulusu üzerinde, milli baskı çok zalim-
ce sürdürülmektedir. Bunun nasıl yapıldı-
ğını anlatmaya hacet yoktur. Sadece 15
milyonluk ulus için Türk hakim sınıfları-
nın "hepsi dağlı ve halis mühlis Türk'tür"
dediğini belirlemek yeter. Gerisini siz dü-
şünün...

Bu sebeplerle milli zulüm ezilen ba-
ğımlı uluslarda da çok katmerli olabil-
mektedir. Hatta bazı hallerde bir sö-
mürgeciye daha da katmerli olabileceği
bilinmeli ve bu mekanik zorlamalara
girilmemelidir.

Bir iki noktaya daha değindikten son-
ra, sözlerimizi bitireceğiz.

Bugün Kürdistan, milli baskıdan baş-
ka bir de sınıfsal baskı altındadır. Sınıfsal

baskı, Kürt hakim sınıflarının Kürt halkı-
na uyguladığı baskıdır. Sınıfsal baskı içe-
rik olarak çok geniş bir kavramdır. Bu se-
beple sınıfsal (...)

(...) Bugün Kürdistan'da ezilen ulus
milliyetçiliği küçümsenemeyecek bir gü-
cü ifade etmekte, Kürt ulusu içinde, gide-
rek güçlenmektedir. Kürdistan'da ulusal
burjuvazinin sınıfsal temelini oluşturdığı
milliyetçilik, emperyalizme ve uçaklarına
karşı mücadelede çok önemli bir yere sa-
hiptir. Ulusal burjuvazi, Kürdistan'da ulu-
sal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin,
(çinde bulunduğumuz aşamada) güçleri
arasındadır ve mücadeleyi sürekli olarak
bağımsız bir ulusal devlet yönünde gelişt-
irmek isteyecektir. Eğer mücadele ba-
ğımsız bir ulusal devlet yönünde değilse,
çeşitli milliyetlerden halkın, tam hak eşit-
liğine dayanan iktidarı yönünde gelişirse,
ulusal burjuvazi bu durumda da kazanıla-
cak güçler arasında olacaktır. Çünkü mü-
cadele somut olarak, onu baskı altında tu-
tarak, gelişmesini önleyen, emperyalizm
ve ezilen bağımlı ulus statüsüne yönelmiş-
tir. O somut durumda mücadelenin önder-
liğini ele geçirerek ulusal devlet yaratmak
için, yakın bir imkân görmüyorsa da, bunu

bilharene halletmek isteyecektir. Ayrıca,
çeşitli milliyetlerden halk iktidarı, ona
nispi bir yerde vaad etmektedir.

Bütün bunlardan ötürü, ulusal burju-
vazinin önderliğinde gelişen bir hareketi,
emperyalizm ve uçaklarına karşı destek-
lemek işçi sınıfı için görevdir. İkinci ih-
mal söz konusu olduğunda (yani işçi sınıfı
önderliğinde mücadele geliştirmeye de)
politikamız kazanmak olacaktır.

Bir kısım hareketler, bir çok sebepten
ötürü Kürdistan'da ulusal burjuvazinin
var olmadığını ileri sürüyorlar. Onlar ge-
ne geçeği görmek yerine, olayları iste-
dikleri gibi görmek durumundadırlar.
Kürdistan'da ulusal burjuvazinin varlığını
kanıtlamak için Ali'yi, Ahmet'i, Mehmet'i
göstermeyeceğiz. Kocğiri'yi, Ağrı'ya, Za-
lan'ı, Dersim'i göstermek yeterlidir. Çün-
kü bu mücadeleler ulusal burjuvazinin
eserleriydi!

Son olarak şunu belirlemeli;

Aslında, Kürdistan "Sömürge midir,
değil midir" konusunda, fırtına koparılmı-
ması, fırtınayı koparanların sınıf karakter-
lerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü on-
lar, bir kere Kürdistan'ı sömürge kabul et-
tikten sonra, ardından gelen bir çok
milliyetçi tutumlarına gerekçe yapmak ist-
mektedirler. Bizim açımızdan sorun sa-
dece iktisadi ve sosyal olarak, bir belirle-
me yapmaktır. Çünkü Kürdistan bugünkü
haliyle, bugünkü koşullar içinde, "sömür-
ge bir ülkedir" dense de bizim örgütlen-
me, mücadele, diğer bütün konulardaki
görüşlerimizle bir değişmeyi gerektirme-
yecektir. Zaten meselenin tayan edici yanı
budur. Bugünkü koşullarda, Kürdistan'a
"ezilen bağımlı ulus" dendiği vakit, ayrı
bir strateji izlenecek değildir. Kürdis-
tan'ın içinde yaşadığı koşullar (ada ne olur-
sa olsun) temelde bir şey değiştirmeye-
cektir.

Böylece, partimizin programını an-
latmaya çalıştığımız bu bölümü de bitir-
miş oluyoruz. Şu açıklamayı yapmakta
yarar vardır. Ulusal sorun konusu çok de-
taylı, derin bir konudur. Bizim içinde bu-
lunduğumuz koşullarda, böyle bir ko-
nuda yeterince bir açıklama yapabil-
mek mümkün değildir. Partimizin
programında zaten doğru bir temel
mevcuttur. Bu temel üzerinde, köklü
araştırmalara girerek, programı zen-
ginleştirmek, meselinin sahibi olarak
işçi sınıfı partisine düşer. Bu görev ak-
sattılmamalıdır.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ALTINDA DEVİRİMİN SÜREKLİLİĞİNİN İLANI VE ANLAMI:

IV BÖLÜM

FERHAT ALI

Hiç kuşkusuz, kapitalizm ile komünizm arasında, bu iki toplumsal ekonomi biçiminin özelliklerini, niteliklerini bağrında taşıyan bir geçiş dönemi yer alır. Ve bu dönem, ezilen ama yok edilemeyen, yenilen ama toplumsal gözenerlerden tekrar fıskırmaya çalışan kapitalizm ile, yeniyi, iyiyi, doğruyu temsil eden, ama henüz embriyon halindeki komünizm arasında bir mücadele dönemidir. Bu geçiş döneminin devletide proletaryanın diktatörlüğüdür.

Marks'ın sözleriyle "kapitalizm toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada, devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz." (134)

Burada, sorunun kilit taşlarından biri, pek açıktır ki, kapitalizmden komünizme geçişle tüm bir tarihsel dönemin gerekliliğini kabul ederek hareket etmektir.

Somutlaştıralım.

Sosyalist toplum, sınıflı toplumdan sınıfsız topluma geçişin önemli tarihsel evresini kapsar. Bu toplumda burjuva diktatörlüğü yerini proletarya diktatörlüğüne, üretim araçlarının özel mülkiyeti yerini toplumsal mülkiyete bırakmıştır. Bu topluma değin ezilen, sömürülen bir sınıf olarak proletarya yöneten, egemen bir sınıf karakterine bürünmüştür. Varikésizlar, ezilenler bu toplumda eski konularından kurtulup, eski bir avuç sömürücü üzerinde diktatörlük uygulamak için biraraya gelirler. Ve bu toplumda eski ekonomik kuruluşun yerine sosyalist yeniden kuruluş geçer.

Tüm bu ilerlemeye karşın, **sosyalist toplum çelişkisiz, çatışmasız, dalgasız birdeniz değildir.** Sosyalist toplum, kapitalist toplumdan çıktığı biçimiyle bir sosyalist toplumdur." Burada ele almamız gereken, kendi temelleri üzerinde gelişmiş olan değil, tersine, kapitalist toplumdan doğduğu şekliyle bir komünist toplumdur; dolayısıyla, iktisadi, manevi, entellektüel, bütün bakımlardan, bağrından çıktığı eski toplumun damgasını hâlâ taşıyan bir toplumdur. (135) Böyle bir toplumda, işçiler ile köylüler, kol ile kafa, şehir ile kır emeği arasında hâlâ çelişkiler mevcuttur. Dahası, "herkesten yeteneğine ve herkese ihtiyacına" göre ilkesi henüz gerçeklik halini almamıştır. Toplum henüz bu aş-

maya ulaşacak durumda değildir. Bu bakımdan gerekli indirimler yapıldıktan sonra birey olarak üretici, topluma sunmuş olduğunun tam karşılığını alır. Topluma sunmuş olduğu emek miktarını başka bir biçimde toplumdan geri alır.

"Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları"nda Marks bu durumu şöyle açıklıyor:

"Beshelli ki, burada uygulanan ilke, eşit değerler değişimi olduğu ölçüde, meta değişimini düzenleyen ilkenin aynıdır. İşçilik ve biçim değişmiştir, çünkü değişmiş koşullar altında hiç kimsenin emeğinden başka bir şey veremez ve öte yandan da bireylerin mülkiyetine bireysel tüketim araçlarından başka hiç birşey geçemez. Ama birey olarak ele alınan üreticiler arasında bunların dağıtımında egemen ilke, eşdeğer metaların değişimine hükmeden ilkedeki farksızdır: bir biçimdeki belli bir miktar emek, başka bir biçimdeki eşit miktar emekle değişmektedir.

Demek ki, meta değişiminde eşdeğer değişimi yalnızca ortalama olarak varolduğu, tek tek durumlarda olmadığı halde, ilke ile pratğin ortak çakışma içerisinde olmamasına karşın, **eşit hak**, burada, hâlâ- ilke olarak burjuva hakları.

Ama bu ilerlemeye karşın, **eşit hak**, hâlâ burjuva sınırlar içerisinde kalmaktadır. Üreticinin hakkı, sunmuş olduğu emekle **orantılıdır**; buradaki eşitlik, ölçümün eşit bir ölçüt ile, emek ile yapılması olgusudur." (136)

Bodensel ve zihinsel olarak bir insan bir diğerdan üstün olabilir ve aynı süre içinde daha fazla emek sağlayabilir ve daha uzun süre çalışabilir. Dolayısıyla emeğin bir ölçü görevini görebilmesi için süresi ve yoğunluğunun saptanması şarttır; yoksa ölçü birimi olmaktan çıkar. Açıktır ki, bu eşit hak, eşit olmayan bir emek için eşit olmayan bir haklır. "Hiç bir sınıf farkı tanımaz, çünkü herkes bir diğeri gibi yalnızca bir işçidir, ama eşit olmayan bireysel yetenekleri ve böylece de üretken kapasiteyi doğal bir ayrıcalık olarak zımnen kabul eder. Demek ki bu, özünde, her hak gibi eşitsizliğe dayanan bir haklır." (137)

Emek sarfeden insanların bir kısmı evli, bir kısmı değildir; bazılarının diğerdan çok çocuğu vardır. Bu insanlar, eşit emek sarfettikleri halde ve dolayısıyla toplumun tüketim fonundan eşit ölçüde yararlanma imkanına sahip oldukları halde, biri ötekinden daha çok alacak ve birisi ötekenden bu durumda daha zengin olacaktır.

Oyleyse, hak eşit olacak yerde eşit olmamalıydı. Ama nedir ki, tüm bu kusurlar, "uzun ve sancılı bir doğumdan sonra kapitalist toplumdaki çıkıp geldiği şekliyle komünist toplumun birinci evresinde kaçınılmaz şeylerdir." (138)

Dolayısıyla **sosyalist toplumda devlet, burjuvazisiz burjuva devlettir.** Ancak komünist toplumun üst evresinde, emek, yalnızca yaşama aracı değil, yaşamın birinci ihtiyacı haline geldiği koşullarda bu tür sakıncalardan kaçınılabilir. (139)

Sosyalizm, sınıfların ortadan kaldırılması demektir diyor Lenin, şöyle açıklıyor:

"Sınıfların ortadan kaldırılması için, önce, toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin ortadan kaldırılması gerekir. Görevimizin bu kısmı başarılmıştır, ama bu, ancak bir kısımdır, üstelik en zor kısmı değildir. Sınıfları ortadan kaldırmak için, ikincisi, fabrika işçisi ile köylü arasındaki farklılığı ortadan kaldırmak, bunların hepsini işçi yapmak gerekir. Bu birden bire yapılamaz. Bu görev kıyas kabul etmez bir biçimde daha zordur ve zorunlu olarak uzun bir zaman alacaktır. Bu bir sınıfın altedilmesi ile çözümlenebilecek bir problem değildir. Ancak tüm toplumsal ekonominin örgütsel yeniden kuruluşu ile, bireysel, dağınık, küçük meta üretiminden, büyük toplumsal üretime geçişle çözümlenebilir." (140)

Bu demektir ki; sınıfları bugünden yarıya bir darbeye ortadan kaldırmak mümkün değildir.

Burjuvazi, sosyalizm koşullarında, eski biçimiyle üretim araçlarının özel mülkiyetine göre aranmaz, sosyalizm koşullarında sınıflar değişmiştir ve yeni biçimiyle orta yerde durmaktadır. Dolayısıyla, burjuva sınıfında değişmiştir. Mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, bu toplumda hâlâ varoluşunu sürdürmektedir.

Ve bu demektir ki, "proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar hala durmaktadır ve duracaktır. Sınıflar yok olunca diktatörlük gereksiz hale gelecektir. Proletarya diktatörlüğü olmaksızın sınıflar yok olmayacaktır." (141)

Nedir ki, sınıflar hâlâ durmaktadır ve duracaktır ama, eski biçimiyle değil. Proletaryanın egemenliği dönemini aşan devrimle birlikte, sosyalizmde sınıflar ve sınıflararası ilişki ve çelişkiler değişikliğe uğramıştır.

Sosyalizm sorununun kilit taşlarından en önemlisi sınıfların yeni şekliyle, yeni ilişki biçimiyle proletarya diktatörlüğü altında varolmaya devam ettiği ve sınıf mücadelesinin ortadan kalkmadığı, yeni biçimiyle, farklı biçime bürünerek devam ettiğidir.

Lenin'in sözleriyle "sömürücüler sınıfı, toprak sahipleri ve kapitalistler, proletarya diktatörlüğü altında ortadankalkmamışlardır ve birdenbire kalkamazlar. Sömürücüler azılmış ama yok edilmemiştir. Bir kolu oldukları uluslararası sermaye biçiminde hâlâ uluslararası bir temele sahiptirler. Bazı üretim araçlarını kısmen hâlâ, ellerinde tutmaktadır. Hala paraları vardır. Hala geniş toplumsal ilişkilere sahiptirler. Yenildikleri için, direnişlerinin enerjisi yüz kat, bin kat artmıştır. Devlet, askerlik ve ekonomi yönetimi 'sanatı' onlara bir üstünlük, çok büyük bir üstünlük verir, öyle ki önemleri, nüfus içindeki sayısal oranlarından kıyaslanmayacak kadar büyüktür. Altedilen sömürücülerin, sömürülenlerin muzaffer öncüsüne, yani proletaryaya karşı verdikleri sınıf mücadelesel kıyas kabul etmez ölçüde daha sert hale gelmiştir." (142)

Yeni sosyalist toplum, eski toplumun damgasını uzunca süre üzerinde taşıyacaktır. Öte yandan burjuvazi mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, sınıf olarak hâlâ varlığını sürdürmektedir. Burjuva sınıfı iktisadi olarak tasfiye edilmiştir, ama bu iktisadi saflıksızlık, onun, siyasi, ideolojik, kültürel vb. alanlarda varlığını sürdürmeyeceği ve bu alanlarda hâlâ yeni biçimiyle bir sınıf olarak varolmayacağı anlamına gelmez. Zira, burjuva hukukunun sınırlı ulkunun hâlâ sosyalizm dönemi boyunca aşılammış olması, hâlâ "ihtiyaca göre dağılım" değil, "emeğe göre dağılım" ilkesinin uygulanıyor oluşunun yarattığı koşullar ona ekonomik bir temel oluşturmak ve dahası, hâlâ sahip olduğu burjuva yaşam tarzı, alışkanlıklar ve geleneklerinin varlığı devam edecek ve bunlardan doğan güç, en tehlikeli güç olarak varlığını sürdürecektir. Dolayısıyla, iktisaden olmasada, ideolojik, siyasi, kültürel alanlarda burjuvazi sınıf olarak sosyalist toplum süresince, proletaryanın karşıtı olarak varlığını sürdürecektir.

Bundan ötürüdür ki Lenin, tamamlamadan yarım bıraktığı "proletarya diktatörlüğü döneminde ekonomi ve politika" başlıklı makalesinin en son cümlesini şu önemli vurgularla, tartışmamıza ışık tutan şu teorik aksiyonlarla tamalar:

"Burjuvaziyi altetmekle, proletaryanın, sınıfların kaldırılmasına doğru en kesin adım atıldığı ve bu süreci tamamlamak için, proletaryanın, devlet gücü aygıtından yararlanarak ve altedilmiş burjuvazi ve yalpalayan küçük-burjuvaziye baskı yapmakta savaşmakta, etkilemekte çeşitli yöntemler kullanarak, sınıf mücadelesine devam etmesi gerektiği ortaya çıkar." (143)

Burjuvazi, sosyalizm koşullarında, eski biçimiyle üretim araçlarının özel mülkiyetine göre aranmaz, sosyalizm koşullarında sınıflar değişmiştir ve yeni biçimiyle orta yerde durmaktadır. Dolayısıyla, burjuva sınıfında değişmiştir. Mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, bu toplumda hâlâ varoluşunu sürdürmektedir. Burjuvaziyi üretim araçlarının özel mülkiyeti ölçüsüyle değerlendirip, sonrada orada bulamayınca yoktur damgasını basamayız.

Sosyalist toplumda, burjuvazinin ekonomik temeli, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve iktisadi varoluşuna değil, sosyalizmin temel ilkesi olan "herkese yeteneğine ve

herkese emeğine göre" ilkesinin öngördüğü ve sosyalizm süresince de devam edecek olan burjuva hukukunun varlığıyla açıklanabilir. Bu hakkın varlığı, ya da özünde eşitliğe saldırı olan bu hakkın varlığı, burjuvazinin sosyalizmdeki ekonomik dayanağını oluşturur. Ve bilinmektedir ki, sosyalizmdeki siyasal devlet aygıtı bir bakıma burjuvazisiz burjuva devlettir. Burjuvazisiz burjuva devletin öngördüğü burjuva hukukuda varolduğu sürece, sosyalizmde, burjuva sınıfının varolabilmesinin ekonomik temeli de nihayet bu temele dayalı burjuvazide ideolojik, kültürel, siyasal vb. alanlarda varolmaya devam edecektir.

Bundan dolayıdır ki, Marks, "Fransa'da sınıf savaşmaları" adlı eserinde şu yargılara varır:

"Bu sosyalizm genel olarak, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının dayandıkları bütün üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması, bu üretim ilişkilerine uygun düşen bütün toplumsal bağintıların ortadan kaldırılması, bu toplumsal bağintılardan doğan bütün düşüncelerin altüst edilmesine varmak üzere, devrimin sürekliliğinin ilanıdır, zorunlu bir geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğüdür." (144)

Felsefi-revizyonizme kaymadan yapılacak her inceleme, her usa vurma, her teorik uslamamada bizi aynı düzleme sokar. Bu düzlemde apaçık varlaşan şey, burjuvazi-proletarya çelişmesinin geçiş toplumunun tüm tarihsel dönemi boyunca, bazen alçalan, bazen yükselen bir çizgide devam ettiğidir.

Marksist-felsefi düzlemde sürdürülen incelememizi.

Kapitalist toplumun temel çelişmesi, bu toplumsal sürece damgasını basan, ona karakterini veren, toplumsal üretim ile kapitalist temellük arasındaki çelişkinin sınıfsal planda varediği burjuvazi-proletarya çelişmesidir. Bu toplumsal süreçte burjuvazi ana yön, proletarya tali yöndür. Mevcut kapitalist toplum dediğimiz görüngüyü oluşturan yanlar, çelişmedeki ana ve tali yanların görece (geçici ve koşullu) birliğidir. Bu görece birlikte topluma niteliğini verende ana yandır. Yani çelişmenin ana yanını oluşturan burjuvazi bu toplumunda hakimi olan yandır ve bu, şeye, kapitalist toplum olma özelliğini kazandırır.

Sosyalist toplumda ise durum şudur: Anlaşılacağı gibi, burjuvazi-proletarya çelişmesinin ana yönü olan burjuvazi yönü, kapitalist toplumu belirtiyordu. Ancak kapitalist toplumdaki bu çelişik yönler, yalnızca bir arada bulunmakla kalmaz, aynı zamanda karşılıklı mücadele ederler. Kapitalist toplumdaki savaşın sonucu, çelişmeli yönlerin yeni yönü (proletarya) büyür, yükselir ve zamanla çeşitli sıçramalarla egemen duruma gelir. Deraceliğin kesintiye uğraması sonucu, devrimle, eski şey, yani kapitalizm yani şey'e, yani sosyalizme dönüşür. Dönüşümü sağlayan, şeylerdeki özdevinimdir, iç çelişmedir. Sosyalizmle birlikte, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmaz, yeni biçimiyle varoluşunu devam ettirir. Ama yeni şekliyle, yeni konumu ve yeni özelliğiyle.

Elbetteki bu yeni biçim, ya da şeylerdeki nitelik değişikliği, burjuvazi-proletarya çelişmesindeki, eskiden ana ya da birincil yön olan burjuvazinin tali ya da ikincil yön, eskiden tali ya da ikincil yön olan proletaryanın da birincil ya da ana yön

haline gelip, mevcut şey'e yani yeni topluma sosyalist niteliğini vermesidir.

Sosyalist toplumda, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmıyor, yeni biçimiyle varlığını sürdürüyor. Ve bu varlığını sürdürüş, proletaryanın kendi kendini yıkıp yokedişle birlikte son bulur. Yani komünizmin üst evresinde, sınıfların ortadan kalkmasıyla birlikte, proletarya da, burjuvazi de artık varolmayacaktır. Ve dolayısıyla, sınıfsız komünist topluma varılan nokta, aynı zamanda proletarya ve onun karşıtı burjuvazinin de yokoluş noktası olacaktır.

Bir şeydeki çelişmeli iki yönden herbiri, diğerinden varlık bulur. Çelişmeli yönlerden birinin ortadan kalkması, diğer yanın varlık-kuşulunun son bulması olacağından, karşıt yanında ortadan kalkması demek olacaktır.

Zira, bilinirki, şeyler, kendilerini anti-tezleriyle eyerlenmiş olarak orta yere koyarlar.

Eğer çelişmeli yanlardan bir hâlâ varlığını sürdürüyorsa, diğeri de, karşıtı varlığını sürdürecektir; yok eğer, şeydeki çelişmeli yanlardan biri artık yoksa, diğeri de, karşıtı da yok demektir. Felsefi-revizyonizmden muzdarip olmayan her kafa bu çıplak gerçeği bilir.

"Diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşmalarıdır. Sorunu kötü yanın atılması olarak koymak, diyalektik hareketi kısa kesmektedir."

İşte bu sorunda bir kaç kanıt:

Birinci kanıtımız Marks'tan,

"Proletarya, politik iktidarı ele geçirir ve üretim araçlarını devlet mülkiyeti haline getirir. Ama, böyle yaparken, proletarya olarak kendisini ortadan kaldırır, bütün sınıf farklarını ve uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarını ortadan kaldırır, devleti devlet olarak ortadan kaldırır." (145)

İşte ikincisi,

"Diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşmalarıdır. Sorunu kötü yanın atılması olarak koymak, diyalektik hareketi kısa kesmektedir." (146)

Ve de üçüncüsü,

"Proletarya zaferi kazanacak olursa, bu, proletaryanın toplumun mülak yanı haline almış olduğu anlamına gelmez katliyen, çünkü proletarya bu zaferi ancak kendi kendini ve kendi kendisiyle birlikte kendi karıştını da yok ederek kazanmaktadır." (147)

Ensonu,

"Çelişik bir yön tek başına bulunamaz, kendisine karşı yön olmazsa, bir yön varlık kaşulunu yitirir." (148)

Önemli üzerinde durulması gereken şey, yeni toplum sosyalizmde devrik sınıfların, burjuvazinin uzunca bir dö-

nam görece hâlâ güçlü olduğunu korur. Yenilgiyi asla hazim edemez: uluslararası burjuvaziden destek görür ve her fırsatta proletaryaya kuvvet denemesine girer. Bu kuvvet denemesi binbir yolla açık ya da gizli biçimler alır. Ve hatta öyle ki; şimdilerde artık yozlaşmış kapitalizmin birer prototipi halini almış revizyonist-kapitalist ülke deneyimlerinde tanımlanmış olduğu gibi, burjuvazi öylesine sinsice davranabilmektedir ki, Leninizmi onaylama oyunlarına bile girişebilmektedir. İktisadi, kültürel, eğitim vb. alanlara sızarak proletarya ve bağlaşıklarını yolundan çıkarmaya, düşüncelerinde duraksamalara yolaçmak için her çabaya başvururlar.

Her vesileyle kendi dünya görüşlerini, proleter dünya görüşünün karşısına koymak ve emekçi yığınları aldatmayı deneler. Uzunca bir tarihsel evreyi kapsayan sosyalizm döneminin tümünde burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesi, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadele çeşitli görünüşlerle devam eder.

Bu vesileyle ÇKP Merkez Komitesi şöyle diyecekti:

"proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar hala durmaktadır ve duracaktır. Sınıflar yok olunca diktatörlük gereksiz hale gelecektir. Proletarya diktatörlüğü olmaksızın sınıflar yok olmayacaktır."

"Proletaryanın iktidarı almasından sonra çok uzun bir tarih süre boyunca, sınıf mücadelesi insan iradesinden bağımsız nesnel bir yasa olarak sürer, iktidarı alınmasından öncekinden yalnızca biçimsel olarak ayrılır." (149)

Bundan dolayıdır ki Mao, daha Şubat 1957'de şöyle açıklayacaktır:

"Çin'de mülkiyet sistemi bakımından sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlandı ve daha önceki devrimci dönümlere özgü, geniş çaplı ve fırtınalı kitlesel sınıf mücadeleleri esas olarak sona erdiği halde, devrilmiş toprak ağası sınıfının ve komprador sınıfın kalıntıları hâlâ vardır, burjuvazi hâlâ vardır, küçük burjuvazinin yeniden kalıba dökülmesi ise henüz başlamıştır. Sınıf mücadelesi asla sona ermiş değildir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, çeşitli siyasal güçler arasındaki sınıf mücadelesi, proletarya ile burjuvazi arasındaki ideolojik alandaki sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya devam edecek ve hatta zaman zaman çok keskinleşecektir. Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir." (150) (abç)

Mao'nun bu pasajında, sosyalist toplumun siyasal çözümlenmesinin derin ve özgülü gerçeği yatıyor. Bu gerçek kav-

ranmadan, bu realite eşliğinde hareket edilmeden sınıf mücadelesinin sosyalist toplumdaki konumu kavranamaz.

Bunun içindir ki Mao, şöyle diyor:

"Ülkemizde sosyalizm ile kapitalizm arasındaki ideolojik mücadelede kimin kazanacağı oldukça uzun bir süre içinde ortaya çıkacaktır. Çünkü burjuvazinin ve eski toplumdaki gelen aydınların etkisi, onların sınıf ideolojisini oluşturan da bu etkidir, ülkemizde daha uzun bir süre varlığını sürdürecektir. Eğer bu yeterince kavranmazsa ya da hiç kavranmazsa en ağır hatalar işlenir ve ideolojik alanda mücadele vermenin gerekliliği gözardı edilir." (151)

Bu demektir ki, sosyalist toplumda burjuvazi-proletarya çelişmesi uzlaşmaz bir çelişme olarak hâlâ durmaktadır ve devrimin sivri ucu bu toplumda da burjuvaziye yönelmelidir.

Her ne kadar tarımın sosyalist dönüşümü ile bireysel köylülük, kolektifler içinde örgütlenerek yeniden kalıba dökülmesinin koşulları yaratılmışsa da, son kapitalist sınıf olan köylülük, kapitalizme yönelik eğitimlerini hâlâ belli ölçülerde koruyacaktır. Kolektif mülkiyet tüm halkın mülkiyetine dönüştürülmediği sürece, bireysel ekonominin tüm kalıntıları ortadan yok edilmediği sürece, küçük köylülük, küçük üreticilere özgü karakteristiklerinin bazılarını taşıyacaktır.

Dolayısıyla, bir yandan burjuvazi-proletarya çelişmesinin antagonist haliyle sürüyor olması, öte yanda, şehir-kir, işçiler-köylüler, kafa-kol emeği arasındaki çelişmelerin varlığı, burjuva hukukunu henüz aşılammış olması ve nihayet, şehir ve kırdaki küçük üreticiler arasında kapitalizme doğru kendiliğinden eğilim, eski toplumun alışkanlıkları, emperyalist baskı vb sonucu, "işçi sınıfı safalarında, parti devlet organlarında sürekli olarak siyasal bakımdan yozlaşmış unsurlar; devlete, halka ait işletmelerde yeni burjuva unsurlar, kamu malını yağmalayanlar ve yitciler; kültür ve eğitim alanında ve aydın çevrelerde yeni burjuva aydınlar ortaya çıkarlar. Bu yeni burjuva ve yozlaşmış unsurlar, devrik ve fakat henüz tamamıyla yok edilmiş olan eski burjuva unsurlar ve diğer sömürücülerle ittifak içinde, sosyalizme saldırırlar. Yönetici organlarda siparişmiş yoz unsurlar, daha alt organlardaki burjuva unsurları destekleyip onları kanatları altına aldıklarından, özellikle büyük zararlar verebilirler." (152) (abç)

Ve bilinir ki, eski ve yeni burjuva unsurlar, her türden yozlaşmış kesim, yeni zengin köylüler hep birlikte revizyonizmin toplumsal temelini meydana getirirler. Bilinir ki, emperyalist baskı karşısında teslimiyetçilik revizyonizmin dış kaynağı, burjuva etkisi ise iç kaynağını oluşturur. Tüm sosyalizm aşaması boyunca sosyalist ülkelerdeki komünist partilerde ML ile revizyonizm arasında kaçınılmaz bir mücadele sürer. Burjuvazi ile proletarya arasında siyasal, iktisadi, ideolojik, kültürel, eğitim alanlarında sınıf mücadelesi asla durmaz. "Bu uzun süreli, tekrarlarla dolu, dolambaçlı ve karmaşık bir mücadeledir."

Sınıfların yok edilmesi uzun ve zorlu bir mücadeleyi öngörür; sınıf mücadelesi, sermayenin iktidarı devrildikten sonra, burjuva devlet aygıtının paramparça edilmesinden sonra, proletarya iktidarı altında proletarya diktatörlüğü ku-

ruduktan sonra, asla ortadan kalkmaz, sadece biçim değiştirir ve hatta çok zaman daha da sertleşir.

"Sosyalist toplumda, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin sosyalist dönüşümünden sonra sınıf karşıtlıkları hâlâ vardır ve sınıf mücadelesinin ateşi sönmaz. Sosyalizm yolu ile kapitalizm yolu arasındaki mücadele tüm sosyalizm aşaması boyunca vardır. Sosyalizmin inşasını güvencelemek ve kapitalizmin restorasyonunu önlemek için, sosyalist devrimi siyasi, iktisadi, ideolojik ve kültürel alanda sonuna dek götürmek gereklidir. Sosyalizmin tam zaferi, bir iki kuşak içinde elde edilemez; bu sorunu tamamıyla çözmek için 5-10 kuşak, hatta daha da uzun bir süre gereklidir." (152)

Bunun içindir ki, Mao, "1957 Yazındaki Durum" başlıklı makalesinde, sosyalist devrim dönemi boyunca, sosyalizme ve halka karşı olan burjuva sağcıları ile halk arasındaki çelişmeyi uzlaşmaz bir çelişme olarak ele alır ve bunu bir ölüm-kalım sorunu olarak değerlendirir. (153) Bazılarına sanıldığı gibi, sosyalist toplum döneminde burjuvazi ortadan kalkmaz; O, çelişmenin bir yönü olarak proletaryanın karşıtı olarak varlık bulur. Bu durumun berrak bir çözümlemesini yapan Mao, "proletarya ile burjuvazi arasındaki, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki çelişme, kuşkusuz bugünkü Çin toplumunun baş çelişmesidir" der. (154)

Bu çözümleme, Marksizmin hanesine yeni bir katkı, yeni bir kilometre taşıdır. Bir kaç devrim deneyiminden çıkardığı dersler ışığında sorunu irdeleyen Mao, burjuvazi-proletarya çelişmesini tüm bir sosyalizmin tarihsel sürecinde baş çelişme olarak saptar ve buna uygun görevleri öne koyar.

Daha ileride Mao, ayrıntılara iner ve şöyle açıklar;

"Bugünkü görevimiz geçmiştekenden farklıdır. Eskiden proletaryanın esas görevi kitlelere, emperyalizme ve feodalizme karşı verilen mücadelelerde önderlik etmekti ve bu görev şimdi yerine getirilmiş bulunmaktadır. O halde, şimdi baş çelişme nedir? Şimdi, mızrağın sivri ucunu burjuvaziye yönelmiş olan sosyalist devrimi sürdürüyoruz ve bu devrim aynı zamanda bireysel üretim sistemini dönüştürme, yani kooperatifleşmeyi gerçekleştirmeye hedefini gütmektedir. Dolayısıyla baş çelişme sosyalizm ile kapitalizm arasında, kolektifleşme ile bireycilik arasında, ya da en özlü ifadesiyle sosyalist yol ile kapitalist yol arasındadır." (155)

Proletarya diktatörlüğünün tarihsel görevinin iki ucunu, iki yanını hem ulusal ve hem de uluslararası yanını görmek gerekir, ülke içindeki görev, sömürücüler ortadan kaldırmak, sosyalist yeniden kuruluşu gerçekleştirmek, yığınların komünist bilincini yükseltmek, tüm halkın mülkiyeti ile kolektif mülkiyet arasındaki farkı kaldırmak, işçiler-köylüler, şehir-köy, kafa-kol emeği arasındaki farkı silmek, sınıfların yeniden ortaya çıkması ve kapitalizmin restorasyonunun tüm olasılıklarını mutlak surette yok etmek ve "ihtiyaca göre" ilkesinin gerçekleştirileceği komünist toplumun inşasının ön koşullarını yaratmaktır. Dıştaki görev, uluslararası emperyalizmin saldırılarına karşı koymak, kapitalizmin zulüm ve sömürüsüne karşı, ve sömürü sisteminin ortadan kaldırılana dek dünya devrimini desteklemek.

Proletarya diktatörlüğünün ilk yıllarında (yani 1917 Ekim

yıllarında) asıl tehlike, dış emperyalist müdahale ve iç emperyalizmin uşaklarının birleşik gücünün proletarya iktidarı üzerindeki tehdidiydi. Zamanla bu durum az çok açıldığında (esas değil), Lenin, küçük-burjuva iktisadi yapının egemen olduğu Rusya'da küçük-burjuva unsurun tehlikesine dikkat çekti ve bu unsurun her gün her saat kendiliğinden kapitalizmi doğurduğuna dikkati çekerek, bunun tehlikesine işaret etti. Tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi (kolhoz ve sovhozcu sektörler) egemen olduktan sonra, Stalin yoldaş, yaklaşmakta olan savaşın tehdidinde dikkati çekti. Ama nedir ki, önünde hiç bir deneyimin olmayışının yarattığı dezavantaja, hiç bilinmeyen bir yolda atılan adımların olanca güçlüklerinin yarattığı dezavantaja bazı hatalarla tanıştı.

Mücadelenin zorlu pratikliği içindeki, her insan gibi, Stalin'de, tartışmasız başarılarının, erdemlerinin, yet-göstericiliğinin yanında, hatalarında yüzyüze geldi. Bu hatalardan en önemlisi apaçık ki, proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin sürdürülmesi noktasındaydı. Ama bilinsin ki, bir dağın yamacından doruğuna tırmanan bir insanın önceden göremeyeceği güzergah-

Devrimle, eski şey, yani kapitalizm yeni şey'e, yani sosyalizme dönüşür. Dönüşümü sağlayan, şeylerdeki öz-devinimdir, iç çelişmedir. Sosyalizmle birlikte, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmaz, yeni biçimiyle varoluşunu devam ettirir. Ama yeni şekliyle, yeni konumu ve yeni özelliğiyle.

tan geçiyordu ve önünde hiç bir deneyim yoktu. Bu durumunda etkisiyle burjuvazi-proletarya çelişmesinin sosyalist toplumdaki yeri ve önemini saptamada hatalarla yüzyüze geldi.

Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine" adlı raporunda 25 Kasım 1936 yılında şöyle diyecekti;

"Bilindiği gibi, büyük toprak sahipleri sınıfı, iç savaşta son ve kesin yengimiz sonucu zaten tasfiye olmuştu. Öteki sömürücü sınıflar da aynı yazgıyı paylaştılar. Sanayide artık kapitalistler sınıfı yok. Tarımda artık kulaklar sınıfı yok. Ticarete artık tacirler ve spekülantörler yok. Öyle ki, tüm sömürücü sınıflar tasfiye edilmiş bulunuyor.

Geride işçi sınıfı kaldı. Köylüler sınıfı kaldı ve aydınlar kaldı." (156)

Daha ileride,

"Sovyet toplumunun sınıfsal yapısında, geçtiğimiz dönem boyunca meydana gelen değişimler bunlardır işte. Bu değişimler, neyi gösterir, neye tanıklık eder?

İlk olarak, işçi sınıfı ile köylülük arasındaki, aynı şekilde bu sınıflar ile aydınlar arasındaki sınır çizgisinin

silindiğini ve eski sınıf tekelciliğinin yok olduğunu gösterir. Bu demektir ki, bu toplumsal gruplar arasındaki mesele gitgide azalıyor. (abç)

İkinci olarak, bu değişimler, bu toplumsal gruplar arasındaki ekonomik ilişkilerin yok olduğunu silindiğini gösterir (abç) Ve son olarak, aynı şekilde, bu toplumsal gruplar arasındaki politik ilişkilerin yok olduğunu, silindiğini gösterir. (abç) SSCB'nin sınıfsal yapısında meydana gelen değişiklikler böyle." (157)

Bu demektir ki, işçi sınıfı ile köylü sınıfı arasında, ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi esas olarak egemen olduktan sonraki evrede, ilişkiler hem ekonomik ve hem de siyasi planda yok olmuştur, silinmiştir. Artık bu evreden sonra, bir çelişkidir (köylüler ile işçiler) sözedilemez. İşte tamda bu noktada, Stalin yanılığa düşer.

Ne var ki, Stalin, "Sosyalizmin ekonomik sorunları"nda, 1 Şubat 1952 yılında, 1936'daki eski formülünü "yetersiz" "belirsiz" bulur ve 1936'daki hatasını görerek aşar.

İşte 1952'de bu sorunda söyledikleri "Bazı yoldaşlar, zamanla yalnızca sanayi ile tarımın, kol emeği ile kafa emeği arasındaki temel farkın kalkmayacağını, ama aralarındaki bütün farkların kalkacağını savunuyorlar. Bu yanlıştır. Sanayi ile tarım arasındaki temel farkın kalkması, aralarındaki bütün farkların kalkması sonucunu veremez. Önemsiz olsa bile, tarım ve sanayideki değişik çalışma koşullarından doğan belirli bir fark kalacaktır. Sanayi de bile, aynı iş-kolları hesaba katılırsa, çalışma koşulları her yerde aynı değildir. Omeğin, maden işçisinin çalışma koşulları ile makineleşmiş bir kundura fabrikasının işçilerinin çalışma koşulları farklıdır, eğer bu söylediklerimiz doğru ise, ister istemez, sanayi ile tarım arasındaki belirli bir farkın bulunacağı da doğrudur.

Kafa ile kol emeği arasındaki fark için de aynı şeyi söylemeliyiz. Kuşkusuz, kültürel ve teknik düzey bakımından aralarındaki temel fark yok olacaktır. Ancak, önemsiz olsa bile, hiç olmazsa işletmelerdeki yönetici personelin çalışma koşullarının işçilerin çalışma koşulları ile aynı olmamasından ötürü bir fark kalacaktır.

Bunun tersini savunan yoldaşlar, herhalde benim, sanayi ile tarım arasındaki, kafa ile kol emeği arasındaki farkların kaldırılmasından sözettiğim bazı konuşmalarına dayanıyorlar, ancak bu konuşmalarında temel farkın mı kalacağı, bütün farkların mı kalacağı açıklanmamıştı. Böylece bu yoldaşlar formülünü bütün farkların kalkması biçiminde anlamış olacaktırlar. Bu demektir ki, formül belirsizdi, yeterli değildi. Bu formülü kaldırmak, yerine, sanayi ile tarım, kafa emeği ile kol emeği arasındaki temel farkların yokolacağı ve temel olmayan farkların kalacağı biçiminde, yenisini koymak gerekir." (158) (abç)

Yeterince açık!

Yıllar önce (1918) Lenin de şöyle açıklamıştı: "Proletarya diktatörlüğü konusunda, proletaryanın bütün öteki sınıflara egemen olması gerektiğini söyledik. Komünizmin tam kuruluşundan önce sınıflar arasındaki farkı ortadan kaldıramayız." (159)

Proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesi sorununda devletin işlevlerine ilişkin, Mart 1939 yılında Sta-

lin'in "Bazı Teori Sorunları" başlıklı makalesinde belli yanılgılara düştüğünü saptamak gerekir. Sosyalist devlet sorununu bu makalede tartışan Stalin, şöyle açıklar:

"Kapitalizmi alaşağı etmek için, sadece kapitalistleri mülksüzleştirmek değil, ama burjuvazinin devlet makinesini, onun eski ordusunu, bürokratik memurlar topluluğunu, polisini tamamen kırıp parçalamak, ve bu makine yerine, yeni proleter bir devlet biçimi, yeni sosyalist bir devlet geçirmek de gerekmişti. Bolşeviklerin yaptıklarında tam anlam budur. Ama bundan, yeni proleter devletin, eski devletin proleter devlet gereksinmelerine göre değişmiş bazı işlevlerini koruyamayacağı sonucu çıkmaz. Hele bizim sosyalist devlet biçimlerimizin değişmez kalacakları, devletimizin başlangıçtaki işlevlerinin gelecekte de oldukları gibi korunacakları sonucu hiç çıkmaz. Gerçeklikte, devletimizin biçimleri ülkemizin gelişmesiyle birlikte ve dış durumun değişmesi ile aynı zamanda değişirler ve değişeceklerdir." (160)

Bu pasajdan çıkacak sonuç şudur:

- Sosyalist devlet biçimlerinin değişmez değil, değişebilecekleri.
- Sosyalist devletin işlevlerinin değişmez değil, gelecekte olduğu gibi korunacakları hiç değil, değişebilecekleri.
- Sosyalist devlet biçimlerinin ülkenin gelişmesi ve dış duruma göre, değişip, farklılaşacağı.

Kısaca, Stalin'in burada belirttiği şey, sosyalist devlet biçimlerinin ve işlevlerinin, ekonomik, politik ve toplumsal yaşamda meydana gelen değişikliklere uygun olarak ve nihayet, dış durumdaki değişimle birlikte, değişebilecekleri.

Sosyalist toplum, durağan, ölü, hareketsiz, gelişmeyen bir şey değil, gelişen, canlı, değişen bir toplumdur. O halde, bu canlılık, hareket, değişim ve gelişim sosyalist devlet biçimlerine ve işlevlerine neden yansın. Unutulmamalıdır ki, kapitalizmden komünizme geçiş süreci siyasal devlet biçimlerinin engin bir bolluk ve çeşitliliğini göstermekten geri kalmaz. (161)

Stalin'le sürdürüyoruz.

İşte daha ileride yazdıkları!

"Ekim Devriminden bu yana, sosyalist devletlerimiz, gelişmesi içinde başlıca iki evreden geçti;

Birinci evre, Ekim Devriminden sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasına değin uzanan dönemdir. Bu dönemin başlıca görevi, devrik sınıfların direncini kırmaya, müdahalelerin saldısına karşı ülke savunmasını örgütlümeye, sanayi ve tarımı eski durumuna getirmeye, kapitalist unsurların ortadan kaldırılması için zorunlu koşulları hazırlamaya dayanıyordu. Sonuç olarak, devletimiz, bu dönem boyunca, başlıca iki işlev görüyordu. Birinci işlev ülke içinde devrimmiş sınıfların ezilmesi. Bu işte devletimiz dış görünüşü bakımından, işlevi, başkaldırıların ezme olan daha önceki devletleri anımsatıyordu, ama gene de şu ilkesel ayrımla ki daha önceki devletler sömürücü azınlık yararına sömürülen çoğunluğu ezerek, bizim devletimiz emekçi çoğunluk yararına sömürücü azınlığı eziyordu. İkinci işlev; dış saldırıya karşı ülke savunması. Bu işte de devletimiz,

dış görünüşü bakımından onlar da kendi ülkelerinin silahlı savunması ile uğraşan daha önceki devletleri anımsatıyordu. Bununla birlikte şu ike ayrımı da vardı ki, daha önceki devletler, o zaman sömürücü azınlığın zenginlik ve ayrıcalıklarını savunurlarken, bizim devletimiz dış saldırıya karşı omekçi çoğunluğun kazanımlarını savunuyordu. Bir üçüncü işlev daha vardı: devletimiz organlarının eroğı, yeni sosyalist iktisadın genç filizlerini geliştirme ve insanları sosyalizm ruhu içinde yeniden eğitime olan, iktisadi örgütlenme ve kültürel ve eğitsel çalışması. Ama bu yeni işlev, o sırada, ciddi bir gelişme göstermedi.

İkinci evre, kent ve kır kapitalist unsurlarının ortadan kaldırılmasından, sosyalist iktisat sisteminin tam zaferine değin, yeni anayasanın kabulüne değin uzanan dönem oldu. Bu dönemin özsel görevi, sosyalist ekonomiyi ülkenin tümünde örgütlemek ve kapitalist unsurların son kalıntıları ortadan kaldırmak; kültür devrimini örgütlemek, ülkenin savunması için kusursuz olarak yenileştirilmiş bir ordu örgütlemek idi. Sonuç olarak, sosyalist devletimizin işlevleri değişmiştir. Sömürü kaldırıldığına, sömürücüler artık varolmadıklarına ve artık baskı altında tutulacak kimse bulunmadığına göre, ülke içindeki askeri bastırma işlevi göröksüz duruma gelmiş, ortadan kalkmıştır. Bastırma işlevi, yerini kamu malı hırsız ve aşırıcılara karşı, sosyalist mülkiyetin

Sosyalist toplum çok uzun bir tarihsel evreyi kapsar. Bu tarihsel evrede sınıflar, burjuvazi ile proletarya ve bunlar arasındaki mücadele varolmaya devam eder.

korunması işlerine bırakmıştır. Ülkenin dış saldırıya karşı askeri savunma işlevi, olduğu gibi korunmuştur. Bunun sonucu, Kızıl Ordu, Kızıl Donanma ve ülkemize yabancı casusluk örgütleri tarafından gönderilmiş bulunan casusları, katilleri, sabotajcıları yakalayıp cezalandırmak için zorunlu cezai organlar ve haberlama örgütleri de korunmuştur. Devlet organlarının iktisadi örgütlenme, kültürel ve eğitsel çalışma işlevi de, aynı biçimde, korunmuş ve büsbütün geliştirilmiştir. Şimdi devletimizin özsel görevi, ülke içinde, barışçıl bir iktisadi örgütlenme, kültür ve eğitim çalışması yapmaktır. Ordumuza, cezai organlarımıza ve haberlama örgütlerimize gelince, onların sıvri ucu artık ülkenin içine değil, ama dışarıya, dış düşmanlara karşı çevrilmiştir.

Gördüğünüz gibi, şimdi yepyeni bir devletimiz, tarihte benzeri olmayan ve biçimi ve işlevleri bakımından, birinci evrenin sosyalist devletinden gözle görülürcesine ayrılan sosyalist bir devletimiz var. * (162)

Devamla,

*Ama gelişme bu kadarla kalmaz. Daha öteye, ileriye, komünizme doğru gidiyoruz. Devlet, komünizm döneminde de varlığını sürdürecektir mi?

Evet, eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılmazsa, eğer dış askeri saldırı tehlikesi yok edilmezse, sürdürecektir,

ve kolayca anlaşılırki, devletimizin biçimleri, iç ve dış durumda ortaya çıkabilecek değişiklikler uyarınca yeniden değişecektir.

Hayır, eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılır, eğer onun yerine sosyalist kuşatma geçerse, devlet, varlığını sürdüremeyecek, yok olacaktır. * (163)

Okuyucuyu sıkma pahasında olsa, Stalin'den genişçe aktarmalar yaptık. Buna mecburduk; zira, Stalin'in en çok eleştiri konusu yapılan makalesi budur. Okuyucu ancak genişçe aktarmalarla, Stalin'in konuya ilişkin bütünlüklü anlayış silsilesini tahlil edebilir. Zira bilinir ki, "gerçekler, üstelik bir de bütünlüklerinden soyutlanmışlarsa, iç bağlantılarından ayrılmışlarsa, keyfi olarak seçilmişlerse, koşullarından soyulup ayrılmışlarsa o zaman yapılan iş hokkabazlıktır, hatta ondan da kötüdür". (164)

Stalin, devletin asıl işlevlerini tartıştığı makalesinde, devletin asıl görevlerini görmözlükten geldiği; bu asıl görevlerin içini önemli ölçüde boşalttığı açıkça görülebilir. Ama bundan, Stalin'in, devletin iç işlevlerinin tümünü yok saydığı sonucu çıkarılamaz. Stalin'in devletin iç işlevlerinin içini önemli ölçüde boşaltmasının temeli, onun tüm sosyalizm tarihi süresince, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadeleyi, burjuvazi ile proletarya arasındaki amansız mücadeleyi görememesine temel oluşturan, ekonomik olarak tasfiye edilen ama, sermayesi mülksüzleştirilen ama, ideolojik, siyasi, kültürel vb. alanlarda hâlâ varlığını sürdüren düşman sınıfın yani burjuvazinin varlığını değişik biçimde sürdüreceği gerçeğini görememesinde aranmalıdır.

Tüm sosyalizm evresi boyunca, yeniden aşıya geçmeye çalışan, geri gelmeye çalışan kapitalist unsurlarla, kapitalist restorasyona karşı duran güçler arasında, kapitalizm yolu ile sosyalizm yolu arasındaki, bu iki yol arasındaki mücadele kaçınılmazdır.

İşte Stalin'in hatasının kaynağında bu yatar. Bu durumu görememesi yatar. Stalin, uzunca pasajda, baskı altında tutulacak hiç kimsenin kalmadığını dile getirir; dolayısıyla o, askeri bastırma işlevinin içte gereksizleştiğini ve dolayısıyla, devletin birinci görevi olan (bu iştir) "ülke içinde devrimmiş sınıfların ezilmesi" (Stalin) görevinin ortadan kalktığını söyleyerek; sosyalizmin bu evrelerinde devlete yeni görevler yükler ve derki, devrimmiş sınıfların ezilmesi, bastırılması görevi ortadan kalkmış bu görev, yerini, kamu malı, hırsız ve aşırıcılara karşı, sosyalist mülkiyetin korunması işlerine bırakmıştır. Dış görevde olduğu gibi kalacaktır der.

Anlaşılacağı gibi, Stalin burada, tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi damgasını bastıktan, tüm devrimmiş sınıflar görünüşte ezildikten sonra, burjuvazinin ideolojik, politik, kültürel, eğitsel alanlarda gizli ya da açık değişik görünüşlerle varlığını sürdüremeyeceği yargısı ile yola çıkar. Nedir ki, bu yargı, objektif-realiteyi dikkate almayan bir yaklaşımdır.

Sosyalist toplum çok uzun bir tarihsel evreyi kapsar. Bu tarihsel evrede sınıflar, burjuvazi ile proletarya ve bunlar arasındaki mücadele varolmaya devam eder. Ekonomik alandaki sosyalist devrim tek başına yeterli olamaz.

Sosyalist yeniden kuruluşun gerçeklik halini alması tek başına yeterli olamaz. Üretim araçlarının mülkiyetindeki bu devrim için yalnızca bir yanındır. Siyasal ve ideolojik planda da temelli bir sosyalist devrim şarttır. İdeolojik ve siyasal planda kimin kimi yeneceği sorunu ise kısa zamanda sonuca bağlanamaz. Bunun için çok uzun bir süreç gereklidir. Bunun için yüz hatta bir kaç yüz yıl gereklidir.

Pasajın ikinci kısmına gelince;

Stalin, bu pasajda, devletin komünizm dönemindeki çözümlenmesini yapar.

Her şeyden önce Stalin bu pasajda, sosyalizm ya da komünizmin ilk evresinden değil, üst evresinden söz etmektedir. Şimdiki devletten söz ettiğinde "birinci evrenin sosyalist devletinden gözle görülürcesine ayrılan sosyalist bir devletimiz var" diyerek, şimdiki devlet, geleceğin devletinden söz ettiğinde de "daha öteye, ileriye, komünizme doğru gidiyoruz. Devlet komünizm döneminde de varlığını sürdürecektir mi?" diyerekte, geleceğin, "ilerinin" "ötenin" devletini belirtiyor.

Stalin, sosyalizmi değil, komünizmi çıkış noktası sayarak soruya cevap veriyor. "Evet-diyor -eğer kapitalist kuşatma ortadan kalkarsa, yerini sosyalist kuşatma alırsa, devlet varlığını sürdürmeyecek, yok olacaktır." Stalin burada geleceğin devleti ile dış koşullar arasındaki ilişki ve bu devletin alacağı biçimi iki farklı varsayımdan hareketle çözümlüyor.

Kısaca Stalin'in bu çözümlenmesi, Leninizmin dokusu ile örülmüştür. Sürdürülmüştür.

Stalin'e proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesine ilişkin haksız, ispatsız eleştirilerde gelmektedir. İşte bunlardan biri: "Aynı şekilde, sosyalist toplumun tahli-ne diyalektik tam ve köklü bir şekilde uygulanamayışı, Sovyet önderliğini, sosyalizm altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişki olmadığı üst yapıda devrimin yürütülmesine ve esas itibarıyla sosyalist mülkiyet sisteminin kurulmasından sonra bile üretim ilişkileri devrimcileşmeye devam edilmesine yeterli dikkatin gösterilmesini ihmal etmeye götürdü". (165)

Evet, bu eleştiride somut olgular çarpıtılmış; doğrular yalanlara feda edilmiştir.

O, "Sosyalizm altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişkinin olmadığını" söylemiyor. Sosyalist toplumda, ya da tüm ulusal ekonomiye, esas olarak sosyalist sektörün damgasını basmasından sonra, nihayet ya da "uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin olmadığı" (!) bir noktaya geldikten sonra, sosyalist bir toplumda, üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesi önünde artık bir engel-kapitalist toplumda olduğu gibi olmadığını söyler.

Herkes bilir ki, sosyalist toplumda, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında çelişkiler vardır ve var olmaya devam eder. Stalin'in söylediği de budur.

Stalin'e haksız yere atfedilen "Sovyet önderliği altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişki olmadığı" (166) eleştirisinin aleyhine tanıklık eden Stalin'in bu sorunda Yaroşenko ile polemik makalesinden uzunca pa-

saj;

"Sosyalist rejimde, toplumun üretim ilişkileri ile üretici güçleri arasında hiç bir çelişki olmadığını öne sürdüğü zaman, Yaroşenko yoldaş aldanmaktadır. Kuşkusuz, bizim üretim ilişkilerimiz şimdiki durumda öyle bir devir geçiriyorlar ki, üretici güçlerin gelişmesine tam olarak tekabül ediyorlar ve onları dev adımlarla ilerletiyorlar. Ancak, rahat etmemiz ve üretici güçlerimiz ile üretim ilişkilerimiz arasında hiç bir çelişki olmadığını sanmamız bir yanılgı olurdu. Çelişkiler vardır ve kuşkusuz olacaktır, çünkü üretim ilişkilerinin gelişmesi üretici güçlerin gelişmelerine göre geri kalmaktadır ve kalacaktır. Eğer yönetici kurumlar doğru bir siyaset uygularlarsa, bu çelişkiler, uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar ve üretim ilişkileri ile toplumun üretici güçleri arasında bir çatışmaya varamazlar. Yaroşenko yoldaşın önerdiği gibi yanlış bir siyaset izlersek durum bambaşka olur o zaman bir çatışma kaçınılmaz olur, ve üretim ilişkilerimiz, o zaman üretici güçlerin sonraki gelişmesi için çok ağır bir engel olmak tehlikesiyle karşı karşıya kalır." (167)

Ne deniyordu?

"Sosyalizm altında üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişkinin olmadığı"ni Stalin'in savunduğu.

Peki Yaroşenko ile polemğinde (Mayıs 1952'de) Stalin ne diyor?

"Sosyalist toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında hiç bir çelişkinin olmadığını iddia eden Yaroşenko aldanmaktadır."

Demek ki, Stalin, sosyalist rejimde de üretici güçler ile üretim ilişkileri çelişkinin kabul etmektedir.

Devamla;

Çelişkiler vardır diyor Stalin, var olacaktır. Çünkü diye devam ediyor, üretim ilişkilerinin gelişmesi, üretici güçlerin gelişmesinin arkasından seyretmekte ve üretim ilişkileri üretici güçlere göre geri kalmaktadır.

Ve demek ki, Stalin, çelişkinin varlığını kabul etmektedir.

En sonunda Stalin, bu çelişkiyi kabul etmektedir ve hatta Yaroşenko ile polemğinde demektedir ki, eğer yönetim aygıtı, doğru bir siyaset gülmazse bu çelişkiler soysuzlaşır ve patlama kaçınılmaz olur; yok eğer doğru siyaset uygulanırsa, bu çelişkiler uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar.

Ne denebilir ki?

İnsan yeterince açık diyor! (168)

Nelice itibarıyla, denilebilir ki, Stalin, 1930'lu yıllarda (25 Kasım 1936 SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine'de) sosyalist Sovyetler Birliğinde hiç bir antagonist çelişki kalmadığını söylemişti. Nedir ki, aradan geçen bir dönemin sonunda Stalin, yukarıda aktardığımız ve Yaroşenko ile giriştiği polemiginde de görüleceği gibi, bu görüşünde değişikliğe gitti ve üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin öneminden sözetti; ve o, yalnızca bununla yetinmedi, 1930'lu yıllarda sosyalist toplumun proletarya diktatörlüğünün içten goriye çevrilemeyeceği şeklindeki yanlış yaklaşımını da düzelterek, eğer yönetici organlar doğru bir siyasetle yola

çıkılmazsa, mevcut çelişkilerin antagonist çelişkiler biçiminde soysuzlaşabileceğini öne sürdü.

Fakat Stalin'in ömrü, bu görüşlerini dahada geliştirmeye yetmedi. Bu görev, Mao Zedung'a düştü. Ve Mao proleterya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirme noktasında, Sovyet ve Çin deneyimlerinin teorik ve pratik bir muhasebesini yaparak, sosyalist toplumun kendi içinden yeni burjuva öğelerin ortaya çıkacağını ve bu toplumun yeni burjuva unsurları ürettiğini saptayarak, sosyalist toplumun tüm tarihsel evresi boyunca burjuvazi ile proleterya arasındaki amansız mücadelenin kaçınılmazlığını berrakça çözümlenerek, devrimin, ideolojik ve siyasal cephelerde devam ettirilmesinin zorunluluğunu göstererek sosyalist toplum süresince kapitalizmin mi, sosyalizmin mi kazanacağı sorunun henüz karar bağlanmadığını ve bağlanamayacağını açıklıkla saptayarak, Mao, vardığı bu kavrayışla, bu uslamla ile ML hazinesine zengin katılarda bulundu.

Yugoslavya ile başlayıp, Sovyetler Birliği, Çin, Arnavutluk, Doğu Avrupa ülkeleri vb. deneyimleri göstermiştir ki; üretim araçlarının sosyalist mülkiyeti sağlandıktan, yani üretim araçları mülkiyeti alanındaki sosyalist devrimden sonra, tüm ulusal ekonomiye kolhoz ve solhovcu sosyalist sektörler egemen olduktan sonra, yani ekonomik cephedeki bu devrimden sonra devrimi devam ettirmemek hem bir saflık, akıl almaz bir tedbirsizlik, sınıf mücadelesi kavrayışındaki apacak bir dergörüşlülüktür.

Eksiksiz bir sosyalist devrim yalnızca iktisadi cephede değil, ideolojik ve siyaset cephelerinde de sürdürülmelidir. Eğer bu görev yerine getirilmez, ısrarla tekrarlanan bir mücadele ile bu cephelerde savaşım sürdürülmezse, geri dönüş, kapitalizmin restorasyonu kaçınılmaz hale gelebilir ve gelirdi.

Belirtmeliyiz ki, şimdiye kadarki geri dönüş deneyimleri tanıtlamıştı ki, geri dönüş, ne her an her saat durmaksızın kapitalist unsurları yaratan küçük-meta üretimi yada bu yapı üzerinde yükselmiştir, ne eski burjuvazinin yeniden iktidarı ele geçirme piramidi üzerinde şekillenmiştir ve ne de emperyalist saldırı sonucu proleterya diktatörlüklerine son verilebilmiştir; geri dönüşte asıl öge, asıl güçler deneyimlerinde tanıtladığı gibi yeni burjuvazidir. "Parti ve devlet organlarında sürekli olarak siyasi bakımdan yozlaşmış unsurlar; devlete, halka ait işletmelerde yeni burjuva unsurlar, kamu malını yağmalayanlar ve yiyiciler; köllür ve eğitim alanlarında ve aydın çevrelerde yeni burjuva aydınlar ortaya çıkarlar." Parti ve devlet aygıtında sorumlu mevkilerde siperlenmiş bu yeni yoz güçler sosyalizm için en tehlikeli unsurlar olarak sosyalizmin karşısına dikilirler. Bu yeni güçlerin, yeni burjuvazinin şekillenmesinde üretim ilişkilerinin rolü belirleyici önemdedir. (169) Gücünü ve dayanağını bu alandan, üretim ilişkilerinden alan yeni burjuvazi geri dönüşün temel kaynağıdır. Ve bilinmelidir ki, burjuvazi ile proleterya, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadelenin ateş hattı, en sıcak alanı komünist partisinin içidir. Yeni burjuvazi, toplumsal yapı içinde burjuva güçleri ve öğeleri körukleyerek kapitalist yolu tutan revizyonistlerden müteşekkildir. Bu yeni burjuvazinin parti içindeki dayanağı "eski oto-

rite sahipler", kapitalist yolu tutmuş eski otorite sahipleridir. Yönerici organlara siperlenmiş bu eski kurtlardır.

Sanıldığı ve bazılarında savunulduğu gibi, "geriye dönüşle aynı toplumsal sistemdeki mevcut karşıtların yor değişimiyle gerçekleşmez. Geriye dönüşte bir nitelik değişikliğidir. Sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkar" saptaması, gerçeklerle uyum halinde olmadığı gibi, şimdiye kadarki tarihsel tecrübeyle karartan bir iddiadır ve geri dönüş deneyimleri bu saptamanın aleyhinde tanıklığını sürdürmüştür. Bu mantık, toplumsal görüngülerdeki gelişme ve değişmeyi, hayatı, zıtların birliği yasasıyla açıklayamayan bir mantıktır. Evrenin irili-ulaklı tüm süreçlerini canlı yaşamları içinde, özdevrimleri içinde, gelişmeleri içinde bilebilmenin biricik yolu ve temel koşulu, bu süreçlerde karşıtların birliğinin varlığını kabulüdür. "Çelişir." (170) Eğer çelişki her türlü hayatın ve her türlü hareketin köküdür her türlü hayatın temeli ise ve bunu yaratan da mevcut karşıtların varlığı, çatışması, yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşması ise bu demektir ki mevcut sosyalist toplumdaki geri dönüş, toplumsal sistemdeki karşıtların çatışmasının sonucudur. İşte bu çatışmadır diyalektik hareketi oluşturan şey.

"Karşıt olanı birliği içinde kavramayan" (Hegel), "evrenin tüm süreçlerini karşıtların birliği olarak görmeyen ve tanımayan" (171) mantık, ancak bu denli alıklık örnekleri sunabilir. Bu alıklığın dayandığı şeyde, burjuvazinin sosyalist toplumdaki varlığını yadsımadır. Dolayısıyla, bu mantığın teoriside topalamak durumunda kalıyor.

Nedir topallayan şey?

Sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkar!

Ve hem de madde ve hareketin yaratılması ve yok edilmesinin imkansızlığına rağmen. Evet, Engels'in bu önemli tezine rağmen. "Hareketsiz madde, maddesiz hareket kadar akıl almaz bir şeydir. Öyleyse, maddenin kendisi gibi hareketin yaratılması ve yok edilmesi de olanaksızdır." (172)

Öyleyse, sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nasıl olurda birden ortaya çıkar.

Çelişkinin nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkması için, mevcut sürecin tümünde, baştan sona kadar varlığını sürdürmesi gerekir. Sosyalist toplumda ya da bu toplumsal süreçte var olmayan, derecelikle kendisini hissettirmeyen, ve bu sürecin temel dogasında karşıtında, onunla birlikte vücut bulmayan, bir çelişki, nasıl oluyorda, sürecin herhangi bir evresinde yoktan varolabiliyor?

Dahası, nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkan, bu çelişkiadaki nitelik değişimi sağlayan şey nedir acaba? Öyle ya, nitelik değişimiyle "bugünden yarına" olabilecek bir değişim değildir. Eğer diyalektik bir geçiş diyalektik olmayan bir geçişten "sıçrama ile çelişme ile tedriciliğin keskinliğe uğraması ile, varlıkla varlık olmayanın birliği (özdeşliği) ile "ayrıl ediliyorsa" (173) olmayan bir derecelilik, olmayan bir tedricilik temelindeki olmayan bir çelişkidir tepeden inme bir sıçrama...!

Bu, felesefede büyüclüğün gücü değilde nedir?

Felsefi-revizyonizm!

Sonuç olarak, bu başlık bağlamında, diyebileceğimiz şudur ki; Sovyet, Çin, Doğu-Avrupa vb. geri dönüş tecrübelerinin ışığında sosyalist toplumda, yeni burjuvazinin tolu-nü ve buna karşı mücadelesinin önemini, ve bu mücadelenin tüm bir sosyalist toplum süreci boyunca gerekliliğini çözümler, devrimin yalnız ekonomik değil, ideolojik ve siyasal cephelerdede eksiksiz bir biçimde sürdürülmesinin zorunluluğunu ortaya koyan Mao'nun, devrimi yapmanın yanında onu sürdürmek gereklidir biçimindeki uyarılarını proleterya diktatörlüğünün tüm dönemi boyunca kavramayan, uygulamayan bir mantık, Leninizmin dokusuyla örülmeyen bir düzlemde hareket etmektedir. Dolayısıyla, Mao'nun, proleterya diktatörlüğünü zenginleştiren ve geliştiren bu teorisi ışığında yol almayan, bu rehberlikte kulak atmayan her kafa arabayı çamura saplamakta geçilmeyecektir.

Devrimi yapmak isteyen, eğer bunu sürdürmek istiyorsa, bu teoriden öğrenmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen, eğer onu sürdürmek istiyorsa, Mao'nun burjuvazi ile proleterya arasında, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki çalışma, sosyalist toplumun baş çelişebidir teorisinden öğrenmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen, eğer onu sürdürmek istiyorsa, salt ekonomik alandaki devrimle yetinmemeli, onu ideolojik, siyasal kültürel cephelerde de sürdürmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen eğer onu sürdürmek istiyorsa, sosyalist toplumda uzlaşmaz karşıtlık doğasındaki çelişmeyi görmek zorundadır; proleterya-burjuvazi çelişmesi.

Devrimi yapmak isteyen eğer sürdürmek istiyorsa, BPKD'nin teori ve pratiğinden öğrenmek zorundadır.

134- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), s. 31-32 (Marx-Engels)

135- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), S. 21 (Marx-Engels)

136- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), S. 22 (Marx-Engels)

137- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), S. 23 (Marx-Engels)

138- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), S. 23 (Marx-Engels)

139- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapılar (3), S. 23 (Marx-Engels)

Bu bölümde Marx şöyle diyor: "Komünist toplumun daha yüksek bir evresinde, bireylerin işbölümüne kölece boyun eğmesinin ve onunla birlikte de kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkinin ortadan kalkmasından sonra; emek yalnızca yaşam aracı değil, yaşamın bincil gereksinimi haline gelmesinden sonra; bireylerin her yönüyle gelişmesiyle birlikte, üretici güçlerinde artması ve bütün kolektif zenginlik kaynaklarının gürül gürül fışkırmışından sonra ancak o zaman burjuva hukukunun dar ufukları tümüyle aşmış olarak ve topları, bayraklarının üzerine şunu yazabilecekler. Herkese yeteneğine göre, herkese gereksinimlerine göre"

140- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 386

141- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 389

142- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 389-390

143- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 391-392

144- Marx "Fransa'da Sınıf Savaşlarını" Seçme Yapılar (1) S. 34 (Marx-Engels)

145- Engels, "Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm", Seç

me Yapılar (3), S. 175. (Marx-Engels)

146- Marx, Felsefenin Sefaleti, S. 120-121

147- Lenin, "Kutsal Allenin Öze", Felsefe Dersleri S. 17

148- Mao, Zedung, Teori ve Pratik, S. 60

Ayrıca bu konuda daha geniş bilgi için şunları aktarabiliriz:

"Çatışmanın iki teriminden sadece biri varolmaz (ancak ikisi, birden varolabilir-ç) topu yanısı yendikten sonra, elde bütün bir almanın kalıyacağı gibi" Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, sf. 88 "Ücretliler olmaksızın kapitalistler varolamazlar". Engels, Anti-Dühring, S. 67 "Kerzillerin özdeşliği... doğanın... bütün fonomen ve süreçlerindeki çelişkinin, birincisini karşılıklı olarak dışlayan karşıt yönsemlerin varlığını kabul edilmiştir (keşfedilmiştir)". Lenin Felsefe Dersleri, S. 303

149- Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Hakkında Polemik "Kruşçev'in Sahte Komünizmi ve Dünya İçin Tarihsel dersler" S. 480

150- Mao Zedung, "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine", Seçme Eserler (5) S. 467-468

151- Mao Zedung, "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" Seçme Eserler (5) S. 468

152- "Kruşçev'in Sahte Komünizmi ve Dünya İçin Tarihsel Dersler", Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Hakkında Polemik S. 484-485

153- Mao Zedung, "1957 yazındaki durum", Seçme Eserler (5) S. 544

154- Mao Zedung, "Devrimi İleri Götüren Faal Unsurlar Olun, 9 Ekim 1957", Seçme Eserler (5) S. 569

155- Mao Zedung, "Devrimi İleri Götüren Faal Unsurlar Olun, 9 Ekim 1957" Seçme Eserler (5) S. 568

156- Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine", Leninizmin Sorunları, S. 623

157- Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine", Leninizmin Sorunları, S. 625

158- Stalin, "SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları, 1 Şubat 1952" Son Yazılar, S. 87-88

159- Lenin, "Moskova Parti Müitamları, Toplantısı 27 Kasım 1918" İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 348

160- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939", Leninizmin Sorunları, 729-730

161- Lenin, Devlet ve Devrim, S. 50'de şöyle der: "Ebette kapitalizmden komünizme geçişte, siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik gösterecekleri geri kalmaz, ama hepsinin özünü zorunlu olarak bir olacakları. Proleterya diktatöryası"

162- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939" Leninizmin Sorunları S. 730-731

163- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939" Leninizmin Sorunları S. 731-732

164- Lenin, "İstatistik ve Sosyoloji- Önsöz", Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları S. 297

165- Devrimci Enternasyonal Hareketin deklarasyonu.

166- Devrimci Enternasyonal Hareketin Deklarasyonu

167- Stalin, "L. D. Yaroşenko Yıldoğın Yarıışları, 22 Mayıs 1952", Son Yazılar, S. 125-126

168- Bunun için bakınız, geniş bilgi için başvuru kaynağı "L. D. Yaroşenko Yıldoğın Yarıışları", Son Yazılar, Stalin, 116-141

169- Üretim ilişkileri, üretim araçlarının mülkiyeti, dağılım ve insanların üretim sürecindeki ilişkilerini içerir.

170- Lenin, "Hegel'in Mantık Bilimi", Felsefe Dersleri, S. 113

171- Lenin, "Hegel'in Mantık Bilimi", Felsefe Dersleri, S. 80

172- Engels, "Doğa Felsefesi Üzay ve Zaman", Anti-Dühring, S. 128

173- Lenin, "Hegel'in Felsefe Tarihi Dersleri", Felsefe Dersleri S. 232

İsmail HANOĞLU

20.4.1978'de

İstanbul Gültepe'de

Şehit Düşen

İsmail HANOĞLU -

Mücadelemizde

Yaşıyor!

FAŞİST T.C. GÜÇLERİ TARAFINDAN 31 OCAK - 2 ŞUBAT ARASINDA NAZİMİYE'DE KATLEDİLEN 12 KOMÜNİZM SAVAŞÇISININ KANLARINI YERDE BIRAKMAYACAGIZ!

Avrupa'dan Mücadele Arkadaşları

Hüseyin
DEMİR

Hasan
BEN

Erdoğan
KARATAŞ

Hasan
TOY

Hıdır
TOPÇU

Yazgülü
KILIÇ

Yeter
KOÇ

Emine
AKYÜZ

Ali Asker
AKSU

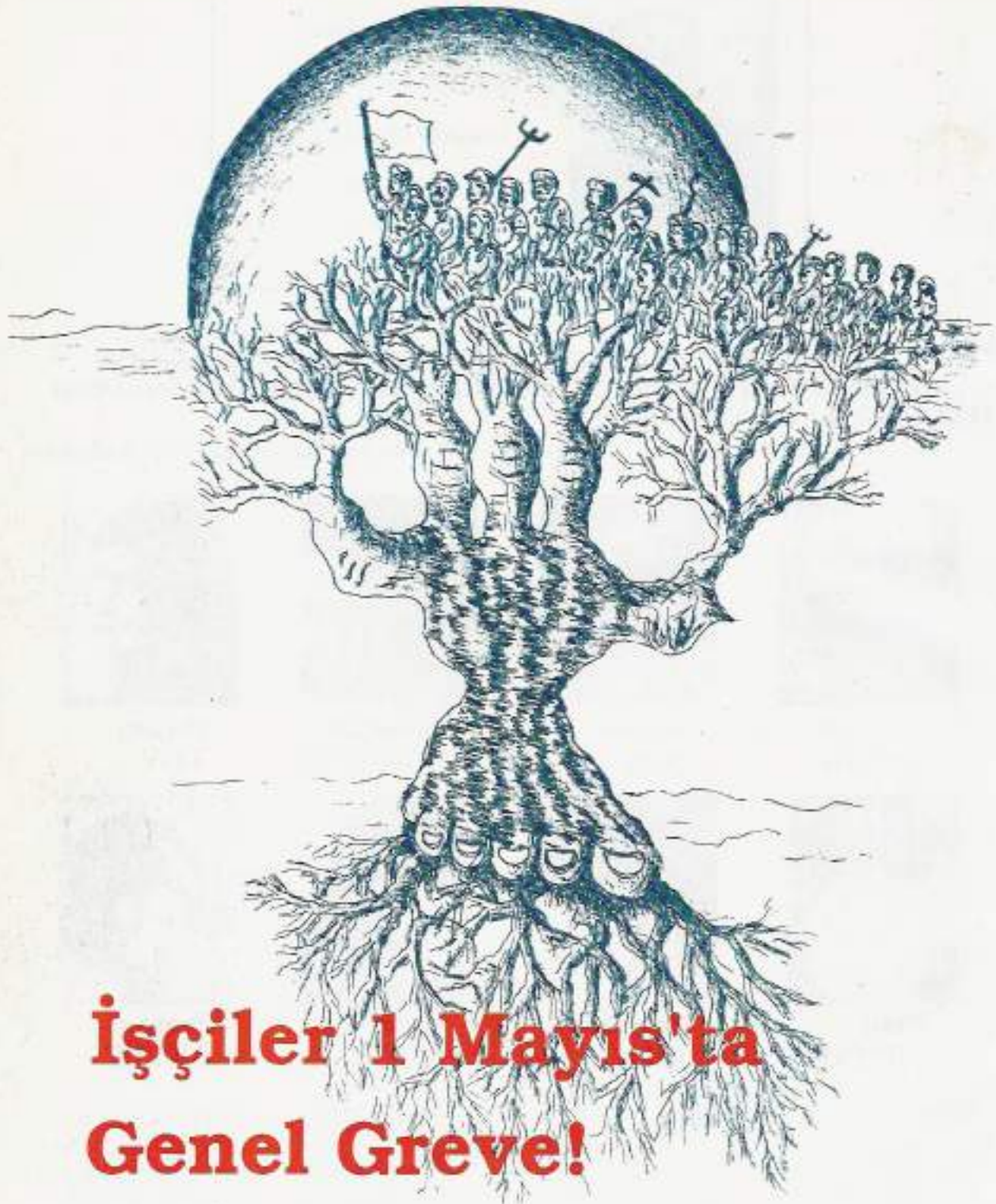
Cemile
SEVGÜL

Aynur
AN

ve ZILAN

İşçiler 1 Mayıs'ta

Genel Greve!

Sokaklara, Meydanlara,

Devrimci Gösterilere!